Christian Jacq

ULTIMUL VIS AL CLEOPATREI

CHRISTIAN JACQ

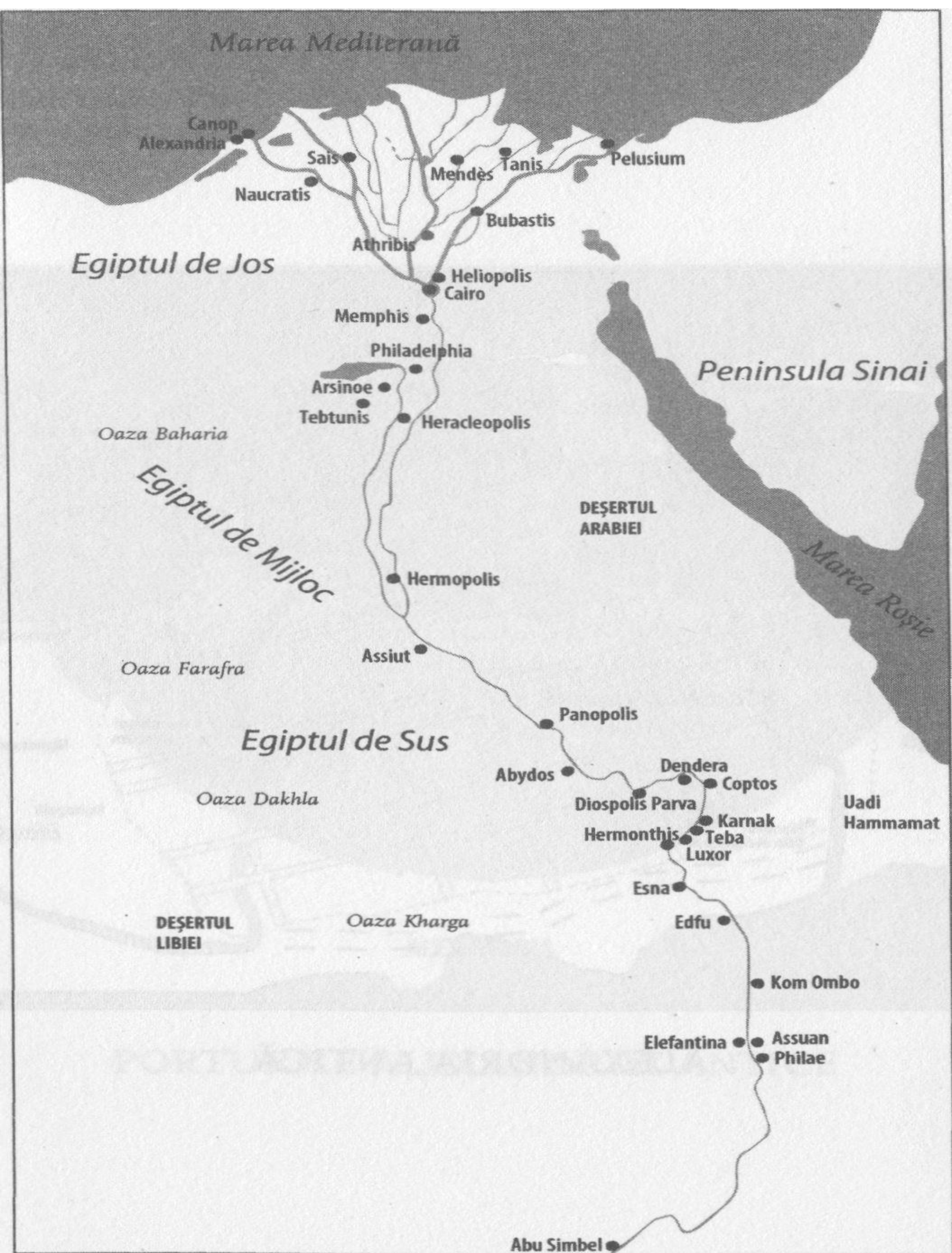
ULTIMUL VIS AL CLEOPATREI

(LE DERNIER RÊVE DE CLÉOPÂTRE)

Christian Jacq a mărturisit odată că cea mai mare fericire a lui este să scrie pe țărmul Nilului… Rezuma astfel o pasiune din tinerețe. La douăzeci și unu de ani, începe să studieze arheologia și egiptologia la Sorbona. După obținerea doctoratului, se consacră cercetărilor pur istorice și publică numeroase eseuri, printre care *L'Égypte des grands pharaons,* premiat în 1981 de Academia Franceză.

Succesul vine odată cu *Champollion l'Égyptien* și *Ramses*. Interesul stârnit de cărțile lui Christian Jacq pentru Egiptul Antic va fi tot mai mare: milioane de exemplare vândute în întreaga lume, traduceri în douăzeci și opt de limbi… Christian Jacq devine cel mai citit scriitor francez.

În *Ultimul vis al Cleopatrei,* Christian Jacq se întoarce la marile figuri ale Egiptului. El redă viață celei mai celebre regine, Cleopatra, și ne poartă pe urmele incredibilei epopei amoroase și politice pe care aceasta o împarte cu Cezar.

EGIPTUL ÎN TIMPUL CLEOPATREI

Realizată după harta lui Christian Jacob și François de Polignac, *Alexandrie IIIe siècle av. J. C.*, Editions Autrement, 1992

Morminte
Necropolă
Farul
Templul lui Isis Pharia
Insula Pharos
Marea Mediterană
Palatul Lochias
Templul lui Isis Lochias
HEPTASTADIONUL
MARELE PORT
Insula Antirhodos
PORTUL REGILOR
PORTUL EUNOSTOS
„Portul Bunei Reintoarceri"
Poseidonion
(Templul lui Poseidon)
Emporion
Canal
Necropolă
Agora
Cartierul Rhakotis
Mormântul de alabastru
Gimnaziu
Hipodromul
Necropolă
Serapeum
Stadion
Hipogeul Kom el-Shouqafa
Necropolă
Eleusis
Lacul Mareotis

ALEXANDRIA ANTICĂ

Marea Mediterană
Recifi
ȘENAL PRINCIPAL ANTIC
INSULA PHAROS
ȘENAL SECUNDAR ANTIC
Recifi
Jetelă
Dig
Chei
Recifi
PORTUL REGAL AL GALERELOR
CAPUL LOCHIAS
Jetelă
Recifi
Dig sparge-valuri
Jetelă
PORT
Jetelă
INSULA ANTIRHODOS
Palatul Timonium
Quai
Temple
Monument
Dig
Jetelă
PORT
Sanctuarul lui Isis
PORTUL REGAL
Coasta antică
Jetelă
ALEXANDRIA

PORTURILE ALEXANDRIEI ANTICE

Privește în sus cu ochii inimii, adună în tine senzațiile întregii creații, ale focului și ale apei, Închipuie-ți că ești în același timp pretutindeni, pe pământ, pe mare, în cer.

Hermes

1

Regina era goală.

De la terasa palatului său, Cleopatra contempla, fără îndoială pentru ultima oară, scumpa ei capitală, strălucitoarea Alexandrie.

Vântul blând al nopții nu-i potolea febra; ea, suverana Egiptului, tărâmul iubit al zeilor, pe care crezuse că l-a cucerit și pe care acum îl pierdea, ea, stăpâna absolută a unei țări bogate, era redusă la singurătate și neputință!

Flacăra strălucitoare din vârful farului lumina marea, confirmând gloria cetății fondate de Alexandru cel Mare[1], după ce i-a învins pe perși și a eliberat străvechiul pământ al faraonilor de sub o ocupație aspră. Biblioteca, Muzeul, templele, teatrul, palatele, portul, farul… Ce de splendori, a căror deținătoare legitimă devenise la moartea tatălui său, în timpul eclipsei totale de lună din martie 51 î.H.[2]!

Tatăl ei, al doisprezecelea din neamul Ptolemeilor,

---

[1] În 331 î.H. (n. a.)

[2] Pentru datele istorice, vezi S. Cauville, *L'OEeil de Rê. Histoire de la construction de Dendara,* Paris, Pygmalion, 1999. (n. a.)

un laș, un corupt, un obsedat sexual care vânduse Egiptul romanilor! Supranumit de popor „flautistul”[3], îi plăcea să cânte la acest instrument în timpul orgiilor la care se dădea în stambă, pierzându-și orice urmă de demnitate. Alungat din Alexandria, pusese din nou mâna pe putere, cumpărându-i cu bani grei pe soldații romani și declanșând astfel o criză economică. O mulțime de mercenari, mai ales germani și gali, aparțineau astăzi armatei egiptene pe care Cleopatra n-o mai controla.

Mânioasă la culme, tânăra de douăzeci de ani își smulse colierul de perle, își scoase brățările de argint și le aruncă acelei cetăți ingrate care voia să se debaraseze de ea și s-o lase pradă lăcomiei unei șlehte de conspiratori.

Născută la Alexandria în ianuarie 69 î.H., în apartamentul concubinelor tatălui său, Cleopatra urcase pe tron la vârsta de 18 ani. Un tron pe care, potrivit tradiției Ptolemeilor, fusese nevoită să-l împartă cu frățiorul ei de 10 ani. Totuși, Cleopatra I domnise singură după moartea soțului ei, în 180 î.H.!

Iar Cleopatra a VII-a, al cărei nume însemna „Gloria tatălui său”, o imitase ținându-l în umbră pe mucosul ăla afurisit de Ptolemeu al XIII-lea pe care-l detesta. Luându-și, nu fără ironie, numele de „Cea care își iubește tatăl”[4], ea prefera titlul de „Cea care

---

[3] În limba greacă, Auletes. (n. a.)
[4] *Philopator* (gr.). (n. a.)

își iubește patria”, acel Egipt cu trecut glorios, obiect al tuturor visurilor ei.

Acum aceste visuri se transformau în coșmar.

Revoltată de atâta nedreptate, tânăra ridică mâinile spre lună.

— Tu care te stângi și renaști, dă-mi forța ta!

Nu-și arătase Cleopatra maturitatea și curajul încercând să rezolve criza financiară? Din cauza datoriilor enorme ale tatălui ei, fusese constrânsă să recurgă la o devalorizare și să pună să fie bătute monede noi de bronz. Lovite de perioade de foamete și de o fiscalitate insuportabilă, satele erau cuprinse de frământare; de aceea, ca să păstreze bogăția capitalei, suverana semnase un decret care interzicea, sub amenințarea cu moartea, transportarea cerealelor provenind din Egiptul de Mijloc în altă parte decât în Alexandria. Silozurile ei rămâneau pline, iar grecii n-aveau să ducă lipsă de hrană.

Și acesta nu era decât începutul unui proces de reforme prin care avea de gând să lupte împotriva corupției și a unei birocrații sufocante, așa încât să restabilească prosperitatea țării.

Dar Cleopatra se trezea confruntată cu mediocritatea curții sale și cu perversitatea tatălui ei defunct! Acesta ceruse senatului Romei să vegheze la executarea testamentului său, care cerea ca puterea să fie împărțită între fiica lui cea mare și fratele ei mai mic, Ptolemeu al XIII-lea, un puști insuportabil

și pretențios care se bucura de un sprijin puternic.

Trei oameni îl manipulau pe măscăriciul ăsta și hotărâseră să o distrugă pe Cleopatra: eunucul Pothinus, care se afla în fruntea guvernului, eruditul Teodot, preceptor al regișorului, și Achillas, comandantul armatei. Iar Arsinoe, sora mai mică a Cleopatrei, încuraja acest trio malefic; șireată, ambițioasă și geloasă, ea nu-și dorea decât să pună mâna pe putere.

Sfidând pericolul, tânăra regină dăduse dovadă de lipsă de luciditate și de vigilență; preocupată să rezolve criza financiară și să-și impună punctele de vedere fără a-i menaja pe cei susceptibili, ea se simțea capabilă să conducă singură statul, uitând de testamentul tatălui său și de supunerea acestuia față de romani.

Roma, marea putere, arogantă și disprețuitoare! Doi oameni ai armelor, prădători de temut, se înfruntau pentru a o stăpâni: Cezar și Pompei. Cleopatra îl alesese pe cel din urmă, sperând că acesta va rămâne departe de Egipt și nu-i va contesta suveranitatea. În anul 49 î.H., ea îi trimisese provizii și soldați, iar gurile rele susțineau că regina devenise amanta fiului lui Pompei, trimis la Alexandria ca ambasador!

Mireasma de iasomie o încântă pe tânăra cu trup perfect, dar nu reuși să risipească duhoarea calomniilor răspândite de dușmanii ei și de membrii propriei familii. Ieri, era pe culmi, iar acum, iat-o

distrusă! N-avea rost să-și facă iluzii: complotul reușise, Cleopatra era înlăturată prin uneltiri în favoarea hrăpărețului de frate-său.

Cu fruntea în sus, scăldată de lumina lunii, regina decăzută se apropie de marginea terasei. De când urcase pe tron, prinsese gustul puterii și uitase de ea însăși; puțin îi păsa de propria-i glorie, era obsedată numai de viitorul regatului. Oare destinul nu-i încredința o misiune, nu îi impunea să se sacrifice pentru noul Egipt?

În doar câteva luni, suverana o distrusese complet pe adolescenta din ea, iar grijile statului îi alungaseră nepăsarea. Educată pentru a domni, Cleopatra nu se va întoarce din drum. Din moment ce răzvrătiții triumfau, de ce să mai trăiască?

Lumina care emana de la far o fascina, iar apele portului, atinse de o strălucire ireală, o atrăgeau. Ea, captivă sub autoritatea unui băiețaș încoronat? Niciodată!

Își dorea să se preschimbe în pasăre, să survoleze rada portului, să zboare în larg și să lase în urma ei acea lume de netrebnici… Cleopatra zâmbi, depărtă brațele și se pregăti să-și ia zborul.

— Maiestate, așteptați!

Charmion, credincioasa slujnică, alergă până la stăpâna ei și o acoperi cu un văl de in regal.

Micuță, brunetă, cu frunte îngustă, nas ascuțit și picioare groase, Charmion îi era devotată trup și suflet reginei. Cu o mână fermă, ea o trase în mijlocul

terasei.

— Maiestate, trebuie să plecăm!

Ca trezită dintr-un vis, Cleopatra își recunoscu anevoie slujnica.

— Să plecăm…

— Am surprins o conversație îngrozitoare. Nu mai sunteți în siguranță la palat.

— Mă voi lupta!

— Inutil, dușmanii sunt prea numeroși. Să plecăm, vă implor!

— Nu mă cunoști deloc, Charmion.

— După părerea mea, n-aveți nicio șansă să învingeți.

Cleopatra ezită.

Servitoarea tocmai îi salvase viața, iar moartea o amenința din nou… O regină să cedeze în fața vitregiei sorții, să între în panică, să se comporte ca ultimul laș?

— Fiți chibzuită, insistă Charmion: departe de aici, veți putea lupta.

— Îi voi strivi pe ticăloși în propriul meu palat, decise Cleopatra.

2

De la moartea lui Alexandru cel Mare încoace, regii din Dinastia Ptolemeilor înfrumusețaseră întruna cartierul principal al Alexandriei, Bruchion, situat la nord-est de zona aglomerată, pe promontoriul Lochias care înainta în mare. Acolo se aflau cele mai

multe palate, printre care reședința regală, sediul guvernului, ministerele, locuințele demnitarilor, Muzeul, Biblioteca, teatrul, gimnaziul și stadionul. Principalele monumente ale vastei cetăți care se întindea între Mediterana și lacul Mareotis fuseseră edificate în apropierea mormântului lui Alexandru și al primilor regi Ptolemei[5].

Ca să cunoști labirinturile administrației alexandrine, formată din mii de funcționari care se bucurau de un număr incalculabil de privilegii, aveai nevoie de o experiență solidă, de multă abilitate și de un cinism desăvârșit. Cel care poseda din plin toate aceste calități era eunucul Pothinus.

De talie mijlocie, aproape chel, burtos, cu obrajii bucălați, greoi, părea simpatic și inofensiv; dar cei care se încrezuseră în această aparență înșelătoare o regretaseră amarnic. Nemilos și viclean, Pothinus se debarasase de concurenții săi pentru a ocupa postul cel mai important, acela de ministru al Economiei și Finanțelor. El controla agricultura și meșteșugurile, verifica perceperea numeroaselor taxe în monede și în natură și își plasase protejații în fruntea cancelariei, a justiției și a vămilor, care erau foarte profitabile.

Nu fusese prea greu să-l manipuleze pe Ptolemeu

---

[5] Așa-zisul „mormânt de alabastru” (v. Harta II). Această localizare probabilă rămâne însă ipotetică, fiindcă mormântul lui Alexandru cel Mare n-a fost încă descoperit. (n. a.)

al XII-lea, flautistul depravat și corupt. În schimb, urcarea pe tron a tinerei Cleopatra se transformase rapid în catastrofa. Cultivată, energică, dotată pentru putere, suverana îl îndepărtase pe fratele ei mai mic, al treisprezecelea dintre Ptolemei, și începuse o serie de reforme, mai ales monetare, care nu erau pe placul demnitarilor și al poporului Alexandriei. Dacă ar lăsa-o să continue, n-ar desființa ea unele privilegii în detrimentul ordinii stabilite?

Îngrijorat, Pothinus pusese la cale cea mai bună strategie a lui: să acționeze din umbră. Își constituise o rețea eficace, hotărât să-l susțină pe copilul Ptolemeu al XIII-lea și s-o îndepărteze pe Cleopatra. Arsinoe, mezina, o invidia și o ura pe sora ei mai mare, care era și frumoasă, și inteligentă: totuși, Pothinus nu avea încredere în această ambițioasă și o considera periculoasă ca un șarpe. Cel mai bun aliat al său era eruditul Teodot, specialist în retorică; frumoasele lui discursuri urmăreau să-l convingă pe micuțul Ptolemeu că el era singurul rege legitim și că trebuia să scape de îngrozitoarea Cleopatra înainte ca ea să-l asasineze.

Ziua cea mare sosise: băiatul accepta să treacă la ofensiva finală. De mai multe săptămâni, Pothinus reușise să întărâte întreaga administrație împotriva reginei și s-o izoleze. Ordinele nu-i mai erau executate și ultimii ei susținători o abandonau. De acum înainte, Ptolemeu al XIII-lea domnea și, prin intermediul lui, Pothinus.

Înfrângerea Cleopatrei nu era însă de ajuns. Devenind în sfârșit conștientă de situație, regina nu va întârzia să reacționeze. Trebuia s-o suprime, iar regele nu se opunea.

Eunucul o luă pe un culoar lung și strâmt care ducea la apartamentele lui Achillas, comandantul armatei, un militar de origine egipteană, devenit un grec perfect din Alexandria. Îngust la minte, dar curajos și respectat de soldați, asculta orbește de Pothinus care îl copleșea cu bogății și femei.

Generalul era înalt și vânjos, cu barba foarte neagră, fața pătrățoasă, buzele pofticioase și vocea aspră; cu fiecare zi aprecia tot mai mult poziția pe care o avea și se bucura la maximum de plăcerile pe care le oferea capitala.

Slujnica lui îl pofti înăuntru pe Pothinus.

Achillas cina în compania unei nimfete dezbrăcate și deja amețite de băutură; ea chicoti când îl văzu pe eunuc, al cărui burduhan nu arăta mai bine sub roba verde, cu pliuri delicate.

Generalul îi arse o palmă fetei.

— Iart-o, Pothinus; iar tu, idioato, valea!

Nimfeta fugi plângând sub privirea chiorâșă a eunucului. Achillas umplu o cupă de argint cu vin roșu, aromat cu scorțișoară, și i-o întinse ministrului.

— În sănătatea noastră, scumpul meu prieten!

Pothinus abia dacă-și înmuie buzele.

— Vreo urgență? se îngrijoră militarul.

— Într-adevăr.

— Ah… Asta înseamnă acum?

— Cu cât mai grabnic, cu atât mai bine.

Vocea ușor tremurătoare a eunucului trăda gravitatea situației.

— Pun pariu că s-au iscat tulburări în cartierul fierbinte! O să-i potolesc eu pe zurbagiii ăia.

— Nu e vorba de-așa ceva, Achillas.

Generalul încruntă din sprâncene.

— Lămurește-mă, Pothinus!

— Te-ai angajat să-l slujești cu credință pe regele nostru, nu-i așa?

— De bună seamă!

— A venit momentul să dovedești valoarea acestui jurământ. Ptolemeu are nevoie de brațul și de curajul tău.

Achillas se ridică în picioare.

— Să poruncească și mă voi supune!

— Actul tău va schimba destinul acestei țări și va salva tronul suveranului nostru legitim. Vei deveni un erou, prietene, și vei fi onorat la adevărata ta valoare.

Generalul se neliniști. Promisiunea era atrăgătoare, dar ce pericol ascundea?

— Ai putea să fii mai precis, Pothinus?

— Ptolemeu a luat o decizie importantă, demnă de un monarh: dorește să își asume singur responsabilitatea puterii.

— Singur, adică…

— Adică eliminând-o pe trădătoarea care

completează fără încetare cu scopul de a se descotorosi de el.

— Trădătoarea… Cleopatra?

Pothinus dădu din cap.

— Așadar, îmi ceri să…

— Regele nostru, Ptolemeu al XIII-lea, îți ordonă să o elimini pe Cleopatra.

3

Încruntat, generalul Achillas își contemplă resturile cinei și simți cum i se strânge stomacul.

— Eu sunt militar, nu asasin!

— Dar cine-ți vorbește de asasinat? întrebă Pothinus cu o voce blândă. Cleopatra, ea e pe punctul de a deveni o ucigașă și de a condamna țara noastră la dezastru! Nu vrei s-o salvezi, tăind răul de la rădăcină?

Șeful armatei simțea că-i fierbe mintea; ca să chibzuiască mai bine se plimbă în lung și-n lat prin încăpere.

— Femeia asta este o viperă, declară eunucul; după informațiile mele, se pregătește să lovească. Dacă nu intervenim, suntem condamnați cu toții. Va lua comanda armatei și a poliției, își va ucide propriul frate și pe apropiații lui. Nu ne mai rămâne decât o speranță de a supraviețui; tu, Achillas.

Generalul se simți investit cu o responsabilitate enormă și misiunea începu să-i placă. El, salvatorul Egiptului! Recunoștința lui Ptolemeu ar fi infinită,

bogăția eroului incontestabilă, reputația lui legendară.

Cleopatra… Femeia era seducătoare, ba chiar fascinantă, dar pe el îl disprețuia.

— Accept, declară Achillas.

Pothinus se înclină.

— Aduc omagiu loialității și curajului tău, iar regele nostru îți va fi recunoscător.

— Când va trebui să acționez?

— Acum.

Agitat, generalul îmbrăcă o tunică portocalie cu guler evazat și mâneci scurte. Apoi alese un pumnal cu lamă dublă.

— Sunt în stare să dobor numeroși adversari, îi aminti el, dar nu și garda personală a Cleopatra, compusă din vreo douăzeci de bărbați înarmați cu lănci!

Pothinus zâmbi.

— Am rezolvat eu problema; acești bravi osteni au trecut în tabăra noastră, ca majoritatea slujitorilor și a slujnicelor reginei. La ora asta, o s-o găsești singură, luând cina.

Generalul avu o tresărire bruscă; îl aștepta o sarcină glorioasă.

Cu pas greoi, Pothinus o luă înainte. Cei doi bărbați merseră pe un traseu complicat care ducea la palatul Cleopatrei, trecând prin niște grădini luminate de luna plină.

La intrare, nici măcar o singură gardă.

Locuitorii Alexandriei erau mari amatori de marmură, pe care o importau, iar palatul Cleopatrei nu făcea excepție de la regulă. Achillas urcă șirul de trepte care ducea la intrarea principală, trecu printre două coloane cu un contur rotunjit foarte pronunțat și pătrunse într-o sală de primire, decorată cu picturi murale reprezentând peisaje de pe Nil și busturi ale regilor Ptolemei.

Un culoar care ducea în saloane, sala unde se servea masa, anticamera… Niște lămpi aprinse, niciun fel de dezordine, niciun slujitor. Ușa de la apartamentele private ale reginei era închisă.

Generalul înaintă cu băgare de seamă. Nu uita că regina Cleopatra, excelentă călăreață, frecventase sala de gimnastică, dovedindu-se uneori superioară bărbaților. Nu cumva îi întindea o capcană?

Deschise ușa dintr-o dată și se năpusti în interiorul unui spațiu în care domneau luxul și parfumurile. O cameră imensă, sala de baie, încăperile consacrate masajului, coafurii, machiajului, podoabelor, hainelor… Nici țipenie de om.

Meticulos și prudent, Achillas cercetă în van toate ascunzătorile posibile. Plin de ciudă, se întoarse la Pothinus.

— Cleopatra nu este aici.

Eunucul nu păru descurajat.

— Știu unde se ascunde: în al doilea palat, cel de pe insula Antirhodos.

Generalul închirie o barcă mare. Douăzeci de

soldați vâsliră în ritm susținut ca să ajungă cât mai repede la mica insulă, situată în apropierea portului de răsărit. Acolo se ridicau o reședință regală și un mic sanctuar dedicat lui Isis.

— Regele dorește să-i tai capul vrăjitoarei și să-l arăți poporului, îi sugeră Pothinus la ureche lui Achillas; acesta te va aclama, iar tu vei fi răsplătit cu vârf și-ndesat.

— Mai cu forță! ceru generalul care stătea la prora bărcii.

Ajungând în portul privat al reginei, eunucul și militarul constatară că era gol.

— A fugit, bâigui Pothinus, cuprins de o furie rece.

*

Micuțul Ptolemeu al XIII-lea se îndopase cu prăjituri și îi era greață. Preceptorul său, eruditul Teodot, slab, cu fruntea lată, cu nasul fin și ascuțit, încerca să lupte împotriva lăcomiei acestui puști răsfățat care avea să devină în curând obez.

— O să vă citesc poezii de Callimah[6], Maiestate, ca să aveți o noapte liniștită.

— Nu mi-e somn, vreau să beau vin.

— Îmi pare rău, Maiestate, dar cred că sunteți prea tânăr pentru așa ceva.

— Băieții de vârsta mea beau!

---

[6] Callimah (300–240 î.H.) a fost unul dintre principalii poeți alexandrini; el a întocmit un catalog al lucrărilor (papirusuri) aflate în Biblioteca din Alexandria. (n. a.)

— Dar Maiestatea Voastră sunteți rege!

— Exact, am dreptul să fac tot ce vreau!

— Nu chiar.

Sosirea neașteptată a lui Pothinus întrerupse disputa. Șeful guvernului se înclină.

— Tu, se aprinse Ptolemeu, spune-i că am dreptate!

— Am o veste proastă și una bună, Maiestate.

Privirea trufașă a lui Teodot se înăspri.

— Detest veștile proaste! protestă regele.

— Cleopatra a părăsit Alexandria în compania câtorva slujitori credincioși. Ne-a scăpat printre degete.

— Făceți-o să se întoarcă, vreau s-o văd moartă!

— Se știe unde s-a dus? întrebă Teodot.

— Nu încă, dar insist pe vestea bună: ambițioasa asta ne-a lăsat câmp liber de acțiune. Astăzi începe domnia lui Ptolemeu al XIII-lea.

Aceste cuvinte îl liniștiră pe băiat.

— Bine, atunci mă duc să mă culc.

4

Un vânt puternic dinspre nord înlesnea înaintarea rapidă a uneia dintre cele două corăbii, cu toate pânzele ridicate, în care se aflau Cleopatra și ultimii ei slujitori credincioși, vreo sută de soldați, servitoarea Charmion și șambelanul Apollodor Sicilianul. Susținând mărturia lui Charmion, acesta o convinsese pe regina amenințată cu moartea să părăsească fără întârziere Alexandria. Conștient de

pericol, Sicilianul pregătise în portul privat de pe insula Antirhodos două vase încărcate cu provizii, bijuterii și saci plini cu monede de aur, argint și bronz. Grație acestei bogății, Cleopatra va continua să lupte împotriva dușmanilor ei.

Acest argument o convinsese pe tânăra femeie cu inima sfâșiată să părăsească Alexandria. Dar unde să se refugieze, încotro s-o ia? Spre stupefacția generală, regina hotărâse să între pe canalul care ducea la Nil și să se îndrepte spre sud.

Soldații din garda personală a reginei nu părăsiseră niciodată capitala și nu doreau nicidecum să descopere un Egipt necunoscut, populat cu țărănoi ostili.

La ivirea zorilor, Cleopatra stătea la prora corabiei din față. Șambelanul îi aduse pâine și lapte.

— De ce ne asumăm un asemenea risc? întrebă Apollodor.

— Numai un zeu străvechi îmi poate veni în ajutor. L-am onorat în timpul primului meu an de domnie și am de gând să apelez la puterea lui.

Sicilianul era un bărbat voinic, de vreo treizeci de ani, cu ochi negri, bărbie pătrată și o mustață îngrijită; nu lua în seamă oboseala și nutrea o sinceră admirație față de tânăra regină pentru care era gata să moară.

— Alexandria m-a alungat, dar mă voi întoarce, promise Cleopatra; și, de data asta, nimeni n-o să-mi mai fure puterea. Ziua aceasta marchează începutul

recuceririi mele; provinciile din Sud îmi vor recunoaște autoritatea și noua mea armată o va spulbera pe cea a avortonului de Ptolemeu!

— Nu vă împărtășesc optimismul, Maiestate.

Ofensată, regina îi aruncă o privire furioasă șambelanului ei.

— Cum îndrăznești să îmi vorbești astfel?

— Mi-am impus să fiu sincer și să evit lingușeala. Ați fost oarbă și i-ați subestimat pe eunucul Pothinus și pe preceptorul Teodot, cei doi complotiști care au aranjat să fiți asasinată, având acordul fratelui dumneavoastră. Acum, ei sunt stăpâni peste capitală și peste întreaga țară. Din cauza reformelor monetare pe care le-ați înfăptuit, locuitorii Alexandriei vă detestă, așa că îi vor aclama pe noii lor stăpâni care se vor feri să le zugrăvească realitatea și le vor promite un viitor minunat. Sudul? Nu știți nimic despre el. Locuitorii lui îi urăsc pe greci și obiceiurile lor, considerându-i niște cotropitori. Pentru ei, Alexandria este un oraș străin, un neg oribil de care speră să scape. De ce ar ajuta o grecoaică?

Cleopatra rămase tăcută îndelung. Sicilianul comisese o greșeală impardonabilă și n-avea nicio îndoială că-și va pierde funcția. Totuși, nu regreta nimic din ce spusese. Poate că tânăra femeie nu va mai fi așa de naivă și va înțelege că planurile ei erau sortite eșecului.

— Continuă să-mi vorbești astfel, Apollodor, și nu ezita să-mi arăți cu degetul greșelile. Am nevoie de

un sfătuitor ca tine, care să nu cedeze ispitei de a mă linguși. Fără îndoială, ai dreptate. Totuși, nu voi renunța, căci nu am altă alegere. Mă vezi stând ascunsă într-un cătun uitat de lume sau fugind fără încetare dintr-un loc în altul? O să mă lupt și, dacă sunt învinsă, voi pieri cu arma în mână.

— O să vă fiu alături, Maiestate.

*

Când încântați, când neliniștiți, călătorii descoperiră Valea Nilului, malurile ei verzi străjuite de plante de papirus, satele cocoțate pe coline, plantațiile de palmieri, viața aparent liniștită a țăranilor, neîncetatul du-te-vino al catârilor încărcați cu poveri. Grupuri de copii salutau trecerea celor două corăbii, iar niște bărbați înarmați cu furci proferau injurii.

Din fericire, regina dispunea de marinari pricepuți, căci, din cauza bancurilor de nisip și a curenților capricioși, navigația nu era întotdeauna ușoară. Cleopatra își petrecea întreaga zi contemplând frumusețea acelei țări fermecătoare. Descoperea temple, zărea piramide la marginea deșertului, își îmbăta privirea cu culori calde și cu blândețea peisajelor.

Orele de navigație se scurseră ca un vis și îi schimbară tinerei viziunea.

Mai era ea oare cu adevărat grecoaică? Egiptul începea să-i modeleze un suflet nou, capabil să perceapă grandoarea și opera strămoșilor ei, cei

dinaintea Dinastiei Ptolemeilor. Înlăturarea de la tron nu-i oferea șansa de a-și presimți natura autentică, ascunsă sub moștenirea derizorie a înaintașilor ei? Puțin câte puțin, Cleopatra înceta să mai fie o străină, pentru a deveni o egipteană. Da, țara aceasta era a ei și nu se reducea la fastul Alexandriei.

După douăzeci de zile de călătorie, cele două corăbii ajunseră în apropierea orașului Hermonthis, la vreo douăzeci de kilometri sud de prestigioasa „Tebă cu o sută de porți”, pe care o celebrase Homer. Prăduită și devastată de perși, bogata capitală a faraonilor din Regatul Nou[7] dormita, tânjind după gloria ei trecută.

Cleopatra dădu ordin căpitanilor de corăbii să acosteze, iar soldații își luară armele. Apollodor era sigur că prezența lor fusese semnalată și se temea de o primă înfruntare cu autoritățile locale.

În pofida avertismentului dat de servitoarea ei, Charmion, regina ținu morțiș să coboare pasarela prima, în fruntea oamenilor săi. Crispați, aceștia priveau în jurul lor, temându-se de un atac al arcașilor.

Țăranii alergau la fața locului intrigați; cine era femeia aceea minunată, îmbrăcată într-o rochie albă de in regal, împodobită cu o diademă, cu un colier și cu brățări de aur?

---

[7] Regatul Nou, 1550–1070 î.H., cea mai înfloritoare epocă din istoria Egiptului. (n. r.)

Niște polițiști își croiră drum prin mulțime. Înarmați cu bâte și săbii scurte, ei se opriră la câțiva pași de intrusă.

Un bărbat de vreo șaizeci de ani, cu părul alb, își îmbrânci subordonații și ieși în față. Cu figura aspră, o măsură din priviri pe noua sosită.

— Sunt Cleopatra, suverana Celor Două Țări, Egiptul de Sus și Egiptul de Jos, și tu îmi datorezi supunere.

Șeful poliției locale înmărmuri de uimire.

— Vor… vorbiți egipteana?

5

Cleopatra era singura din dinastia Ptolemeilor care vorbea limba egipteană. Mai învățase ebraica, siriana, persana, parta [8], etiopiana și alte câteva limbi, inclusiv cea vorbită de „vânătorii nisipurilor”, triburile beduine care atacau caravanele.

— Cum te numești? întrebă regina.

— Pahomie, Maiestate… Sunt strategul [9] provinciei Teba, comandant al forțelor de ordine și responsabilul finanțelor locale… Nu m-au… N-am fost anunțat că veniți și…

— Condu-mă la reședința ta și să li se dea de mâncare celor din suita mea.

---

8 Limbă vorbită în Imperiul Part, al treilea Imperiu Persan, condus de dinastia arsacidă în perioada 238 î.H. - 226 d.H. (n. t.)

9 Titlu dat de regii Ptolemei înalților funcționari ai provinciilor. (n. a.)

Apollodor și doi soldați o însoțiră pe suverană. Impresionat peste măsură, Pahomie merse cu pași grăbiți și o luă pe niște străduțe pentru a ajunge la o clădire dărăpănată cu două etaje.

— Hermonthis nu este bogat, preciză strategul jenat, iar șeful provinciei nu-i acordă deloc importanță. Dar chiar… chiar sunteți cu adevărat regina Cleopatra?

Suverana se mulțumi să zâmbească.

— O clipă, vă rog!

Strategul se năpusti în interiorul clădirii administrative, îi trezi pe funcționarii ațipiți, le ordonă să facă grabnic curățenie în sala de oaspeți și să aducă mâncare. Această tornadă neașteptată avu rezultate pozitive și Cleopatra nu trebui să aștepte prea mult.

Pe o masă joasă erau rânduite talere cu piure de bob, salată, linte cu usturoi, ouă, brânză de capră, curmale.

— Masa este modestă, se plânse Pahomie, aceste bucate nu sunt demne de Maiestatea Voastră! Dar e atâta sărăcie aici…

Regina se așeză pe o rogojină.

— Vorbește-mi despre suferința țăranilor.

Strategul lăsă capul în jos.

— Mi-ar trebui zile întregi!

— Situația e chiar atât de gravă?

— Aproape disperată, estimă Pahomie cu o voce obosită. Guvernul din Alexandria nu ține nicidecum

cont de protestele poporului și îi impune taxe zdrobitoare. Rapoartele alarmante pe care le adresez superiorilor mei rămân fără răspuns și singura lor reacție este trimiterea de polițiști care supraveghează satele și îi ciomăgesc pe cei care nu se supun. Ordinea este menținută, recunosc, dar cu ce preț? Și nu mai vorbesc de mărirea numărului de funcționari! Se înmulțesc precum lăcustele și se hrănesc din munca oamenilor sărmani. Ultimele revolte au fost înăbușite și numeroase victime au fost aruncate în Nil… Dar furia mocnește din nou. Uneltele agricole sunt proprietatea statului, aproape toate recoltele îi revin lui, s-a impus taxa de producție, țăranii cu recolte proaste au fost sancționați. N-ai ce face: fie te supui pretențiilor administrației, fie renunți să mai cultivi parcela alocată de șeful provinciei și crăpi de foame. Nici măcar fluviul nu ne mai ajută, căci ultimele lui revărsări au fost prea slabe.

Tras la față, Pahomie se așează și el, dar imediat se ridică.

— Îmi cer iertare, Maiestate, nu mi-ați dat permisiunea, eu…

— Așază-te, te rog, și spune-mi totul, nu-mi ascunde nimic.

Cleopatra ascultă cu atenție doleanțele strategului, care era fericit să-și deschidă în sfârșit inima și să descrie cu precizie suferințele cotidiene ale compatrioților săi. Discursul său lung n-o plictisi nici măcar o clipă pe suverană, care descoperea o lume

necunoscută.

Cu gâtul uscat, Pahomie se opri.

— Doriți bere, Maiestate?

Cleopatra încuviință și strategul umplu două cupe. Neîndrăznind să înfrunte privirea interlocutoarei lui, Pahomie se temea ca spusele să nu-i fie dezaprobate.

— Aici, la Hermonthis, spuse tânăra femeie, proclam în fața ta primul an al domniei mele. Eu nu suport nedreptatea și voi face totul ca să-i pun capăt. Alexandria este atât de departe de țara pe care o văd acum… îți mulțumesc că m-ai luminat.

Strategului nu-i venea să creadă ce auzise; dacă prințesa asta era într-adevăr Cleopatra, grecoaica cu reputație proastă, cum de se arăta interesată de soarta oamenilor de rând?

— Văd că nu mă crezi, Pahomie, dar greșești. Propriul meu frate, Ptolemeu, m-a alungat din capitală, cu complicitatea susținătorilor lui blestemați. Mulțumiți de triumful lor de moment, îmi subestimează hotărârea.

Privind-o admirativ, strategul nu-și ascunse pesimismul.

— Maiestate, nici nu vă puteți închipui puterea poliției; zbirii guvernului de la Alexandria sunt peste tot, supraveghează totul și pe toată lumea. Dacă n-o controlați, sunteți condamnată.

— N-o controlez, recunoscu Cleopatra.

— Atunci, fugiți cât mai departe posibil de țara asta și uitați-o!

— Așa ar fi înțelept, dar mi-e imposibil să renunț.
— În acest caz, Maiestate, o să muriți!
— Zeul orașului tău nu mă va proteja?
Strategul se arătă uimit.
— Taurul nostru sacru?
— La începutul a ceea ce credeam că este domnia mea, am salutat instalarea tânărului animal pe care preoții l-au ales pentru a-i urma venerabilului său strămoș; astăzi, doresc să-l revăd, între patru ochi.
— Geniul nostru protector este cam nărăvaș!
— Condu-mă la el!
De-a lungul vieții lui, strategul întâlnise caractere încăpățânate, dar niciunul nu-l egala pe cel al tinerei cu voce blândă și ochi fermecători. Era inutil să încerci să i te opui.
Sub protecția modestei sale escorte, regina ieși din oraș și o luă pe cărarea ce ducea la țarcul taurului sacru din Hermonthis.
Părând că țâșnește din soare, un șoim zbură, descriind cercuri mari pe deasupra cortegiului, apoi trecu atât de aproape de regină, încât Pahomie, Apollodor și soldații ridicară brațele pentru a o proteja. Cleopatra își păstră însă calmul.
Acest semn al cerului îl tulbură pe strateg. Zeii nu se manifestau niciodată la întâmplare, dar limbajul lor nu era întotdeauna ușor de descifrat. Încarnat într-un șoim, Horus, zeul fondator al străvechii monarhii faraonice, nu-i acorda oare favorurile lui acestei tinere?

De mai multe generații, taurii sacri ai zeului Montu, stăpân al războiului care lua, și el, forma unui șoim și îl făcea pe Faraon victorios în lupta cu tenebrele, erau înhumați în morminte subterane alături de mamele lor, reprezentante terestre ale imensei vaci celeste ce hrănea cu laptele ei ființele luminii. Mumificate cum se cuvine, dinastiile de vaci și tauri rămâneau de-a pururi în „templul Principiului creator”.

Taurul se numea Bukhis, adică „expresia luminii divine”; cine ar fi exprimat mai bine puterea ei?

— Lăsați-mă singură, îi ordonă Cleopatra escortei.

— Nu intrați în țarcul lui, îi recomandă Pahomie; vă repet, tânărul Bukhis este nărăvaș!

Apollodor se temea ca regina să n-o facă după cum o tăia capul, și într-adevăr șambelanul nu se înșela.

Cu capul negru și corpul alb, impresionantul patruped dispunea de un spațiu vast și nu ducea lipsă de nimic. După o viață liniștită și serbări în cursul cărora era împodobit cu flori și giuvaieruri, va fi înlocuit cu un succesor care să-i semene întru totul, iar mama lui va fi și ea venerată.

La apropierea tinerei femei, nările taurului se dilatară și ochii negri îi deveniră agresivi.

— Tu care ești purtătorul de cuvânt al lui Ra, primește-o cum se cuvine pe suverana Celor Două Țări! îl rugă Cleopatra. Vin să-ți cer să-mi dai puterea ta, nu pentru mine însămi, ci pentru țara și poporul

meu. Războiul bate la ușă, iar dușmanii mei sunt de temut; dă-mi brațul tău neînfrânt, insuflă-mi un curaj de neclintit.

Bukhis scormoni pământul cu copita și dădu din coadă.

— O să atace, murmură strategul îngrozit.

Cleopatra înaintă și întinse brațele într-un gest de implorare.

— Fii tălmaciul meu pe lângă lumina creatoare care dă viața; sufletul tău să-l fecundeze pe al meu.

Taurul ridică brusc capul și se uită fix la cea care îl implora.

Apollodor se pregătea să intervină, dar Pahomie îl opri.

— Nimic nu trebuie să împiedice acțiunea taurului sacru; dacă ai îndrăzni, ai fi executat.

Coarnele lui Bukhis erau groase și ascuțite. Era de ajuns să-și ia avânt și să se repeadă drept în fața lui ca s-o străpungă pe tânăra femeie ce rămăsese nemișcată și calmă.

Atunci, zeul se exprimă.

Uluiți, Apollodor, Pahomie și soldații văzură un soare țâșnind din fruntea animalului și formând un disc care troná între coarnele lui. Strălucirea lui intensă o învălui pe Cleopatra în lumină, făcând-o secunde în șir invizibilă în ochii muritorilor.

Apoi un vânt din miazăzi risipi vălul ireal. Bukhis scoase un muget și se întoarse la mama lui care păștea iarbă fragedă.

Tulburat peste măsură, Pahomie știa acum că regina Cleopatra era aleasa zeilor.

*

Vestea miracolului se răspândise repede în Hermonthis și, ca să-și onoreze oaspetele ilustru, strategul organizase un banchet la care fuseseră poftiți toți locuitorii. În seara aceea, vinul și berea curgeau în valuri și, pentru câteva ore, greutatea vieții de zi cu zi fu dată uitării.

Amabilă, ascultând doleanțele principalilor funcționari ai cetății, regina părea totuși absentă, ca și cum întrevederea ei cu taurul sacru și comuniunea cu sufletul soarelui se prelungeau în inima nopții.

Bucuria acestor festivități neașteptate risipi orice dorință de a dormi și numai primele licăriri ale zorilor puseră capăt beției, cântecelor și dansurilor. Soldații Cleopatrei se întoarseră la corăbii și nici Charmion, nici Apollodor nu rezistară somnului, care îi cuprinse totodată pe strateg și pe concetățenii lui.

Perfect trează, animată de o energie nouă și necunoscută, regina traversă zona culturilor și o luă pe o cărare ce ducea spre deșert. Pământul roșu și neospitalier o atrăgea într-un mod irezistibil. Nu-și construiseră strămoșii acolo locuințele lor de veci?

Tânăra femeie păși pe nisipul fin cu picioarele goale și inspiră aerul răcoros al primelor ore ale zilei. De ce pierduse puterea? Pentru că se închisese în strălucitoarea Alexandrie, departe de pământul strămoșilor ei, privându-se de înțelepciunea și de

forța lor.

Grație intervenției lui Bukhis, Cleopatra reînnoda legăturile care fuseseră rupte. Mai trebuia să le întărească în fața potrivniciei și să le facă indestructibile. Alexandria era un cocon la adăpost de adevăratul Egipt, o iluzie pe care o risipea violența acelui deșert unde oamenii nu erau bineveniți; regina dorea să se pună la încercare și să afle dacă era demnă de lumina oferită de taurul sacru.

Singurătatea… Asta va fi condiția victoriei. Chiar adulată, aclamată, lingușită, suverana va rămâne singură și nu va avea altă resursă decât propriul foc care, de data asta, îi va hrăni luciditatea.

Deodată, o văzu.

Ridicată, cu limba despicată ieșindu-i din gură la intervale apropiate, cobra regală îi bara drumul. Pierdută în gândurile ei, regina se trezea brutal, prea aproape de reptilă ca să mai poată fugi.

Cea mai mică mișcare ar provoca un atac fulgerător și mortal. Cleopatra își ținu respirația, încercând zadarnic să capteze privirea prădătorului, care era gata de atac.

Cobra regală… Nu împodobea ea coroana faraonilor, nu scotea o flacără ce le devora dușmanii? împietrită, cu inima bubuind, regina refuză să creadă că acest șarpe, încărcat cu magie, îi va pune capăt zilelor.

— Liniștește-te, ceru o voce gravă ale cărei intonații, de o rară profunzime, o făcură pe regină să

se înfioare.

Cobra se întoarse spre un bărbat în vârstă, înalt, ras în cap, îmbrăcat cu o tunică gălbuie. Asprimea feței lui brăzdată de riduri adânci era aproape înfricoșătoare.

— Întoarce-te în vizuina ta, îi ordonă el reptilei.

Supusă, aceasta se îndepărtă, iar bărbatul se întoarse cu spatele la regină, vrând să plece.

— Așteaptă! Cine ești tu, salvatorul meu?

Îmblânzitorul de șerpi se opri în loc.

— Numele meu este Hermes.

7

Cleopatra se apropie de surprinzătorul personaj.

— Cum reușești să stăpânești un asemenea monstru? Vreau să știu!

Bărbatul o măsură din priviri pe tânără.

— Cine ești tu?

— Regina Cleopatra.

— O grecoaică din Alexandria…

— Suverana ta, căreia îi datorezi respect!

Magul o privi cu atât dispreț, încât regina fu incapabilă să riposteze.

— Voi, grecii, sunteți niște copii pretențioși, fără tradiție și fără spiritualitate; filosofia voastră se reduce la o vorbărie goală lipsită de eficacitate. Întoarce-te acasă, regină Cleopatra, și nu te mai aventura în deșert.

— Aș putea pune să fii arestat!

— Și să mă obligi să-mi dezvălui secretele sub tortură? Nu-ți supraestima puterile și întoarce-te în cetatea ta grecească, departe de Egipt!

— Țara aceasta este a mea!

Hermes își încrucișă brațele.

— O descoperire recentă, din câte mi se pare.

— Chiar și așa! mai bine mai târziu decât niciodată.

— De ce acest interes subit?

În fața acestei ființe stranii, cu magnetism puternic, Cleopatra simți că nu trebuia să ascundă adevărul.

— Amenințată cu moartea, am fost silită să părăsesc Alexandria și sper să câștig provinciile de partea mea ca să recuceresc puterea.

— Eunucul Pothinus și complicii săi, preceptorul Teodot și generalul Achillas, nu vor sta cu mâinile în sân.

Cleopatra făcu ochii mari.

— Tu… îi cunoști?

— Îl manipulează pe fratele tău mai mic, Ptolemeu, care e pătruns de puterea lui, și nu vor avea tihnă până nu-ți vor vedea cadavrul.

Tânăra femeie strânse pumnii.

— Ești cumva aliatul lor?

— Dacă era așa, ai fi deja moartă; cobra regală nu-și ratează niciodată prada.

— Așadar, accepți să mă ajuți.

— Ți-am salvat viața și mă întorc în deșert.

— Trebuie să te implor?

Cleopatra căzu în genunchi și își deschise brațele, îndrăznind să-l privească pe Hermes drept în ochi.

— Călătoria aceasta m-a schimbat, mi-am descoperit adevărata patrie! Tatăl meu era un desfrânat, un neisprăvit și un laș, și n-am de gând să-i semăn. Egipteanca din mine a omorât-o pe grecoaică; nu te îndoi de faptul că singura mea dorință este să redau splendoarea și prosperitatea tărâmului faraonilor. De acum înainte, viața mea nu va avea alt sens.

Timp de câteva secunde interminabile, Hermes rămase tăcut, mulțumindu-se s-o studieze pe suverana decăzută.

Apoi o apucă de mână cu fermitate și o ridică.

— Ești conștientă de primejdiile pe care le ai de înfruntat?

— Probabil că nu, dar ce contează?

— Cunoști frica?

— Îmi roade stomacul, dar îi rezist!

Hermes se îndepărtă.

— Ce ai simțit în fața taurului sacru?

— Puterea luminii, dorința nebună de a mă contopi cu ea. Dar vântul mi-a risipit visul… Am nevoie de forța lui Bukhis pentru a porni la război!

— Îți imaginezi consecințele?

— Există altă cale?

Cu degetul arătător, Hermes desenă un oval pe nisip.

— Iată simbolul care conține numele faraonilor,

trimiși ai cerului și meniți să se reîntoarcă la el; cosmosul le luminează conștiința pentru ca ei să pună adevărul în locul minciunii, ordinea în locul dezordinii, rectitudinea în cel al inechității, dreptatea în cel al nedreptății. Regii Ptolemei au uitat aceste îndatoriri, au călcat în picioare instituția faraonică întemeiată de zei și au venerat marea țestoasă[10], moneda pe care cei din vechime au refuzat s-o folosească. Lumea ta este una a corupției și a depravării, criminalul este preferat omului cinstit, intrigile politice înlocuiesc buna guvernare. Cei puternici nu se gândesc decât la profitul lor, disprețuiesc poporul și îl asupresc, împovărându-l cu impozite. Asta-i nenorocirea pe care grecii ne-au provocat-o, nefiind în stare să perceapă armonia secretă a universului, privilegiind știința și nu cunoașterea, fălindu-se cu filosofia lor care distruge intuiția creatoare, cu discursurile lor găunoase și cu interminabilele lor dezbateri care nu duc la nimic. Iar aceste false elite, care sunt o adevărată cangrenă, au introdus sclavia în Egipt, reducând femeia la statutul de ființă inferioară, dependentă de bărbat.

— Eu sunt dovada contrariului! protestă Cleopatra.

— N-ai fost constrânsă să te căsătorești cu fratele tău?

---

[10] Aluzie la prima monedă oficială grecească, bătută în secolul al XVI-lea î.H. pe insula Egine, în cetatea Argos. Moneda, din argint, avea pe ea imaginea unei broaște țestoase. (n. t.)

— Am domnit singură și…

— Și ai fost alungată…

Cuvintele lui Hermes erau tot atâtea lovituri violente, dar un văl i se lua de pe ochi.

— Credeam că am învățat multe, recunoscu tânăra femeie, dar constat că ignoram realitatea unei țări ancorată adânc în inima mea. Accepți să-mi dai din știința ta, Hermes, și să continui să-mi deschizi mintea?

Statura înaltă a magului păru că devine și mai mare.

— Care este adevărata ta dorință, tânără regină?

— Să redau Egiptului splendoarea de odinioară, conducând cu dreptate.

— Sarcină imposibilă…

— Măcar știu că am încercat!

— E în joc viața ta.

— Nu vreau să joc alt joc, și asta e condiția pentru a participa la acesta.

Hermes privi în depărtare ca și cum încerca să ghicească viitorul.

8

La insistența lui Apollodor Sicilianul și a lui Charmion, slujitoarea Cleopatrei, strategul Pahomie se hotărî în sfârșit, în pofida veștilor proaste pe care tocmai le aflase, să trimită o patrulă în căutarea reginei, care dispăruse de câteva ore bune. Unde se dusese, nu cumva fusese victima vreunei întâmplări

nefericite?

Soldații se pregăteau să plece când tânăra femeie reapăru în compania unui bărbat de o statură impresionantă și a cărui privire impunea respect.

Charmion se repezi înaintea ei.

— Maiestate, sunteți teafără?

— Fii liniștită.

— Cine este omul acesta? întrebă Sicilianul suspicios.

— Magul Hermes, noul meu sfătuitor.

Pahomie consideră indispensabil să intervină fără întârziere.

— Maiestate, nu puteți rămâne aici! Trebuie să plecați imediat.

Regina își stăpâni iritarea.

— De ce?

— Prezența Maiestății Voastre aici n-a trecut neobservată și unul dintre subordonații mei a alertat garnizoana grecească din Teba ca să vă aresteze. Chiar mâine, o trupă numeroasă va da năvală în oraș.

— Tu și oamenii din Hermonthis nu mă veți apăra, alături de soldații mei?

Strategul plecă ochii.

— Ar fi o nebunie. N-avem nicio șansă să învingem și vom fi masacrați cu toții. Maiestate, dacă doriți să ne cruțați viețile, fugiți!

— Încotro s-o luăm? întrebă Apollodor.

— Evitați Nilul, îi recomandă Pahomie; la nord, v-ar intercepta o flotă de război. Și la fel va fi și în sud.

— Mai rămân pustiurile de la Răsărit și de la Apus, constată Sicilianul.

— Vom pieri de căldură, de sete și de foame! exclamă Charmion, înspăimântată la ideea de a se pierde în acel univers ostil, populat cu ființe malefice și creaturi periculoase.

Tare mai regreta slujnica luxul palatului din Alexandria! Totuși, îi rămânea credincioasă reginei.

— Nu există decât o soluție, zise tranșant Hermes: să ieșim din Egipt și să mergem în nordul Palestinei unde regina Cleopatra va găsi probabil niște aliați.

Pahomie rămase cu gura căscată de uimire.

— Imposibil, absolut imposibil! Ar trebui să traversați deșertul, să faceți rost de o corabie, să mergeți de-a lungul coastei Mării Roșii, să ajungeți dincolo de deltă și să urcați spre nord, străbătând ținuturi pline de barbari și de tâlhari!

— Exact, recunoscu Hermes.

— Și tu, tu ai fi călăuza?

— Eu, nu; dar cunosc una.

— Aici, în Hermonthis?

— Dacă regina binevoiește să mă urmeze.

Cleopatra nu ezită. Neîncrezător, Apollodor o însoți.

Cei trei o luară pe mai multe străduțe și ajunseră la marginea de sud a cetății.

O casă albă, modestă, cu un etaj, o grădină de legume și un câmp de lucernă din care se înfrupta un măgar cenușiu.

Un sforăit deosebit de puternic tulbura liniștea acelei după-amieze târzii. Cu spatele rezemat de un puț, un bătrân sfrijit și cu o barbă nerasă de câteva zile dormea tun.

Hermes se opri la doi pași de slăbănog.

— Trezește-te, Unchiașule.

Fruntea bătrânului se încreți, bărbia îi tremură, buzele scoaseră un șuierat și pleoapele se ridicară încet.

— Cine e… Ah, nu, nu tu! Lasă-mă să mă odihnesc, sunt frânt.

— Nu-i datorezi respect reginei Egiptului?

O privire speriată scrută împrejurimile. Dând cu ochii de Cleopatra, Unchiașul se sprijini pe coate.

— Ea este?

— Ea este, îi confirmă Hermes.

— Glumești?

— Nu glumesc.

— Ar fi fost prea frumos… Tu nu glumești niciodată!

Unchiașul se întinse și se ridică, nu fără oarecare greutate.

— Ce-i drept, e frumoasă regina! Dar ce mă privește pe mine?

— Avem nevoie de serviciile tale.

Unchiașul se scărpină în cap.

— Ah, nu, eu nu vreau decât să dorm! Am terminat-o cu aventurile.

— Chiar dacă e vorba să-ți salvezi regina de

criminalii greci?

Încurcat, Unchiașul bâigui.

— Asta e cu totul altceva… Vorbești serios?

— Foarte serios, confirmă Cleopatra. Dacă n-o să-mi fii călăuză, o să mor.

— Asta îmi mai lipsea… Am impresia că zeii se țin scai de mine!

— Accepți să mă ajuți? întrebă regina.

— Când aud de greci, mă ia cu dureri de cap și de stomac! Și apoi, aveți o privire sinceră… Dar nu hotărăsc eu singur.

— Dar cine altcineva?

— Măgarul meu, Vânt de Miazănoapte; dacă refuză, mă culc la loc. El nu e genul care să facă tâmpenii.

Măgarul arăta bine. Cântărind aproape 300 de kile, înalt de 1.40 metri la greabăn, cu botul și burta albe, cu o coadă nu prea stufoasă, cu ochi mari, căprui, era descendentul unor strămoși de o robustețe excepțională.

Unchiașul se apropie și măgarul ridică capul.

— Vânt de Miazănoapte, iat-o pe regina Egiptului, care ne va aduce probabil o groază de necazuri. Nu trăim ca-n paradis, știu, dar ar putea fi și mai rău. O călătorie prin deșert, de exemplu.

Patrupedul asculta cu atenție.

— Am o singură întrebare să-ți pun: mergem?

Dacă măgarul ridica urechea dreaptă, răspunsul era „da”; dacă o ridica pe stânga, era „nu”.

Unchiașul spera la o atitudine înțeleaptă din partea unui măgar experimentat; acesta ridică urechea dreaptă.

— Ai chibzuit bine?

Vânt de Miazănoapte își menținu răspunsul.

— Ei, drăcia dracului, bombăni Unchiașul, nu m-așteptam la o asemenea nebunie din partea ta! îți dai seama ce faci?

Patrupedul nu-și schimbă părerea.

Înciudat, Unchiașul se întoarse cu pași greoi la locuința lui și dădu pe gât un mic urcior de vin alb. Pe ăsta îl păstrase pentru o ocazie deosebită.

— Ce decizie ai luat? îl întrebă Cleopatra în timp ce moșul savura ultima picătură.

— Din nefericire, nu știu să mint, iar Vânt de Miazănoapte și-a pierdut mințile… Pe scurt, plecăm.

— După spusele lui Pahomie, orele ne sunt numărate.

— Asta nu mă miră! Bun, mă ocup eu de toate; vom avea asinii și cămilele necesare. Dar te previn, regină a Egiptului: călătoria asta interminabilă nu va fi nicidecum o plimbare de plăcere.

9

Teatrul din Alexandria era plin de o mulțime zgomotoasă și nerăbdătoare. În sfârșit, autoritățile aveau să pună capăt zvonurilor care circulau prin oraș. Moartea Cleopatrei sau triumful ei, asasinarea micuțului Ptolemeu, demisia miniștrilor… Oamenii

nu mai știau ce să creadă până la anunțul unei declarații oficiale a lui Pothinus, șeful guvernului.

Educate la gimnaziu și frecventând Biblioteca și Muzeul, elitele așteptau discursul celui mai puternic om din capitală.

Apariția micuțului Ptolemeu al XIII-lea, însoțit de eunucul Pothinus și de preceptorul Teodot, uimi asistența. Îmbrăcat cu o tunică galbenă, regișorul purta pe cap coroana dublă, albă și roșie, amintind de cea a faraonilor. În mână ținea un sceptru în forma unui toiag de păstor, simbol al autorității sale, și afișa o figură gravă.

Când Pothinus ridică mâna, discuțiile încetară; toți așteptau cu răsuflarea tăiată să audă ce avea de spus.

— Cetățeni ai Alexandriei, am vești importante! Regina Cleopatra a părăsit cetatea cu un mic număr de răzvrătiți care refuză să recunoască legitimitatea suveranului nostru, Ptolemeu al XIII-lea! Această regină infamă a încercat să-l suprime, dar generalul Achillas a reușit să-l salveze; convinsă că va fi condamnată, Cleopatra a fugit. O s-o găsim și o s-o pedepsim! O perioadă sumbră s-a încheiat, în Alexandria este din nou pace; domnia monarhului nostru va fi glorioasă, iar strălucitoarea noastră capitală va fi mai prosperă. Să-l aclamăm într-un singur glas pe Ptolemeu!

Scurtul discurs al lui Pothinus provocă entuziasm; scăpați de impopulara Cleopatra, locuitorii Alexandriei salutară venirea la putere a copilului

încoronat, care se ridică în picioare, apreciind înflăcărarea mulțimii.

*

Ptolemeu era în culmea fericirii.

— Sunt rege, sunt rege! Să mi se aducă prăjituri!

— Calmați-vă, Maiestate, îi recomandă Teodot, scoțându-i coroana dublă de pe cap, nu vă lăsați îmbătat de aceste aclamații.

Băiatul se rostogoli pe marmura palatului său, apoi se ridică și începu să sară.

— Supune-te ordinelor mele!

Austerul preceptor își apucă elevul de încheieturi.

— Vă repet: calmați-vă.

— N-ai auzit mulțimea? Eu sunt cel care guvernează!

— Deocamdată, veți lua masa de seară și veți merge la culcare.

Băiatul se bosumflă.

— N-o să mai mănânc decât prăjituri.

— Gata cu mofturile! Funcția voastră presupune un minimum de demnitate.

Jignit, copilul se eliberă din strânsoare.

— Într-o zi, am să te ucid!

— Până atunci, la masă! Cântăreții din liră vă vor calma nervii cu muzica lor.

Ptolemeu ridică din umeri; fiindcă era lihnit de foame, se supuse exigențelor preceptorului său.

*

Niciunul dintre curteni n-ar fi lipsit de la consiliul

de regență prezidat de Pothinus; sigur, capitala dădea crezare declarațiilor oficiale, dar oare reflectau ele adevărul? Pe demnitarii care aveau sarcina să-l pună în aplicare politica, șeful guvernului nu putea să-i mintă.

Un sexagenar cu bărbie triplă puse întrebarea de care era obsedată întreaga curte:

— Unde se află Cleopatra?

— Ni s-a semnalat prezența ei la Hermonthis, în Egiptul de Sus, răspunse Pothinus.

— A fost arestată?

— Încă nu.

— Așadar, rămâne periculoasă!

— Nu este decât o fugară, însoțită de o cohortă jalnică de soldați disperați care nu vor întârzia s-o abandoneze. Considerați-o ca și moartă.

— Ne-ar plăcea să-i vedem cadavrul la Alexandria.

— O vor devora vulturii, promise Pothinus; să uităm de vrăjitoarea asta și să ne preocupăm de consolidarea puterii lui Ptolemeu. Generalul Achillas va menține ordinea. Eu însumi împreună cu Teodot vom reda prosperitatea frumoasei noastre cetăți fără să ne atingem de privilegiile notabililor credincioși ai suveranului nostru și fervenți susținători ai politicii noastre.

Adunarea răsuflă ușurată.

— Și romanii? întrebă îngrijorat un înalt funcționar.

— Doi generali, Cezar și Pompei, se luptă între ei

pe viață și pe moarte. Să așteptăm rezultatul și apoi îl vom felicita pe învingător.

— Și dacă încearcă să ne invadeze?

— Roma are probleme prea grave ca să trimită o armată împotriva noastră. Cetatea asta măreață trebuie să evite mai întâi războiul civil și foametea. Stați liniștiți, prieteni: odată ce Cleopatra a dispărut, viața își reia cursul normal.

Teodot rămase tăcut și, la ieșirea din acest important consiliu, se întreținu între patru ochi cu eunucul.

— Declarațiile tale i-au încântat pe prostănacii ăștia, recunoscu el. Iar noi avem mână liberă.

— Tu continuă să-l ții în frâu pe băiețașul ăsta răsfățat și mai ales ai grijă să nu-și bage nasul în treburile noastre!

— Care sunt adevăratele vești cu privire la Cleopatra? îl întrebă preceptorul.

— Un regiment teban a fost cât pe ce s-o prindă la Hermonthis, dar a reușit să fugă împreună cu o mână de partizani. Deșertul nu le va da nici cea mai mică șansă de supraviețuire.

— Ești convins de asta?

— Soldații noștri sunt categorici.

Teodot păru ușurat.

— Mai rămâne un pericol deloc de neglijat: Arsinoe, sora mai mică a Cleopatrei. Ambițioasa asta are obiceiul supărător de a pune multe întrebări.

— Îmi iau eu sarcina să-i răspund, îl asigură

Pothinus. Să stăm cu ochii pe ea și s-o izolăm cât putem de mult. Dacă va deveni prea insistentă, generalul Achillas o să-i închidă pliscul.

Satisfăcuți de ei înșiși, cei doi prieteni își oferiră un prânz copios.

10

Fără Vânt de Miazănoapte, care trecuse în fruntea caravanei, și fără Unchiaș, care hotăra haltele și orele de odihnă, Cleopatra și partizanii ei n-ar fi reușit să traverseze deșertul care separa provincia Teba de un mic port de la Marea Roșie. Pe lângă faptul că suportaseră arșița, furtunile de nisip, purecii și alte insecte, fuseseră nevoiți să evite mai multe patrule de poliție însărcinate cu prinderea fugarilor. Din fericire, nimeni nu fusese victima vreunei mușcături de șarpe sau a vreunei ciupituri de scorpion, iar magul Hermes n-avusese de îngrijit decât boli ușoare.

Călătoria aceasta aspră întărise legăturile dintre membrii micuței trupe și cu toții admirau curajul Cleopatrei, apropiată de oamenii ei, liniștitoare și cu multă stăpânire de sine. Cea mai încercată era servitoarea Charmion, care se revigorase la vederea mării; se gândea neîncetat la Alexandria ei natală și la confortul palatului. Apollodor se îndoia de fericitul deznodământ al acestei aventuri nebunești, dar rămânea neclintit în credința lui față de regină, pe care ar fi urmat-o până la capătul pământului.

Noaptea, Cleopatra observa cerul înstelat și îi tot

punea întrebări lui Hermes, care accepta să o învețe astrologia vechilor egipteni, contribuind la completarea și aprofundarea cunoștințelor dobândite de tânăra femeie în timpul numeroaselor ore de studiu petrecute în Biblioteca din Alexandria. Savanții greci nu mințiseră afirmând că învățaseră totul de la înțelepții Egiptului faraonic, iar suverana descoperea o moștenire fabuloasă de care se simțea responsabilă.

— Lucrul cel mai important, constată Unchiașul, îndreptându-se spre micuțul port, este să nu suferi de sete; roșul ăsta ușor gălbui ți-o potolește mai bine ca apa.

— Și totuși cunoșteai toate puțurile, îi aminti Cleopatra.

— Greul abia acum începe: trebuie să-l convingem pe proprietarul unei corăbii să v-o vândă.

Două vase erau ancorate la țărm și vreo treizeci de meșteri forfoteau pe ele, în timp ce niște marinari jucau zaruri. Mic de statură și bărbos, cu mâinile în șold, patronul șantierului naval îi apostrofa pe noii veniți.

— Ia te uită, Unchiașul! Nu te-am mai văzut de mult… Și frumusețea asta, cine-i?

— Regina Egiptului.

Bărbosul izbucni în râs.

— Da, iar eu sunt noul Ptolemeu!

— Oricum ar fi, zise Unchiașul, înclină-te și manifestă-ți respectul față de suverana ta.

Șefului de șantier îi pieri veselia.

— Glumele tale nu mă amuză! Ce vrei?

— Regina noastră dorește să cumpere o corabie.

— Îmi pare rău, e imposibil! Aparțin armatei și nu sunt de vânzare.

— S-ar putea aranja…

— Nu se poate. Nu vreau să am necazuri.

— Riști totuși să ai, îl compătimi Unchiașul. Avem neapărată nevoie de corabia asta.

— Nu insista, frate; altfel, ai s-o pățești.

— Ar fi o prostie să ne omorâm între noi. Dar, dacă nu ne dai de ales…

Hermes se apropie și îl fixă cu privirea pe bărbos.

— Minți.

Impresionat, bărbatul se dădu înapoi.

— Nu, eu…

— Una din corăbiile ancorate nu aparține armatei. Tu și banda ta de pirați ați capturat-o în largul mării și i-ați ucis pe cei aflați pe ea, negustori de lemn prețios.

Pe bărbos îl trecură toate nădușelile.

— Ne oferim să te despăgubim și să nu te denunțăm forțelor de ordine aici prezente. Ai noroc, mult noroc, dar o să dai socoteală pentru crimele tale în fața tribunalului zeilor.

— Soldații or să vă aresteze și…

— Soldații vor continua să se odihnească dacă le spui că suntem niște cumpărători excelenți și niște negustori cumsecade. Hai, grăbește-te să-i explici

șefului tău și fii convingător.

Neavând încotro, șeful șantierului se grăbi să se supună.

În timp ce el discuta cu gradatul, Unchiașul și Apollodor grăbiră operațiunile: se descărcară asinii și cămilele și se transportară pe corabie bogățiile și proviziile de hrană fără a se mai pierde nicio clipă.

Cleopatra știa să aprecieze robustețea unei nave, iar aceea avea să reziste în larg.

Între șeful detașamentului și bărbos, conversația se încingea. Explicațiile meșterului nu-l mulțumeau pe interlocutorul său.

Hermes interveni.

— Contractul va fi modificat, anunță el, și vânzătorul nu va avea de ce să se plângă.

— Cine ești tu, întrebă militarul enervat, și cine este femeia aceasta care…

— Liniștește-te, prietene, îi ceru magul, și gândește-te la minunatele grădini ale Alexandriei. Aerul este înmiresmat, iar tu moțăi la umbra unui sicomor, o slujnică te servește cu bere rece, o alta îți masează gâtul. Somnul te fură, uiți de griji și adormi, adormi…

Gradatul încercă să reziste, dar pleoapele i se lăsară în jos, mușchii i se destinseră și el se lungi pe-o rână. Magul îl cufundă într-o toropeală adâncă, în timp ce minuscula armată a Cleopatrei termina de încărcat corabia, sub privirea nepăsătoare a soldaților dușmani care, neprimind niciun ordin,

continuau să bea și să joace zaruri.

Deja se înălțau pânzele și se ridica ancora. Corabia părăsi portul și ajunse în largul mării, împinsă de o briză puternică. Vânt de Miazănoapte fu mulțumit de culcușul lui de paie și de masa compusă din fructe și castraveți. Ușurat, Unchiașul destupă un urcior de vin alb.

Stând la proră, Cleopatra contempla orizontul.

Sigur, scăpase de ucigașii trimiși de Ptolemeu și de șleahta lui, dar cum se va termina această nouă călătorie? Numărul mic al partizanilor ei nu-i permitea să se gândească la o contraofensivă, iar știința lui Hermes, oricât de puternică ar fi ea, nu va fi suficientă pentru a-i aduce victoria.

Dar fiecare zi cu necazul ei; mâine, speranța avea să renască.

11

Un cer albastru, vânturi prielnice, o mare calmă… Traversarea fusese rapidă și liniștită. Când veni timpul să acosteze, Unchiașul se arătă îngrijorat.

— Locul este periculos, îi preveni el. Am mai fost prin partea asta când eram tânăr și se lăsa mereu cu mardeală. Vom încerca să trecem pe la est de Pelusium, evitând în același timp patrulele egiptene și pe blestemații ăia de vânători ai nisipurilor care obișnuiesc să atace caravanele și nu ezită să-i omoare pe negustori.

— Există suficiente puțuri? întrebă cu îngrijorare

Charmion, dezolată că trebuia să lase corabia pe care se bucurase de o odihna binefăcătoare.

— Va trebui să ne arătăm cumpătați și să nu ne deplasăm la orele când dogorește soarele. În caz de pericol, Vânt de Miazănoapte ne va avertiza.

Mica trupă abandonă vasul și ajunse într-o tabără de proprietari de cămile. După o lungă discuție, Unchiașul reuși să cumpere vreo zece animale la un preț convenabil. Negocie și tăcerea vânzătorilor, care nu doreau să atragă atenția autorităților egiptene. Încotro ne conduci? îl întrebă Cleopatra.

1 Golful Suez. (n. a.)

— La hotarele Palestinei. Regiunea este plină de mercenari și de dezertori romani care detestă regimul din Alexandria. Fie îi înrolați, fie or să vă taie beregata. Încă aveți timp să renunțați și să căutați un adăpost sigur.

— La drum.

*

Înaintarea fu lentă și dificilă. De mai multe ori pe zi, măgarul ciulea urechile și refuza să meargă mai departe. Imediat, Unchiașul punea cămilele să se ghemuiască, iar soldații Cleopatrei se aranjau în așa fel încât să respingă agresorii. În mai multe rânduri, santinelele zăriră în depărtare polițiști ai deșertului sau beduini care îi căutau; datorită protecției magice a lui Hermes, orice înfruntare fusese evitată.

În apropierea cetății Ascalon, Charmion remarcă extenuarea Cleopatrei și îl alertă pe Hermes, care era

ocupat cu cititul în stele. El se duse la regină, care stătea întinsă pe o rogojină, la adăpostul unui cort.

Tânăra femeie respira cu greutate.

— Ți-ai supraestimat forțele, zise magul. N-ar fi timpul să ne întoarcem din drum?

— E doar o răceală din cauza frigului de peste noapte! Poți să mă vindeci?

— Ești în continuare hotărâtă să recrutezi noi partizani și să te războiești cu propriul frate?

— Acesta este destinul meu.

Hermes scoase din buzunarul tunicii o piatră neagră și o puse pe pieptul reginei.

— Acest talisman provine din piatra divină, creată în timpul celebrării Misterelor lui Osiris, explică el. Dacă reușești să ajungi la putere, nu le neglija. Toți faraonii au fost inițiați în aceste ritualuri, căci este imposibil să domnești cu dreptate fără să cunoști secretele morții și ale vieții. Vei avea o noapte liniștită și până mâine te vei însănătoși.

*

O rază de lumină o trezi pe Cleopatra. Nu mai simțea nicio durere și se sculă cu vioiciune. Ridicând pânza de la intrarea în cort, admiră răsăritul soarelui.

Charmion dădu fuga la ea.

— Maiestate! V-ați însănătoșit?

— Ziua aceasta se anunță minunată, o să cucerim cetatea Ascalon.

Slujitoarea se gândi că-i sosise ceasul de pe urmă;

în pofida hotărârii și a curajului său, micuța trupă era incapabilă să cucerească cetatea, plină cu războinici încercați.

— Maiestate… Nu e mai bine să privim realitatea în față?

— Bineînțeles, Charmion! Contemplă cetatea asta: în curând, va fi la picioarele noastre.

Cleopatra își chemă soldații; imediat ce se adunară, le ținu o cuvântare:

— M-ați urmat cu prețul vieții până aici, iar încrederea voastră mă onorează; suntem puțini, dar atât de uniți, încât nicio încercare nu ni se pare de netrecut. Conspiratorii au încercat să mă asasineze, dar au eșuat. Astăzi, mă cred înfrântă, dar se înșală! Datorită vouă, credincioșii mei locotenenți, îmi voi redobândi tronul care mi-a fost furat. Împreună, vom triumfa! Și prima etapă a victoriei noastre este Ascalon.

Vocea Cleopatrei era fermecătoare. Oricât de iluzorii erau promisiunile ei, vitejii voiau să le dea crezare și o aclamară.

*

Namila care ieși din cetate era un dezertor roman, evadat din închisoarea Alexandriei. Se impusese ca șeful unei garnizoane formate din foști combatanți de origini foarte diferite, ce profitau de lașitatea unor civili, gata să le satisfacă cele mai neînsemnate dorințe.

Romanul era beat când se dăduse alarma: niște

străini se prezentaseră la poarta orașului său! Se trezise brusc din beție și se îmbrăcase în grabă ca să înfrunte personal eventualul dușman.

Cohorta jalnică îl uimi; în mod clar, nu era niciun pericol.

— Cine-i comandantul vostru? întrebă el.

Cleopatra ieși din rând.

— O femeie, murmură romanul uluit.

— Sunt regina Egiptului. Alătură-te cauzei mele și vei cunoaște gloria.

Matahala scutură din cap și scuipă.

— Bați câmpii, femeie! O bătaie zdravănă o să-ți bage mințile în cap.

Cu pumnul ridicat, fanfaronul o amenință pe nesăbuită. Cleopatra nu se dădu înapoi.

Un ibis negru cu capul alb zbură pe deasupra agresorului, învăluindu-l într-o umbră glacială. Romanul se răsuci, încercând zadarnic să scape de acel giulgiu, sub privirea indiferentă a lui Hermes. Pasărea lui Thot, zeul cuvintelor sacre și al cunoașterii, își îndeplinise misiunea, eliberând drumul celei care visa să restabilească instituția faraonică.

Mercenari și civili ieșiră din Ascalon și se înclinară în fața Cleopatrei, călcând în picioare cadavrul tiranului lor.

12

Vulturii ciuguleau leșurile, mirosuri îngrozitoare

veneau de pe câmpul de luptă de la Pharsalos, în nordul Greciei, în acea zi de 9 august, anul 48 î.H. Trupuri decapitate, spintecate, membre împrăștiate, pământ îmbibat de sânge, căldură copleșitoare… în vârful unei coline acoperite cu pietriș, *imperatorul* Iulius Cezar contempla sinistrul spectacol al triumfului său.

În ciuda inferiorității numerice, Legiunea a X-a, experimentată și disciplinată, zdrobise armata risipită a lui Pompei. De data asta, după o luptă care păruse interminabilă, victoria era totala și definitivă.

Cu fața suptă, cu fruntea brăzdată de riduri și încadrată de niște urechi mari, cu nasul coroiat, buzele subțiri și bine decupate, cu bărbia proeminentă, robust, Cezar se născuse în 12 iulie, anul 100 î.H., și se considera descendent al zeiței Venus și al eroului Enea; nu i se spunea noul Romulus, legendarul fondator al Romei?

Beneficiind de o educație excelentă, jurist și filosof, vorbind greaca la fel de bine ca latina cizelată, Cezar cunoscuse o carieră remarcabilă. Tribun militar, consul, proconsul și chiar *Pontifex Maximus,* adică autoritate religioasă supremă, devenise un general de o eficacitate extraordinară. Învingător în războiul cu galii, se lovise de fostul său aliat, Pompei cel Mare, cuceritorul imperiului oriental al Romei, copleșit cu onoruri de către Senat în anul 61 î.H.

Triumviratul format de Cezar, Pompei și Crassus, care aduna laolaltă toate puterile, fusese distrus.

Moartea lui Crassus îi lăsase față în față pe Cezar și Pompei, ireconciliabili. Numit consul unic în 52 î.H., acesta din urmă spera să se debaraseze de rivalul său, îndepărtat de Roma. Numai că Cezar trecuse Rubiconul, pe răspunderea lui, în anul 49 î.H. Și hotărâse să înfrunte trupele senatoriale comandate de Pompei.

Și iată că această luptă fratricidă și nemiloasă lua sfârșit aici, la Pharsalos. Deplasând conflictul în Orient, Pompei crezuse că-l epuizează pe Cezar. Capcana pe care i-o întinsese în Balcani eșuase, dar cea din Grecia părea inevitabilă.

Primele ceasuri ale bătăliei îl dăduseră învingător pe Pompei. Și, într-adevăr, fără inteligența tactică a lui Cezar și fără curajul oamenilor săi, înfrângerea ar fi fost clară.

Fiu de libert, Rufin, locotenentul generalului victorios, se apropie de stăpânul căruia îi încredințase viața. Cu fața brăzdată de riduri, lat în spate, cu pieptul plin de cicatrici și buza de sus spintecată, Rufin era la capătul puterilor.

— Orice rezistență a încetat, declară el. N-am văzut niciodată atâția morți și răniți. Cei mai mulți nu vor supraviețui.

— Pierderile noastre?

— Sunt importante, dar vă rămâne o armată capabilă să lupte. Fără manevra pe care ați făcut-o în ultimul moment, am fi fost masacrați. Erau numeroși, atât de numeroși…

— Pompei?

— Îi căutăm trupul.

— De-abia aștept să-l văd. Să fie adunate armele.

Trecând peste oboseala sa, Rufin execută ordinul.

Pompei comisese o greșeală fatală: angajase prea mulți străini și mercenari, formând o armată greu de comandat. Cezar prefera mobilitatea și rigoarea combatanților căliți, care reacționau cu promptitudine. Oamenii săi îl venerau, știind că îi ducea mereu la victorie.

Cât drum străbătuse de când plecase din Galia, câte bătălii, câte cuceriri! Cât de aspră era calea ce ducea la puterea supremă.

Presărată cu piedici, cadavre și suferințe, ea presupunea tenacitate și luciditate. Cezar se îndoise, ba chiar ezitase, dar nu dăduse înapoi. Dincolo de persoana lui, gloria Romei trebuia să continue să strălucească, dar niște ființe corupte precum Pompei o amenințau. De ce se înverșunase să lupte, în loc să recunoască superioritatea adversarului său și să evite astfel un conflict îndelungat și sângeros?

Căldura verii grecești era copleșitoare. Cezar își păstră totuși pe el mantia purpurie de general-comandant, vizibilă de departe și liniștitoare. Legionarii îi apreciau curajul și știau că el îi admira. Spre deosebire de majoritatea nobililor, învingătorul de la Pharsalos nu disprețuia poporul și se arăta uneori de o surprinzătoare generozitate față de oamenii de rând.

Rufin apăru din nou, cu o figură gravă.

— Vreo veste proastă? întrebă Cezar.

— Pompei a fugit.

— Cum?

— La bordul ultimei lui corăbii, cu ajutorul unui mic grup de supraviețuitori. După declarațiile unor martori, ar fi teafăr.

— În acest caz, războiul nu s-a sfârșit.

Rufin se temuse c-o să audă asta.

— Oamenii noștri sunt epuizați, recunoscu Cezar, dar n-am dreptul să le fur triumful.

— Pompei n-a devenit inofensiv?

— Deschide ochii, Rufin, Pompei n-are decât un singur gând: să ridice o nouă armată și să pornească din nou la luptă. Noi o să-l urmărim, o să-l prindem și o să-l împiedicăm să facă rău. Îl voi duce la Roma, unde va fi judecat pentru că și-a trădat patria. Flota să se pregătească de drum.

— Nu e mai urgent să ne îngrijim răniții?

Cezar se uită la Rufin care se aștepta la o mustrare severă.

— Ai dreptate. Pompei și-a asigurat puțin avans, dar îl vom ajunge din urmă. Imediat ce sanitarii își termină treaba, pornim pe mare.

Locotenentul se grăbi să transmită ordinele. Cât despre Cezar, el se închise în cabina vasului amiral ca să studieze harta Mediteranei și să prevadă traseul lui Pompei, care avea două priorități inseparabile: să fie în siguranță și să găsească un

aliat capabil să-i furnizeze trupe.

După o matură chibzuință, o destinație îi apăru ca privilegiată: Egiptul. Nu era Pompei executorul testamentar al răposatului Ptolemeu al XII-lea, căruia îi succedaseră la tron un băiat și o fată? Armata egipteană nu era deloc neglijabilă, iar el avea să se impună cu ușurință în fruntea ei.

Nu, războiul nu se sfârșise.

13

Deși nu era dintre cele mai bune, vinul din Ascalon măcar îi potolea setea Unchiașului. Având în vedere căldura copleșitoare, acesta își petrecea zilele la umbră, își oferea sieste lungi și dormea pe terasa modestei locuințe care îi fusese repartizată. În apropiere, Vânt de Miazănoapte beneficia de un țarc cu acoperiș din frunze de palmier și de hrană suficientă.

Unchiașul aprecia această perioadă de odihnă, deși nu avea încredere în populația pestriță și în numărul mare de mercenari cu o morală îndoielnică. Aici, totul se negocia, iar viața nu avea prea mare valoare; liniștea aparentă ascundea o violență gata să explodeze.

Miracolul ibisului îi impresionase pe diferiții șefi de clanuri care, pentru moment, o respectau pe Cleopatra și nu îndrăzneau să se ia de oamenii ei. Prezența magului Hermes, de puterile căruia se temeau, era o protecție deloc neglijabilă, dar oare

avea să fie durabilă?

Notabilii orașului cârteau împotriva acestei suverane decăzute; care îi erau intențiile, cât timp avea de gând să rămână în Ascalon, nu cumva risca să atragă furia lui Ptolemeu?

Această aventură nebunească nu putea să se sfârșească decât rău, așa că Unchiașul se pregătea s-o ia din loc.

*

Bine fortificat, orașul maritim Ascalon se bucura de o prosperitate sigură și de oarecare independență; primarul ei, un negustor de ulei, tolera diverse negoțuri clandestine, cu condiția să primească niște compensații. Plătindu-i gras pe cei care-i asigurau securitatea, trăia într-o vilă luxoasă unde o instalase pe Cleopatra împreună cu șambelanul și servitoarea ei.

În loc să se odihnească, regina îi primea pe locuitorii din Ascalon, sirieni, palestinieni, dezertori romani, sclavi fugiți, și îi surprindea vorbindu-le în limba lor. Zi după zi, popularitatea ei creștea fără încetare, iar primarul începea să fie pus în umbră.

Regina îl pofti la cină și, cu vocea ei seducătoare, îl invită să se așeze cu fața spre mare.

— Nu cumva ești supărat?

— Maiestate…

— Îți mulțumesc pentru primirea ta și doresc ca nicio umbră să nu ne tulbure relațiile excelente; așadar, fii sincer.

Obișnuit să vorbească pe ocolite, stăpânul Ascalonului nu reuși să reziste farmecului ciudat al tinerei femei.

— Prezența Maiestății Voastre riscă să devină… periculoasă.

— Sunt conștientă de asta.

Primarul nu se aștepta la un răspuns atât de încurajator.

— Șederea Maiestății Voastre aici… va lua sfârșit?

— Ar fi o soluție, într-adevăr, dar am alt plan.

Fruntea edilului se încreți. Temându-se să nu i se fi uscat gâtlejul, Apollodor îi oferi o cupă de vin tare.

— Îi detești pe Ptolemeu și clica lui, preciză Cleopatra. Mi-au uzurpat tronul și mâine vor ataca cetăți autonome ca a ta. Să te crezi la adăpost ar fi o iluzie mortală, căci prădătorii din Alexandria suferă de o nepotolită sete de bogății. Ascalon este o pradă atât de tentantă, încât nu va întârzia să le trezească pofta.

Argumentele reginei îl tulburară pe primar. Tot ceea ce clădise cu răbdare avea să se năruie într-o clipă?

— Ați avea o soluție pentru a evita acest dezastru, Maiestate?

Cleopatra gustă niște boabe de strugure.

— Cred că da, dar am neapărată nevoie de ajutorul tău.

— Ce anume așteptați de la mine?

— Îți administrezi cetatea într-un mod remarcabil,

împiedicându-i pe șefii de clan să între în conflict unii cu alții și făcând să domnească ordinea grație trupelor de miliție formate din cetățeni care au și ei un avantaj din asta. Forțele acestea, la care se adaugă mercenarii și soldații fugiți care pribegesc prin regiune, ar putea forma o armată.

— O armată… La ce ar servi ea?

— La recucerirea Alexandriei.

— Și… și cine ar comanda-o?

— Eu, Cleopatra.

— Maiestate, dumneavoastră sunteți…

— O femeie și suverana acestei țări. Fii convins, nu există alia soluție. Clica lui Ptolemeu crede că sunt moartă sau că nu mai reprezint o amenințare. Nu și-ar imagina că mă întorc în fruntea unor luptători valoroși, capabili să strivească trupele lui Achillas.

Privirea primarului se întunecă.

— Achillas… Ăstuia mi-ar plăcea să-i văd cadavrul arzând! Și nu sunt singurul. E mincinos, hoț, tâlhar… Nu merită să trăiască!

— El primise sarcina să mă asasineze, îi dezvălui regina. Acum, se poate ocupa liniștit de treburile murdare ale lui Ptolemeu. Dacă-l lăsăm să acționeze în continuare, înseamnă că ne condamnăm, și eu, și tu, la dispariție.

Primarul era aproape convins, dar mai rămânea un obstacol major.

— Soldații care ar forma armata dumneavoastră ar veni din orizonturi foarte diferite, dar ar avea un

singur scop: să câștige cât mai mulți bani. Dispuneți de fondurile necesare?

— N-am plecat din Alexandria cu mâinile goale și le voi asigura o soldă frumoasă.

— Cât timp, Maiestate?

— Cât va fi nevoie. Războiul acesta va fi neașteptat și scurt. Trebuie să intervenim repede, înainte ca Achillas să lanseze un asalt asupra orașului tău.

— Cum să vă ajut?

— Îi vom primi pe șefii clanurilor și pe ofițeri, mai întâi separat, apoi împreună. Va trebui să obținem adeziunea lor, să le cerem supunere și să le dictăm condițiile noastre.

— Și dacă ne vom lovi de refuzuri?

— Nu va fi cazul, promise Cleopatra zâmbitoare. Armata aceasta de eliberare va vedea lumina zilei, iar eu îmi voi recăpăta tronul și îi voi răsplăti pe aliații mei. Bogăția ta de azi nu e nimic pe lângă cea de mâine.

14

Înconjurat de notabilii cetății, pe care Cleopatra îi copleșise cu aur și bijuterii, primarul din Ascalon ținuse să-și onoreze oaspetele punând să fie bătută o monedă cu efigia lui; oficial, fosta regină din Alexandria era mulțumită de soarta ei și avea să-și petreacă restul zilelor în mica cetate fortificată, lenevind la țărmul mării.

Servitoarei Charmion îi revenise zâmbetul pe buze;

după îngrozitoarea călătorie prin deșert, putea din nou să pregătească băi parfumate pentru regină, s-o coafeze, s-o machieze și s-o îmbrace cu rochii delicate aduse din Alexandria. Cât despre șambelanul Apollodor, acesta alegea cele mai bune produse din regiune și avea grijă să guste bucatele pe care le servea la masa Cleopatrei care îi încânta cu inteligența ei, cu replicile prompte și cu simțul umorului chiar și pe cei mai ursuzi.

În câteva săptămâni, regina cucerise inimile; fiindcă se mulțumea cu o viață de trândăvie, nu atrăgea nici cel mai mic pericol asupra Ascalonului. Această comedie ascundea o realitate foarte diferită; mulțumită ajutorului primarului, tânăra femeie progresase cu pași de uriaș. În inima dulcei nopți de vară, ea se pregătea să-i adune pe toți viitorii ei ofițeri pentru a pune la cale ofensiva. Unele întrevederi fuseseră dure, iar discuțiile încordate. Pentru mulți războinici, să accepte drept comandant o femeie era un soi de ofensă adusă capacităților lor. Fără a ridica tonul, Cleopatra reușise să-i convingă și mulți începeau să vorbească despre hanii ei de vrăjitoare.

O rază de lună îl lumină pe Hermes care, așezat sub un palmier, scria un text lung cu o mână constantă și ușoară. Regina coborî de pe terasa ei și se duse la el, în grădină.

— Sper că nu te deranjez; a trecut mult timp de când n-am mai vorbit.

— Credeam că nu-ți stă mintea decât la război.

— Și aș greși?
— Ești pregătită să vezi sângele curgând, să auzi urletele luptătorilor și horcăielile răniților, să-i aduni pe fugari și să fii trădată?
— Dacă acesta este prețul care trebuie plătit ca să-mi recâștig tronul și să guvernez Cele Două Țări, urmând drumul adevăraților mei strămoși, cei care le-au modelat de-a lungul a mii de ani, sunt gata.
— Mai trebuie să-ți stăpânești haita de mercenari.
— Noaptea asta va fi decisivă; astrele nu sunt favorabile?
Hermes contemplă cerul înstelat.
— Vei ști să te arăți răbdătoare și să aștepți un eveniment care nu depinde de voința ta?
Întrebarea o puse în încurcătură pe tânăra femeie.
— Am cu ce să-mi plătesc trupele timp de câteva săptămâni… Zilele îmi sunt numărate, trebuie să lovesc repede și puternic.
— Nicio ființă omenească nu este superioară legii celeste, Cleopatra. Dacă o uiți, înseamnă să te condamni la eșec.
— Răbdarea, hazardul… Sunt luxuri pe care nu mi le pot permite!
— Cine ți-a pomenit de hazard? E vorba de niște forțe care se dezlănțuie și se pun în mișcare fără să-ți dai seama; trebuie să știi să le percepi, ca să eviți un dezastru.
— Mai bine un dezastru decât lipsa acțiunii!
— Când vei înfrunta primul mare obstacol, să nu

uiți vorbele mele.

Tânăra femeie își mușcă buzele.

— Ce scrii acolo, Hermes?

— Continui învățătura strămoșilor astfel încât să le fie păstrată înțelepciunea; nu suntem decât lut și paie, principiul creator clădește și distruge în fiecare clipă și numai opera lui misterioasă contează. Îți vei deschide ochii și urechile, vei ști s-o vezi și s-o auzi?

Șefii de dan și militarii soseau la palat.

— Dacă ies victorioasă, mă vei ajuta?

Hermes se mulțumi cu o privire conciliantă. Îmbărbătată, regina se duse în sala de audiențe, unde Apollodor umplea cu vin cupele a vreo treizeci de bărbați care răspunseseră la invitația suveranei.

Apariția ei impuse tăcerea. Până și oștenii încercați, mândri de bărbăția lor, erau uimiți de faptul că această Cleopatra dispunea de o autoritate naturală.

Un roșcovan cu niște bicepși enormi se făcu purtătorul de cuvânt al camarazilor săi de arme.

— Înainte de a ne îmbăta, să discutăm lucruri serioase! Suntem războinici, nu diplomați; iar tu, o regină, vrei să fii în fruntea unei armate în care noi vom fi ofițeri!

— Într-adevăr.

— Și armata asta, care va fi scopul ei?

— Cucerirea Alexandriei.

Această scurtă declarație provocă stupefacția generală.

— Imposibil, zise roșcovanul, trupele egiptene ne vor face una cu pământul!

— Așa slab va fi brațul tău? Eu cunosc trupele astea! în fața unor adversari hotărâți, nu vor rezista mult timp.

Un bărbos impozant se ridică în picioare.

— În timp ce noi ne vom lupta, tu vei rămâne aici, în Ascalon. Cine va da ordinele?

— Ați înțeles greșit; eu voi fi în fruntea voastră, nimeni altcineva! Corupții din Alexandria mă vor vedea, iar prezența mea va late să le înghețe sângele în vine. Pericolul nu mă sperie; chiar dacă moartea mă amenință, nu voi da bir cu fugiții.

Hotărârea reginei subjugă asistența. La promisiunea unei solde nesperat de mare se adăuga admirația reală față de o conducătoare a bărbaților.

— Este inutil să vă faceți iluzii, adăugă Cleopatra; pierderile noastre vor fi importante. Dar învingătorilor, celor favorizați de zei, le promit cinstire și avere.

— Riscurile sunt enorme, se tângui roșcovanul.

— Dacă ți-a intrat frica-n oase, pleacă. N-o să-mi pară rău după tine.

Vexat, contestatarul preferă să tacă.

— O întrebare esențială se pune, continuă suverana: vitejii voștri au suficient armament?

— Nu este mai prejos decât cel al dușmanului, își dădu cu părerea bărbosul. Îmi fac griji mai mult în privința rațiilor de mâncare.

— Șambelanul meu va asigura intendența, iar armata nu va avea motiv să se plângă. Alte pretenții?

Nimeni nu mai luă cuvântul.

— La viitoarea lună plină, hotărî Cleopatra, vom pleca spre Alexandria.

15

În pofida lipsei de atenție a lui Ptolemeu, discipolul său regal, preceptorul Teodot se simțea dator să insiste.

— Maiestate, recitiți aceste poezii de Callimah și…

— Sunt plictisitoare. Eu vreau să devin un mare războinic. Pentru asta, trebuie să fiu puternic și să mănânc mai mult prăjituri; după care, îi voi omorî pe toți dușmanii mei și toată lumea se va prosterna în fața mea.

— Respectul nu trebuie să fie însoțit de slugărnicie și războiul este întotdeauna cea mai proastă soluție. Alexandria este cetatea poeților, a artiștilor și a savanților; dacă studiați, veți fi capabili să dialogați cu ei.

— Așa cum făcea Cleopatra? Nu mă interesează! Uite unde a dus-o asta… Eu voi fi comandantul armatei.

Intrarea lui Pothinus îl salvă pe preceptor care avea uneori chef să renunțe la dificila lui funcție și să se întoarcă la Bibliotecă pentru a savura operele marilor autori. Dar Ptolemeu al XIII-lea, jignit, ar fi cerut să fie executat pentru înaltă trădare.

— Maiestatea Sa se simte bine? întrebă Pothinus.

— Mor de foame! Și tocmai am luat o decizie: devansez ora prânzului.

Văzând figura gravă a lui Pothinus, care aducea probabil niște vești proaste, Teodot cedă.

În timp ce servitorii alergau să pună masa, cei doi bărbați se închiseră în biroul șefului guvernului, ale cărui ferestre dădeau spre port. O masă de marmură colorată era plină de misive.

— A zecea legiune a lui Cezar a învins trupele lui Pompei la Pharsalos, îi mărturisi el.

— De necrezut, se miră Teodot. Pompei nu dispunea de o enormă superioritate numerică?

— Toți martorii spun același lucru, faptele s-au adeverit.

— Pompei a fost ucis?

— Nu, a fugit. Și avem o problemă! Cezar îl urmărește, iar Pompei caută refugiu și niște aliați capabili să-i furnizeze soldați.

— Altfel spus, Egiptul!

Pothinus se așeză pe un fotoliu din lemn de abanos care gemu sub greutatea lui.

— N-avem dreptul să greșim, prietene, ori îl susținem pe Pompei, ori pe Cezar.

— Pompei nu mai are armată!

— Imediat ce va debarca, va pretinde s-o comande pe-a noastră, care e superioară celei a lui Cezar.

— Atunci, va deveni adevăratul stăpân al Egiptului!

— Nu acesta este și scopul lui Cezar?

— Nici nu trebuie să ne mai îndoim de asta, îi recomandă Teodot; dar el, spre deosebire de Pompei, nu va avea încredere decât în propriii soldați.

— Cum să profităm de pe urma confruntării finale dintre acești doi prădători și să ne păstrăm independența fără să nemulțumim Roma? Să nu uităm că Pompei este executorul testamentar al răposatului Ptolemeu al XII-lea și că, în această calitate, consideră că are drepturi asupra noastră!

Un surâs slab animă buzele subțiri ale lui Teodot.

— Am un plan să-ți propun.

Eruditul se exprimă cu voce scăzută, iar Pothinus fu uluit. Iată de ce avea nevoie de acest intelectual atât de complicat și de pervers, încât reușea să găsească soluții la situațiile cele mai primejdioase.

— Plan adoptat, zise tranșant stăpânul Alexandriei, în momentul în care se auzeau bătăi puternice în ușa biroului său.

Generalul Achillas intră, însoțit de un roșcovan peste măsură de musculos.

— Zdrahonul ăsta aduce informații stupefiante! Haide, vorbește!

Impresionat, mătăhălosul abia îngăimă cuvintele.

— Vin de la Ascalon… Regina Cleopatra…

— Ce, Cleopatra? se înfurie Pothinus.

— Este… este în viață!

— Ți-ai pierdut mințile, zise Teodot.

— Nu, nu, a venit la Ascalon cu suita ei și s-a

instalat în casa primarului. Uitați, a bătut chiar și o monedă cu efigia ei.

Roșcovanul îi dădu moneda preceptorului care o contemplă intrigat.

— O să trimit un regiment la Ascalon, decretă Pothinus. O să ne-o aducă în lanțuri. Și dacă cetatea încearcă să opună rezistență, o s-o radem de pe fața pământului.

— Prea târziu, zise roșcovanul, stârnind uimirea interlocutorilor săi.

— Ce vrei să spui? întrebă Teodot.

— Cleopatra a ridicat o armată și se pregătește să cucerească Alexandria.

— Omul ăsta este nebun! exclamă Pothinus ridicându-se în picioare.

— Cleopatra este în viață și a recrutat mercenari, îl asigură roșcovanul. Eu am refuzat să mă supun ei și am preferat să vă avertizez. Femeia asta este încăpățânată și de temut, nu subestimați pericolul.

— Mărturia asta mi se pare serioasă, consideră generalul Achillas. Ar fi o gravă imprudență să nu luăm măsurile necesare.

— Ce propui? îl întrebă Teodot.

— Trebuie s-o împiedicăm pe Cleopatra să ajungă la Alexandria. Soldații mei vor respinge șleahta asta de răzvrătiți!

Pothinus și Teodot se consultară din priviri.

— Bineînțeles, încuviință șeful guvernului. Ia câți oameni îți trebuie și prinde-o pe smintita asta.

Achillas se bucura la ideea de a nimici o armată pestriță comandată de o femeie. Îmbătată de puterea ei iluzorie, Cleopatra nu se va aștepta la o asemenea primire.

Trădând-o pe regină, roșcovanul nu se înșelase; pedepsirea acestei muieri va fi pe măsura pretențiilor ei.

— Merit o recompensă, nu?

Ochii mici ai lui Pothinus îl fixară pe turnător.

— Fără intervenția ta, recunoscu el, am fi fost luați pe nepregătite și poate chiar zdrobiți. Ne-ai salvat viața.

Relaxat, roșcovanul își închipuia viitorul lui în Alexandria, gătit cu haine somptuoase, în mijlocul unor femei frumoase și docile care îl serveau cu vinuri amețitoare și cu mâncăruri alese.

— Ne-ai salvat viața, repetă Pothinus, dar cine a trădat o dată va mai trăda; mâine, ne vei vinde pe noi cui dă mai mult.

— Nu, vă înșelați! Jur supunere Înălțimii Voastre.

— Achillas, ia-l pe netrebnicul ăsta și taie-i beregata.

Generalul nu se lăsă rugat; demonstrațiile de cruzime nu le displăceau locuitorilor din Alexandria.

Odată acest amănunt rezolvat, Pothinus și Teodot se găseau confruntați cu un grav pericol: teafără și nevătămată, Cleopatra avea de gând să se întoarcă în capitală ca s-o recucerească. Obiectivul lor prioritar era așadar să desfășoare forțele necesare pentru a o

putea opri.

16

Corăbiile grele ale lui Cezar porniseră pe mare în căutarea unicului vas de război al lui Pompei. Cel învins în bătălia de la Pharsalos spera să scape de nemilosul său urmăritor care voia să-l facă prizonier și să-l ducă la Roma. Ce umilire pentru consulul decăzut, ce triumf pentru învingătorul din războiul cu galii, a cărui putere va fi de acum înainte de netăgăduit!

Cezar își închipuia Senatul întreg aclamându-l și condamnându-l pe Pompei la un exil definitiv, iar această viziune îi dădea o forță nebănuită. După atâtea încercări și lupte, uneori pierdute dinainte, Cezar se bucura de o nouă tinerețe. Nu continua destinul să-l favorizeze, nu i se deschidea în față un orizont imens?

În curând, va putea să numească acea vastă întindere de apă *mare nostrum,* Mediterana, proprietate a Romei… Cu condiția să supună Egiptul, acest străvechi imperiu astăzi decăzut, dar care dispunea încă de o armată deloc neglijabilă. Disciplina soldaților romani va atenua însă inferioritatea lor numerică și comandantul lor îi va conduce încă o dată la victorie.

— Corabie la orizont! anunță străjerul.

— La posturile de luptă, ordonă Cezar.

Distanța se micșoră fără întârziere și corabia

urmărită, încetând să mai lupte, își strânse pânzele.

Nu era Pompei.

Aliniați de-a lungul parapetului, marinarii ridicară brațele. Dezarmați, nu reprezentau niciun pericol. Neîncrezător, Cezar efectuă o manevră de încercuire, astfel încât să împiedice o eventuală capcană.

Terorizați, captivii se prosternară. Căpitanul lor se prezentă la proră.

— Nu ne Ucideți, imploră el. Suntem simpli pescari!

— Adu-l la mine, îi zise Cezar lui Rufin, și controlează-i vasul!

Individul, un mustăcios mic de statură, tremura din toate încheieturile.

— De unde vii? îl întrebă generalul.

— Din insula Cipru.

— Ai întâlnit o corabie romană?

— Făcea escală când am plecat.

— Știi cine era la bordul ei?

— Un mare erou, Pompei! Cumpăra mărfuri și recruta mercenari.

— În număr mare?

— Nu, n-a fost foarte convingător.

Scotocirea vasului de pescuit nu dădu niciun rezultat. Căpitanul nu ascundea niciun roman.

*

La vederea flotei lui Cezar, autoritățile cipriote se temură de o invazie și nu manifestară nicio dorință de rezistență. Când Rufin, însoțit de vreo cincizeci de

legionari, îl luă la întrebări pe stăpânul insulei, acesta îi dădu informațiile cerute: Pompei nu dispunea decât de un număr mic de soldați fideli și hotărâse să meargă în Egipt unde era sigur că va găsi sprijin și protecție.

Așadar, Cezar nu se înșelase. Îndreptându-se spre Alexandria, trebuia să ajungă cât mai repede în capitala regilor Ptolemei, fără a-i lăsa lui Pompei răgazul de a-i câștiga pe egipteni de partea lui și de a prelua comanda unei armate suficient de puternice pentru a-l respinge pe ultimul sosit.

Cum era guvernat străvechiul imperiu al faraonilor? Alungat din Alexandria de dușmanii săi, apoi întors ca un triumfător datorită soldaților romani, Ptolemeu al XII-lea flautistul, petrecăreț desfrânat și corupt, îi încredințase lui Pompei grija de a veghea la executarea testamentului său. Clauza principală nu suferea de ambiguitate: la moartea sa, puterea trebuia să fie împărțită între tânărul său fiu, Ptolemeu al XIII-lea, și sora lui mai mare, Cleopatra. Iscoadele romane o considerau inteligentă și ambițioasă; conflictul nu întârziase să izbucnească, opunându-i pe cei doi „soți”. Dacă se va impune, tânăra femeie se va descotorosi mai devreme sau mai târziu de rivalul ei.

Cleopatra va fi aliata lui Pompei și, chiar de la sosirea faimosului războinic, se va pleca în fața lui. Din nou romanii se vor baie împotriva romanilor și, oricât de experimentați erau, legionarii lui Cezar

riscau enorm. În pofida recentelor lui greșeli, Pompei rămânea un adversar de temut și Cezar trebuia să lupte pe un teritoriu necunoscut și ostil.

Rufin se apropie.

— Oamenii sunt îngrijorați, șopti el; unii cred că ne vom baie unul contra treizeci și că vom fi nimiciți.

— Este posibil, recunoscu Cezar.

— În cazul ăsta, n-ar fi mai bine să studiem situația în loc să atacăm?

— Singura noastră șansă este o intervenție rapidă, foarte rapidă. Trebuie să-l capturăm pe Pompei înainte ca el să devină stăpânul Alexandriei și comandantul armatei egiptene.

— Și… Dacă ajungem prea târziu?

— Vom ști asta când vom fi la fața locului, Rufin. Nu m-au protejat zeii întotdeauna?

— Cei ai egiptenilor nu sunt mai puternici decât ai noștri?

Cezar contemplă cerul, de un albastru strălucitor.

— Nu vom debarca la Alexandria, ci la Pelusium. Pompei a ordonat cu siguranță să fie închis portul capitalei, iar flota egipteană va încerca s-o scufunde pe-a noastră.

— Să lansăm un atac pe uscat… Le-am face o surpriză frumoasă!

— Du-te și ridică moralul oamenilor, Rufin. Această nouă bătălie, o vor câștiga. Și Roma o să-i aclame.

Revigorat, locotenentul faimosului *imperator* se

achită de sarcină.

Nu cumva Cezar se îmbăta cu propriul discurs, oare Egiptul n-avea să-i fie mormânt? Glasul rațiunii îi spunea să se întoarcă din drum, să se impună la Roma, să adune legiuni și să ducă un război convențional cu Orientul cucerit de Pompei.

Dar tărâmul faraonilor îl atrăgea în mod irezistibil. Contrar oricărei logici, în ciuda prudenței și a simțului strategiei, Cezar simțea nevoia să meargă până la capătul acelei călătorii periculoase și să treacă pragul necunoscutului.

Un vânt cald îi biciui fața și umflă pânzele navei amiral. Și dacă el, străinul, reușea să între în grațiile divinităților străvechiului Egipt?

17

Creșterea apelor fusese normală și superioara preoților și preoteselor de la templul Dendera, din Egiptul de Sus, se pregătea să celebreze unul dintre riturile majore ale ceremoniilor de Anul Nou. Ea purta același nume, Hathor, ca și zeița căreia îi era consacrat acel străvechi sanctuar ce funcționa încă din vremurile îndepărtate ale primilor faraoni.

În vârstă de vreo șaizeci de ani, de statură mijlocie, delicată și iute superioara era atentă la cel mai mic detaliu și ținea la executarea perfectă a ritualurilor; nu erau ele expresia gândirii creatoare a zeilor și comoara inestimabilă a celor inițiați în misterele zeiței celeste?

Recent, se produsese un miracol. Ptolemeii, suveranii greci care domneau la Alexandria, se temeau să nu izbucnească revolte în sudul țării, supus unei fiscalități covârșitoare. Ca să le evite, ei ofereau egiptenilor, cei mai religioși dintre oameni, temple superbe, construite de echipe de meșteri ale căror simbrii erau asigurate de guvern. Moștenitori ai acestor cadouri inestimabile, marii preoți și marile preotese se angajau să liniștească populația, să recunoască legitimitatea suveranilor și să plătească impozitele fără discuții.

Vaste edificii oferite divinităților în schimbul păcii civile… Se ajunsese la un echilibru fragil și Hathor nu crezuse că o să beneficieze de el până în ziua în care administrația din Alexandria îi acceptase cererea, totuși extravagantă în ochii multora: să se construiască un nou templu în onoarea lui Hathor, de aceeași mărime ca giganticul sanctuar ridicat la Edfu întru gloria lui Horus, soțul ei divin. Horus, protector al regelui, Hathor, protectoare a reginei; împreună, formau cuplul sacru, garant al unei instituții faraonice pe care o respectau membrii dinastiei Ptolemeu. Violarea ei ar fi provocat o revoltă populară.

Văzând că arhitectul, contramaiștrii, cioplitorii în piatră, desenatorii și sculptorii se instalează la Dendera, marea preoteasă își simțise inima bătându-i mai puternic ca niciodată. Avea să asiste în timpul vieții ei la renașterea unui domeniu divin, protejat de

ziduri înalte, dotat cu încăperi cu coloane, cu un sfânt al sfinților și cu mai multe clădiri anexe.

Desigur, aceste lucrări aveau să dureze ani de zile, dar entuziasmul și competența meșterilor aveau să scurteze timpul. Și ce fericire să audă în fiecare dimineață cântecul uneltelor de lucru!

Cu o sănătate șubredă, superioara încerca o intensă dorință de a trăi și de a asista la construirea acestui templu al lui Hathor, ridicat pe locul fostului sanctuar. Preoții și preotesele pregăteau masa pentru muncitori, le aduceau de băut, le îngrijeau rănile, se preocupau de igienă și de locuințele provizorii.

În ajunul celebrării, superioara și arhitectul cinară împreună sub cerul liber. Vântul era blând, răspândind miresme seducătoare de flori.

— Pari nemulțumit, observă superioara.

— Vreți să aflați ultimele evenimente?

Preoteasa contemplă constelația Orion, una dintre destinațiile sufletelor regale. Ar fi preferat să uite de frământările omenești și să nu se preocupe decât de oficiul divin, dar soarta viitorului ei templu nu o obliga să privească realitatea în față?

— Sunt îngrijorătoare?

— Conform dorinței lui Ptolemeu al XII-lea, fiul său și fiica sa, Cleopatra, ar fi trebuit să-și împartă puterea, dar tânăra regină a încercat să-l elimine pe fratele ei și să conducă singură țara. Reformele Cleopatrei au nemulțumit poporul și sfetnicii lui Ptolemeu al XIII-lea au reușit s-o alunge.

— Aceste tulburări pun în pericol construirea templului?

— Nu, întrucât notabilii din Alexandria doresc să continue politica de evitare a revoltelor din Sud. Ptolemeu al XIII-lea nu este decât un copil, o jucărie în mâinile eunucului Pothinus și în cele ale lui Teodot, preceptorul său.

— Ce s-a întâmplat cu Cleopatra?

— Unii o socotesc moartă, alții cred că își va lua revanșa. Oricum ar fi, viitorul templului de la Dendera nu este amenințat. Am primit o misiune oficială și voi continua s-o duc la îndeplinire.

— Și dacă izbucnește un război civil?

— Nu se va ajunge la asta. După informațiile mele, cei din anturajul tânărului rege stăpânesc situația. Șeful provinciei respectă instrucțiunile din capitală, îmi plătește meșterii și ține la reușita Im rării noastre.

— Cerul este minunat în seara asta… Hathor să ne protejeze.

*

Pe un altar, superioara așeză sceptre, un cot regal din lemn[11], vase din aur și argint, pânzeturi, urcioare cu unguente și buchete de flori. Înconjurată de credincioasele zeiței Hathor, ea admiră răsăritul soarelui, învingător al tenebrelor. Primele raze ale

---

[11] Etalon folosit de arhitecții din Egiptul Antic pentru măsurarea lungimii; un cot regal avea 52,5 cm. (n. t.)

astrului luminară ofrandele și revigorară obiectele rituale, dându-le energia necesară pentru a înfrunta noul an.

Superioara își închipuia că urcă o scară ce ducea la acoperișul unui templu mare unde, într-o capelă consacrată uniunii cu discul solar, ea avea să celebreze un rit milenar, legat de nașterea Egiptului. Avea să reînvie spiritul originilor… Nu era oare decât un vis? Și totuși, se asamblau pietre pline de viață, se înălțau ziduri, suflarea zeiței umplea de elan inimile și mâinile.

Marea preoteasă rosti cuvintele ancestrale: „Desăvârșit este drumul tău spre veșnicie, lumină divină; Hathor, regină a Denderei, ochi creator, deschide-ne ochii și urechile, arată-ne cum va fi anul, așterne drum sub picioarele noastre”.

Zeci de raze țâșniră din discul solar și ritualista văzu opera terminată. Timp de câteva clipe, ea trăi o fericire imposibilă. Puterea divină sălășluia în lăcașul ei, sărbătorile erau celebrate la timp, zilele se scurgeau în armonie.

Un simplu vis… Și dacă totuși construirea acestui nou templu va călăuzi gândirea unui nou suveran, dacă îl va inspira în acțiunile lui, dacă va reîntemeia o vârstă de aur? Superioara nu era responsabilă de o speranță nebunească, sanctuarul ei nu va emana o energie capabilă să redea demnitatea poporului?

Un simplu vis… Și dacă el devenea realitate?

Sirieni, palestinieni, dezertori romani, sclavi fugiți… Când vedeai armata Cleopatrei, cum puteai să ai încredere în ea? Servitoarea Charmion detesta adunătura aceea de tâlhari și regreta mult prea scurta ședere la Ascalon. Sperase că regina va renunța la planurile ei nebunești și că se va mulțumi cu un exil plăcut așteptând zile mai bune, dar Cleopatra, nerăbdătoare, hotărâse să conducă ea însăși acea armată jalnică în asaltul asupra Alexandriei. Altfel spus, îi ducea la o moarte sigură și nimeni n-avea să fie cruțat.

Șambelanul Apollodor nu-i mai ținuse alt discurs Cleopatrei.

Sigur, ea reușise să strângă mercenari și să-i convingă că vor cuceri capitala, unde supraviețuitorii, copleșiți de onoruri și de bogății, vor duce o viață fastuoasă. Totuși, regina nu putea să se mintă singură și știa că această expediție avea să se termine printr-un măcel. Superioară ca număr, mai bine echipată, armata lui Ptolemeu le va veni repede de hac acestor agresori feluriți, iar Cleopatra, în caz că supraviețuia, va fi condamnată la cele mai groaznice cazne.

Aceste sumbre perspective nu știrbiseră hotărârea tinerei femei care se considera capabilă să învingă. În ceea ce-l privește, Hermes rămânea tăcut. Cât despre Unchiaș și măgarul lui, Vânt de Miazănoapte, încărcat cu mici amfore pline cu un vin roșu

acceptabil, ei rămâneau cu prudență în spate, ca să poată executa o manevră de retragere în caz de pericol. „Tinerețea, tinerețea”, mormăia Unchiașul, constatând entuziasmul reginei, care prefera moartea în locul decăderii.

Niciun obstacol nu întârziase înaintarea cuceritorilor; pe drum, Cleopatra înrolase săteni atrași de soldă. Soldații apreciau mâncarea și se supuneau unei discipline relative, blestemând marșurile forțate și pauzele de odihnă prea scurte. Totuși, dinamismul reginei, veritabil comandant de armată, îi făcea să meargă mai departe. Ei, niște bărbați duri, trebuiau să se arate la înălțimea acestei femei cu înfățișare fragilă, mereu elegantă și îngrijită, care le spunea vorbe încurajatoare.

— Roșcovanul care refuza să se înroleze a dispărut, îi zise Apollodor suveranei.

— Lașii nu lipsesc.

— Și dacă v-a trădat, dezvăluindu-i lui Ptolemeu planurile pe care le aveți?

— De ce să-mi facă un asemenea rău?

— Momeala câștigului, Maiestate; doar n-ați devenit atât de naivă?

Cleopatra își stăpâni furia.

— Ce importanță are? Trădătorul ăla o fi fost deja executat, iar noi va trebui să înfruntăm regimentele lui Ptolemeu… Doar dacă nu reușesc să le fac să schimbe tabăra!

— Soldații lui Achillas își respectă generalul, sunt

bine plătiți.

— Nu crezi în magia mea, Apollodor?

— Hermes o va folosi pe-a lui, Maiestate?

— Mă enervezi, Sicilianule! Du-te și pregătește-mi masa.

În acea ultimă săptămână din septembrie, anul 48 î.H., căldura nu se ostoia deloc și haltele erau binevenite. Unchiașul avea grijă să-și potolească setea la intervale regulate și, în apropierea cetății fortificate de la Pelusium, la est de Alexandria, începea să resimtă nervozitatea trupelor. Până atunci, înaintarea acelei armate improvizate fusese miraculoasă, dar un asemenea calm nu putea să dureze.

Niște strigăte îl scoaseră pe Unchiaș din toropeala lui.

Un sirian și un palestinian se luaseră la bătaie; primul avea fața plină de sânge, al doilea șchiopăta. Soldații formaseră un cerc în jurul lor și îi incitau să se omoare.

— Gata, ajunge, ordonă Apollodor.

— Vezi-ți de treaba ta, îi ceru un dezertor roman, și lasă-ne să ne bucurăm de spectacol.

Cu o putere neașteptată, șambelanul îl ridică de la pământ pe dezertor și îl aruncă la câțiva pași. Apoi se interpuse între bătăuși.

— Regina are nevoie de toți soldații ei.

Un sclav fugar ieși din rând.

— Cine te crezi?

— Un sicilian care transmite ordinele generalului nostru, regina Cleopatra, și care are grijă să fie executate.

Sclavul desluși atâta violență în privirea lui Apollodor încât bătu în retragere.

— Pregătiți-vă de plecare, ordonă șambelanul; mersul o să vă calmeze nervii.

*

Intervenția lui Apollodor potolise spiritele și acum fiecare se gândea mai ales cum să se protejeze de o furtună de nisip care le încetinea înaintarea. Spre satisfacția generală, Cleopatra hotărî să se facă o haltă și se ridicară corturile.

— Încă o zi de mers, îi zise Apollodor suveranei, și vom zări Pelusium. Nu vă înspăimântă fortificațiile cetății?

— Răposatul meu tată a greșit concentrându-și toate forțele armate la Alexandria și reducând garnizoana de la Pelusium, care nu va opune decât o slabă rezistență și va deveni tabăra noastră. Ușurința acestei prime victorii îi va transforma pe oamenii mei în adevărați războinici și va semăna panică în rândurile adversarilor.

— Între timp, interveni Charmion, trebuie să vă coafez și să vă parfumez… Vai, în ce stare sunteți!

Regina nu-și contrazise slujnica și se gândi la cucerirea cetății Pelusium, construită pe brațul cel mai oriental al Nilului. Pelusium, „mlaștina” cum îi spuneau grecii, dar „Cea clădită de zeul Amon”, cum

îi spuneau egiptenii; lumea exterioară de o parte, dimensiunea sacră de cealaltă. În ajunul unei prime confruntări cu trecutul său simplul nume al unui oraș punea în relief sfâșierea lăuntrică de care suferea Cleopatra.

— Odinioară, îi aminti Hermes, Amon, „zeul ascuns”, îi încorona pe faraonii care contribuiau la gloria lui; fără protecția și suflul său, domnia lor ar fi fost lipsită de sens. Aici, la Pelusium, puterea lui Amon te va supune unei încercări; va trebui să-ți dovedești valoarea.

Tinerei i-ar fi plăcut să știe mai multe, dar Hermes se întorcea deja la scrierile lui, indiferent la hărmălaia din tabără. Discuțiile erau în toi și optimiștii își arătau încrederea.

Să ia cu asalt Pelusium… Unchiașul era sceptic, Vânt de Miazănoapte, de un calm surprinzător. Mâine se vor întâmpla lucruri grave și se va lăsa în mod inevitabil cu bătaie. Ca să doarmă mai bine, Unchiașul dădu pe gât un urcior întreg cu vin din cel mai bun.

19

Trezită prima, Cleopatra își contemplă armata. Un militar de profesie ar fi renunțat cu siguranță să comande acea șleahtă de mercenari care putea să se destrame în orice clipă; oare nu se vor împrăștia la vederea dușmanului? Cleopatra era cea care trebuia să asigure coeziunea trupelor ei și, în pofida realității,

să le întrețină speranța de a învinge.

Puțin după ivirea zorilor, regina și oamenii săi se îndreptară spre Pelusium; erau tăcuți, ca și cum apropierea conflictului îi constrângea pe toți să se retragă în ei înșiși.

Pe la mijlocul zilei, Cleopatra trimise două iscoade.

Când se întoarseră, gâfâiau din greu și aveau fețele descompuse de spaimă.

— Maiestate, trebuie să fugim cât mai repede!

— Ai văzut cumva vreun monstru?

— Am văzut sute de soldați, ba chiar mii… Pelusium este inaccesibil! Dacă ne atacă, vom fi masacrați.

— Condu-mă.

— Nu vreau să mă întorc acolo!

— Condu-mă, repetă Cleopatra.

*

Unchiașul se simțea ușurat. Așadar, regina nu se arătase destul de rapidă sau fusese trădată. Masându-se în apropiere de Pelusium, armata lui Ptolemeu îi bara trecerea și o forța să se retragă. Imediat ce nu vor mai fi plătiți, mercenarii se vor împrăștia care încotro și nimeni nu va fi ucis. Cleopatra se va refugia într-un târgușor din Palestina sau din Siria și se va resemna cu acel exil definitiv. Cel puțin, visul ei se risipea în mod pașnic.

— Fă-te-ncoa, îi zise un fost sclav, regina o să ne vorbească.

Cu încheieturile țepene, Unchiașul se alătură

rândurilor de ostași pentru a auzi ultimul discurs al reginei decăzute.

Îmbrăcată cu o rochie lungă de culoare verde, împodobită cu o diademă de aur și cu brățări, Cleopatra era de o frumusețe seducătoare; toți îi sorbeau cuvintele.

— Am fost în recunoaștere până aproape de Pelusium. Prevenit de venirea noastră, Ptolemeu a ordonat trupelor sale să ne interzică accesul în oraș. Iată dovada că îi este frică de noi! Demonstrația lui de forță nu mă impresionează și o să-i confirmăm că este îndreptățit să se teamă. Am examinat terenul: ne vom instala pe promontoriul Kasion, în fața dușmanului.

Strategia reginei îl ului pe Unchiaș: era sinucidere curată! Ptolemeu va lansa un asalt, iar sora lui mai mare nu va rezista mult.

— La drum, ordonă Cleopatra.

Vânt de Miazănoapte fu primul care se supuse, și Unchiașul abia reuși să țină pasul cu el. Subjugați de vorbele reginei, mercenarii îi urmară. Servitoarea Charmion începu să plângă, în vreme ce majordomul Apollodor mergea cu fruntea sus.

*

Generalul Achillas nu era nemulțumit de manevra lui și trecea fălos prin fața regimentelor, însoțit de regentul Pothinus, impresionat de desfășurarea de forțe care punea capăt ambițiilor nebunești ale Cleopatra.

— Când va constata superioritatea noastră, prezise generalul, va da bir cu fugiții; iar mercenarii ei se vor împrăștia ca potârnichile! Nu ne va fi deloc greu s-o capturăm. Am o singură întrebare: trebuie s-o ducem vie la Alexandria?

— Prefer să-i expun cadavrul în piața publică și să dau de băut poporului.

Pothinus se alătură lui Ptolemeu al XIII-lea, care stătea așezat pe un tron de lemn, la umbra unui baldachin. Preceptorul său, Teodot, îi descria organizarea armatei grecești al cărei șef suprem era, cel puțin teoretic.

— Vreau să atac imediat, decretă băiatul, și o voi călca eu însumi în picioare pe Cleopatra!

— Aveți puțină răbdare, îi recomandă Teodot. Mai întâi, îi vom elimina partizanii; după aceea veți apărea ca învingător și soldații vă vor aclama.

Regișorului îi venea să sară în sus de bucurie, într-atât îl amuza jocul acela; lui Pothinus însă nu-i plăceau deloc armele și detesta să iasă din palatul său.

În timp ce regentul se întorcea la Pelusium, un ofițer alergă spre el.

— Veniți repede, sosește regina!

Ptolemeu, Pothinus și Teodot, în siguranță în spatele pedeștrilor, asistară uimiți la năvălirea unei bande de rebeli; alergând, ei ocupară promontoriul Kasion, care nu putea fi atins de săgețile dușmane.

— Să-i atacăm! ceru Ptolemeu.

— Vom aplica strategia generalului Achillas, îi aminti Pothinus, iritat.

Băiatul se încruntă, sperând la o încăierare sângeroasă.

O sută de mercenari, apoi alții, apoi și mai mulți… Umplură întreg promontoriul și numărul lor nu înceta să crească.

Achillas urcă pe colina unde stăteau regele, eunucul și preceptorul.

— Sunt mai numeroși decât am prevăzut, se plânse el, și ocupă o poziție excelentă. Armamentul lor nu este deloc neglijabil, un asalt ne-ar costa multe vieți omenești și poate că n-ar fi decisiv.

— Vorbești prostii! se enervă Ptolemeu. Atacă-i, ucide-i pe toți și adu-mi-o pe Cleopatra!

— Graba strică treaba, zise Pothinus. Să analizăm situația și să chibzuim ca să aplicăm cea mai bună strategie posibilă.

— Fără îndoială, totul nu e decât fanfaronadă, presupuse Teodot. Adunătura asta de tâlhari nu este în stare să ne învingă! În curând se vor retrage și o să-i urmărim.

Deodată, rebelii se opriră în loc nemișcați și se lăsă o tăcere profundă. Stăpânii Alexandriei și soldații lor rămaseră cu ochii ațintiți la promontoriu.

Partizanii reginei se dădură la o parte și Cleopatra își făcu apariția.

Era doar o tânără, atât de fragilă, atât de elegantă, a cărei diademă strălucea, reflectând razele soarelui.

Dar energia vocii ei avu efectul unei vrăji.

— Voi, uzurpatorilor, veți regreta în curând mârșăvia voastră! Eu, suverana Celor Două Țări, o să vă alung din capitala mea și o să-mi iau tronul înapoi. Propriii voștri soldați se vor întoarce împotriva voastră și poporul mă va primi ca pe o învingătoare!

Declarația Cleopatrei fu salutată printr-un potop de urale. Partizanii ei nu se mai îndoiau de victorie.

Încremeniți de uimire, adversarii ei schițară o ușoară retragere. Ptolemeu lovi cu piciorul în pământ de furie, Teodot începu să tremure, Pothinus simți cum îl trec toate sudorile și Achillas strânse mânerul sabiei.

20

Situația era neschimbată. Nimeni nu lua inițiativa unui asalt, cu riscul de a fi respins de dușman și de a suferi pierderi grele. Pozițiile trupelor lui Ptolemeu și ale Cleopatrei păreau la fel de imposibil de cucerit.

Cleopatra nu-și făcea iluzii: timpul lucra împotriva ei. Armata alexandrină nu ducea lipsă de provizii, în timp ce intendența eliberatorilor va cunoaște dificultăți de netrecut care vor provoca împrăștierea mercenarilor.

— Urmează-mă, îi ceru Hermes.

La lăsarea serii, magul o duse pe regină departe de promontoriu, la intrarea în tunelul întunecat al unei fortificații.

— Înaintează.

Regina ezită.

— Ți-e frică?

Ea înaintă.

— Ce vezi?

În locul unde tunelul se strâmta, o lumină; atrasă de ea, tânăra femeie înaintă și văzu un naos din granit.

O lumină roșie emana din el.

— Îngenunchează, trage zăvorul și deschide ușile.

Încet, regina se execută și simți o profundă emoție; nu săvârșea ea gesturile ritualice care le permiteau faraonilor să elibereze energia creatoare, nu continua ea una din tradițiile majore ale străvechiului Egipt?

Cleopatra își înăbuși un strigăt de uimire.

În interiorul sanctuarului, un leu din aur, care strălucea cu putere!

— Contemplă încarnarea zeului luminii, o îndemnă Hermes. El a despărțit cerul de pământ, a creat stelele și decanii[12]. Egiptul este asemenea cerului, este templul lumii unde sălășluiesc divinitățile; un corp imens învăluie universul și, pe cercul acestui corp, sunt trasate cele treizeci și șase de figuri ale decanilor care apără orice viață și veghează asupra tuturor lucrurilor. Regină a Egiptului, mai vrei să lupți?

— Sunt la fel de hotărâtă.

---

[12] Zei-stele care traversează în barcă bolta cerească, în perioade de zece zile. (n. t.)

— Ești conștientă de pericol?

— Voi învinge sau voi muri.

— Atunci, să declanșăm violența celui de-al nouălea decan, cel care distruge dușmanii… Cu condiția să așteptăm momentul potrivit.

Hermes o apucă pe regină de încheietură și-i puse mâna pe reprezentarea geniului celest cu puteri terifiante.

*

Mercenarii mâncau pe săturate, dar începeau să-și piardă încrederea. De ce Cleopatra, dacă era într-adevăr încrezătoare în destinul ei, nu le dădea ordin să atace? Discutau, se luau la ceartă, începeau să se dezbine.

În cele din urmă, Cleopatra le vorbi din nou!

— Dușmanul se teme de noi și nu îndrăznește să ne înfrunte. Nu este aceasta dovada valorii voastre?

Un sirian ieși din rând.

— Și noi rămânem țintuiți aici!

— Cu ajutorul lui Hermes, am solicitat intervenția unei forțe divine. Un eveniment neprevăzut va modifica situația în mod radical și vom obține avantajul. Aveți încredere în mine.

Asigurarea dată de regină risipi tulburarea și criticile încetară.

Consternată, slujnica Charmion se retrase în cortul suveranei, căreia Apollodor îi servi o cupă de vin alb.

— Tu, șambelanule, nu mă crezi?

— Nu contează, Maiestate; dumneavoastră

porunciți, eu mă supun.

— Nu fi sceptic! Arta lui Hermes se va dovedi eficace, evenimentul anunțat se va produce.

— Nu vă îndoiți niciodată?

— În fiecare clipă, dar nu-mi pasă! E un lux pe care nu mi-l permit. Dacă armata asta improvizată mă abandonează, sunt pierdută.

*

În ziua de 29 septembrie a anului 48 î.H., pe la jumătatea dimineții, străjerii Cleopatrei sesizară agitație printre soldații lui Ptolemeu. Nu se preocupau de adversarii lor, care intrară imediat în stare de alertă, ci de un pericol ce venea dinspre mare.

De pe promontoriul ei, Cleopatra văzu o corabie intrând în portul orașului Pelusium.

— Un vas străin, își dădu cu părerea Apollodor. Micuțul rege primește întăriri.

— E o singură corabie! Și dacă e vorba de un dușman?

— De ce și-ar asuma un asemenea risc?

Intrigată, regina se gândi la evenimentul prezis de Hermes. Corabia aceasta nu era oare un semn al destinului?

În tabăra adversă se reinstală calmul.

— Să ne pregătim să ținem piept unui atac, recomandă Cleopatra, convinsă că înfruntarea era iminentă.

Se scurseră minute interminabile, apoi o oră, apoi

mai multe ore… Iar soldații lui Ptolemeu rămaseră pe poziții.

Atacul nu va avea loc.

Cu nervii la pământ, Cleopatra se retrase în cort și se lăsă pe mâinile experte ale servitoarei Charmion care îi făcu masaj din cap până-n picioare.

— Renunțați cât mai aveți timp, Maiestate! Lucrul cel mai important nu e să supraviețuiți?

Apariția lui Apollodor evită un răspuns usturător.

— Maiestate, un roman dorește să vă vorbească.

Cleopatra se ridică și Charmion o îmbrăcă.

— Să vină.

Hirsut, însemnat cu o cicatrice mare pe obraz, mercenarul nu părea prea amabil.

— Ce-ai de spus? îl întrebă regina.

— Bărbatul de la prora corabiei, l-am recunoscut; am luptat nu de mult în una din legiunile lui. Soldații îl respectau și credeau că va ajunge împăratul Romei.

— Bărbatul acesta…

— Este Pompei cel Mare.

21

Cleopatra nu reuși să doarmă. Ce înțeles avea sosirea ilustrului Pompei, romanul însărcinat să vegheze la executarea testamentului tatălui său, Ptolemeu al XII-lea, și să împartă așadar puterea între micuțul Ptolemeu al XIII-lea și sora lui mai mare?

Primindu-l la Pelusium, clanului advers i-ar fi ușor

să-l manipuleze pe acest oaspete neașteptat! Pompei s-ar declara ostil Cleopatrei și, cine știe, ar comanda poate trupele însărcinate s-o elimine.

Dacă se gândea bine, venirea războinicului străin părea un adevărat dezastru.

Încă din zori, regina observă tabăra dușmană din vârful promontoriului Kasion, așteptându-se să descopere pregătirile unui atac.

Dar domnea calmul și dispozitivul obișnuit de santinele nu fusese schimbat.

— Trebuie să te liniștești, o sfătui vocea gravă a lui Hermes; decanul n-a produs încă acțiunea decisivă.

— De unde știi?

— Învață să descifrezi mesajele cerului. Pompei a suferit o înfrângere grea și caută să ridice o armată nouă.

— Și eu voi fi prima lui victimă!

— Ți-o repet: ai răbdare și încearcă să menții coeziunea partizanilor tăi. Evenimentul major n-a avut loc.

— Și când se va produce?

— În curând.

Hermes se îndepărtă. Cleopatra nu încercă nici să-l oprească, nici să-l mai interogheze, convinsă fiind că nu-i va spune mai mult. Fie avea încredere în el, fie lua inițiativa și ataca prima.

*

Trecură două zile.

Regina le vorbise oamenilor săi, reușind să-i

convingă să reziste fără a comite vreo faptă nechibzuită. Întrucât nu dispunea decât de o corabie, era clar că Pompei, în ciuda reputației sale, nu venise cu întăriri destinate lui Ptolemeu! Dușmanul rămânea inert, ca și cum sfaturile strategului roman nu erau de ajuns pentru a declanșa ofensiva.

Resemnată, slujnica Charmion își organiza treburile; obsedată de igienă și curățenie, își ocupa timpul făcând curat în cortul reginei și spălându-i veșmintele. La palat, subalternii ei se ocupau de aceste sarcini ingrate, dar aici, în mijlocul taberei pline de indivizi grosolani pe care îi detesta, nu putea lăsa situația să se degradeze.

În timp ce se apleca pentru a lua un flacon de ulei parfumat, simți cum cineva îi puse mâna pe fund.

— Ia ascultă, frumoaso, noi doi ar trebui să ne distrăm, ce zici?

Îngrozită, Charmion se dădu în lături și văzu un sirian bărbos, cu buze slinoase și privire animalică.

— Dispari, monstrule!

— Hai în cort… Nițică tăvăleală o să-ți prindă bine.

În clipa în care sirianul o înhăța pe Charmion, un braț puternic îl strânse de gât.

— Calmează-te, prietene, îi recomandă șambelanul Apollodor. Nimeni nu se atinge de servitoarea reginei Cleopatra. Ai înțeles?

— ’nțeles!

Sicilianul slăbi strânsoarea și sirianul își recăpătă cu greu suflarea.

— Aproape că m-ai sugrumat!
— Să-ți fie învățătură de minte.
Individul se îndepărtă, cu o privire chiorâșă.
Charmion era gata să plângă.
— Oamenii devin nervoși, se plânse Apollodor, o să numesc două gărzi care să te apere.
— Când se va sfârși perioada asta oribilă?
— În curând, după cum zice Hermes.
— Și dacă se înșală?
— Atunci, o să pierim.

*

Unchiașul nu stătea cu mâinile în sân; temându-se că o să rămână fără vin, organizase o secție de aprovizionare formată dintr-un detașament de arcași. Respectând instrucțiunile reginei, aceștia nu jefuiau satele din jur, ci plăteau mâncarea și băutura pe care le cumpărau de la țărani. Resursele locului nu erau inepuizabile și, dacă situația se prelungea, mercenarii Cleopatrei aveau să sufere de foame și de sete. Revolta nu va întârzia să izbucnească și această armată heteroclită se va dizolva.

Unchiașul se ocupa de cumpărarea de amfore pline cu vin mediocru din partea locului, pentru care se tocmea aprig la preț. Pălăvrăgeala podgorenilor nu-i adormea vigilența și obținea întotdeauna satisfacție.

Apropiindu-se de pivniță, Unchiașul surprinse o conversație ciudată. Un sirian și un palestinian vorbeau despre ridicarea satelor împotriva Cleopatrei; atacată pe la spate, ea ar deveni o pradă

ușoară pentru Ptolemeu.

Sirianul se plânse că fusese respins de Charmion, servitoarea reginei, căreia o să i-o plătească el cu vârf și îndesat când armata alexandrină îi va învinge pe rebeli. El și palestinienii aveau de gând să dezerteze, să se alăture dușmanului și să-i dea toate informațiile utile referitoare la forțele Cleopatrei.

Unchiașul tuși ușor.

— Hei, băieți, nu e prea frumos ce puneți la cale! Eu în locul vostru aș renunța și aș implora-o pe regină să mă ierte.

Cei doi complotiști își scoaseră pumnalele.

— Alegeți soluția proastă, îi compătimi Unchiașul.

— Crezi c-o să ne dobori? zise cu ironie palestinianul.

— Eu nu, dar nu sunt singur.

Vânt de Miazănoapte zvârli din copită, zdrobind rinichii palestinianului, apoi, cu o lovitură puternică de cap, măgarul stâlci pieptul sirianului.

— Eu v-am prevenit, le aminti Unchiașul adunând armele. Ciudată manie au trădătorii de a se crede superiori!

Indiferent la horcăielile muribunzilor, el se luă după Vânt de Miazănoapte, care se întorcea în tabăra Cleopatrei.

Nori negri se arătau la orizont; cei doi turnători aveau să fie cu siguranță urmați de alții.

— Portul Alexandriei este închis, constată Rufin; nu vom putea acosta decât la Pelusium și nu-mi place asta. În mod evident, dușmanul ne așteaptă acolo. Ce hotărâți?

La prora vasului-amiral, Cezar contempla Egiptul, acea țară misterioasă unde risca să piardă totul. Așadar, Pompei cucerise capitala regilor Ptolemei și dorea să dea o bătălie navală în fruntea marinei egiptene, raliată cauzei lui.

— Direcția Pelusium, decise Cezar.

— Dacă vasele lor sunt destul de numeroase, vor încerca să ne încercuiască, prezise Rufin.

— Rapiditatea noastră ne va permite să scăpăm de genul ăsta de capcană, îl asigură Cezar.

Ordinele unui *imperator* nu se discutau, iar oamenii săi aveau încredere oarbă în el; nu-i ducea din victorie în victorie?

În pofida chipului impasibil, Iulius Cezar căzuse pradă îndoielii și anxietății. De data asta, va fi suficientă protecția zeiței Venus? Lipsit de puncte de reper, înaintând pe pământ necunoscut, fără să cunoască forțele reale ale adversarului, ar fi trebuit să se întoarcă din drum și să încerce să obțină informații înainte de a lansa un atac atât de riscant.

Dar o forță ciudată îl atrăgea în mod irezistibil spre acel tărâm iubit de zei, sălaș al instituției faraonice care rezistase la atâtea invazii și continua, după o lege misterioasă, să-și supună cuceritorii.

Pregătită de luptă, flota romană se îndepărtă de Alexandria. Vântul sufla puternic în acea zi de 2 octombrie 48 î.H. Și marea era agitată. Valuri mari îngreunau manevra, iar marinarii erau încântați de experiența lor.

Cezar descoperi o coastă neospitalieră, lipsită de golf și limanuri. Cât vedeai cu ochii, smârcuri și dune mișcătoare. Locul ideal pentru o capcană! în depărtare, orașul de coastă Pelusium, cu fortificații impresionante.

Marea rămânea goală.

— Este imposibil să acostăm, zise Rufin. Dar unde se ascund corăbiile lui Pompei? Nu-i înțeleg strategia; vrea o înfruntare în mijlocul mlaștinilor?

— Uite-acolo, o barcă!

Mărimea ei nu reprezenta o amenințare. Totuși, Rufin nu avea încredere.

— Arcași, în poziție de tragere, ordonă el.

Nu peste mult, îi zări pe ocupanții bărcii: un slăbănog deșirat și opt vâslași.

— Venim să-i aducem omagiu lui Iulius Cezar, strigă lunganul, și nu suntem înarmați.

Toți se ridicară, cu brațele depărtate de corp. Într-adevăr, mica delegație părea inofensivă.

— Numele meu este Teodot, declară șeful ei; fac parte din consiliul de regență și sunt preceptorul lui Ptolemeu al XIII-lea. În numele lui, le urez bun venit prietenilor noștri romani și ilustrului lor general.

Nicio emoție nu însufleți fața suptă a lui Cezar a

cărui statură îl uimi pe Teodot.

— Regele Egiptului dorește să ofere un cadou de bun venit oaspetelui său. Pot urca la bord?

Uluit, Rufin nu contenea să observe marea și coasta: nu se vedea nicio ambarcațiune, nicio mișcare de trupe.

La un semn al lui Cezar, fu desfășurată o scară din frânghie. Ducând cu el un coș, Teodot o urcă cu greu.

Ajuns în fața cuceritorului roman, se înclină.

— Unde se află Pompei? întrebă Cezar cu o voce tăioasă.

— Acum trei zile, învinsul de la Pharsalos a încercat să debarce la Pelusium. Această intruziune îi punea în încurcătură pe generalul Achillas și pe regentul Pothinus, ceilalți doi sfătuitori ai iubitului nostru suveran. Prin urmare, am discutat îndelung despre măsurile ce trebuiau luate, într-atât ne tulbura sosirea lui.

— Ați refuzat să-i încredințați lui Pompei comanda armatei voastre?

— Într-adevăr.

Cezar își stăpâni un oftat de ușurare. Această decizie îi consolida victoria și îi deschidea porțile Egiptului. Înfrângerea temutului său adversar, cândva stăpân al Orientului, părea definitivă. La Roma, triumful lui Cezar va fi de neuitat.

— Pompei se află acum în palatul lui Ptolemeu?

Teodot păru încurcat.

— Ei bine… Sosirea lui a fost furtunoasă. Marea

era și mai agitată decât astăzi, corabia lui nu putea pătrunde în micuțul port de la Pelusium. De aceea, generalul Achillas l-a rugat să vină cu o barcă ușoară. De pe mal, regele, curtenii și niște curioși asistau la scenă.

— Continuă, ceru Cezar pe care tonul emfatic al preceptorului îl exaspera.

— Generalul și escorta lui au pus în aplicare decizia consiliului de regență, rezumată în câteva cuvinte de Pothinus: „Un mort nu mușcă”.

Ochii lui Cezar scăpărară.

— Explică-te!

— Când barca a acostat, Achillas și trei dintre soldații săi l-au înjunghiat pe Pompei care n-a încercat să opună rezistență. Cadavrul i-a fost aruncat în valuri, care l-au dus la țărm, iar regele nostru a ordonat să fie ars.

— Cum vrei să cred o asemenea atrocitate?

— Iată cadoul de bun venit pe care i-l face Ptolemeu lui Iulius Cezar.

Teodot ridică atunci capacul coșului și scoase din el capul lui Pompei pe care-l ținu cu brațul întins, evitând să-l privească.

Deși erau obișnuiți cu violența și cu moartea, Rufin și marinarii romani se dădură un pas înapoi.

Cezar se uită fix la sinistra rămășiță pământească a marelui Pompei, pe care norocul îl abandonase în mod brutal.

— V-am scăpat de cel mai rău dușman, murmură

Teodot punând înapoi capul tăiat și lăsând coșul la picioarele lui Cezar.

— Fiindcă a încuviințat această crimă, declară el, Ptolemeu va fi condamnat să rătăcească prin infern și va fi considerat un trădător odios.

Teodot începu să tremure. Oare romanul n-avea să scoată sabia din teacă și să-i taie beregata?

Dar Cezar, uitând de prezența acelui oribil emisar, plecă ochii și începu să plângă.

23

De pe promontoriul ei, Cleopatra asistă la sosirea flotei romane. Prevedea o reacție rapidă din partea marinei egiptene, care nu se manifesta însă decât prin trimiterea unei simple bărci!

Care era semnificația acelei scene stupefiante? Neliniștită, regina așteptă cu nerăbdare raportul șambelanului ei, Apollodor, care aduna mărturiile observatorilor și ale spionilor.

— Iată-te în sfârșit!

— Această flotă este a lui Cezar, învingătorul lui Pompei la Pharsalos și cel mai puternic dintre generalii romani.

— Cezar îl vânează pe Pompei… Până nu-l va vedea în lanțuri nu se va opri!

— Vânătoarea s-a terminat, îi dezvălui Sicilianul. Pompei a fost asasinat și decapitat, iar cadavrul său ars.

Tânăra regină nu-și ascunse uimirea.

— Ptolemeu și clica lui și-au asumat un risc enorm!

— Dimpotrivă, obiectă șambelanul, este o strategie abilă. Hotărând să-l suprime pe Pompei, au pus capăt unui conflict interminabil între romani, care ar fi putut să se continue pe pământ egiptean. Execuția asta este un superb cadou făcut lui Cezar! O fi simulat el indignarea și tristețea, dar în realitate se bucură de intervenția radicală a lui Ptolemeu.

Uluită, Cleopatra se întoarse să contemple marea. Flota romană se îndepărta de Pelusium, pentru a se îndrepta spre Alexandria.

Și dacă șambelanul se înșela, dacă dispariția lui Pompei și venirea lui Cezar serveau cauza ei?

Un vânt puternic îi sufla prin plete, iar soarele dădea pielii sale o strălucire ca de aur. Regina nu se simțea pierdută, evenimentul prezis de Hermes avusese loc!

— Și dacă ar marca sfârșitul revoltei tale? întrebă magul cu vocea lui gravă. Pompei era un om singur, învins, în căutare de protecție, incapabil să pornească din nou la luptă. Cezar însă este în plină ascensiune și va înlătura toate obstacolele ca să ajungă la puterea supremă.

— Și eu, Cleopatra, aș fi unul din aceste obstacole?

Hermes păstră tăcerea.

— Indiferent că e vorba de Cezar, de Ptolemeu sau de altul, eu refuz să mă supun!

— Nu te temi de moarte?

— Îmi doresc să trăiesc și să domnesc.

Lăsându-l pe Hermes, regina îi dădu ordin șambelanului să adune oștenii. În lumina amiezii, tânăra femeie manifesta o asemenea autoritate, încât se lăsă imediat o tăcere tulburată doar de zborul vreunui pelican.

— Am vești excelente! Ptolemeu a comis o gravă eroare asasinându-l pe Pompei, rivalul lui Cezar, și uitând că amândoi erau romani. Cezar n-are acum decât un singur gând: să se răzbune! În fruntea legionarilor săi, el va semăna teroarea în Alexandria, chiar și cu prețul unor pierderi grele, iar armata lui Ptolemeu va fi zdrobită. Atunci, vom interveni noi și-i vom nimici pe cei scăpați teferi din cele două tabere.

Această superbă viziune îi entuziasmă pe mercenari; reginei îi mergea mintea și va ști să-i conducă la victorie.

— Cea mai bună armă a noastră, continuă Cleopatra, este răbdarea. Să-i lăsăm pe Ptolemeu și pe Cezar să se sfâșie între ei. La momentul potrivit, vom lansa un atac decisiv. Până atunci, nu veți duce lipsă de nimic.

Promisiunea Cleopatrei fu salutată cu aclamații.

*

Charmion o coafa pe regină înainte de cina pe care o oferea ofițerilor săi și o găsi atât de frumoasă, încât nu regretă că o urmase.

— Discursul pe care l-ați ținut aproape că m-a convins, Maiestate; iertați-mi îndrăzneala, dar argumentele voastre sunt întemeiate?

— Viitorul ne-o va spune.

Optimismul servitoarei se nărui.

— Victoria aceasta… Nu este decât un vis?

— Tu nu visezi să te întorci la Alexandria?

— Ar fi o fericire nemaipomenită!

— Atunci, nu înceta să crezi în ea, Charmion, și contează pe fermitatea mea.

Servitoarea începu s-o machieze pe suverană, străduindu-se să-i pună în valoare ochii cu ajutorul unui fard verde-închis. Odată sarcina îndeplinită, o încercă un sentiment tulburător: tânăra regină nu era oare încarnarea unei zeițe cu puteri supranaturale?

Apollodor îi întrerupse meditația.

— Maiestate, avem o problemă delicată cu aprovizionarea, iar soldații au poftă de mâncare, nu glumă.

— Ce soluție propui?

— Mă tem să nu fac o greșeală. Un bărbat pretinde că asigură intendența, dar vă las să judecați singură.

— Altfel spus, tu nu crezi asta!

— Pot să vă prezint personajul?

— Să vină.

Apollodor îl introduse pe Unchiaș însoțit de Vânt de Miazănoapte.

Surprinsă, Cleopatra zâmbi.

— Ia te uită, ai ajuns… soldat?

— Nicidecum! Dar, dacă-i vorba de băutură și haleală, mă descurc. Cred că un burduhan plin

rămâne credincios șefului său. Eu și Vânt de Miazănoapte am pus capăt unui complot urzit de doi răufăcători, dar vor mai fi și altele dacă eroii Maiestății Voastre nu vor avea mâncare și băutură din belșug.

— Și te crezi în stare să îți asumi această funcție?

Unchiașul și catârul ridicară capetele.

— Maiestate, aveți în fața voastră urmașul unui neam de intendenți care au mulțumit cele mai ilustre familii. Și când zic că fac ceva, apăi fac.

Vânt de Miazănoapte ridică urechea dreaptă în semn de aprobare.

Apollodor privea în altă parte.

— Cu permisiunea voastră, continuă Unchiașul, voi rechiziționa chiar mâine două pivnițe pline cu urcioare de vin roșu destul de bun, mai multe hambare cu cereale și niște grădini cu legume, în schimbul unei plăți cinstite. Apoi organizez bucătăria și servirea mesei. O tabără militară fără disciplină este o rușine!

Catârul încuviință.

— La treabă, decise Cleopatra.

24

Teodot stătea încremenit ca o statuie, așteptând sfârșitul reculegerii lui Iulius Cezar și temându-se de o nouă izbucnire de furie, ba chiar de condamnarea sa la moarte. Totuși, oferindu-i capul lui Pompei, trioul format din eunucul Pothinus, preceptorul

Teodot și generalul Achillas spera să obțină recunoașterea învingătorului de la Pharsalos; nu îl scăpau ei de un rival stânjenitor, nu îi deschideau calea spre Roma și spre puterea absolută?

— Mergem imediat la Alexandria, hotărî Cezar.

— Portul este închis, regele absent…

— Vei elibera drumul și mă vei conduce la palat.

Teodot înțelese că acesta era prețul supraviețuirii lui și se abținu de la alte obiecții.

Flota romană, compusă din treizeci și patru de vase, luă direcția Alexandria. Favorabil, vântul avea să reducă durata drumului.

Cezar dispunea de 3200 de legionari provenind din Legiunea a VI-a pe care o comandase în Tesalia și din Legiunea a XXVII-a; acestor viteji, foarte experimentați, li se adăugau 800 de călăreți, germani și gali, care dispuneau de animale robuste. Or, potrivit unor informații neverificate încă, armata lui Ptolemeu număra cel puțin 20.000 de oameni, în mare majoritate greci, ale căror capacități de luptă rămâneau să fie evaluate.

În calitate de *imperator*, Cezar avea drept de viață și de moarte asupra soldaților săi și niciunul dintre ei nu i-l contestau. Obișnuiți cu cele mai cumplite înfruntări, cu condiții de viață ce depășeau limita suportabilului și cu o disciplină strictă, legionarii erau gata să moară pentru generalul lor. Curajul și destoinicia lui îi făceau să fie mândri că-l slujesc, iar prestigiul său era tot mai mare.

Să se bată unul contra cinci pe teritoriu străin... Acțiunea părea periculoasă și Cezar va trebui să se arate circumspect înainte de a declanșa un conflict, fie el și parțial. Totuși, nu se punea problema să dea la iveală vreun semn cât de mic de slăbiciune care ar putea fi exploatat de eventualii săi adversari. Dacă aceștia percepeau teamă sau indecizie, nu-i vor pregăti o soartă aidoma cu cea a lui Pompei?

La orizont apăru portul din Alexandria, dominat de farul construit pe o stâncă lovită de valuri, la capătul dinspre Răsărit al insulei Pharos, situată în fața cetății lui Alexandru cel Mare. În vârful acestei minunății, statuia lui Zeus salvatorul.

Corăbiile marinei de război egiptene formau un baraj de netrecut.

— E rândul tău, îi zise Cezar lui Teodot.

Preceptorul coborî în barca lui, pe care vasul amiral o remorcase. La bordul ei, vâslașii, fericiți că au scăpat cu viață, impuseră imediat un ritm susținut.

— Grecoteiul ăsta este un adevărat șarpe, alunecos și imperceptibil, zise Rufin; indulgența ta m-a uimit.

— Indulgență trecătoare și interesată.

— Șobolanul ăsta o să ne trădeze și o să ordone atacul! Oamenii noștri sunt pregătiți, dar nu va fi ușor să forțăm barajul.

Cezar contempla „strălucitoarea Alexandrie”, căreia atâția vizitatori îi lăudaseră frumusețea. Atât de apropiate și în același timp atât de îndepărtate, monumente superbe se ridicau de-a lungul radei.

Barca lui Teodot ajunse în rândurile egiptene și preceptorul urcă la bordul unui vas înzestrat cu un număr considerabil de arcași.

Momentul adevărului se apropia.

Poate că, acționând repede, romanii ar reuși să străpungă liniile dușmane. Cu nervii întinși, soldații așteptau semnalul generalului *imperator*.

Corăbiile lui Ptolemeu nu-și ridicară pânzele, ele se depărtară unele de altele și lăsară un loc de trecere.

— Este o capcană! socoti Rufin; să nu ne mișcăm.

— Le e frică și nu îndrăznesc să se bată. Să le dovedim superioritatea noastră.

Vasul amiral se puse în mișcare și flota îl urmă.

Rufin se temea de o ploaie de săgeți și de o manevră bruscă a egiptenilor, prin care să închidă fălcile capcanei. Stând în picioare la proră, Cezar reprezenta o pradă ideală. Dacă era ucis, egiptenii câștigau.

Doar adierea vântului, freamătul apei pe care o despica etrava, mângâierea soarelui care apunea... Barca lui Teodot ghidă vasul amiral până în port.

*

Locuitorii Alexandriei se înghesuiseră pe chei și pe străzile care duceau la cartierul palatelor. Nicio manifestare de bucurie, ci doar figuri sobre, ba chiar ostile, și un sentiment de indignare; de ce armata marină a lui Ptolemeu nu-i alungase pe acești invadatori? Doar număra mai multe corăbii și ar fi reușit fără îndoială să scufunde flotila dușmană.

După ce fusese eliminat Pompei, i se deschideau porțile cetății lui Cezar, un militar nemilos, călăul atâtor popoare, întruchiparea aroganței romane!

Și garnizoana însărcinată să păzească Alexandria în timp ce Achillas o înfrunta pe Cleopatra la Pelusium, sub privirea regelui, cum avea să reacționeze? Un roman, și mai ales Cezar, nu făcea niciodată o vizită de curtoazie unui suveran. El venea să pună mâna pe tronul lui și să-i înrobească poporul! Mândri de opulenta lor capitală, alexandrinii nu-și doreau nicidecum să suporte jugul unor militari încuiați la minte.

— Faceți loc pentru *imperator*! ceru Rufin însoțit de Teodot care nu se simțea deloc în apele lui și pândea ocazia să dispară.

Își făcură apariția lictorii, soldați care mergeau înaintea unui înalt demnitar purtând pe umărul stâng o legătură de nuiele cu o secure în mijloc. Prezența lor anunța puterea legislativă a lui Cezar care se prezenta astfel ca noul stăpân al Egiptului.

— Nu vrem legea romană! urlă un contestatar. Să-i aruncăm în mare pe barbarii ăștia!

Sute de piepturi repetară în cor ordinul și pedestrașii lui Ptolemeu, ieșind din pasivitatea lor, își ridicară sulițele.

Capcana de care se temea Rufin se închidea: mulțimea aceasta zgomotoasă și dezlănțuită avea să-i masacreze pe lictori, apoi să-l atace pe Cezar. Locotenentul său îl apucă de braț pe Teodot.

— Tu o să mori primul, îl amenință el.

Lunganul n-avea autoritatea necesară pentru a-și calma concetățenii și crezu că i-a sosit ceasul de pe urmă.

Mulțimea forma un zid compact, stopând înaintarea lictorilor. Soldați și civili amestecați se așezară astfel încât să împiedice orice tentativă de fugă. Prinși ca într-o plasă, romanii nu vor opune decât o rezistență foarte slabă.

Vârful sabiei scurte a lui Rufin împunse gâtul lui Teodot.

— Să dăm înapoi, îl imploră preceptorul.

— Imposibil, și în plus îi detest pe trădători.

— Nu e vina mea, eu…

— Amintește-ți de Pompei!

În timp ce Rufin se pregătea să-i taie beregata slăbănogului și să sară mai apoi în ajutorul lui Cezar, un strigăt îl făcu să încremenească.

— Uite-l, el este!

Într-o clipită, mulțimea se potoli și urletele încetară. Agresorii se dădură în lături, lăsându-l pe *imperator* să treacă. Acesta înaintă cu pași liniștiți, cu fruntea sus. Înveșmântat într-o togă purpurie, nu purta decât o singură bijuterie, un inel servind drept sigiliu cu efigia lui Venus, zeița lui protectoare.

Autoritatea, prestanța și calmul lui Cezar îi șocară pe locuitorii Alexandriei. Finețea trăsăturilor, șarmul și eleganța lui încântară numeroase femei care brusc nu-și mai doreau să-l sfâșie în bucăți. În mod evident,

romanul acela nu era un barbar insensibil la frumusețe.

Rufin își băgă sabia în teacă.

— Termină cu smiorcăiala, îi ordonă el lui Teodot.

Ca prin minune, drumul se degajă și preceptorul, clătinându-se pe picioare, îi conduse pe lictorii care mergeau înaintea lui Cezar.

Cuceritorul obținuse o nouă victorie, dar Rufin nu se îndoia de caracterul ei efemer. Calmul acela aparent n-avea să dureze prea mult, așa că, de cum vor ajunge la palatul regal, va lua măsurile necesare pentru a asigura securitatea lui Cezar.

Locotenentul nu dădu nicio atenție splendorii edificiilor, căci o temere îl obseda: Alexandria avea să fie oare mormântul ilustrului *imperator*?

25

Banchetul oferit de Cleopatra ofițerilor ei se dovedi a fi un adevărat succes. Mercenarii se simțiră ridicați la o demnitate neașteptată și, ajutați de vin, se și văzură cucerind Alexandria și cântând imnuri de slavă reginei.

Tânăra femeie își atingea obiectivul: să câștige timp așteptând rezultatul inevitabilei înfruntări dintre romani și alexandrini. În fața ei, armata lui Achillas rămânea neclintită, interzicându-i orice înaintare. Dar intruziunea lui Cezar va fi ușoară? Capitala se felicita pentru independența ei relativă, iar forțele armate rămase pe loc erau capabile, cu sprijinul

marinei, să alunge invadatorul. Numai că romanii știau să se lupte și aveau să răspundă cu aceeași monedă, iar victimele vor fi numeroase. Constrâns să-și abandoneze pozițiile, Ptolemeu se va întoarce la Alexandria pentru a participa la luptă.

Apoi, Cleopatra va interveni.

Cel puțin, voia să fie convinsă de asta, refuzând să admită că Ptolemeu și Cezar vor deveni aliați, dornici s-o ucidă. La vederea unei armate imense, asemănătoare unui val uriaș, soldații ei amatori ar da bir cu fugiții.

Ea ar lupta până la capăt, dar cum să evite un dezastru?

Obosită, Charmion ațipise. Cleopatra ieși din cort și contemplă luna plină, soarele nopții care deținea secretul bătăliilor victorioase. De ce refuza ea s-o ajute?

Mercenarii dormeau, câteva santinele stăteau de veghe. Atrasă de scânteierea apelor cu reflexii argintii, regina merse până la capătul promontoriului.

Desculță, cu privirea ațintită la lună, o luă pe o cărăruie care se întindea de-a lungul unei dune și cobora spre mare. Cezar avea o reputație îngrijorătoare: inteligent, șiret, nemilos, adorat de legionarii săi, nu cunoștea înfrângerea. Să distrugă armata improvizată a unei tinere lipsite de experiență militară ar fi pentru el o joacă de copii.

Totuși, Cleopatra nu se va da bătută. Cunoștea

soarta dușmanilor Romei: legați de carul învingătorului, erau oferiți ca spectacol unei mulțimi urlătoare pentru a sfârși apoi torturați în fundul vreunei temnițe întunecate. Era mai bine să moară în luptă.

Deodată simți o arsură puternică în călcâi. Plecând ochii, regina văzu un scorpion negru care se depărta. Având în vedere mărimea monstrului, cantitatea de venin nu-i lăsa deloc șanse de supraviețuire. În curând, durerea va deveni insuportabilă, corpul îi va fi lac de sudoare, inima îi va bate puternic și se va sufoca.

Cleopatrei aproape că îi venea să râdă; așadar, va muri departe de Alexandria și nici măcar n-o să dea nicio bătălie! Zeii îi frângeau brusc destinul pământesc și nu-i dădeau posibilitatea de a înfrunta necunoscutul.

Pentru a evita durerile insuportabile, avea o singură soluție: să se lase pradă mării, să dispară în adâncul ei. Mângâierea apei o va ajuta să părăsească o viață lipsită de speranță. Cleopatra se apropia de țărm când o voce gravă îi tăie elanul.

— Ești atât de nerăbdătoare să dispari? o întrebă Hermes.

— M-a mușcat un scorpion.

— Nu știi că există leacuri?

— Nu aici, în tabăra asta…

— Urmează-mă.

Rezistând durerii care începuse să se facă simțită,

tânăra femeie acceptă. Va reuși știința lui Hermes s-o salveze?

Luând-o pe țărmul mării, magul se îndreptă spre un mic sanctuar a cărui fațadă era împodobită cu două coloane. Ușa era deschisă și Hermes o pofti pe Cleopatra să treacă pragul.

În fundul edificiului, o statuie luminată de lămpi. O reprezenta pe Isis, înveșmântată într-o tunică lungă și purtând pe cap o coroană compusă din două coarne de vacă încadrând un soare. În jurul brațului drept al zeiței, un șarpe încolăcit și, sub picior, un crocodil. Supuse, cele două creaturi nu mai reprezentau niciun pericol.

— Isis dă viața în această lume și în cealaltă, îi aminti Hermes; ea prelungește existența credincioșilor ei și mânuiește cârma destinului. Fără ajutorul ei, este imposibil să domnești cu dreptate. Un cuvânt al zeiței e de ajuns pentru ca un rege să-și poată ocupa tronul, să se lupte cu dușmanii și să învingă forțele tenebrelor. Mamă a zeilor, Isis, unică și fără de seamăn, care deține secretul luminii, va fi oare călăuza ta?

Frumusețea statuii o fascină pe Cleopatra. Obișnuită s-o venereze pe marea zeiță, ea avu sentimentul că-i descoperă adevărata putere. Uitând de tulburările care începeau să-i cuprindă trupul, regina îngenunche și își încrucișă privirea cu cea a lui Isis. Niciodată nu mai trăise o asemenea comuniune, care-i purta sufletul dincolo de lumea vizibilă.

— Privește cu ochii inimii, îi recomandă Hermes, adună în tine senzațiile întregii creații, ale focului și ale apei, ale uscatului și ale umezelii, închipuie-ți că ești în același timp pretutindeni, pe pământ, pe mare și în cer. Dacă reușești să cuprinzi cu gândul toate forțele vieții, vei percepe divinul.

Vorbele lui Hermes nu rămaseră neluate în seamă. Fiecare cuvânt al său deveni realitate și spiritul Cleopatrei călători alături de cel al lui Isis.

Constatând că zeița își primea slujitoarea în mod favorabil, Hermes vărsă apă pe statuie, apoi adună lichidul prelins de pe piatra sacră într-un mic bazin împodobit cu hieroglife care conțineau formule de vindecare.

— Când l-a ocrotit pe fiul ei, Horus, ascuns în mijlocul mlaștinilor, explică magul, Isis a îmblânzit scorpionii, șerpii și crocodilii: din focul lor distrugător, a făcut leacuri capabile să-i salveze pe credincioșii ei, victime ale rănilor și agresiunilor. Bea această licoare magică, Cleopatra, va face veninul inofensiv și până mâine îți vei recăpăta forțele.

Regina nu ezită.

Ea simți apa vindecătoare curgându-i prin vene și greutatea care o apăsa dispăru.

— Orice s-ar întâmpla, o sfătui Hermes, nu-ți întoarce niciodată fața de la Isis. Numai ea te va ajuta să ajungi la liman, trimițându-ți vânturi prielnice. Dac-o nesocotești, lucrul acesta te va duce la pieire. Acum, dormi. Zeița îți va apărea în vis, iar cuvintele

ei îți vor elibera trupul de rău.

Magul se îndepărtă, iar Cleopatra se întinse la picioarele statuii și adormi numaidecât, sub privirea protectoare a zeiței dătătoare de viață. Când îi auzi vocea, ea deveni la fel de ușoară ca un fulg de pasăre și zări un peisaj minunat, plin de copaci înfloriți.

26

Sora mai mică a Cleopatra, Arsinoe, se tot învârtea prin apartamentele private pe care i le acordase Ptolemeu în palatul regal. Îl detesta pe băiatul ăsta insuportabil și pretențios care se considera rege și nu se gândea decât să-și satisfacă toanele; cât despre Cleopatra, Arsinoe o ura! Prea inteligentă, prea hotărâtă, prea frumoasă, prea seducătoare… Suma acestor calități devenea exasperantă! Adolescentă puțin răsfățată de natură, fata visa să domnească și se vedea condamnată să moară de plictiseală, înconjurată de servitori care se temeau de crizele ei de furie și nu căutau decât s-o mulțumească.

Coafeze, manichiuriste, pedichiuriste, parfumiere și croitorese încercau să-i dea un șarm pe care n-avea să-l aibă niciodată. Întrucât băieții n-o atrăgeau deloc, Arsinoe se distra cu tinere desfrânate pe care le alunga din viața ei după câteva nopți de plăcere. Iubirea o plictisea repede, prefera intrigile și culisele puterii de care avea să se apropie mai devreme sau mai târziu.

Oare împrejurările îi vor fi favorabile? Complotul

împotriva Cleopatra, fuga și întoarcerea ei neașteptată în fruntea unei cohorte de mercenari, inevitabila confruntare dintre acei tâlhari și armata lui Ptolemeu, asasinarea lui Pompei venit să ceară azil… Ce de evenimente într-o perioadă atât de scurtă! Tihna somptuoasei Alexandria ținea de trecut, acum trebuia să înfrunte realitatea modelată de Roma.

O speranță: moartea violentă a Cleopatrei în timpul umilitoarei și fatalei ei înfrângeri. În pofida aroganței ei, și potrivit unor zvonuri persistente, șleahta de răzvrătiți nu va rezista mult în fața trupelor generalului Achillas. Atunci, Arsinoe va apărea în văzul tuturor și își va dovedi calitățile; și n-o s-o împiedice micuțul Ptolemeu să se impună!

Mai rămâneau romanii: aliați sau inamici? Cum va reacționa prima putere a lumii după eliminarea unuia dintre eroii săi, marele Pompei? Arsinoe avea o certitudine; oricine putea fi cumpărat, inclusiv romanii, iar în arta comerțului, alexandrinii treceau drept maeștri!

Adolescenta se simțea în stare să ducă o politică vizând menținerea prosperității Egiptului și a capitalei lui. Bădăranii ăia de legionari nu cunoșteau subtilitățile Orientului și se vor lăsa prinși în capcană. Arsinoe se bucura la gândiri că îi va manipula ca pe niște marionete și va ști să se afirme ca o regină strălucită.

În timp ce visa la această apoteoză, se plictisea de

moarte așteptând vești de la Pelusium, unde ostilitățile nu începuseră încă. De ce ezita generalul Achillas s-o calce în picioare pe Cleopatra?

Arsinoe mânca un ciorchine de struguri roșii când sfetnicul și confidentul ei, eunucul Ganymede, îi aduse un mesaj.

Vânjos, cu părul negru, cu privirea imperceptibilă și vocea mereu răgușită, Ganymede dorea căderea clicii lui Ptolemeu, dispariția ambițioasei Cleopatra și urcarea pe tron a tinerei lui stăpâne, lipsită de experiență, dar înfocată. Eunucul forma pas cu pas o rețea de susținători compusă din înalți funcționari, militari și negustori influenți. Întoarcerea agresivă a reginei decăzute îl uimise; descumpănit, Ganymede se temea de haos.

— Cleopatra a murit? întrebă Arsinoe cu ochii strălucind.

— Mesajul primit arată că cele două armate nu s-au înfruntat încă.

Decepționată, adolescenta aruncă ciorchinele de strugure cât colo.

— Un alt eveniment tocmai a avut loc, continuă eunucul, sosirea lui Cezar, rivalul lui Pompei. Deși populația l-a huiduit, el a subjugat-o cu farmecul său, și garnizoana noastră n-a îndrăznit să-i respingă pe romani. Șarpele ăla de Teodot l-a condus pe *imperator* la palat și, în absența lui Ptolemeu și a Cleopatrei, dumneavoastră sunteți reprezentanta statului. Doriți să-l înfruntați pe acest general?

— Nu mă sperie!

— Se spune că e nemilos și prudența mi se pare necesară. N-ar fi de preferat să vă ascundeți?

— M-ar găsi și m-ar pedepsi! mai bine îl înfrunt!

Adolescenta se lăsă pe mâna cameristei, care o îmbrăcă într-o rochie verde cu pliseuri delicate și o umplu de bijuterii. Iritată, însoțită de Ganymede, Arsinoe dădu fuga în sala de audiență rezervată oaspeților de vază.

Când ajunse, se lovi de un personaj spătos, cu fața brăzdată de riduri.

— Unde alergi așa, fătuco? o întrebă Rufin.

— Sunt prințesa Arsinoe și cer să-l văd pe Cezar.

— Mai înainte, trebuie să te percheziționez.

Adolescenta îl respinse pe legionar.

— Dacă mă atingi, te omor!

Ganymede interveni.

— Garantez eu pentru prințesă, nu are nicio armă!

— La primul incident, zise Rufin, o să plătești scump.

Locotenentul lui Cezar chemă două gărzi.

— Escortați-o pe prințesă și țineți-o la distanță de *imperator*.

Rufin deschise ușa sălii de audiență unde Cezar studia o hartă a Alexandriei pe care i-o adusese Teodot.

Pregătită să-l sfideze pe cuceritor, Arsinoe îi susținu privirea care o țintui pe loc. Faimosul roman era demn și frumos, departe de imaginea de barbar

pe care și-o formase prințesa. Uimită, dominată, tânăra fu incapabilă să rostească vreun cuvânt.

— Arsinoe, sora mai mică a Cleopatrei, anunță Ganymede cu o voce tremurătoare.

Încrucișând brațele, Cezar o studie pe adolescenta cu chip dezagreabil, cu înfățișare oarecare și mult prea înzorzonată.

— Care este rangul tău oficial, Arsinoe?

— Regele Ptolemeu și regina Cleopatra nu se află în Alexandria, preciză Teodot; făcând parte din consiliul de regență, eu reprezint statul.

— Nu această tânără?

— Aparține familiei regale, reaminti Ganymede, nemulțumit de intervenția preceptorului.

— Exercită vreo putere? întrebă Cezar.

— Nu, dar…

— În cazul ăsta, să se întoarcă în apartamentele ei.

Întrucât tonul romanului nu admitea replică, Arsinoe se înclină și se retrase.

27

Contemplând de la terasa palatului regal cel mai luxos cartier din Alexandria, Cezar remarcă, în grădină, un pavilion de o eleganță rară.

— Mă voi instala acolo, îl anunță el pe Teodot.

— Palatul este aproape gol, v-ar fi mai bine aici.

— Decizia mea este luată.

Era inutil să-i precizeze lui Teodot că-i va fi mai ușor să asigure paza pavilionului, spre deosebire de

apartamentele private, înțesate probabil cu pasaje secrete și uși ascunse.

— Îți încredințez o misiune: să-i aduci în Alexandria pe regele Ptolemeu și pe regina Cleopatra.

— Imposibil, armatele lor se vor înfrunta cât de curând, în apropiere de Pelusium!

— E vorba de un ordin care trebuie executat fără întârziere.

Fermitatea tonului înăbuși orice protest.

— Vreau să-l văd imediat pe comandantul garnizoanei din Alexandria. După ce mi-l prezinți, vei pleca la Pelusium. Încearcă să fii convingător, Teodot. Nu-mi place incompetența.

*

La sfârșitul zilei, anchetele și interogatoriile făcute de Cezar, Rufin și ofițerii superiori ai armatei romane conduseră la concluzii clare. Nici[13] prin număr, nici prin compoziție, nici prin cunoștințele lor militare, trupele lui Achillas nu păreau demne de dispreț. El dispunea de un efectiv de 20.000 de oameni, format mai cu seamă din soldați de-ai romanului Gabinius[14], care se obișnuiseră cu viața destrăbălată din Alexandria, uitând disciplina armatei romane. Mulți

---

13 Rândurile care urmează sunt un extras din cartea *Războiul civil,* scrisă chiar de Cezar. (n. a.)

14 Aulus Gabinius (100 - 47 î.H.) - general roman care, în anul 55 Î.H., îl readuce pe tronul Egiptului pe Ptolemeu al XII-lea, înlăturat de fiica lui, Berenice. (n. t.)

se căsătoriseră și aveau copii. Lor li se adăugau pirați și tâlhari veniți din Siria, Cilicia și din ținuturile învecinate. În plus, o mulțime de condamnați la moarte și proscriși se strânseseră în Alexandria, care le oferea și sclavilor fugari un refugiu și o situație sigure. Dacă se întâmpla ca vreunul dintre ei să fie prins de stăpânul său, soldații îl eliberau. Pedestrașilor li se adăugau două mii de călăreți; aceste trupe erau hârșite în numeroase conflicte, îl readuseseră pe tron pe Ptolemeu al XII-lea, flautistul, și se luptaseră cu egiptenii.

— Nu e tocmai o armată, își dădu cu părerea Rufin, ci o bandă de răufăcători!

— Nu sunt mai puțin de temut, consideră Cezar, iar superioritatea lor numerică este o amenințare.

— Ați mai trecut printr-o asemenea situație.

— Un port, un oraș mare, un teren necunoscut… Nu va fi ușor să ne folosim stratagemele aici.

— Prioritate absolută: să vă asigurăm securitatea. Am pus cei mai buni oameni ai noștri să stea de pază la cartierul general. Începând din această seară, patrulele vor cutreiera orașul și rapoartele lor ne vor fi de mare ajutor.

Figura sumbră a lui Cezar îl neliniști pe fidelul său locotenent; nu-l văzuse niciodată atât de pesimist.

— Trimite un mesager în Asia Minor, la aliatul nostru Mithridate, cu ordinul de a ridica trupe și de a mi se alătura în Alexandria.

Rufin încruntă din sprâncene.

— Vă temeți că se va isca o revoltă?

— Puțin probabil, dar prefer să-mi iau măsuri de precauție. Sosirea întăririlor va liniști apele.

*

Formată din zece oameni, prima patrulă romană părăsi cartierul palatelor și al clădirilor administrative pentru a o lua pe o stradă mărginită de case luxoase. Ofițerul, un gal care îl venera pe Cezar, descoperea cu uimire splendoarea capitalei egiptene; oamenii lui făceau și ei ochii mari. După nesfârșite luni de bătălii și după victoria de la Pharsalos, savurau atmosfera acestui oraș, care se fălea cu opulența lui. Cazarmele lor vor fi mai confortabile decât corturile, iar hrana din belșug le va umple burțile. Cât despre femeile ușoare, după cum se zvonea, ele nu lipseau! Pe scurt, îi aștepta o ședere plăcută.

Felul cum îi primea populația nu-i bucura însă deloc. La trecerea patrulei, ușile și ferestrele se închideau, mamele le porunceau copiilor să intre în casă, iar grupurile de gură-cască o luau din loc.

— Nu ne iubesc, observă un legionar bărbos, originar din Germania.

— Se vor obișnui cu prezența noastră, prezise gradatul. Autoritatea Romei nu se discută.

— Grecii sunt niște smintiți, specialiști în atacuri perfide! Ăștia mint așa cum respiră.

— Stai liniștit, Cezar o să-i pună cu botul pe labe.

La vreo treizeci de pași de ei, un roșcovan ridică o

suliță.

— Moarte cotropitorului, moarte romanilor!

— Pe ăla o să-l fac să-și înghită limba, promise bărbosul.

Roșcovanul își aruncă arma cu putere, dar fără precizie, și fugi mâncând pământul, luând-o pe o străduță. Ca un singur om, membrii patrulei porniră toți în urmărirea lui.

O fundătură.

Fugarul găsise refugiu într-una din modestele locuințe cu două etaje.

— Scotociți peste tot și găsiți-l, ordonă ofițerul.

Abia apucară să bată la prima ușă, că se auziră niște strigăte dinspre intrarea pe străduță; oameni înarmați le barau trecerea.

— V-am zis eu, bombăni germanul, grecii sunt niște sminitiți.

Lăsând la o parte strategia, membrii patrulei se năpustiră cu săbiile și sulițele ridicate. De o violență extremă, atacul dislocă barajul și mai mulți răzvrătiți nu se mai ridicară de la pământ. Unul dintre ei ajunse totuși să-i străpungă șalele bărbosului. Plin de furie, acesta reuși să se întoarcă și să-i taie gâtul ucigașului.

— Retragerea! strigă galul.

Doi legionari îl luară pe german, incapabil să mai meargă.

— O să scapi, îi promise comandantul.

— Smintiții ăștia, masacrați-i pe toți, murmură el

dându-și duhul.

Un mort și cinci răniți.

Indiferent la sângele care-i curgea din umăr, galul se gândea la raportul dezastruos pe care avea să i-l prezinte lui Cezar.

28

Rufin îi întrerupse cina lui Cezar care continua să studieze un plan al Alexandriei și se familiariza cu noul teritoriu pe care îl simțea mai periculos decât o pădure din Germania.

— Trei patrule atacate, patru morți, opt răniți grav; revolta mocnește, răzvrătiții se apropie de palat.

— Să mi se aducă mantia purpurie.

Îmbrăcat cu haina de *imperator,* Cezar îi dădu ordin locotenentului său să maseze o bună parte a trupelor în fața palatului regal pentru a atrage mulțimea. Strategia se dovedi eficace. Haita de furioși scanda slogane ostile la adresa invadatorului; Cezar își făcu atunci apariția în capul scării monumentale, încadrat de doi purtători de torțe. Noaptea era liniștită, luna poleia cu argint apele portului.

În câteva secunde, se făcu liniște. Poporul Alexandriei era nerăbdător să audă declarațiile comandantului ocupanților.

— N-am venit aici ca un cuceritor, zise Cezar cu o voce apăsată, ci ca să-l capturez pe Pompei și să-l duc la Roma. Dispariția lui pune capăt conflictului dintre

noi și n-am intenția să cuceresc Egiptul. De aceea recunosc suveranitatea cuplului vostru regal, format din Ptolemeu al XIII-lea și Cleopatra.

Surpriza cedă locul ușurării, ba chiar se auziră câteva strigăte de „Trăiască Cezar!”.

— Probabil, știți cu toții, continuă el, că Ptolemeu al XII-lea, tatăl celor doi suverani ai voștri, îi încredințase lui Pompei grija de a face să-i fie respectate ultimele dorințe. Ca reprezentant legitim al Romei, mie îmi revine astăzi sarcina de a duce la îndeplinire această datorie sfântă. De aceea o să-i primesc pe regele Ptolemeu și pe regina Cleopatra, pentru a-i convinge să se supună voinței răposatului și să evite un cumplit război civil. Iată unicul motiv al prezenței mele aici.

Acest angajament provocă o salvă de aclamații; putea să existe vreo veste mai bună? Cei sceptici erau reduși astfel la tăcere și tavernele nu se goliră până în zori. Departe de a declanșa ostilitățile și de a considera Egiptul o nouă provincie romană, Cezar îi respecta instituțiile și urma să instaureze o pace care părea pierdută.

Mulțimea se risipi. Iar Rufin nu putu să nu admire și mai mult geniul lui Cezar.

*

Teodot era furios.

— Arcașii tăi erau cât pe ce să mă omoare, îi reproșă el lui Pothinus, surprins să-l vadă pe preceptor, de obicei atât de calm, în pragul unei crize

de nervi.

— Au ordine clare; să împiedice pe oricine încearcă să se apropie de Maiestatea Sa. Ar trebui să te speli și să-ți schimbi tunica înainte de a sta de vorbă cu el.

— Sunt mesagerul unui ordin al lui Cezar.

— Zici bine: un ordin?

— Care trebuie să fie executat imediat.

Îngrijorat, Pothinus îl conduse pe coregentul său în cortul lui Ptolemeu. Ghiftuit cu prăjituri, regișorul moțăia.

Eunucul îi atinse ușor brațul.

— Treziți-vă, Maiestate; preceptorul vostru dorește să vă dea niște informații.

Băiatul se frecă la ochi.

— Așadar, Cezar te-a cruțat!

— Dorește să stea de vorbă cu Maiestatea Voastră.

— Eu unul n-am chef de-așa ceva.

— Ca să fiu mai precis, insistă Teodot, Cezar vă ordonă să vă întoarceți la Alexandria, și același lucru îi cere și Cleopatrei.

— Îmi ordonă, îmi ordonă! Eu sunt regele, eu sunt cel care dă ordine. Cezar ar face bine să se întoarcă acasă și să nu mă mai deranjeze. Am un război de câștigat.

— După părerea mea, ar fi o greșeală gravă să nu vă supuneți; recunoscându-vă legitimitatea, Cezar o să vă întărească puterea și Roma n-o să ne mai deranjeze.

Regele se ridică în picioare.

— Mi-e sete și mi-e foame.

— O să mai așteptați, i-o tăie Teodot, iritat. Mai întâi, trebuie să rezolvăm problema asta crucială.

— Sunt de aceeași părere, insistă Pothinus. Cezar este un comandant de oști redutabil și ar putea să ne pricinuiască pierderi grele.

— Armata noastră este de zece ori mai mare!

— Poate, dar cum va reuși ea să învingă pe două fronturi? De o parte, Cezar; de cealaltă, Cleopatra! Să intrăm mai întâi în grațiile acestui cuceritor și o să ne descotorosim după aceea de sora voastră blestemată.

Această perspectivă îl interesă pe Ptolemeu.

— Cezar n-a fost bine primit, îi dezvălui Teodot; poporul este gata să se revolte dacă tronul vă este amenințat. Așadar, n-aveți de ce să vă temeți! Întoarcerea voastră va fi triumfală.

Pothinus nu era la fel de optimist.

— Cezar nu cere să se întâlnească și cu Cleopatra?

— Ba da, dar nici nu se pune problema s-o anunțăm! Trebuie s-o ținem blocată aici, explicându-i lui Cezar că ea refuză orice discuție și că nu are decât o singură dorință: să se războiască. Atunci, romanii ne vor ajuta să scăpăm de pacostea asta.

— Și dacă am ataca-o acum? propuse băiatul.

— Generalul Achillas nu ne sfătuiește s-o facem, răspunse Pothinus. Armata vrăjitoarei ar opune o rezistență puternică și victoria n-ar fi sigură. Achillas preferă să aștepte ca mercenarii să-și piardă răbdarea și să se dezbine; din cauza lipsei ei de

experiență, Cleopatra nu va reuși să refacă rândurile.

— Cezar tocmai ne-a stricat planul, îi aminti Teodot, așa că trebuie neapărat să-i câștigăm încrederea.

— Discuțiile astea mă plictisesc, i-o reteză scurt Ptolemeu, și chiar mi-e foame!

Teodot strigă un servitor care se grăbi să aducă niște prăjituri. Preceptorul se interpuse între ei.

— Sunteți hotărât să vă întâlniți cu Cezar?

— Da, da!

— Atunci, meritați o recompensă, Maiestate.

Băiatul se năpusti asupra dulciurilor. Teodot și Pothinus se duseră la generalul Achillas ca să-i explice noua situație și să ia măsurile necesare. Nu le mai rămânea decât să spere că Cezar se va arăta binevoitor față de micuțul rege și consiliul său de regență.

29

Era o dimineață minunată. Un vând domol abia încrețea apa mării, soarele de toamnă poleia cu aur peisajul și orizontul părea nemărginit. Ieșind din micul sanctuar al lui Isis, Cleopatra se simți cuprinsă de exaltare gândindu-se la tinerețea ei și la promisiunile viitorului; magia zeiței risipise veninul, nu mai rămăsese nici măcar o urmă a mușcăturii scorpionului.

Pentru o clipă, încetă să mai lupte. De ce să nu guste bucuriile simple, de ce să nu aprecieze

puritatea zorilor și tandrețea apusului de soare, renunțând să comande o armată improvizată și să încerce imposibilul? Deși atât de tânără, Cleopatra trăise deja mai multe vieți: cea de prințesă răsfățată care a profitat de luxul unui palat, cea de regină care a crezut în puterea absolută, cea de suverană decăzută care a străbătut marea și deșertul, cea a unui comandant de oaste capabil să-l înfricoșeze pe generalul Achillas… Nu venise oare momentul să oprească această vâltoare și să profite de adevărata ei viață, cea a unei tinere îndrăgostite de frumusețe, care uitase să iubească?

Dragostea sau puterea… Nu greșise oare alegând-o pe cea din urmă? Nu era suficient să-i abandoneze pe acei soldați pierduți și să-și croiască o nouă viață departe de Egipt?

Gândindu-se la țara ei, i se strânse inima. Nimic nu o interesa mai mult decât destinul străvechiului imperiu, ai cărui suverani dintâi fuseseră Isis și Osiris. Nu putea întoarce spatele acestui destin la care era și ea acum părtașă. Oricât de slabă i-ar fi șansa de a guverna, n-avea s-o irosească.

Atacul scorpionului era o prevestire: trebuia să declanșeze ofensiva, să nimicească trupele lui Achillas și să pornească spre Alexandria.

Înaintea furtunii, regina își oferi o ultimă plăcere mergând prin spuma valurilor grațioase, dar care loveau cu o forță mereu reînnoită. Protectoare a marinarilor, garant al navigației sigure, Isis va

continua oare s-o protejeze pe cea pe care tocmai o salvase?

Cleopatra reveni pe cărarea ce ducea la promontoriu. Înnebunită de îngrijorare, slujnica Charmion alergă în întâmpinarea ei.

— V-am căutat peste tot, Maiestate! Am crezut că ați fost răpită și că n-o să vă mai văd niciodată… Sunteți teafără?

— Liniștește-te.

Apollodor li se alătură.

— Maiestate… Ce fericire să vă revăd! Arătați-vă repede în fața armatei, vă rog! Circulă tot felul de zvonuri nebunești și Unchiașul a fost nevoit să împartă urcioare de bere pentru a potoli spiritele.

— Hermes n-a intervenit?

— A dispărut.

Așadar, magul o lăsa să treacă singură proba bătăliei decisive care îi va oferi moartea sau puterea.

— Regina… regina este acolo! strigă un sirian zărind-o pe Cleopatra.

Imediat, discuțiile și băutele încetară. Profeții nenorocirii fură huiduiți și fiecare mercenar ținu morțiș să vadă cu propriii ochi că suverana era în viață. Unchiașul răsuflă ușurat și dădu pe gât câteva pahare pline ochi cu un vin alb revigorant. Liniștit și el, Vânt de Miazănoapte își savură tainul compus din pâine muiată, boabe de struguri, bucăți de mere și lucernă.

— Momentul decisiv se apropie, anunță ea.

Antrenați-vă mai cu râvnă și pregătiți-vă să doborâți dușmanul!

Declarația fu salutată cu aclamații. După o perioadă de trândăvie, mulți aveau chef să se lupte.

— Raportul unui străjer, Maiestate, îi transmise Apollodor; e agitație în tabăra inamicului.

— Se pregătește un atac?

— Nu, mai degrabă o retragere. Numeroși soldați se adăpostesc în fortăreață și rămâne o singură linie de apărare. Un impozant cortegiu tocmai a plecat spre Alexandria.

În apropiere de tabăra Cleopatrei, o santinelă dădu alarma. Niște soldați se repeziră să vadă ce se întâmplă și prinseră fără nicio greutate un țăran dezarmat pe care îl duseră la regină.

Intrigată, ea îl recunoscu pe unul dintre servitorii de la palat. Vizibil epuizat, acesta se prosternă.

— Sunt unul dintre partizanii voștri, Maiestate și am părăsit capitala ca să vă aduc vești! S-au petrecut evenimente majore în ultimele zile.

— Te ascult, zise regina sceptică.

— Cezar și legionarii lui au intrat în Alexandria. Confruntat cu ostilitatea populației, care nu ezită să-i atace patrulele, generalul a ținut un discurs pentru a-și justifica prezența. Întrucât Pompei a murit, îi revine lui sarcina de a veghea la executarea testamentului tatălui vostru, încredințat Romei. De aceea, Cezar vă cere imperios să vă întoarceți, și fratelui vostru la fel. Dorește să pună capăt vrajbei

dintre voi și să restabilească pacea. Emisarul însărcinat să vă anunțe este preceptorul Teodot.

— Acest om să fie îngrijit și hrănit, ceru regina; apoi, va lucra sub ordinele Unchiașului.

Doi soldați îl ajutară pe servitor să se ridice și să meargă.

— Este o capcană grosolană, își dădu cu părerea Apollodor. Cezar vrea să cucerească Egiptul și nu se gândește decât să tragă foloase din conflictul pe care-l aveți cu Ptolemeu!

— Ai fără îndoială dreptate, dar poate că nu se simte în poziție de forță și încearcă să obțină timp evitând o răzmeriță populară. În orice caz, Teodot nu i-a transmis invitația decât lui Ptolemeu și acest mic tiran s-a grăbit să se întoarcă la Alexandria. El și sfetnicii lui îi vor explica lui Cezar că ei sunt Cârmuitorii legitimi și că eu m-am descalificat revoltându-mă împotriva fratelui meu. Copleșit de minciuni, Cezar le va da crezare în cele din urmă. Și cum nu mă voi prezenta în fața lui, va avea dovada spuselor lor.

Respectarea testamentului mizerabilului meu tată! Adică să-l căsătorească pe micuțul Ptolemeu cu surioara mea Arsinoe care mă urăște și visează să domnească! Această ușoară modificare a documentului nu va șoca pentru mult timp, iar eu voi fi definitiv eliminată, incapabilă fiind să înving armata noului cuplu regal aliată cu legionarii lui Cezar.

Apollodor nu emise nicio obiecție. Luciditatea reginei o făcuse să zugrăvească un tablou realist al situației și să spulbere speranțele de a cuceri din nou tronul, pe care le mai avea. Bătălia era pierdută înainte de a fi începută. Cleopatrei nu-i mai rămânea decât să-i demobilizeze pe mercenari și să găsească un refugiu departe de Alexandria, unde să trăiască din amintiri.

30

Alexandria lui Ptolemeu al XIII-lea și a Cleopatrei număra aproape 600.000 de suflete și o treime din această numeroasă populație era evreiască. Bucurându-se de un privilegiu acordat de Alexandru cel Mare, elita comunității evreiești locuia într-un magnific cartier al capitalei, Bruchion, aproape de palate. Coreligionarii săi mai ocupau partea de nord-vest a orașului, în apropierea portului, și mai existau familii evreiești în toate zonele vastei aglomerații.

Încă de la întemeierea orașului, ele fuseseră autorizate să trăiască după legea lor, cea a Torei. Mulți își luaseră nume grecești sau își grecizaseră patronimele evreiești, astfel încât să se integreze în societatea condusă de descendenții lui Alexandru. Toți vorbeau și scriau în limba greacă, dar își practicau religia și rămâneau credincioși cutumelor lor.

Evreii dispuneau de o sinagogă somptuoasă, o bazilică prevăzută cu șiruri de coloane și cu șaptezeci

de scaune ornate cu aur și pietre prețioase pe care le ocupau șaptezeci de bătrâni, păstrători ai tradiției. În centru, o tribună din lemn destinată cantorului, însărcinat cu citirea Torei. Ceremoniile adunau laolaltă adepți fervenți și uniți, fericiți că-și pot păstra credința în inima unui oraș prosper.

În acea seară de 3 octombrie a anului 48 î.H., Antipatros mergea cu pași grăbiți spre o altă sinagogă, cea dintr-un cartier mărginaș din sud-vestul orașului, pe care o autorizase Cleopatra înainte de a fi constrânsă să părăsească Alexandria. Dotat cu o deosebită energie și cu o forță de convingere ieșită din comun, Antipatros era unul dintre oamenii cei mai bogați și mai influenți ai capitalei. Negustor fără pereche, administrator de seamă, sfătuitor foarte ascultat de membrii comunității lui, el se ținea departe de uneltirile politice și de agitația de la curte. Totuși, având în vedere evenimentele recente, îi era imposibil să păstreze această linie de conduită. Antipatros considerase așadar necesar să convoace sfatul bătrânilor pentru luarea unor decizii.

Sub pretextul unei comemorări religioase, principalii diriguitori ai populației evreiești se reuneau de urgență. În afara sinagogii, un discret serviciu de ordine le asigura securitatea. În aceste vremuri tulburi, era mai bine să-și ia toate precauțiile necesare.

Antipatros constată cu satisfacție că nicio

personalitate importantă nu lipsea de la apel. Niciun negustor n-avea să trădeze secretul deliberărilor, iar orientarea adoptată va fi impusă tuturor evreilor din Alexandria.

Tensiunea era perceptibilă și Antipatros se aștepta la discuții încordate. Trecuse mult timp de când Venerabilul, decanul bătrânilor, în vârstă de nouăzeci și șase de ani, se mulțumea să troneze de la înălțimea autorității lui, delegându-și vocea unui armator ratat, Aqaby, gelos pe reușita și pe prestigiul lui Antipatros. Scund, bucălat și rotofei, Aqaby n-avea succes decât la prostituate.

— Convocarea aceasta ne-a luat prin surprindere, atacă el, sfatul bătrânilor nu este la dispoziția ta!

— Nu știi că Cezar și legionarii lui se află în Alexandria și că viitorul nostru este în joc? Dispun de informații confidențiale care vor permite comunității noastre să-și aleagă destinul. Venerabilul îmi permite să iau cuvântul?

De obicei surd și aproape orb, moșneagul ridică o mână în semn de aprobare. Decepționat, Aqaby se posomorî.

— Soldații lui Cezar, pedestrași și călăreți, s-au instalat în cartierul Bruchion, dezvălui Antipatros. Au rechiziționat niște locuințe care aparțin evreilor, dar n-au comis violențe.

— De ce n-a protestat Ptolemeu? se miră un bătrân.

— Ptolemeu a hotărât ca armata lui s-o înfrunte pe cea a Cleopatrei la Pelusium și s-o nimicească.

— Regele a reușit?

— Până în prezent, adversarii se studiază reciproc. Nimeni nu îndrăznește să ia inițiativa. Cezar n-a găsit decât un palat gol și, ca să potolească furia poporului, a recunoscut legitimitatea cuplului regal astăzi destrămat. El cere întoarcerea lui Ptolemeu și a Cleopatrei și dorește să evite un război civil.

— Toate astea nu ne privesc pe noi, consideră Aqaby.

— Dimpotrivă, ripostă Antipatros. Cucerirea puterii va avea consecințe care vor apăsa greu asupra comunității noastre.

— De ce anume te temi?

— Dacă vom comite o greșeală fatală, vom dispărea.

În adunare se auziră murmure.

— Bați câmpii! zise Aqaby.

— Un fapt nou trebuie să vă deschidă ochii: creșterea implacabilă a puterii romane. Moartea lui Pompei n-a schimbat nimic, Cezar mi se pare și mai de temut.

— Noi suntem supușii lui Ptolemeu, nu ai lui Cezar!

Antipatros făcu câțiva pași, privindu-i rând pe rând pe membrii sfatului.

— Niște supuși, vai, atât de disprețuiți! Grecii ne tolerează, dar își păstrează cu îndârjire privilegiile. Noi suntem doar niște evrei din Alexandria, nu cetățeni ai orașului nostru, și nu participăm la

niciuna din instanțele cârmuirii. Ptolemeu și ai lui ne consideră niște ființe inferioare, bune doar să le garantăm prosperitatea prin munca și impozitele noastre! Această nedreptate este intolerabilă; iar suveranul nu ne garantează nici măcar stabilitatea!

Antipatros spunea cu voce tare ceea ce mulți dintre bătrâni abia îndrăzneau să gândească. Aroganța guvernului grec, la care se adăugau corupția și ineficacitatea, deveneau insuportabile.

— Cezar este o șansă pentru comunitatea noastră, zise oratorul. În pofida vorbelor lui liniștitoare, sunt convins că dorește să-l alunge pe micuțul Ptolemeu și să transforme Egiptul în provincie romană. Când va obține victoria, va ști să le mulțumească celor care l-au ajutat să se impună.

— Să fim de partea lui Cezar… Asta este propunerea ta? se miră Aqaby.

— După părerea mea, nu avem de ales și cer sfatului bătrânilor ca să urmăm această cale.

— E curată nebunie! Eu unul cer acestei adunări să rămânem neutri!

Vocea vlăguită a Venerabilului, care nu mai fusese auzită de mai multe luni, răsună în sinagogă.

— Antipatros ne deschide ochii. Era Ptolemeilor se sfârșește, o domnie nouă se anunță. Comunitatea noastră îl va susține pe Cezar, cu condiția să ne respecte credința și să ne acorde mai multe funcții de răspundere.

În ciuda impozantei escorte care le asigura securitatea, lui, micuțului Ptolemeu și preceptorului, eunucul Pothinus nu se simțea în largul său. În acea dimineață blândă de 4 octombrie a anului 48 î.H., flotila se va îndrepta rapid spre Alexandria, luând-o pe un canal mărginit de palmieri, arbori de acacia și sălcii.

Generalul Achillas acceptase să rămână la Pelusium, împiedicând astfel înaintarea Cleopatrei, ale cărei forțe nu erau destul de puternice pentru a cuceri fortăreața și a-și deschide drum spre Alexandria. Cel puțin asta spera Pothinus, așa cum spera să-l convingă pe Cezar să devină principalul său aliat.

— Riscăm mult, se plânse Teodot. Când i-am dus capul lui Pompei, Cezar a plâns. Noi i-am făcut un mare serviciu, scăpându-i de cel mai rău adversar, dar mă tem că ne poartă ranchiună.

Micuțul Ptolemeu țopăia la prora vasului, arunca în apă mingiuțe din cârpe, trăgea de frânghii și le cerea marinarilor să mărească viteza.

— Este atât de tânăr, zise Teodot, și atât de incapabil să perceapă gravitatea situației!

— Poate că ăsta-i un avantaj, își dădu cu părerea Pothinus. Băiatul o să-l înduioșeze pe roman și candoarea lui îi va risipi supărarea. Un militar capabil să plângă un dușman are cu siguranță slăbiciuni.

— Nu era decât un moment de emoție; la generalul ăsta, ambiția e mai puternică decât orice.

— Și această ambiție îl face să-și dorească să cucerească Alexandria…

— El pretinde contrariul, preciză Teodot, și cu discursul acesta a calmat mulțimea furioasă.

— Cum poți da crezare unui roman?

— Nu ne cunoaște bine orașul și tradițiile; trebuie să-l convingem că ajutorul nostru îi este indispensabil și că numai Ptolemeu, suveran legitim, este apt să domnească.

*

Cezar nu-și părăsea pavilionul din grădina regală. Aici primea notabili, înalți funcționari și responsabili administrativi, pentru a putea înțelege modul de funcționare a guvernului. La întrebările lui precise, cerea răspunsuri precise. În absența regelui și a membrilor consiliului de regență, demnitarii, încurcați, încercau să vorbească pe ocolite, dar erau constrânși să furnizeze un minimum de informații, altfel riscau să-l mânie pe *imperator*.

În cele din urmă, veni și vestea bună! Ptolemeu, Pothinus și Teodot se întorseseră. Imediat, mulțimea curtenilor se îmbulzi la palat pentru a-și proclama fidelitatea față de suveran. Rufin întrerupse felicitările și îi rugă pe cei trei să meargă la pavilionul unde îi aștepta Cezar.

Așezat pe un scaun cu spătar înalt, el își măsură oaspeții cu o asemenea intensitate, încât aceștia se

simţiră tulburaţi. Dominaţi încă de la prima privire, Pothinus şi Teodot îl încadrară pe băieţel, ca şi cum doreau să-l protejeze.

Cezar se ridică, se apropie şi îl măsură din cap până-n picioare pe copil.

— Aşadar, iată-l pe Ptolemeu al XIII-lea! Sunt fericit să vă cunosc, Maiestate!

Pentru prima oară în scurta lui viaţă, băiatul era atât de impresionat, că nu putea vorbi.

— N-am fost prea bine primit, zise cu regret Cezar, şi îmi pare rău de morţi şi de răniţi. Am luat măsurile de securitate necesare, îndrăznind să sper că prezenţa suveranului va menţine calmul.

— Poporul îşi iubeşte regele, zise Teodot.

— Ţi-ai îndeplinit o parte a misiunii, constată romanul; ai luat legătura şi cu regina Cleopatra?

— Din păcate, este imposibil! Nu-i controlăm deplasările, şi revoltata asta nu ne-ar da voie să ne apropiem de ea. Sub comanda generalului Achillas, cea mai mare parte a armatei noastre staţionate la Pelusium o împiedică pe diavoliţă să atace Alexandria şi să provoace haos.

— Populaţia o detestă, adăugă Pothinus, căci a încercat să dea o lovitură de stat, voind să-şi impună tirania şi nişte reforme dezastruoase. Numai Ptolemeu este demn să domnească şi să asigure prosperitatea frumoasei noastre urbe.

Cezar se întoarse să se aşeze pe scaun, fără a-i invita pe cei trei să-l imite. El era judecătorul, ei

acuzații.

— Ptolemeu al XII-lea și-a încredințat testamentul Romei, aminti el, și, după tragica dispariție a marelui Pompei, mie îmi revine sarcina de a veghea la respectarea strictă a ultimelor dorințe ale răposatului monarh, care era aliatul nostru. Să nesocotesc această datorie sacră ar fi o greșeală gravă pe care nici zeii, nici oamenii n-ar îngădui-o. Or, clauzele testamentului sunt clare: puterea trebuie să fie împărțită între Ptolemeu al XIII-lea și sora lui, Cleopatra. Intenția mea este să-i împac pe cei doi moștenitori legitimi ai tronului și să restabilesc astfel un guvern statornic.

— O dorim cu toții, zise Pothinus, dar regina este incontrolabilă, periculoasă și…

— Mi-e imposibil să iau o decizie până n-o văd și n-o interoghez, zise tranșant Cezar. Trimiteți-i un emisar și rugați-o să vină la Alexandria, garantându-i siguranța totală. Până la venirea ei, regele și cei doi sfătuitori ai lui nu vor părăsi orașul.

Ordinul nu admitea replică.

— Un detaliu important, adăugă *imperatorul*; când a cerut ajutorul Romei[15] pentru a fi recunoscut rege, Ptolemeu al XII-lea a promis să-i verse treizeci și șase de milioane de dinari dacă alianța ducea la rezultatul scontat. Într-adevăr, la sfârșitul exilului său și grație intervenției noastre, el a urcat pe tron, dar, înainte

---

[15] În anul 59 î.H. (n. a.)

de a muri, n-a restituit decât jumătate din sumă. Noul cuplu regal trebuie să-mi plătească mie ceea ce datorează Romei, al cărei reprezentant sunt.

Pothinus simți că i se face rău.

— Nu… nu vorbiți serios, nu? Este o sumă uriașă!

— Acesta este prețul recuceririi puterii. Și conducerea actuală trebuie să-l plătească. Neonorarea acestei datorii ar fi un delict de o mare gravitate, pasibil de sancțiuni drastice.

— Treizeci și șase de milioane de dinari, bolborosi Pothinus în stare de șoc.

Încremenit, micuțul rege abia dacă îndrăznea să se uite la Cezar, un monstru de autoritate cu vorbă blândă.

— Această primă întrevedere mi s-a părut constructivă, conchise romanul; acum, îndepliniți-vă obligațiile.

32

Încântat să-și regăsească palatul, apartamentele, jucăriile și patul, micuțul rege cinase cu o poftă nemaipomenită și, gândindu-se la prestanța de veritabil comandant a lui Cezar, adormise repede.

Ghiftuindu-se cu felurite mâncăruri cu sos, Pothinus încerca să-și recapete sângele rece, în timp ce Teodot se cinstea cu o cupă de vin roșu consistent.

— Romanul ăsta se crede stăpânul Alexandriei, răbufni eunucul, și vrea să ne golească sipetele! N-ar trebui să-l chemăm pe Achillas și să-i arătăm forța

noastră militară? Dacă se sperie, Cezar o să părăsească Egiptul.

— Omul acela nu dă niciodată înapoi, obiectă preceptorul. Trecutul său stă mărturie. Dacă se simte amenințat, va reacționa brutal și ne poate pricinui pagube ireparabile. Achillas împiedică șleahta de mercenari a Cleopatrei să atace Alexandria, așa că trebuie să rămână la postul lui.

— Cleopatra… Trebuie s-o eliminăm cât mai repede! Odată dispărută, vom avea mâinile libere.

— Să-i dăm ascultare lui Cezar și să-i trimitem un emisar care îi va garanta că nu va fi pedepsită.

— Va mușca oare momeala?

— Omul nostru nu va fi însoțit de niciun soldat, Cleopatra va putea dispune de garda ei personală. De ce s-ar teme? Sunt convins că dorește să-l întâlnească pe Cezar, să se justifice și să-l convingă.

— O asemenea întrevedere ar fi un dezastru!

— Dar nu va avea loc, prezise Teodot; o să atacăm corabia reginei la jumătatea drumului, între Pelusium și Alexandria, și o s-o scufundăm. Nu vor fi supraviețuitori. Vrăjitoarea fie va pieri înecată, fie o să-i ardem cadavrul.

Imaginându-și reușita acestui plan simplu și decisiv, Pothinus se destinse și înfulecă vreo zece smochine.

— Treizeci și șase de milioane de dinari… Romanul ăsta este un hoț!

— Nu cere decât jumătate, îi reaminti Teodot.

— E mult prea mult! Refuz să-i dau satisfacție.

— Folosește-ți talentele de negociator și tărăgănează lucrurile cât poți de mult. Odată Cleopatra dispărută, trupele noastre din nou disponibile și populația incitată împotriva ocupantului, vom încerca să-l alungăm pe Cezar din Egipt. Este un strateg chibzuit și va prefera să se întoarcă la Roma în loc să sufere o înfrângere care i-ar păta reputația și l-ar îndepărta de putere.

Argumentele abilului Teodot îl încântară pe eunuc. Se felicită că-l numise pe erudit în consiliul de regență. Talentele lui de preceptor și de literat nu-l împiedicau să preconizeze acțiuni radicale și să treacă el însuși în prima linie.

— Îl trimit imediat pe emisarul nostru la Cleopatra, hotărî Pothinus, liniștit.

Necunoscând încă decât superficial Alexandria, Cezar consideră că renumele ei era justificat. Da, cetatea aceasta dispunea de bogății enorme și își merita numele de „centru comercial al lumii”; aici totul se vindea, totul se cumpăra și acea uriașă prăvălie adăpostea un număr impresionant de silozuri cu grâu și depozite conținând urcioare de vin și de ulei, papirusuri, bijuterii și sute de alte mărfuri. Manufacturile produceau sticlă, hârtie, textile, parfumuri, vase de lut și obiecte prețioase.

Din cauza războaielor civile, Roma, puternica Romă, suferea de foame. Nu era oare Egiptul

grânarul visat din care Cezar ar putea lua grâu din belșug pe care să-l ofere supușilor săi? Anexând acest teritoriu Republicii, va apărea ca un binefăcător și-i va zdrobi pe ultimii partizani ai lui Pompei, a căror capacitate de a face rău nu era neglijabilă. Gloria militară nu era de ajuns pentru a cuceri elita și plebea Romei. Cezar avea nevoie de bani și de reușite economice, care vor face din el un șef de stat incontestabil. Iar străvechea țară a faraonilor îi oferea o ocazie nesperată.

— Un notabil dorește să vă vorbească, îl anunță Rufin.

— Audiențele s-au terminat, să revină mâine.

— Pretinde că este purtătorul unei propuneri urgente.

— L-ai percheziționat?

— Bineînțeles, pare serios.

Încrezându-se în instinctul său, Cezar cedă.

Bărbatul era lat în spate și autoritar.

— Cum te numești?

— Antipatros, reprezint comunitatea evreiască din Alexandria, adică o treime din populația ei.

Fără îngâmfare, dar cu fermitate, Antipatros susținu privirea lui Cezar, pe al cărui chip apăru un zâmbet slab.

— Un argument cu greutate, recunosc; ce scop are această vizită?

— Am să vorbesc pe șleau: comunitatea mea nu mai suportă aroganța grecilor. Noi muncim din greu, le

asigurăm prosperitatea și rămânem tot pe planul al doilea. Prin urmare, vrem să fim respectați și să dobândim mai multe drepturi.

— Ptolemeu trebuie să decidă asta.

— Micuțul rege nu este decât o marionetă, manipulată de foști servitori ajunși miniștri! Vânzându-se Romei, tatăl lui, flautistul desfrânat, a distrus dinastia pe care o fondase Alexandru. Și această șleahtă de neisprăviți duce țara de râpă. Viitorul ei stăpân sunteți dumneavoastră.

Se lăsă o tăcere prelungă. Cezar fie avea să-l dea afară pe nerușinat, fie accepta discuția.

— Îmi propui ajutorul comunității evreiești?

— Într-adevăr.

— În ce condiții?

— Ne veți respecta religia și tradițiile?

— Roma îngăduie toate credințele care nu tulbură ordinea publică și nu primejduiesc echilibrul societății.

— Ne veți acorda statutul de cetățeni cu drepturi depline?

— De ce vi l-aș refuza?

— Mă pot încrede în cuvântul unui roman?

Zâmbetul slab al lui Cezar dispăru aproape cu totul.

— Ai îndrăzni să te îndoiești de el?

— Ați avea încredere într-un om naiv?

— Îți voi îndeplini cerințele, Antipatros, cu două condiții: să nu mă minți și să nu mă dezamăgești.

Deși părea cufundat într-un somn adânc, Vânt de Miazănoapte se ridică brusc în picioare și se îndreptă spre posturile de pază, cu fața spre armata dușmană. „Nu-i a bună!”, mormăi Unchiașul, smuls și el dintr-o siestă odihnitoare. În timp ce se ținea după catâr, alertă niște soldați ațipiți, cărora Apollodor li se alătură fără întârziere.

— Ceva se întâmplă.

— Nu se mișcă nimic, constată Sicilianul.

— Vânt de Miazănoapte nu se înșală niciodată, este primul care simte pericolul.

— Acolo, strigă o santinelă, un tip singur!

Arcașii își încordară arcurile.

Atacatorul, un burtos de vreo cincizeci de ani cu mers șovăielnic, ridică brațele.

— Pare mort de frică și dezarmat, zise Unchiașul. Am putea să-l întrebăm ce vrea înainte de a-l omorî.

Apollodor încuviință.

Omul era lac de sudoare și abia vorbea.

— Sunt purtătorul unui mesaj pentru regina Cleopatra.

Unchiașul îl percheziționă el însuși pe mesager și Vânt de Miazănoapte îl adulmecă, fără a manifesta ostilitate.

— Urmează-mă, îi ordonă Sicilianul.

Regina citea un document ciudat pe care i-l lăsase Hermes; el evoca mutațiile sufletului, capabil să

devină pasăre, foc, vânt, stea și se termina cu: „Nașterea nu înseamnă viața, ci conștiința”. Cleopatrei i-ar fi plăcut să-l revadă pe mag și să-i pună o mie de întrebări, dar nimeni nu va putea ține pe loc ființa aceea, imperceptibilă ca suflarea divină. Oare drumurile li se vor mai întâlni vreodată?

— Maiestate, a venit un mesager, anunță Apollodor, strângându-l de încheietură pe emisar, care se înclină.

— Cine te-a trimis?

— Regentul Pothinus, la ordinul lui Iulius Cezar. Romanul dorește să vă vadă.

— S-a întâlnit cu Ptolemeu?

— Într-adevăr, Maiestate, și consideră că trebuie neapărat să vă asculte pentru a începe un proces de pace și reconciliere. Am sarcina de a vă pune la dispoziție o corabie care să vă ducă de la Pelusium la Alexandria. Echipajul ei, restrâns, va fi compus din marinari neînarmați, iar oamenii de încredere ai Maiestății Voastre vă vor însoți. În felul acesta, securitatea o să vă fie perfect asigurată.

— E o propunere atrăgătoare, zise Cleopatra. Când va fi corabia la dispoziția mea?

— Chiar de mâine; Cezar este nerăbdător să vă întâlnească.

— Fă tot ce e necesar.

Apollodor îl conduse pe emisar la ieșirea din tabără. Omul se îndepărtă în grabă și Sicilianul se întoarse în cortul reginei.

— Maiestate, este o capcană! Cezar și Ptolemeu vă ademenesc cu un acord imposibil.

— Nu m-am îndoit nicio clipă de asta; corabia va fi atacată între Pelusium și Alexandria, iar pirații au primit probabil ordin să mă execute.

Sicilianul răsuflă ușurat.

— Esențialul, Maiestate, este să rămâneți în viață. Vă propun să dislocăm această armată improvizată și să alegem un număr mic de oameni siguri care să vă escorteze spre nord. Un principat vă va acorda dreptul de azil și veți fi departe de dușmani.

Era cea mai bună ieșire din acest război pierdut, dar regina păru să aibă dubii.

— Am nevoie să mai chibzuiesc puțin, Apollodor.

— Orice atac a devenit imposibil, Maiestate. Întrucât nu veți urca pe această corabie, Cezar va fi furios, iar legionarii lui se vor alătura trupelor lui Achillas pentru a vă nimici. La ce va servi acest masacru? Fiți înțeleaptă, vă implor, timpul ne presează!

— Lasă-mă singură.

Sicilianul nu era complet liniștit; rebelă, tânăra femeie mai nutrea încă speranțe deșarte. Rolul șambelanului său era să i le risipească. Inteligența reginei o va face până la urmă să privească realitatea în față și să-și salveze viitorul, chiar dacă era dezamăgitor. La vârsta ei, nu-ți doreai să mori.

*

Emisarul îmbătrânise cu zece ani și pierduse mai

multe kilograme în greutate. Obișnuit cu luxul și cu atmosfera liniștită a palatului regal, crezuse că-i sosise ceasul de pe urmă când se apropiase de tabăra Cleopatrei. Nemânuind niciodată o armă și detestându-i pe militari, trăise cel mai cumplit moment din viața lui! Dar nu puteai refuza să te supui eunucului Pothinus cu riscul de a fi demis din funcții, ba chiar de a dispărea în mod brutal.

Șeful guvernului îl primi în vastul său birou, ferit de urechile indiscrete.

— Care-i rezultatul? îl chestionă Pothinus agresiv.

— Excelent, stăpâne, excelent! Regina Cleopatra v-a acceptat propunerea.

— Felicitări, prietene; i-ai văzut tabăra?

— O adevărată oroare! Corturi mizerabile, tâlhari de diferite origini, mirosuri de mâncare, oameni grosolani cu vorbe vulgare, un vacarm insuportabil din cauza antrenamentului acelor soldățoi… O adunătură de gunoaie.

— Regina ți s-a părut sănătoasă?

— E tot la fel de frumoasă și seducătoare.

— Odihnește-te puțin, prietene, apoi pregătește-ți scurta deplasare la Pelusium și adu-ne-o pe Cleopatra. Îți meriți recompensa cu vârf și îndesat.

Emisarul nu îndrăzni să ceară amănunte: era vorba de o promovare, de o sumă de bani sau de amândouă?

— Nu știu cum să vă mulțumesc, stăpâne!

„Dispărând de pe fața pământului”, gândi Pothinus care omisese să-i spună acelui neghiob că va pieri în

timpul atacului corabiei Cleopatrei. Nu va mai rămâne niciun martor al fericitului eveniment care avea să pună capăt disidenței vrăjitoarei. Odată rezolvată această problemă, mai rămânea spinoasa chestiune financiară pusă de Cezar. Romanul dădea ordine, dar nu-l cunoștea pe Pothinus; dacă te atingeai de punga lui, devenea mai feroce ca o fiară.

34

Alexandria părea calmă, nicio patrulă romană nu fusese atacată în timpul nopții. Totuși, Cezar nu-și făcea iluzii. O bună parte a populației îi era încă ostilă. Liniștea care domnea în cartierul Bruchion, unde se instalaseră legionarii, se datora intervenției evreului Antipatros. Echipajele de pe corăbii rămâneau în stare de alertă permanentă, temându-se ca portul să nu se închidă precum un vintir.

Sprijinul comunității evreiești era un ajutor neașteptat, dar va fi el durabil? N-avea niciun motiv să se teamă de micuțul Ptolemeu care, incapabil să poarte greutatea unei coroane, era inofensiv. În schimb, cei doi sfătuitori ai lui, Teodot și Pothinus, erau manipulatori de temut care se agățau de puterile și de privilegiile lor. La Roma, Cezar i-ar fi călcat în picioare, dar pe pământul lor, aveau posibilitatea să-l ucidă.

Situația putea să degenereze în orice moment și legionarii, în ciuda curajului lor, nu vor putea stăvili șuvoiul unei mulțimi dezlănțuite. Niciodată Cezar nu

fusese atât de fragil, expus unui destin pe care nu-l stăpânea. Străbătuse atât drum, scăpase din atâtea încercări ca să ajungă în acel pavilion elegant, o închisoare aurită, un loc al morții… Nu, zeii nu-l vor supune unei asemenea umilințe!

Imperatorul își contemplă sigiliul cu efigia zeiței Venus, protectoarea lui celestă. Amant satisfăcut pe deplin, afemeiat notoriu, el nu întâlnise totuși niciodată dragostea, fiind prea ocupat să lupte în războaie și să cucerească puterea. În definitiv, n-avea importanță; nu conta decât măreția Romei pe care încăpățânarea lui Pompei, lipsit de o viziune a viitorului, o pusese în pericol.

Din călătoriile și războaiele sale, Cezar învățase o lecție: necesitatea de a fonda un imperiu care să impună pacea în țările cucerite și să le facă prospere. Succesul acestei întreprinderi colosale implica anexarea Egiptului care avea bogății uimitoare, dar foarte prost administrate. Atrăgându-l aici, Pompei îi deschisese un orizont nebănuit.

Rufin îi întrerupse meditația.

— Pothinus dorește să vă vadă.

— Să intre.

Eunucul afișa o figură amabilă.

— Dorințele voastre vor fi în curând împlinite, zise el mieros, și sunt încântat de buna noastră înțelegere. Țara mea aspiră la liniște și vă sunt recunoscător că încercați să contribuiți la restabilirea ei. Din păcate, sarcina nu se anunță ușoară! Cleopatra l-a executat

pe emisarul nostru, ceea ce înseamnă că refuză să vă întâlnească și că dorește să lupte.

Cezar nu-și ascunse nemulțumirea.

— Tânăra regină a înnebunit de-a binelea, adăugă Pothinus. Vrea să domnească singură și provoacă haos. Dacă nu o distrugem, banda ei de tâlhari va provoca pagube grave.

— Am epuizat toate resursele diplomatice?

— Să nu vă treacă prin cap să-i trimiteți vreun ambasador roman! Nefericitul ar fi masacrat. Confruntarea mi se pare inevitabilă, dar generalul Achillas, militar valoros și competent, va evita un dezastru, iar această perioadă dificilă se va încheia cu bine. Cel puțin cu condiția să nu cufundați Alexandria în mizerie! Și veți fi autorul acestei catastrofe dacă vă mențineți exigențele financiare, atât de excesive! În calitate de ministru al Finanțelor și al Economiei, controlez agricultura și meșteșugurile, veghez la colectarea impozitelor și a taxelor, mă fălesc cu o gestiune riguroasă și nu mă simt dator cu optsprezece milioane de dinari!

— Și totuși așa este, i-o tăie Cezar. Egiptul trebuie să-și asume angajamentele răposatului rege, altfel dezlănțuie mânia Romei.

Fața eunucului se congestionă.

— Fie vorba între noi, ca oameni responsabili ce suntem, n-am putea ajunge la o învoială?

— Îți propun una: zece milioane de dinari pe loc și te scutesc de restul.

Eunucul chibzui câteva momente.

— Egiptul este un regat străvechi, tradițiile lui sunt complexe. Fără respectul vostru, un roman n-ar putea să înțeleagă toate aspectele. Pompei a murit, dar partizanii lui sunt încă numeroși și vor continua să vă stea în cale. Șederea prea îndelungată aici o să vă ducă la pieire.

Cezar rămase impasibil.

— Dispui cumva de informații cu privire la adversarii mei?

— În Orient, zvonurile circulă repede. Victoria pe care ați repurtat-o la Pharsalus nu-i decât o etapă. Cucerirea definitivă a Romei este mai îndepărtată decât vă închipuiți. La Alexandria, vă pierdeți timpul.

— Și cei zece milioane de dinari ai mei?

Pothinus își luă un aer spășit.

— V-am oferit capul lui Pompei… Nu valora el oare suma asta?

— Ți-am făcut o reducere importantă, ăsta-i ultimul meu cuvânt.

Eunucul își trecu degetul arătător peste buze.

— Tranzacția aceasta este costisitoare, foarte costisitoare… Totuși, sunt gata s-o accept.

— Cu ce condiție?

— Să părăsiți imediat Egiptul și, când veți ajunge înapoi la Roma, o să vă trimit dinarii. Acolo, vă vor fi de folos pentru a vă asigura influența.

Tăcerea prelungă a lui Cezar părea aprobatoare și eunucul era încântat de talentul său de negociator.

La urma urmei, și cel mai glorios dintre eroi avea prețul său.

Imperatorul se ridică încet.

Privirea lui exprima o asemenea furie, încât Pothinus se dădu un pas înapoi. Deodată, romanul i se păru că seamănă cu un uriaș.

— Tu, o slugă, îndrăznești să dictezi conduita lui Cezar și să-i trasezi drumul cumpărându-l ca pe ultimul borfaș! Nerușinarea și lașitatea ta sunt fără margini dacă te-ai crezut în stare să mă manipulezi.

Buzele eunucului începură să tremure.

— Eu… eu nu voiam să…

— Insultându-mă pe mine, ai insultat Roma, și nu voi uita. Îți vei plăti datoria, Pothinus, vei asigura aprovizionarea legionarilor mei și nu vei lua nicio inițiativă fără să mă anunți. Fii convins de disprețul meu și scutește-mă de sfaturile tale jalnice.

35

Departe de Alexandria cea grecească, Dendera se lăsa mângâiată de primele raze ale soarelui într-o frumoasă dimineață de toamnă. Hathor, marea preoteasă a zeiței care îi dăduse numele, se sculase înainte de revărsatul zorilor pentru a celebra, în numele Faraonului, ritul primordial, cel al deșteptării în pace a puterii divine în inima sanctuarului său. Tămâiată, miruită, îmbrăcată, hrănită cu energia ascunsă a alimentelor, statuia divină răspândea lumina care învinsese tenebrele.

În acea dimineață, superioara preoților și preoteselor din Dendera simți o emoție deosebită. De când începuse construirea noului templu, care avea să aibă o mărime remarcabilă, arhitectul și echipele lui de meșteri munciseră din răsputeri, inspirați de Hathor, suverana stelelor. Edificiul se înălța mult mai repede decât fusese prevăzut, sub privirea admirativă a locuitorilor provinciei, fericiți să vadă clădindu-se un somptuos lăcaș de piatră, unde va sălășlui divinitatea lor protectoare.

Obligațiile sexagenarei erau copleșitoare; grație numărului mare de încăperi terminate, ea putea organiza programul zilnic al unui personal numeros și calificat, de la slujitoarele și slujitorii zeiței, cerc restrâns apt să-i contemple misterele, până la slujitorii ocazionali care aveau sarcina să întrețină templul și să păzească obiectele rituale. Cu toții trebuiau să știe să scrie și să citească și depuneau jurământul de a respecta o regulă care presupunea onestitate și devotament. Superioara era aceea care trebuia să organizeze rotația echipelor și să asigure cât mai bine executarea sarcinilor, mari și mici.

Rolul templului nu se limita la funcțiile lui rituale și sacre. El mai adăpostea o școală, un dispensar și un centru de asistență pentru săraci. Preoții deveneau adesea scribi publici și redactau, pentru neștiutorii de carte sau pentru oamenii simpli, contracte de vânzare, de cumpărare, de împrumut și de căsătorie. În jurul sanctuarului se desfășura o intensă

activitate economică, creatoare de locuri de muncă; țărani, măcelari, pescari, brutari, berari și artizani se bucurau de prezența acelui centru de viață care unea cerul cu pământul.

La ora prânzului, arhitectul o invită pe marea preoteasă să ia masa împreună cu el. Constructorul nu era vorbăreț; intransigent, respectat și admirat, el ținea piept autorităților administrative și făcea dovada unei capacități de muncă ieșite din comun.

— Veștile care vin de la Alexandria nu sunt bune, anunță el. Capitala este în pragul războiului civil, armata Cleopatrei și cea a lui Ptolemeu sunt pe punctul de a se înfrunta în apropiere de Pelusium. Nici unul, nici celălalt nu par a fi pregătiți să împartă puterea și nu sunt sigur dacă, de data asta, mijlocirea romanilor va izbuti.

— Finanțarea lucrărilor va fi amenințată? se îngrijoră Hathor.

— Mi-am luat precauții, prezentându-i devizele estimative strategului de care depinde provincia noastră și transportând aproape toate materialele. Oricare ar fi rezultatul conflictului dintre Ptolemeu și Cleopatra, vom termina acest templu. O singură dificultate se mai întrevede la orizont: administrația grecească ar putea refuza să verse banii pentru simbriile meșterilor mei.

— Ar fi o catastrofa!

— Nu vă faceți griji, mă voi descurca.

— Templul le va asigura hrana și cazarea, promise

marea preoteasă, iar populația ne va sprijini.

— Voi sta de vorbă cu autoritățile și le voi convinge să nu facă o prostie, preciză șeful șantierului. Buna funcționare a unui templu de o asemenea anvergură este o sursă de profituri, căci grecii nu încetează să născocească mereu alte taxe și să le strângă. Au tot interesul să se termine templul de la Dendera pe care îl vor copleși cu impozite.

— Zeița ne va ajuta să trecem peste această încercare, zise superioara zâmbind. Care dintre cei doi ne-ar fi mai favorabil, Ptolemeu sau Cleopatra?

— Un grec și o grecoaică… Amândoi preferă să stea la Alexandria, nu știu nimic despre Egipt și nu sunt interesați decât de prosperitatea luxoasei lor capitale. Într-o bună zi, țăranii se vor răzvrăti. Prea multă mizerie, prea multă nedreptate, prea mult dispreț… Vârsta de aur a țării noastre este foarte departe.

— Totuși, construiești un templu demn de strămoși, o ființă vie care va străluci și după ce noi nu vom mai fi.

Pentru o clipă, pesimismul arhitectului se risipi.

— Aveți darul de a ne face să credem că încă nu e totul pierdut, mare preoteasă, și că se vor întoarce vremurile când ghimpele nu înțepa și șarpele nu mușca.

— Templul nu reînvie în fiecare zi „Prima Dată”, celebrarea riturilor nu ne situează la originea creației, practica misterelor nu ne permite să comunicăm cu zeii?

Arhitectul privi spre cer.

— Când va trebui să gravăm numele unui faraon pe zidurile acestui templu, nu vom lăsa un loc gol?

— Avem șansa de a trăi Regula transmisă fără cusur din epoca primei dinastii, îi aminti marea preoteasă. Instituția faraonică rămâne intactă, chiar dacă reprezentantul ei pământesc este nedemn de ea. Construind acest templu cu ajutorul pietrelor vii, tu lucrezi la imaginea strămoșilor tăi și îi vei acoperi cu semne sacre ce ne dezvăluie riturile și miturile, acele cuvinte ale zeilor care transmit cunoașterea adevărată. După ce noi vom dispărea, ele vor continua să le difuzeze mesajul.

Întorcându-se pe șantier, arhitectul avu sentimentul că-și părăsește epoca și că pășește în cele ale constructorilor de odinioară. Dendera îi apăru ca o colină primordială, ieșită din oceanul de energie, pe care viața prinsese formă. El nu clădea un simplu monument, ci receptacolul forței luminoase care recrea lumea în fiecare clipă.

Sunetul melodios al uneltelor îl liniști. Meșterii lui erau conștienți că duceau o luptă esențială, destinată să păstreze comoara lăsată moștenire de înțelepți. Mâna lor era expresia desăvârșită a unei spiritualități care data din vremea vârstei de aur a piramidelor, iar ei încă erau capabili să transforme materia în lumină.

Constructorii îi datorau acest miracol unei femei nemaipomenite, acea mare preoteasă cu înfățișare

firavă. Hotărârea ei de neclintit provocase intervenția zeiței și nimeni n-avea să împiedice ridicarea templului.

36

Pothinus se opri în sfârșit din vomitat și își recăpătă cu greu respirația. Slujitorii se grăbiră să scoată cearșafurile mânjite și să parfumeze camera, în timp ce eunucul se cufunda într-o baie fierbinte.

Teodot se apropie.

— Cezar e cel care te-a îngrețoșat așa?

— Niciodată n-am fost tratat în asemenea hal! Dacă mai stăteam un minut, vomitam pe toga lui, într-atât mi-a întors stomacul pe dos… Romanul ăsta este o brută de cea mai joasă speță, o fiară însetată de putere și de bani!

— Ai reușit totuși să negociezi?

— Nu va scădea sub zece milioane de dinari și îi vrea de îndată.

Preceptorului începură să-i tremure corzile vocale.

— Asta ar fi extorcare!

— Nici nu se pune problema să cedăm șantajului acestui hoț, zise Pothinus.

— Dispune de un document oficial… Luându-și acel angajament, Ptolemeu flautistul ne-a condamnat la ruinare!

— Cezar crede că se află pe un teritoriu cucerit, dar se înșală. Între el și noi, tocmai s-a declanșat războiul. Iar noi deținem două avantaje majore: numărul și

terenul.

— Să nu ne încredem în generalul ăsta, îi recomandă Teodot. Mi se pare foarte viclean, iar cazul Cleopatrei nu este încă rezolvat.

— Va fi mâine! După aceea, ne vom ocupa de Cezar.

— Cum ai de gând să acționezi?

— Făcându-i zile fripte lui și legionarilor lui, astfel încât să-l constrângem să părăsească Egiptul. N-are destui soldați și marinari ca să pună stăpânire pe Alexandria și, mai devreme sau mai târziu, va trebui să accepte evidența. Îi vom pregăti o retragere onorabilă și îi vom promite plata eșalonată. Dacă se încăpățânează, îi vom rezerva niște surprize neplăcute și, așa *imperator* cum este, tot vom reuși să-i venim de hac!

Strategia aceasta nu-i displăcu lui Teodot. Neîndemânaticul Pothinus nu era lipsit de inteligență, iar vicleșugurile lui poate că vor străpunge platoșa unui militar prea încrezător în forța sa.

*

Furioasă, tânăra Arsinoe forță ușa de la apartamentele micuțului Ptolemeu, ocupat să joace zaruri cu unul dintre servitorii săi care avea grijă să-l lase să câștige pe băiatul de obicei coleric.

— Trebuie să-ți vorbesc!

— Mă plictisești.

— E ceva serios, foarte serios!

Ptolemeu aruncă zarurile.

— Iar ai pierdut, îi reproșă el partenerului său, joci atât de prost! Pleacă, și tu la fel, Arsinoe.

— Eu rămân.

— Eu sunt regele și dorințele mele sunt ordine!

Servitorul se făcu nevăzut.

Adolescenta își încrucișă brațele și își măsură frățiorul cu o privire ironică.

— Atât timp cât Cleopatra va trăi, tu vei fi valetul ei.

Băiatul tresări.

— Taci, ești urâtă și proastă!

— Dar spun adevărul. Când o să vă hotărâți, tu și sfetnicii tăi, s-o suprimați?

Ptolemeu adoptă un aer grav.

— Ceea ce e hotărât e hotărât.

Un zâmbet larg lumină chipul ingrat al tinerei.

— Minunat… E minunat! Deci, voi fi regina ta!

— Ce spui?

— Numai un cuplu poate domni, așa că o să mă iei de soție.

— Nu, nu… Nu vreau!

— O să mă iei de soție și o să domnim.

*

Chinuit de niște arsuri insuportabile la stomac, iritat la culme, Aqaby dăduse fuga la prostituata lui preferată care lucra într-un lupanar din suburbia de nord a Alexandriei. O matroană conducea afacerea cu o mână de fier și critica aspru mărirea taxelor pe care i le impunea statul. Ea îl aprecia pe evreul Aqaby,

client regulat și bun platnic. Nevricos din fire, acesta părea surescitat când trecu pragul stabilimentului.

— Calmează-te, băiete; bea o cupă de vin, mă duc să-ți aduc iubita. Ah… mai întâi, banii.

Aqaby plăti tariful și sări peste preludiu. După umilirea la care-l supusese Antipatros, simțea nevoia să se elibereze de furie pentru a avea din nou mintea limpede.

Experta i-o limpezi într-adevăr, iar vântul răcoros al nopții îl învioră de-a binelea pe bărbățelul bucălat. Cum să presupui că ambițiosul Antipatros va încerca o asemenea lovitură de forță și că Venerabilul va ieși din toropeală pentru a fi de acord cu el?

Cuvântul șefului comunității nu se discuta și evreii din Alexandria aveau să comită o greșeală fatală punându-se în slujba lui Cezar. Poporul îl detesta pe acest invadator și cei care-l vor susține vor suporta furia lui. Confruntat cu această nebunie, Aqaby trebuia să încerce să-i salveze pe ai săi avertizând autoritățile grecești. Să-l denunțe pe Antipatros, coreligionarul său… Un act demn de dispreț, un risc enorm care îi va aduce o condamnare din partea Venerabilului. Să-l ucidă pe nebun cu propriile mâini? N-ar avea curajul s-o facă și se temea de forța fizică a adversarului său. Să-și rumege ranchiuna și să asiste pasiv la manevrele lui Antipatros care îi va duce pe evrei spre prăpastie? Nu, ar fi o greșeală de neiertat!

Să avertizeze guvernul grec, dar în ce mod?

Apropiindu-se de sinagoga unde avea loc marele sfat, lui Aqaby îi veni o idee. În calitate de purtător de cuvânt al Venerabilului, era autorizat să folosească sigiliul bătrânului căruia îi redacta corespondența oficială, supusă controlului secretarului său. Iar acest sigiliu era păstrat la sinagogă, într-un sipet la care Aqaby avea acces.

37

Circulau zvonuri contradictorii; unele vorbeau despre un atac iminent, altele despre dispersarea efectivelor din cauza unei ofensive conjugate a soldaților lui Ptolemeu și ai lui Cezar. De ce tăcea Cleopatra? Întrucât nimeni nu ducea lipsă de nimic și berea curgea în valuri grație excelentei gestiuni a Unchiașului, optimismul predomina. Nu renunțase Achillas să mai lanseze atacul? Iată dovada că armata Cleopatrei, formată din vlăjgani neciopliți și curajoși, îl înspăimânta pe generalul grec!

Amețit de băutură, un fost sclav intonă un cântec deocheat din provincia lui îndepărtată, Galia Cisalpină, și camarazii lui îl reluară în cor. „Cel puțin, gândi Unchiașul, dușmanul va remarca moralul trupelor!"

— Regina dorește să te vadă, îi zise Apollodor bătându-l pe umăr.

— Pe mine, la ora asta? Vreau să dorm!

— Urmează-mă, Unchiașule.

Cei doi bărbați pășiră peste trupurile celor ațipiți

sau beți pentru a ajunge la cortul Cleopatrei în care se simțea o mireasmă de iasomie. Neobosită, visând la curățenia perfectă, Charmion dereteca zi și noapte.

Unchiașul aprecia caracterul de neîmblânzit al tinerei suverane, dar nu se îndoia de eșecul ei. Această aventură nebunească se va termina, armata se va dizolva și calmul va domni din nou în Alexandria.

— Am o nouă sarcină să-ți încredințez, îl anunță regina.

— Mie, sunteți sigură?

— După o matură chibzuință, consider că tu ești omul potrivit pentru o asemenea situație.

Unchiașul se temea de ce era mai rău și nu fu decepționat.

— În absența mea, care sper să fie scurtă, tu mă vei reprezenta în fața soldaților.

— Nu sunt în stare de așa ceva, Maiestate!

— Dimpotrivă, te impui pe zi ce trece, iar mercenarii ăștia te respectă; la nevoie, liniștește-i și anunță-le întoarcerea mea iminentă cu vești bune și o soldă mărită.

Unchiașul plecă ochii.

— Și dacă… nu vă mai întoarceți?

— Nu va trebui să reziști decât o zi sau două; după aceea va fi imposibil să eviți debandada.

— Asta ar însemna…

— Că am murit.

— Nu știu ce aveți de gând să faceți, Maiestate, dar

n-ar putea exista o soluție mai puțin periculoasă?

— Din păcate, nu.

— Sicilianul n-ar fi mai eficient decât mine?

— Am nevoie de Apollodor și, în afară de el și de servitoarea mea Charmion, tu ești singurul în care am încredere.

„Asta îmi mai lipsea, gândi Unchiașul. N-ar fi trebuit să-mi părăsesc niciodată satul natal.”

— Voi face tot ce-mi stă în putință, promise el, după care se retrase și îl avertiză pe Vânt de Miazănoapte.

Următoarele ore riscau să fie agitate.

Cu brațele încrucișate, atent, Apollodor nu-și permisese să intervină în timpul acestei stupefiante discuții, dar acum dorea să înțeleagă. Charmion amuțise din cauza îngrijorării.

— Pot să aflu noua voastră strategie, Maiestate?

— Să mă întâlnesc cu Cezar, să-i spun adevărul și să-l conving de justețea cauzei mele.

Apollodor și Charmion rămaseră cu gura căscată.

— Generalul roman a devenit aliatul lui Ptolemeu, îi aminti Sicilianul, și nu veți ajunge până la el! Fanaticii lui Pothinus așteaptă acest demers pentru a vă asasina.

— Exact, recunoscu Cleopatra.

— Din moment ce știți asta, interveni Charmion, este inutil să încercați o asemenea nebunie!

— Am găsit un mijloc de a scăpa de asasini și de a mă prezenta în fața lui Cezar. O barcă și brațele tale îmi vor fi de ajuns, Apollodor. Dacă accepți, vom

recâștiga Alexandria chiar la noapte.

Sicilianul crezu că n-a auzit bine.

— Vom fi prinși, vom…

— Cerul este întunecat, plin de nori, tu cunoști drumul la perfecție și știm cum să intrăm în palat.

— Cu tot respectul, Maiestate, planul acesta mi se pare nebunesc!

— Plecăm?

Charmion izbucni în plâns, în timp ce Apollodor își turnă o cupă de rachiu de curmale.

*

Aqaby pătrunse în sinagoga adormită și se îndreptă tiptil spre încăperea unde erau păstrate copiile scrisorilor Venerabilului și prețiosul lui sigiliu. Încordat, deschise cufărașul; să scrie o misivă imitând scrisul bătrânului va fi o joacă de copil și prezența sigiliului îi va conferi o valoare oficială. Acuzat de complot împotriva consiliului de regență, Antipatros va fi arestat și executat, iar comunitatea evreiască salvată.

Licărirea unei lămpi îl alertă pe Aqaby, care se întoarse și dădu cu ochii de Venerabil, care abia se ținea pe picioare, sprijinindu-se în baston.

Încremenit, strângând sigiliul cu ambele mâini, bărbatul scund și bucălat nu îndrăznea să-și privească maestrul în față.

— De ce comiți acest furt, Aqaby?

— Eu… eu trebuie să împiedic un dezastru.

— Ai hotărât cumva să intervii în locul meu?

— Dumneavoastră nu… nu înțelegeți situația!
— Dându-te drept mine și abuzând de numele meu, te pregătești să-l denunți pe Antipatros guvernului grec. Ești conștient că îl trimiți la moarte?
— Este absolut necesar!
— Cine ți-ar putea ierta o asemenea crimă?
Obrajii lui Aqaby tremurară; niciodată nu-și imaginase că va fi silit să-l elimine pe Venerabil. Din păcate, surprinzându-l, bătrânul nu-i dădea de ales! Trebuia să-l reducă la tăcere.
— Îmi pare rău, eu…
— Vrei să mă ucizi și pe mine?
— Îmi jurați că o să păstrați tăcerea?
— Ar fi o lașitate care nu ți-ar schimba decizia.
Aqaby lăsă sigiliul și se apropie, pregătit să-l sugrume pe bătrân.
— Va fi rapid, nu încercați să opuneți rezistență.
— N-aș avea puterea s-o fac.
— Iertați-mă, eu…
— Răul a pus stăpânire pe tine și nu vei scăpa de pedeapsă!
Aqaby șovăi.
— Îmi pare rău, chiar îmi pare rău…
— Ce demon îți roade sufletul? Nu meriți să mai trăiești.
Incapabil să fugă, Venerabilul afișa o seninătate uimitoare.
Cuvântul „pedeapsă” răsună în capul agresorului său, obligându-l să se dea înapoi.

— Nu ești decât un moșneag!
— Dar el, nu.
— El…
Lumina de la o a doua lampă îl izbi în ochi pe Aqaby.
La stânga lui, un bărbat înalt, ras în cap, cu fața aspră, brăzdată de riduri adânci, îmbrăcat cu o tunică gălbuie.
— Cine ești tu?
— Ieși din această comunitate pe care ai trădat-o, îi ordonă Hermes, pleacă departe de Alexandria și nu te mai întoarce.
Chinuit de arsurile de la stomac, Aqaby era incapabil să gândească limpede. Dacă-și omora amândoi dușmanii, ieșea din impas. Se năpusti așadar asupra principalului său adversar. Odată eliminat acesta, bătrânul va fi o pradă ușoară.
Din palmele lui Hermes țâșni o rază de lumină.
Lovit drept în inimă, trădătorul deschise brațele, se clătină câteva clipe, apoi se prăbuși, fulgerat.

38

În acea noapte de 7 octombrie a anului 48 î.H., vântul era prielnic navigației și Apollodor Sicilianul știu să se folosească de el pentru a scurta durata drumului care despărțea Pelusium de Alexandria. Excelent marinar, îi făcu plăcere să manevreze vela unei bărci solide, în care Cleopatra, impasibilă, se pregătea să-și înfrunte destinul. Hermes ar fi

dezaprobat oare această inițiativă? Absența lui dovedea contrariul. Dacă ar fi considerat că planul este nebunesc, ar fi intervenit.

De o parte, marea, imensă, indescifrabilă, fremătând neîncetat, aducătoare de libertate; de cealaltă, coasta egipteană, cea a unei țări pe care regina dorea s-o cucerească. Ea, singură în fața celui mai puternic roman, aliat cu Ptolemeu și cu clica lui al cărei obiectiv prioritar era s-o distrugă.

Totul ar fi trebuit să fie atât de simplu… Ea, Cleopatra a VII-a, măritată simbolic cu Ptolemeu al XIII-lea, astfel încât să formeze un cuplu regal domnind peste un oraș opulent, cu bogății mai mari decât cele ale Romei! Tânăra femeie s-ar fi putut mulțumi cu o viață fastuoasă, având o cohortă de servitori care să-i satisfacă până și cele mai neînsemnate dorințe. Înconjurată de amanți nerăbdători să-i laude nurii, regina ar fi gustat nenumărate plăceri, împărțindu-și timpul între relații scurte, plimbări agreabile și citirea de lucrări literare și științifice, fără a mai pune la socoteală banchetele și seratele lungi, animate de cântăreți și dansatori.

Anii s-ar fi scurs liniștiți și luxoși. De ce dorise Cleopatra să exercite puterea? Se lansase din instinct în această aventură, neștiind că ea îi distrugea un viitor strălucitor. Totuși, nu regreta nimic, fiindcă descoperise o altă realitate pe care teatrul din Alexandria o ascundea. Se trezise în ea amintirea

unui Egipt milenar, plin de comori nebănuite. Ca să le descopere, trebuia să-și îndeplinească funcția de regină, oricare ar fi fost circumstanțele.

Cunoștea prea bine slăbiciunea micuțului Ptolemeu, lașitatea preceptorului său Teodot și perfidia eunucului Pothinus; dar cine era Iulius Cezar? Un general ahtiat după bătălii, un cuceritor nemilos, un ambițios lipsit de scrupule? Vălul se va ridica dacă reușea să stea de vorbă cu el.

— Corabie la orizont, Maiestate, ascundeți-vă!

Ostilă acestei expediții nebunești, slujnica Charmion întinsese un covor moale pe fundul bărcii și pusese peste el o mulțime de pânzeturi, ca să-i asigure stăpânei un minimum de confort pentru această ultimă călătorie. Convinsă că n-avea s-o mai vadă niciodată pe Cleopatra, Charmion îi sărutase mâinile îndelung; când va afla de moartea stăpânei, slujnica avea de gând să-și pună capăt zilelor.

Cleopatra se întinse și se acoperi cu mai multe țesături, în timp ce Sicilianul, adoptând atitudinea unui simplu pescar, încerca să plutească pe lângă un vas cu ancoră. Navă de război sau comercială? Nu se vedeau arcași, ci doar un simplu marinar de veghe care se mulțumea să observe deplasarea nocturnă a bărcii. Prudent, în ciuda prezenței farului, căpitanul corabiei de mărfuri n-avea să între în port decât la răsăritul soarelui.

— Nu e niciun pericol, zise Sicilianul.

Regina se eliberă și contemplă din nou marea, de

un calm liniștitor. Câte alerte asemănătoare se vor mai produce? Numai o ambarcațiune de talie modestă, plutind de-a lungul coastei, putea să treacă neobservată și să alunece pe apă până la debarcaderul palatului regal. Mai trebuiau să nu comită nicio eroare de navigație, să scape de eventualii marinari de veghe și să acosteze într-un loc discret fără să fie văzuți de gărzi; altfel spus, o serie de privilegii pe care nici măcar zeii binevoitori nu le acordau muritorilor.

— Maiestate, doriți să continuați?

— Mai aveai vreo îndoială?

Sicilianului îi plăcea să navigheze. Făcuse primii lui pași pe o corabie și nu se temea nici de valuri, nici de vremea urâtă. Un om normal ar fi fost neliniștit, dar el aprecia această escapadă nocturnă, șuierul vântului și miresmele mării. Cleopatra îl fascina; încercările nu-i știrbeau determinarea și tinerețea n-o priva de maturitate. Chiar de s-ar fi născut într-un grajd, tot ar fi fost regină. Să întâlnească o ființă excepțională era un privilegiu pe care Apollodor n-avea de gând să-l irosească; mai bine murea în serviciul unei femei de o asemenea valoare decât să piară de mediocritate.

Orele se scurseră nonșalante, alungând temerile; suverana decăzută și șambelanul ei nu dominau oare lumea?

În depărtare, se zăreau niște lumini.

— Ne apropiem de Alexandria, Maiestate.

— Deja…

— Strâng vela și folosesc vâslele.

Zeii le surâseră. Ocolind capul Lochias, barca se strecură între un mic dig și niște recifuri pentru a ajunge în portul galerelor regale. Cu toate simțurile la pândă, Apollodor se temea de o intervenție a poliției maritime.

Nu se produse niciun incident și Sicilianul acostă la capătul cheiului pustiu și întunecat. Uimit de acest succes, avu senzația că se trezește dintr-un vis.

— Gărzile palatului ne vor aresta, Maiestate; să nu ne forțăm norocul.

— N-am venit aici să ne ascundem!

Brusc descumpănit, Apollodor lăsă vâslele.

— Atunci, ce doriți?

— Înfășoară-mă în pânzeturi și apoi în covor. O să mă duci pe umăr și o să prezinți această povară ca pe un cadou destinat lui Cezar.

— Maiestate… Va fi un eșec sigur!

— Grăbește-te.

Cleopatra se întinse pe țesături, Sicilianul o acoperi cu ele, apoi rulă covorul în jurul ei și legă prețiosul pachet cu o curea.

Convins că va fi în cel mai bun caz alungat și în cel mai rău arestat, se îndreptă cu mers șovăielnic spre primul post de pază care împiedica accesul în cartierul palatelor.

Doi soldați erau ațipiți, dar un al treilea îl interpelă.

— Unde te duci, băiete?

— Îi aduc un cadou lui Cezar.

— Ah, romanul… Se pare că are nevoie de covor. Treci, și așteaptă, te va conduce un servitor.

Uluit că trecuse obstacolul, Apollodor pătrunse pe un domeniu pe care-l cunoștea bine și unde pericolul putea fi mortal. Locul colcăia de indivizi supuși consiliului de regență și unul dintre ei putea să-l denunțe pe șambelanul reginei detestate.

Un personaj burduhănos îl reperă.

— Apollodor! Ce cauți aici?

Din fericire, bucătarul preferat al Cleopatrei era un prieten vechi.

— Îi aduc un cadou lui Cezar.

— Te conduc la pavilionul unde locuiește, în grădina palatului. Să ne grăbim! Dacă unul din oamenii lui Pothinus te recunoaște, ești terminat. Vrei să-ți dau o mână de ajutor?

— Nu, mă descurc.

Cei doi bărbați grăbiră pasul.

— De ce îți asumi asemenea riscuri? se miră bucătarul.

— E vorba de o promisiune.

— Uite, acolo e… După aceea, vino la mine, te voi ascunde și te voi ajuta să fugi.

Doi legionari păzeau intrarea în pavilion; lăncile lor se încrucișară.

— Cadou pentru Cezar, declară Apollodor.

Soldații se uitară la covor.

— Îi va îmbunătăți confortul! Urmează-mă.

În toiul nopții, Cezar continua să lucreze. Grație informațiilor primite de la aliatul său evreu, Antipatros, învăța să cunoască Alexandria și avea asigurată siguranța modestei lui armate.

Cezar ridică ochii. Sicilianul lăsă covorul jos.

— Cine îmi trimite acest dar?

Sicilianul dezlegă cureaua, derulă covorul și scoase pânzeturile.

Uluit, Cezar văzu o tânără femeie ridicându-se cu grație. Ajunsă imediat în picioare, ea îl contemplă pe *imperator* cu o privire hotărâtă și ispititoare în același timp.

— Sunt regina Cleopatra, declară ea cu o voce seducătoare, și sunt fericită să onorez invitația ta.

39

Cleopatra alesese o rochie lungă din in regal de o extraordinară finețe, aproape transparent, care abia îi acoperea corpul magnific.

— Lăsați-ne, le ordonă Cezar lui Apollodor și legionarului.

Acesta din urmă protestă.

— Femeia aceasta ar putea fi periculoasă și…

— Trebuie să repet ordinul?

Soldatul și Sicilianul se făcură nevăzuți.

În mod evident, Cleopatra nu ascundea nicio armă. Fascinat, Cezar nu-și putea lua ochii de la această regină cu forme perfecte și cu un chip care exprima o hotărâre deosebită.

— În ce limbă vrei să vorbim? întrebă el în greacă, pe care o cunoștea din copilărie.

— Aceasta îmi convine.

— Am auzit că știi vreo zece, așa e?

— Știu vreo douăzeci.

Cezar se ridică.

— Și eu sunt fericit să te cunosc, dar nu mă așteptam…

— Ptolemeu și clica lui hotărâseră să mă ucidă pentru a împiedica această întrevedere.

Romanul clătină din cap.

— Obiceiurile de la curtea Alexandriei sunt destul de brutale!

— Cele din cuceritoarea Romă nu sunt tot așa?

Cezar zâmbi. Mare amator de femei, credea că întâlnise toate caracterele și că descifrase toate subtilitățile fiicelor lui Venus. Dar această tânără suverană, care îmbina agerimea minții, cultura și frumusețea, îl surprindea. Farmecul vocii ei era atât de captivant, încât el dorea să-i audă declarațiile, chiar dacă erau polemice. În plus, Cleopatra îndrăznea să-l înfrunte fără să tremure și să i se adreseze ca de la egal la egal. Adversara aceasta va fi pe măsura lui, și romanul înțelegea de ce regina, aprigă și seducătoare, trezea ura mediocrului clan al Ptolemeilor.

— După o călătorie inconfortabilă, dorești puțin vin?

— Cu plăcere.

Cezar umplu două cupe și îi oferi una oaspetelui său. Apropiindu-se de Cleopatra, abia își stăpâni tulburarea și se temu ca tânăra femeie să nu-și fi dat seama.

— Trebuie să recunosc că vinurile egiptene sunt de o calitate excelentă, și am de gând să le import.

— Egiptul îți rezervă multe alte surprize.

— Plăcute, sper! Nu vrei să ne așezăm?

Cleopatra alese niște perne aranjate pe patul de campanie al generalului, iar acesta din urmă, un simplu scaun cu spătar în cruce.

Regina nu și-l imagina astfel pe cel mai de temut războinic roman. Desigur, avea o față suptă, un nas coroiat, riduri pe frunte și în bărbie, dar trăsăturile lui nu erau cele ale unui militar grosolan. În pofida constituției robuste, Cezar părea un bărbat elegant, cu un mod de exprimare îngrijit și o incontestabilă prestanță. Aristocrat mândru de obârșia lui, avea o demnitate naturală combinată cu talentul de a comanda. Cleopatra întâlnea pentru prima oară un asemenea bărbat și încerca un sentiment ciudat. Era un bărbat periculos, nemilos, ambițios? Fără nicio îndoială, dar atât de atrăgător!

„Orbitoare când o vezi, suavă când o auzi”, gândi Cezar, care se hotărî să-și revină în fire abordând problema esențială.

— Ultimele dorințe ale tatălui tău, Ptolemeu al XII-lea, trebuie să fie respectate, iar eu mă aflu aici pentru a veghea la îndeplinirea lor. În consecință,

trebuie să împarți tronul Egiptului cu fratele tău, Ptolemeu al XIII-lea!

Romanul se aștepta la o reacție violentă, dar Cleopatra bău un pic de vin și zise:

— Nu cer nimic altceva.

— N-ai încercat să scapi de micuțul Ptolemeu?

— Lucrurile s-au întâmplat exact invers! M-am ocupat personal de treburile regatului, căci se impuneau niște reforme urgente. Acționând, am declanșat ura celor trei lachei care erau încântați să exercite meseria de ministru: eunucul Pothinus, preceptorul Teodot și generalul Achillas. Formând un consiliu de regență, ei sperau să mă supună. Iritați că opun rezistență, m-au constrâns să plec în exil, iar azi n-au decât un scop: dispariția mea. Sunt cu șapte ani mai mare ca Ptolemeu, eu am douăzeci și unu, el paisprezece, și mi-am dovedit aptitudinile de a conduce și de a învinge greutățile. N-a fost ușor să strâng o armată de mercenari. Totuși, am supraviețuit, și trupele lui Ptolemeu se tem să le înfrunte pe ale mele.

— Un război civil este întotdeauna un dezastru, zise Cezar. Dacă reușesc să vă împac, vei renunța la luptă?

— Voi renunța. Dar tu vei renunța la cucerirea țării mele?

— Roma are nevoie de bogățiile Egiptului, mai ales de cerealele ei, și am de gând să întrețin relații comerciale intense cu o conducere puternică și

durabilă.

— Altfel spus, eu și Ptolemeu.

— Acestea sunt cerințele răposatului tău tată, asta este legea voastră; de respectarea ei va depinde pacea, care e profitabilă pentru toți.

— Asemenea vorbe înțelepte mă copleșesc! Cupa mea e goală… Să sărbătorim pactul nostru.

Cezar destupă o amforă pântecoasă cu gât cilindric. Conținea un vin roșu din deltă cu o aromă deosebită.

— Pothinus susține că ai pus să-i fie executat emisarul.

— Minte, obiectă regina. Dacă aș fi acceptat să urc pe corabia pe care mi-a trimis-o, aș fi fost ucisă.

— Întrucât nenorocirea asta a fost evitată, să bem pentru nunta dintre Roma și Egipt!

Imperatorul se așeză în dreapta reginei, la o distanță rezonabilă.

— Îl iubeai pe tatăl tău, Cleopatra?

— Îl detestam! Din cauza viciilor lui, Egiptul a slăbit. Și Roma pretinde că ne guvernează.

— Eu sunt Roma, și vorbele tale te-ar putea costa viața.

— Și tu îmi dorești moartea?

— Bineînțeles că nu!

— Atitudinea ta dovedește contrariul… Așadar, nu mai șovăi! Scoate-ți sabia și lovește!

Cezar se ridică în picioare.

— Mă iei drept un barbar?

— Nu ești aliatul lui Ptolemeu?

— Te înșeli, Cleopatra! M-am întâlnit cu Ptolemeu și cu lingăii lui, Pothinus și Teodot.

— Și…

— Și îi disprețuiesc. Sunt niște canalii; tu ești o regină.

Îi apucă mâna, iar ea nu și-o retrase.

— În ochii poporului, vei fi soția fratelui tău, Ptolemeu. Inteligența îți va permite să-l îmblânzești pe băiețandrul ăsta și să domnești din nou. Iar eu nu mă voi opune.

— Susținerea Romei… Nu este oare o capcană fatală?

— Ai o soluție mai bună?

— Eu vreau să restaurez măreția Egiptului, iar tu s-o înăbuși!

Iritat, Cezar se depărtă și îi întoarse spatele suveranei.

— Întoarce-te în apartamentele tale, Cleopatra.

— Nu voi fi în siguranță acolo; îmi voi petrece noaptea aici.

— Cum vrei.

Imperatorul se apucă să consulte rapoartele patrulelor sale, pe care le strânsese Rufin. Trebuia să uite de această femeie și să aibă în vedere doar echilibrul politic al Egiptului.

— Nu mă abandona, Cezar.

Când se întoarse, regina era goală și frumusețea luminoasă a acestei tinere cu inimă înfocată trezi în el o dorință a cărei putere îl pârjoli.

— Nu cunoșteam dominația iubirii, mărturisi ea, dar tu mi-o impui.

— Am cincizeci și doi de ani, Cleopatra.

— Pasiunea depinde de numărul anilor?

— Pleacă, te rog.

Regina se apropie încet, îi luă mâna și i-o puse pe sânii ei; o mână blândă, fierbinte, tandră.

40

În acea dimineață de 8 octombrie a anului 48 î.H., eunucul Pothinus era foarte bine dispus. Mai întâi, își recăpătase apetitul și devorase un mic dejun copios, compus din cereale, produse lactate și fructe. Apoi, își imagina ultimele ore ale Cleopatrei, îngrozită când își va vedea corabia atacată de pirați. În curând, vrăjitoarea avea să dispară definitiv din scenă și consiliul de regență va deplânge moartea brutală a reginei, determinată de niște indivizi care nu puteau fi controlați și pe care poliția îi va căuta cu stăruință. Apoi îi vor fi arătate cadavrele lor lui Cezar pentru a-i dovedi buna funcționare a justiției.

Mai rămânea să formeze un pseudo-cuplu regal și, din nou, norocul era de partea șefului guvernului, căci dispunea de prințesa Arsinoe. Micuțul Ptolemeu îl înștiințase că adolescenta își dorea să domnească și să devină soția lui după eliminarea Cleopatrei. Oportunitatea era profitabilă cu condiția să stea cu ochii pe scorpia asta cu fizic ingrat și să împiedice orice necumpătare din partea ei. La paisprezece ani,

Ptolemeu începea să aibă veleități de mascul care o vor reduce pe Arsinoe la tăcere. Considerându-se rege, n-o va autoriza pe sora lui să se exprime și va rămâne o paiață în mâinile abile ale lui Pothinus, care va deține cheia adevăratei puteri: gestionarea finanțelor.

Eunucul se duse să-l ia pe băiat, pe care servitorii îl pieptănau, îl parfumau și îl îmbrăcau; nerăbdător, acesta învârtea în mână, cu un gest mecanic, un car miniatural.

— Maiestatea Voastră a dormit bine?

— Cleopatra este moartă?

— Anunțul oficial nu va întârzia, acest trist deznodământ este inevitabil.

Ptolemeu demontă carul și călcă în picioare bucățile.

— Acum, să ne debarasăm de Cezar și să-i tăiem capul, ca pe cel al lui Pompei!

— Se impune o strategie mai subtilă, estimă Pothinus. Tiranul acesta este păzit îndeaproape și nu are încredere în noi.

— Îl urăsc pe romanul ăsta, vreau să plece!

— Liniștiți-vă, va pleca. Eu și Teodot vom reuni condițiile necesare.

Aducând cu el niște texte poetice care proslăveau splendorile Alexandriei, preceptorul Teodot se alătură eunucului și suveranului.

— Studiul este amânat pentru după-amiază, zise Pothinus. O sarcină urgentă impune prezența

noastră: trebuie să-l înștiințăm pe Cezar de moartea Cleopatra și de căsătoria regelui cu Arsinoe.

Puștiul tropăia de fericire și preceptorul reuși cu greu să-i aranjeze diadema.

Plini de vioiciune, cei trei se îndreptară spre pavilionul din grădina regală. La intrare, gărzile își încrucișară lăncile.

— Nu știți cine suntem? se indignă Pothinus.

— Lăsați-i să treacă, ordonă Rufin. Regele Ptolemeu și sfătuitorii săi sunt așteptați de *imperator*.

Imediat ce trecură pragul, micuțul monarh, eunucul și preceptorul încremeniră, uluiți.

Îmbrăcat cu o elegantă tunică roșie, așezat la masa lui de lucru, Cezar consulta niște documente. La stânga lui, femeia care scotea sfoara cu care erau legate rulourile de papirus nu era alta decât… Cleopatra!

Cleopatra vie, cu o licărire nouă în privire, alături de invadator!

— Cum… Cum a ajuns regina aici? se miră Pothinus ale cărui buze groase se albiseră.

— Nu contează, zise Cezar ridicând capul și măsurându-și interlocutorii cu răceală. Cleopatra acceptă să se supună legalității pe care o întruchipez, reprezentând în același timp Egiptul și Roma. Și îl invit pe Ptolemeu să se comporte la fel.

Explodând de furie, băiatul își smulse diadema și o aruncă la pământ.

— Asta-i trădare! Fac apel la poporul meu, o să vă masacreze!

Scăpând de cei doi sfetnici, Ptolemeu se năpusti afară din pavilion și alergă în direcția palatului, strigând neîncetat: „Trădare, trădare, să mă ajute poporul!”.

— Ar trebui să-l calmați, zise Cezar. Situația ar putea degenera.

— El este regele, îi aminti Teodot. Noi nu suntem decât umilii săi slujitori.

Romanul se ridică, umilindu-i pe cei doi ipocriți cu disprețul său.

— În acest caz, vom înfrunta poporul.

*

Strigătele micuțului rege avură o eficacitate remarcabilă. În mai puțin de-o oră, o mulțime numeroasă se adunase în fața palatului, cerând explicații.

— O să le vorbesc! hotărî Ptolemeu.

— Ajunge, ordonă Cezar.

Pothinus și Teodot îl încadrară pe băiat.

— Nu interveniți, murmură eunucul la urechea protejatului său.

Fierbând de mânie, Ptolemeu strânse pumnii. Sfetnicii lui sperau în dezlănțuirea unei haite gălăgioase, care să-i constrângă pe romani să urce pe corăbiile lor și să pornească în larg.

Cezar se prezentă la una dintre ferestrele clădirii în compania Cleopatra.

— Regina voastră este în viață, proclamă el, războiul civil este evitat. După tradiția voastră, ea este căsătorită cu Ptolemeu al XIII-lea și, potrivit testamentului tatălui lor, vor domni împreună sub protecția Romei. Cei doi suverani ai voștri s-au împăcat acum și vor saluta reinstaurarea păcii printr-o serbare și un banchet. Iar eu ofer Egiptului insula Cipru pentru a celebra acest fericit eveniment.

— Vrem să-l vedem pe Ptolemeu! urlă un manifestant.

— Veniți lângă mine, Maiestate, îl rugă Cezar.

Pothinus își împinse stăpânul. Recalcitrant, acesta apăru totuși în stânga lui Cezar, care se retrase pentru a lăsa cuplul regal în fața poporului Alexandriei.

După un moment de șovăială, un sentiment de ușurare și bucurie stăpâni mulțimea. Grație unui guvern stabil, centrul comercial al lumii avea să-și reia activitățile negustorești, beneficiind de favorurile Romei.

Într-un singur glas, oamenii îi aclamară pe Ptolemeu și Cleopatra.

Cezar nu manifestă nicio emoție, Pothinus simți niște arsuri cumplite la stomac, iar Teodot își mușcă buzele până la sânge.

41

Bolțile acoperite cu lambriuri ale palatului regal

din Alexandria[16] erau pline de ornamente; lame de aur ascundeau lemnăria, marmură din belșug lumina sălile și ei i se adăugau cantități impresionante de agat și de porfir, fără a mai pune la socoteală abundența dalelor din onix pe care pășeai. Ușile și pervazurile lor nu erau din banalul stejar, ci din abanos placat cu solzi colorați de broască țestoasă indiană, care aveau smaralde montate în centrul lor. Fildeșul acoperea culoarele, jaspul dădea obiectelor de mobilier reflexii arămii, gemele făceau divanele să strălucească, iar covoarele, după o lungă baie de purpură, scânteiau.

Capabil să înfrunte condițiile extreme ale unui război, Cezar era sensibil la lux, iar cel al locuinței Ptolemeilor părea neasemuit. Invitații la banchetul de Stat, care avea să fie menționat în anale, se gătiseră cu cele mai frumoase veșminte ale lor, iar femeile, pline de bijuterii, se întreceau în eleganță, începând cu regina Cleopatra și prințesa Arsinoe. Toți oamenii importanți de la curte asistau la această sărbătoare de reconciliere, ce deschidea o eră nouă și asigura Alexandriei ani lungi de prosperitate. Întrucât Cezar nu se prezenta în calitate de dominator, ci de conciliator, niciun conflict nu amenința capitala și locuitorii ei se vor consacra din nou comerțului, negociind dur cu romanii.

---

16 Descrierea palatului este făcută după cea a poetului latin Lucan (39–65) în epopeea sa, *Pharsalia.* (n. a.)

Bucătarii palatului își arătaseră talentele pentru a-i răsfăța pe iluștrii convivi: pateuri, carne în sos, pește de mare și de Nil, legume variate agrementate cu mirodenii, brânzeturi, deserturi din belșug, toate însoțite de vinuri de calitate din deltă, purtând mențiunea „foarte, foarte bun”.

În dreapta lui Cezar, Ptolemeu se ghiftuia; în stânga lui, Cleopatra abia ciugulea câte ceva. Băiatul de paisprezece ani se schimbase. Înțelegând că sfătuitorii săi nu vor reuși s-o elimine pe sora lui mai mare fără a-l mânia pe *imperator,* începea să se îndoiască de eficacitatea lor. Și dacă transforma în realitate titlul de rege cu care îl blagoslovise destinul? Dacă-și exercita puterea pe care era constrâns, cel puțin pentru o perioadă, s-o împartă? Personalitatea lui Iulius Cezar îl impresiona și îl scotea din coconul său protector; cu el, și nu cu Teodot ori cu Pothinus, trebuia să semene un monarh. Cât despre Cleopatra, în afară de faptul insuportabil că era femeie, nutrea o ambiție nejustificată, sortită eșecului.

— Vă place ospățul? îl întrebă regișorul pe Cezar.

— Bucătarii voștri sunt niște artiști.

— Reconcilierea aceasta… Chiar o doriți cu adevărat?

— Vă îndoiți de asta, Maiestate?

— Mi-ar trebui o dovadă, care ar însemna mai mult decât niște declarații frumoase.

Neașteptata maturitate a lui Ptolemeu îl uimi pe

roman.

— Ce dovadă?

— Sora și soția mea, Cleopatra, a dat ordin bandei ei de mercenari să se împrăștie?

— Chiar în dimineața asta, răspunse regina. Și-au primit solda și au părăsit regiunea Pelusium.

Adolescentul clătină din cap.

— Așadar, nu va fi război civil… Poate ar trebui să-ți mulțumesc.

— Nu-ți cer atât de mult. Odată calmul restabilit, se cuvine să facem niște reforme administrative și să asigurăm vigoarea monedei noastre.

— Aceste subiecte mă interesează la fel de mult ca pe tine, draga mea soră, și va trebui să discutăm despre ele.

— Te-ai opune consiliului de regență?

— Rațiunea lui se justifica din cauza vârstei mele și a lipsei de experiență. În curând, aceste neajunsuri vor dispărea. Cunoașterea poeziei nu e suficientă pentru a guverna, am început deja să studiez lumea finanțelor.

— Nu te încrede în Pothinus, îi recomandă Cleopatra. El nu se gândește decât la interesele unei mici caste.

— Voi învăța să-mi fac propria părere, iar prezența ta mă va ajuta mult.

Compusă din flautiști, oboiști și harpiști, o orchestră începu o melodie veselă și niște dansatoare, sumar îmbrăcate, efectuară arabescuri ce îi încântară

pe participanții la banchet. Paharnicii umplură cupele cu un vin dulce și fructat, iar invitații începură să se amețească. Se glumea, se spuneau bancuri deocheate, se evocau orgiile lui Ptolemeu flautistul… Cleopatra se ridică.

— Dacă oaspetele nostru nu se supără, zise ea către Cezar, aș vrea să mă retrag.

— Ziua a fost lungă, o să mă întorc și eu la cartierul meu general.

Fiindcă abuzase de mâncare și băutură, Ptolemeu abia își mai ținea ochii deschiși. Teodot îl însoți până în camera lui.

Bănuitor, Pothinus stătuse cu ochii pe roman și pe vrăjitoare, temându-se ca aceștia să nu fi devenit amanți. Răceala lor reciprocă pe toată durata festinului părea destul de liniștitoare. Alt motiv de îngrijorare era comportamentul micuțului Ptolemeu. Băiatul părea puțin cam prea sigur de el. Va avea oare vanitatea de a se considera rege?

*

Charmion îi sărută mâinile reginei.

— Sunt fericită, Maiestate, atât de fericită! Iată-ne în sfârșit înapoi la palat… îmi pierdusem nădejdea c-o să vă revăd în viață și nu credeam că va fi pace. Apartamentele voastre sunt în ordine, sper că n-am uitat nimic… Dacă am greșit cu ceva, iertați-mă!

— Am o misiune importantă să-ți încredințez: să primești în mare secret un vizitator de marcă. Apollodor ți-l va aduce, va trebui să-i evitați pe

curioși.

Charmion fu încântată.

— Un bărbat?

— Iulius Cezar. Trebuie să stau de vorbă cu el.

— Nu vă asumați un risc prea mare?

Cleopatra zâmbi.

— Liniștește-te, romanul ăsta știe să se arate diplomat.

Regina se retrase în vasta ei cameră plină cu miresme de iasomie. Acoperit cu un brocart aurit, patul era un peisaj în care amantului ei îi va face plăcere să se piardă. Charmion aranjase buchete de iriși în colțurile încăperii. Pe o măsuță joasă, două cupe din argint și o micuță amforă cu vin alb, decorată cu scene amoroase.

Cum de ghicise servitoarea? Dintotdeauna presimțea dorințele stăpânei și găsea mijloacele de a i le satisface. Cleopatra își scoase rochia grea de ceremonie, își desprinse părul din coc și își puse pe ea un simplu voal, ușor și diafan.

Nu era oare victima unui miraj? Nu, Cezar, bărbatul cel mai puternic din lume va fi în curând alături de ea, atent și pasional. Prima lor noapte de dragoste ștersese diferența de vârstă dintre ei, dar Cleopatra trebuia să cedeze în fața evidenței: sarcina lui Cezar era terminată, iar el se pregătea să se întoarcă la Roma pentru a se lupta cu niște adversari îndârjiți și pentru a cuceri puterea supremă. Înainte de a-l pierde, dorea să împartă cu el ultimele

momente de extaz.

— Iată-l, anunță Charmion, excitată.

Imperatorul nu rezistase invitației, iar șambelanul Apollodor știuse să-l conducă într-o discreție perfectă.

Revăzând-o pe Cleopatra, Cezar simți din nou o atracție irezistibilă. Când ea i se cuibări în brațe, un puternic sentiment de fericire îi inundă întreaga ființă. Niciodată nu și-ar fi închipuit că va trăi o iubire atât de violentă, încât să-i anihileze reținerea lui naturală și controlul asupra lui însuși. El, care se credea un cunoscător al femeilor, era subjugat de misterele acestei regine și simțea o dorință nestăvilită s-o exploreze.

O purtă pe brațe până în patul imens, îi scoase voalul și o contemplă.

— Aceasta va fi ultima noastră noapte, nu-i așa? îl întrebă ea, cu vocea acoperită de o umbră de tristețe.

— O să-mi închizi ușa odăii tale?

— Nu, bineînțeles că nu! Dar tu trebuie să pleci…

— Cerul mă reține aici. Este anotimpul vânturilor etesiene, vânturile din nord care fac navigația prea periculoasă.

În culmea fericirii, tânăra regină își dezbrăcă amantul și se lăsă pradă mângâierilor lui, implorând-o în tăcere pe zeița cerului să lase acele vânturi miraculoase să sufle săptămâni în șir.

42

Însoțiți de legionari romani, trimișii Cleopatrei îi

plătiseră pe mercenari, ordonându-le să se disperseze și să plece departe de Pelusium. Autorizați să ia cu ei proviziile adunate de Unchiaș, soldații armatei improvizate nu erau nemulțumiți să scape așa de ieftin. Aventura aceea ar fi putut lua o întorsătură urâtă.

— Ce se petrece în Alexandria? întrebă Unchiașul.

— Apele s-au liniștit, răspunse unul dintre delegații reginei. Grație intervenției lui Cezar, conflictul dintre Ptolemeu și Cleopatra s-a terminat și cei doi suverani, aliați ai Romei, au organizat un banchet fabulos pentru a sărbători reconcilierea. Poporul este mulțumit, frumoasa noastră cetate revine la viață. Foarte satisfăcută de serviciile tale, regina dorește să te angajeze ca adjunct al șambelanului ei; simbrie excelentă, casă și masă oferite. Care-i decizia ta?

— Știi, eu cu orașul…

Vânt de Miazănoapte ridică urechea dreaptă.

— Ce, tu vrei să vezi Alexandria?

Măgarul confirmă.

— Asta mai lipsea! Bun, să mergem atunci.

Delegatul era surprins.

— Animalul ăsta îți dictează conduita?

— Măgarul meu știe bine unde merge.

Călătorii urcară la bordul corabiei reginei. La proră, Vânt de Miazănoapte savură spectacolul mării.

*

Generalul Achillas o respinse pe fetișcana ale cărei dezmierdări îl plictiseau. Era timpul să treacă la alta, mai iscusită.

Aghiotantul asprului șef al armatei cu față pătrățoasă și barbă neagră dădu buzna în apartamentele lui din fortăreața de la Pelusium.

— Pleacă, pleacă!

— Cine, soldățoii Cleopatrei?

— Își părăsesc pozițiile, convingeți-vă singur!

Achillas se îmbrăcă în grabă cu o tunică grosolană și se urcă în vârful meterezelor.

Mercenarii strângeau corturile, două coloane de pedestrași plecau deja spre nord, mici grupuri se împrăștiau.

— E dubios, zise Achillas. După părerea mea, asta-i o simplă manevră de diversiune. Au plănuit să ne atace din mai multe părți în același timp și încearcă să ne inducă în eroare. Fiecare să rămână la postul lui.

Ziua se scurse încet, sub privirea generalului. La apus, acesta nu mai avea nicio îndoială, era vorba într-adevăr de o dispersare a trupelor. Tâlharii ăștia aveau de gând să se reunească la distanță mare de Pelusium ca să pregătească o ofensivă de proporții? Puțin probabil. Neîncrezător, Achillas le ordonă iscoadelor să-i urmărească și să se asigure că acești prădalnici nu pregăteau vreo lovitură.

Iritat, Achillas înfulecă o rață friptă și goli o amforă de vin roșu care i se urcă la cap. De cine își băteau joc

la Alexandria și de ce Pothinus nu-i trimitea ordine precise? Acesta domnea asupra finanțelor, dar el, Achillas, dispunea de armată! Cei doi complici ai săi, eunucul și preceptorul, uitau că el era al treilea membru al consiliului de regență, singurul capabil să mențină ordinea. Faptul că era neglijat în felul ăsta începea să-i displacă.

A doua zi dimineața, iscoadele confirmară împrăștierea mercenarilor, iar generalul primi în sfârșit o misivă oficială cu sigiliul lui Pothinus. Veștile erau uluitoare: reconciliați, Ptolemeu și Cleopatra acceptaseră să domnească împreună, iar Cezar era încântat de acest acord!

„N-o să țină”, gândi Achillas, convins că regina se va grăbi să-l pună pe frățiorul ei în planul al doilea și să reia singură frâiele puterii. Instrucțiunile erau clare: așteptând plecarea romanilor, armata rămânea cantonată la Pelusium, pentru a se evita vreun incident care ar putea să repună în discuție acordul obținut.

Achillas înțelegea abila strategie a lui Pothinus: lipsită de ajutorul lui Cezar, Cleopatra va fi izolată și va deveni o pradă ușoară. Atunci, armata se va întoarce în Alexandria, vrăjitoarea va fi eliminată și Ptolemeu va domni luându-și o altă nevastă, supusă și mută.

Odată pericolul îndepărtat și viitorul promițător, Achillas și oamenii lui puteau să se consacre odihnei, mâncărurilor alese și femeilor ușoare. Și când

Pothinus o să-i dea ordinul, el o să-i taie cu plăcere capul Cleopatrei.

*

Unul dintre valeții eunucului era categoric: Cezar și Cleopatra își petrecuseră noaptea împreună în camera reginei. În ciuda precauțiilor șambelanului Apollodor, un servitor îl recunoscuse pe roman.

Mai întâi contrariat, Pothinus minimaliză evenimentul: acest tiran de cincizeci și doi de ani ceruse ceea ce i se cuvenea de la o tânără frumoasă, încântată să-și ia înapoi, grație lui, o parte a tronului și crezând că va reuși să-l înlăture pe Ptolemeu. Naivitatea unei femei ambițioase!

Ras, parfumat și îmbrăcat cu o strălucitoare tunică portocalie, a cărei amploare îi ascundea rotunjimile, Pothinus se grăbea să meargă în port. În treacăt, îndepărtă câțiva curteni preocupați să-și mențină privilegiile și, înconjurat de o mică suită, ieși din palat.

Un vânt ușor bătea pe cheiurile rezervate corăbiilor marinei regale. În apropiere, fuseseră ancorate la țărm cele ale lui Cezar, pe care eunucul se miră să le vadă la locul lor.

— Aduceți-l la mine pe supraveghetorul principal, ceru el.

Responsabilul veni cu pas domol.

— Cezar n-a luat decât o corabie?

— Romanul? N-a plecat, toate corăbiile lui sunt aici.

— Ești sigur?

— Sunt în post din zorii zilei. Numai trei corăbii comerciale au părăsit Alexandria.

Contrariat, Pothinus îl convocă pe unul din căpitanii flotei lui Cezar. Cu fața brăzdată de riduri, marinarul nu părea prea amabil.

— Când plecați?

— Nu se știe precis. Nu simțiți nimic în aer?

— Nu, eu…

— Vânturile etesiene! Din cauza lor, navigația este imposibilă. Trebuie să așteptăm să se potolească.

43

Cezar își asuma niște riscuri nebunești. Odată problema egipteană rezolvată, ar fi trebuit să plece din Alexandria și să se preocupe de partizanii lui Pompei care, avizi de răzbunare, se vor strădui să-i blocheze drumul spre Roma și spre puterea absolută, acea putere la care visa, nu pentru propria glorie, deja recunoscută, ci pentru a face din țara lui stăpâna lumii. Trebuia să pună capăt conflictelor interne, disputelor personale și crizelor economice; o muncă titanică, dar atât de palpitantă, și un drum stabilit dinainte.

Un drum pe care apărea Cleopatra.

Obișnuit cu luptele și încercările, Cezar neglijase una dintre ele: iubirea. El, un *imperator* care nu se temuse nici de germani, nici de iberi, nici de gali, nici de legiunile lui Pompei, ceda acum în fața unei tinere

firave. Nu putea pleca de lângă ea și nu găsise decât un motiv jalnic, vânturile din nord, care ar fi putut să-i justifice inexplicabila ședere în Alexandria.

O ședere periculoasă… Modesta armată a lui Cezar n-ar putea face față trupelor lui Ptolemeu, dacă regișorul i-ar declara război! După răsunătoarea lui reconciliere cu Cleopatra, de ce ar adopta o atitudine agresivă?

Când mâna reginei îi mângâie obrazul, Cezar uită toate temerile. Farmecul vocii ei era completat de magia gesturilor, de o asemenea blândețe, încât îl vrăjeau.

— De vreme ce rămâi, murmură ea, este inutil să ne mai ascundem.

— Dar nu ești soția lui Ptolemeu?

— Asta-i o simplă ficțiune politică! Nimic nu-mi interzice să te iubesc.

— Alexandrinii nu se vor simți jigniți?

— Escapadele tatălui meu îi amuzau! Moravurile sunt libere aici, nimeni nu se va ofusca din cauza relației noastre. Alianța dintre Egipt și Roma… Nu este asta o veste minunată?

— Mă vei face fericit, Cleopatra?

— Tu hotărăști.

Ea îi înlănțui gâtul cu brațele.

— O să-ți arăt orașul meu! Pe lângă el, Roma nu este decât un târgușor amărât.

*

Cezar se reculese îndelung în mausoleul care

adăpostea sarcofagul lui Alexandru cel Mare, apoi Cleopatra îl duse la Muzeu, inima culturală a capitalei. Consacrat Muzelor, chezașe ale activităților artistice și intelectuale, el ocupa un spațiu vast unde fuseseră construite un sanctuar, o bibliotecă imensă, un refectoriu, camere de locuit și săli de studiu destinate mai ales astronomiei și medicinei. Aici, specialiștii în anatomie disecau cadavrele, iar farmaciștii își preparau poțiunile. Căci Muzeul era cea mai înaltă treaptă a cercetării științifice, permițând locatarilor săi să-și aprofundeze cunoștințele și să facă numeroase descoperiri.

Să locuiești la Muzeu era o poziție invidiată și de invidiat. Hrăniți și îngrijiți pe cheltuiala statului, savanții nu plăteau impozite și se consacrau în întregime disciplinei lor, departe de zbuciumul lumii din afară. Ei beneficiau de apartamente spațioase, de o agreabilă sală de mese, de o grădină, de o promenadă pe sub niște arcade și de o sală mare de conferințe, echipată cu scaune confortabile. Astronomi, chirurgi, medici, filosofi, retori, specialiști în hidrostatică și alți cercetători se întâlneau zilnic și își îmbogățeau cunoștințele.

Cleopatra i-l prezentă lui Cezar pe marele preot al Muzeelor, director al instituției și unul dintre înalții demnitari ai curții. Ca să ocupi acest post ți se cereau competențe serioase, iar conducerea Muzeului era o sarcină grea și totodată captivantă.

Romanul simți un viu interes să discute cu locatarii

Muzeului și vastele lui cunoștințe, atât în astrologie, cât și în filosofie, îi uimiră pe mulți dintre ei. El, care scria într-o latină foarte îngrijită, le dădu sfaturi utile prozatorilor. Dornic să învețe, Cezar asistă la mai multe conferințe și petrecu ore lungi în grădină, în compania amantei lui și a eruditilor, care erau încântați să-i prezinte rezultatele cercetării lor neobosite.

Apoi, Cleopatra îi deschise lui Cezar ușile Bibliotecii fondate de Ptolemeu I, căruia primul bibliotecar, Demetrios de Phalene, nu ezita să-i spună: „Cărțile au mai mult curaj decât curtenii când e vorba să le prezinte regilor adevărul". Aranjate cu grijă pe rafturi, toate acele *volumina* erau compuse din foi de papirus lipite și înfășurate pe un băț din lemn. Etichetate și repertoriate cum se cuvine, cele șapte sute de mii de volume ale Bibliotecii din Alexandria erau consacrate subiectelor din multiple domenii precum istoria, geografia, etnografia, mitologia, astrologia, astronomia, ornitologia, minunile lumii, medicina, magia, literatura și chiar jocurile și rețetele de bucătărie! Această aspirație către știința universală îl ului pe *imperator* care străbătu sălile în care scribii și filologii copiau fără încetare texte, revizuindu-le. Niște bibliotecari inventariau achizițiile recente, căci statul cumpăra manuscrise de la suverani străini, de la orașe sau de la particulari. O mulțime de traduceri din egipteană, caldeeană, persană, latină și din diverse alte limbi

ocupau rafturile.

Cezar se interesă de traducerea grecească a Torei, pe care prietenul său evreu, Antipatros, și coreligionarii săi o utilizau, și despre lucrarea preotului Manethon, redactată la cererea lui Ptolemeu I și care prezenta lista celor treizeci de dinastii ale Egiptului faraonic. Niciun imperiu nu fusese atât de stabil și prosper, traversând secolele fără a-și renega vreodată instituțiile.

Una dintre cărți îl fascină: *Tratatul* lui Hermes Trismegistul, moștenitor al zeului egiptean Thot, maestrul cuvintelor sacre. Nimeni nu mai scrisese precepte atât de profunde despre nașterea spiritului, opera divină și legile eterne ale creației.

— Acum, zise Cleopatra, cunoști locurile unde mi-am petrecut copilăria și adolescența.

Fără a se sinchisi de privirile aruncate pe furiș de eruditi, Cezar o luă în brațe.

— Înțeleg mai bine acum farmecul cuvintelor tale, hrănite cu toată această știință.

— Ai fi preferat o idioată adorabilă?

— Tu ești o regină, Cleopatra, și meriți să domnești.

44

Rapoartele spionilor lui Pothinus se potriveau: Cezar își petrecea zilele la Muzeu și la Bibliotecă, iar nopțile în patul Cleopatrei. Romanul asculta conferențiari, discuta cu filosofi, citea texte de magie și astrologie, lua parte la dezbateri literare și

științifice și nu se mai sătura de farmecele tinerei lui amante. Cezar războinicul, cuceritorul, viitorul stăpân al Romei, devenise un student îndrăgostit!

Descumpănit, Pothinus nu știa ce să creadă; deși vânturile din nord se potoliseră, învingătorul lui Pompei n-avea de gând să plece din Alexandria. Dat fiind comportamentul său lipsit de agresivitate, populația își păstra calmul, dar cum avea să evolueze această situație neobișnuită?

— Te cheamă regele, îl anunță Teodot, pe a cărui frunte apăruse un rid nou.

— Mai târziu, sunt ocupat.

— Este un ordin, Pothinus.

— Ce?

— Ptolemeu s-a schimbat mult, este mai dur și se crede capabil să guverneze.

— Pune-l pe puștiul ăsta obraznic la locul lui!

— Mi se împotrivește; să ne prefacem că ne supunem.

Ptolemeu al XIII-lea, Cleopatra, Arsinoe… Uneori, Pothinus ar fi trimis bucuros în infern această familie imposibilă și l-ar fi manipulat pe ultimul ei membru, care nu era decât un băiețel.

Dar reconcilierea dintre rege și regină, legați prin binecuvântarea lui Cezar, îl constrângea să meargă pe căi ocolite, înfruntând această realitate.

— Suveranul nostru nu se mai îndoapă cu prăjituri, preciză Teodot, își lucrează mușchii în fiecare zi la sala de gimnastică, unde dă jos grăsimea și primește

rapoartele demnitarilor.

Pothinus se strâmbă; pretențiile astea de independență îi displăceau. Mergând cu pas greoi, ajunse în sala de audiență pe care tânărul monarh se hotărâse s-o ocupe. Un înalt funcționar tocmai îi înmânase un dosar.

— Ți-a luat mult să vii, Pothinus. Pe viitor, grăbește-te să răspunzi la solicitările mele.

— Am înțeles, Maiestate.

— Poeții mă plictisesc, mărturisi regele, și prefer socotelile statului. Deși reformele Cleopatrei au fost cât pe ce să ne ruineze, nici gestiunea actuală nu este satisfăcătoare. Și tu ești principalul responsabil.

Eunucul înghiți în sec.

— Este un domeniu complex și…

— Și eu sunt prea tânăr pentru a-l stăpâni! Nu sunt de aceeași părere. Neglijență, corupție, privilegii inadmisibile… Nu iei în seamă aceste nereguli?

— Ele mă preocupă, Maiestate.

— Insuficient, Pothinus! Trebuie să scăpăm de aceste bube, dar altceva e mai urgent.

Eunucul nu-l recunoștea pe băiețelul capricios, indiferent la problemele statului.

— Potrivit informatorilor mei de la sala de gimnastică, Cezar ar fi amantul sorei mele.

— Exact, Maiestate.

— Romanul îmi lezează demnitatea! De ce n-a părăsit Alexandria?

— Din cauza vânturilor din nord.

— Își bate joc de noi și se comportă ca un tiran într-o țară cucerită!

— La drept vorbind, obiectă Pothinus, se mulțumește să viziteze orașul, să urmărească învățătura savanților Muzeului și să frecventeze Biblioteca.

— Un viclean! Cezar studiază terenul și se pregătește să mă răstoarne de la putere. Fă tot ce-ți stă în putință pentru a-l constrânge să plece. Dacă eșuezi, voi chema armata lui Achillas și voi folosi forța.

Pothinus se albi la față.

— Maiestate, legionarii romani sunt soldați remarcabili și…

— Nici ai noștri nu sunt lași, în plus, avem o enormă superioritate numerică. Execută ordinele, Pothinus, și fii eficace.

*

„Măi, să fie, recunoscu Unchiașul, asta da minunăție!”, iar Vânt de Miazănoapte îi împărtășea părerea debarcând în marele port al Alexandriei, închis la est de capul Lochias; la vest, în portul Bunei Reîntoarceri, erau ancorate corăbii mari, comerciale. Măgarul admirase farul care domina cele două bazine principale separate de digul care lega insula Pharos de țărm. Un port interior, „cutia”, era legat de un canal către lacul Mareotis și brațul canopic1 al Deltei Nilului.

Chiar dacă templele și clădirile oficiale nu le egalau

pe cele ale vechilor egipteni, ele nu erau lipsite de distincție, și Unchiașul se minună de lărgimea străzilor, mai ales de cea a arterei principale, Calea Canopică, orientată de la est spre vest, lată de treizeci de metri și lungă de cinci kilometri. Străzile erau dispuse după un caroiaj care împărțea orașul în cinci cartiere, cărora administrația le dăduse numele corespunzătoare primelor cinci litere ale alfabetului grecesc.

Agitația orașului părea necontenită: egipteni, greci, evrei, cipRioți, asiatici și alți străini din țări apropiate sau îndepărtate alergau în toate părțile. Marinari, docheri, curieri, negustori, mici comercianți, artizani își vedeau de treburile lor sub privirea cetățenilor aparținând celor cinci triburi deținătoare ale culturii grecești și dominând restul populației.

— Acum, ai văzut, îi zise Unchiașul lui Vânt de Miazănoapte, oamenii de aici sunt foarte nervoși, ar trebui să ne întoarcem în satul nostru.

Măgarul, căruia trecătorii îi admirau robustețea și coloritul frumos al părului cenușiu-deschis, se făcea că nu îl aude. El îl urmă pe trimisul reginei, care o luă înspre cartierul palatelor.

„Nu-mi miroase a bine, presimt c-o să intrăm în belele”, își zise Unchiașul care nu fusese niciodată în stare să prezică viitorul.

Totuși, primirea se dovedi amabilă, iar șambelanul Apollodor veni personal să-i întâmpine pe noii sosiți.

— Mă bucur să te revăd! Cum ți se pare capitala?

— Superbă, superbă… Dar călătoria mi-a uscat gâtlejul.

— O problemă ușor de rezolvat! Pivnița palatului nu te va dezamăgi. Ți-am rezervat o locuință agreabilă, iar măgarul tău nu va duce lipsă de nimic. Crezi că va accepta să transporte corespondența privată a reginei?

— Privată… Asta înseamnă confidențială?

— Oarecum.

„Ei, poftim, constată Unchiașul, încep belelele.”

— Regina Cleopatra este în siguranță?

— Între noi fie vorba, nu sunt sigur. Relația ei cu Cezar este de notorietate publică și mă tem ca ea să nu nemulțumească populația Alexandriei. Dar să nu fim pesimiști: romanul va părăsi până la urmă orașul, iar noi ne vom relua obiceiurile. Între timp, îmi vei fi de mare ajutor. Te-ai descurcat atât de bine cu aprovizionarea adunăturii noastre de mercenari, încât munca la palat va fi o plăcere!

— Ce va trebui să fac?

— Să supraveghezi alimentele destinate Cleopatrei și lui Cezar.

— Asta înseamnă… Să le gust?

— Nu, nu! Vei avea la dispoziție servitori pentru așa ceva. Tu te vei preocupa de calitatea produselor și vei alege cei mai buni furnizori. Ce zici, îți convine această sarcină nobilă, plătită generos?

Unchiașul se scărpină în bărbie. În mod evident, era prea frumos.

— Bine, să încercăm…

Sicilianul îl bătu cu palma pe umăr.

— Bine ai venit la palat! Vom face treabă bună împreună. „Unde m-au adus zeii?” se întrebă Unchiașul.

45

Ghidat de Cleopatra, Cezar descoperi cu plăcere atelierele din Alexandria care produceau mărfuri de preț exportate în numeroase țări, mai ales veșminte de lână și de in. Romanul observă că războaiele de țesut erau puse sub sigiliu, iar muncitorii controlați, pentru a se evita confecționarea de mărfuri clandestine pentru care nu se plătea impozit. Aceeași severitate pentru parfumieri și sticlari, de o îndemânare uluitoare și a căror muncă aducea o adevărată avere statului. Poliția era peste tot, astfel încât să se evite o economie paralelă. Taxele, considerabile, asigurau modul de viață al aristocraților greci, singurii abilitați să poarte titlul de „cetățeni ai Alexandriei”, conform principiilor democrației care le asigura menținerea privilegiilor. Bineînțeles, femeile erau considerate niște minore care depind de un tutore. Preluând puterea, grecii distruseseră statutul egiptencelor, egale cu bărbații, și nu păstraseră decât imaginea reginei, prezentă alături de rege. Întrucât în epoca faraonică soțul era numit „frate”, iar soția „soră”, regii Ptolemei se pronunțaseră pentru necesitatea unui cuplu regal

care unea un frate și o soră de același sânge.

Cezar admiră bijuteriile din aur ornate cu pietre prețioase și nu scăpă ocazia să-i ofere Cleopatrei un colier magnific pe care i-l puse imediat la gât. Împreună, se amuzară să studieze cu atenție faimoasele figurine de teracotă, cu repertoriu nelimitat. Ele reprezentau farul, templele, divinitățile, actori, muzicieni, dansatori, purtători de lampă, animale, personaje grotești, bărbați cu mădularul viguros și amanți dedându-se la hârjoneli vesele.

Uitând de Roma, *imperatorul* pătrundea în inima vieții alexandrine, petrecea zile captivante și nopți fermecătoare, din ce în ce mai îndrăgostit de tânăra lui metresă. El, noul Romulus, fiu al lui Venus și descendent al eroului Eneas, vorbi de lunga lui carieră: tribun militar, chestor, edil, consul, proconsul, general victorios, dar și Mare Pontif, adică șef al religiei.

— Te invit la o ceremonie celebrată la Serapeum, marele templu al lui Serapis, îl anunță Cleopatra.

O sută de trepte duceau la sanctuarul construit pe o colină ce domina cartierul Rhakotis, nume al unui vechi sat egiptean. O imensă esplanadă preceda edificiul cu acoperiș poleit cu aur. La adăpostul unui portic, o bibliotecă numărând mii de lucrări.

Cleopatra și Cezar trecură pragul templului cu ziduri decorate cu fâșii de aur, argint și bronz. Pătrunzând printr-o fereastră situată la răsărit,

razele soarelui luminau gura statuii colosale a lui Serapis, un bătrân bărbos și cu părul lung, care stătea pe un tron și ținea în mână un sceptru. Lângă el, Cerber, câinele infernului. Purtând pe cap un oboroc ornat cu spice de grâu și ramuri de măslin, zeul avea ochi din pietre prețioase care străluceau în întuneric.

— Serapis i-a apărut în vis lui Ptolemeu I, îi dezvălui Cleopatra, și i-a cerut regelui să-i ofere un lăcaș în Alexandria. În ființa lui se contopesc străvechiul zeu al renașterii, Osiris, și taurul Apis, simbol al puterii vitale. Făcând pământul roditor, Serapis se unește cu Isis, suverana marilor mistere, și protejează cuplul regal.

Niște preoți puri, îmbrăcați cu veșminte de in alb, apărură în procesiune și se așezară în jurul statuii. Cezar și Cleopatra se apropiară.

— Accepți să participi la acest ritual? îl întrebă ea cu voce scăzută.

— Va fi periculos?

— Serapis face pământul roditor, îi aminti regina emoționată, și mă tem să nu…

— Să-l lăsăm pe zeu să acționeze, decise Cezar.

Ieșind din penumbră, superiorul preoților puri purta într-o mână un vas cu apă lustrală și în cealaltă un vas din care țâșnea o flacără.

Recunoscându-l pe Hermes, Cleopatra își înăbuși un strigăt de uimire. Fericită să-l ducă pe amantul ei în templu și să-l determine să facă un pas decisiv, ea

realiza și mai bine importanța acestui moment.

Obișnuit să susțină privirea bărbaților cu un caracter puternic, Cezar fu impresionat de cea a marelui preot și se simți incapabil să-l domine.

Din instinct, regina și *imperatorul* îngenunchează.

Hermes vărsă apa purificatoare pe fruntea lor și trecu flacăra creatoare prin dreptul feței lor. Folosind două elemente majore cu ajutorul cărora zeii creaseră universul, el făcu sufletele celor doi amanți să descopere realități invizibile.

*

De pe esplanada templului, Cezar și Cleopatra contemplară îndelung Alexandria, portul și farul. Soarele de toamnă scălda orașul într-o lumină blândă, iar albastrul mării se unea cu cel al cerului, formând un tablou idilic, ca și cum nimic nu putea să tulbure pacea acelei zile perfecte.

Cleopatra îi oferea lui Cezar o lume nebănuită, cea a iubirii, cea a unei capitale cu bogății surprinzătoare, cea a unui Orient care se dovedea a fi un izvor de prosperitate. Era palpitant să trăiască aici, să descopere un nou orizont. Și ce fericire să frecventeze Muzeul și Biblioteca, să-i asculte pe filosofi și savanți, să exploreze texte care transmiteau înțelepciunea scriitorilor antici!

Refuzând mondenitățile, Cezar lua cina doar cu Cleopatra, ale cărei vorbe îl încântau. Savurând erudiția și umorul ei, ar fi vrut să oprească timpul în loc și să se bucure pentru totdeauna de miracolul

acestei comuniuni. Oare acele zile fericite din Alexandria reprezentau sfârșitul conflictelor brutale prin care trecuse, oare Cleopatra era adevăratul său destin?

Cezar își punea întrebări, regina îi răspundea prin ardoarea sentimentelor ei. Prizonier al dorințelor și al plăcerilor, el nu simțea nevoia să plece și era convins că ajunsese în sfârșit pe tărâmul la care visase.

Cleopatra evoca vârsta de aur a școlii din Alexandria, secolul matematicianului Euclid[17], al sculptorului Apelle și al poetului Callimah, când slujnica Charmion, jenată, îndrăzni să-i deranjeze pe cei doi îndrăgostiți.

— Un ofițer vrea să vă vadă.

— Cum îl cheamă? întrebă Cezar.

— Rufin. Pretinde că e ceva grav.

Locotenentul *imperatorului* nu se ținea de farse, venirea lui era probabil justificată.

— Să între.

46

Incapabil să-și stăpânească emoțiile, Rufin tuna și fulgera.

— Este intolerabil! își bate joc de noi, situația asta nu mai poate dura. Șarpele ăsta de Pothinus…

— Ce mârșăvie a comis? întrebă Cezar.

---

[17] Secolul I î.H. (n. a.)

— A livrat soldaților noștri grâu vechi, mucegăit, și bere imposibil de băut! Acest fapt provoacă nemulțumiri în rândurile noastre și oamenii se miră că nu interveniți.

— Liniștește-te, Rufin, voi rezolva problema chiar mâine.

În noaptea aceea, Cezar dormi puțin. Cleopatra își folosi toate resursele de seducție pentru a-l reține lângă ea și a-l împiedica să-l trezească pe eunuc. Pentru că orele viitoare se anunțau dificile, regina îl târî cu ea în vâltoarea plăcerilor.

*

Pothinus se aștepta să fie convocat de Cezar, dar nu în acel loc: micuțul palat al Cleopatra de pe insula Antirhodos, situat lângă un templu al zeiței Isis. Vederea era superbă. În depărtare, marea strălucea.

Cu mâinile încrucișate la spate, cuprins de o mânie stăpânită, *imperatorul* nu se mai sinchisi de formulele de politețe.

— Ce înseamnă asta, Pothinus?

— Despre ce vorbiți?

— Despre mâncarea stricată livrată soldaților mei.

— Le ofer ceea ce am, iar ingratitudinea voastră mă consternează. Romanii n-ar trebui să se arate mulțumiți că sunt hrăniți pe cheltuiala altora?

— Nu apreciez ironia ta!

Tonul eunucului deveni mieros.

— Locuitorii Alexandriei vă mulțumesc că ați evitat un conflict sângeros reconciliindu-i pe Ptolemeu și

Cleopatra. Totuși, prezența voastră prelungită ar putea deveni izvor de discordie și ar fi înțelept, în ceea ce vă privește, să vă întoarceți la Roma. Administrațiile noastre vor încheia contracte comerciale, iar între noi va domni cea mai bună înțelegere. Vânturile din nord s-au potolit, călătoria nu mai prezintă riscuri.

Scurta tăcere a lui Cezar îi dădea lui Pothinus speranța unui răspuns favorabil. Argumentele aveau greutate, iar generalul ăsta nu se gândea decât la cariera lui. Interludiul Cleopatra, oricât ar fi fost de plăcut, trebuia să se termine.

— Curtezan fățarnic ce ești, îndrăznești încă o dată să-mi dictezi conduita! N-am de gând să părăsesc Alexandria unde am multe lucruri de descoperit, și singurii mei interlocutori vor fi regele Ptolemeu și regina Cleopatra. Tu strânge iute cei zece milioane de dinari datorați Romei și hrănește-mi soldații așa cum trebuie. Altfel, voi cere capul tău și îl voi obține.

Alb la față, Pothinus era aproape mort de frică și fu fericit să iasă teafăr din palatul acela blestemat.

*

Timp de mai multe ore, eunucul nu-și potoli mânia și personalul său fu nevoit să-i suporte dispoziția proastă și capriciile. Când veni preceptorul Teodot, îi povesti în detaliu umilirea la care îl supusese bruta de roman.

— Ucigașul ăsta m-a amenințat, pe mine, Pothinus! Vrea să-mi taie capul, să pună stăpânire pe

Alexandria, să-l destituie pe Ptolemeu și să-și urce târfa pe tron! Degeaba o să-i dăm banii pe care-i cere, asta nu va servi la nimic; abia azi văd clar ce joc face!

— Așadar, împărtășești opinia mea și a regelui nostru: trebuie să scăpăm de Cezar și de Cleopatra. Știi că s-au dus la templul lui Serapis și că au fost binecuvântați cu apă și foc, asemenea unui viitor cuplu regal?

— E prea de tot, să acționăm cât mai repede!

— Să folosim vechile metode, preconiză Teodot; oricât de suspicios ar fi romanul ăsta, tot o să-i venim de hac.

Isis, deținătoare a secretelor învierii din morți și a formulelor magice; Isis, mamă a lui Horus, întruchipare umană a șoimului celest și protector al regalității. Venerând-o pe zeiță în micul sanctuar al insulei Antirhodos, Cleopatra avea sentimentul că se întoarce în timp și se contopește cu spiritul marii zeițe al cărei nume se scria, în hieroglife, cu un semn care reprezintă un tron. Ea, care îi era călăuzitoare și inspiratoare, o îndemna să depășească frontierele Greciei și ale Alexandriei pentru a regăsi rădăcinile Egiptului faraonic și pentru a face arborele vieții să înflorească din nou.

Să-l iubească pe Cezar, să fie iubită de el... Miracolul acela nu-i era de ajuns tinerei regine. Dăruindu-i acea fericire neașteptată, Isis n-o incita oare să-și exercite pe deplin funcția domnind peste

întreg Egiptul și nu doar peste Alexandria? Încetând să mai fie o străină, Cleopatra se înscria în șirul dinastiilor care primeau moștenirea faraonilor și o duceau mai departe.

— Dacă asta este dorința ta, zise vocea gravă a lui Hermes, nu i-o ascunde lui Cezar și convinge-l să te ajute să-ți realizezi visul.

Statura înaltă a magului umplea micul templu.

— Nu la Alexandria va putea să ți se împlinească măreţul plan, zise el. Departe de aici, în sud, la Dendera, constructorii ridică un imens sanctuar consacrat zeițelor Hathor și Isis. Va fi unul dintre cele mai frumoase din țară și acolo te vei iniția în marile mistere, cu condiția să nu uiți chemarea lui Isis, chiar și în timpul celor mai grele încercări.

Hermes își deschise palma dreaptă; conținea o piatră neagră care difuza o lumină portocalie.

— Când ritualiștii adună bucățile împrăștiate din trupul lui Osiris și îl refac, ei fasonează această piatră divină pe care Isis o folosește pentru a-l reînvia pe soțul ei defunct. În fiecare an, în timpul celebrării, piatra moare și renaște. Aceasta este ultima, cea mai recentă, Cleopatra; nu te despărți de ea și folosește-o cu înțelepciune.

— Luminează-mă și mai mult! Cum…

— Să guvernezi presupune să știi să înfrunți încercările la care te supune destinul. Când situația o va cere, dovedește-ți valoarea.

Hermes îi dădu piatra Cleopatrei și ieși din

sanctuar.

47

Regina dormea goală și Cezar o contempla. Nopțile erau la fel de frumoase precum zilele și pasiunea lui pentru Cleopatra creștea neîncetat. Talentele ei de amantă erau completate de farmecul unei conversații mereu reînnoite, când superficială, când profundă. Înfocată și tandră, entuziastă și delicată, această tânără era o ființă de excepție căreia Cezar nu reușise nici pe departe să-i înțeleagă toate misterele.

Ea deschise ochii și privirile li se încrucișară.

— Trebuie să-ți spun adevărul, murmură ea.

— Ce mi-ai ascuns?

— Esențialul.

Intrigat, Cezar se așeză pe marginea patului și îi luă cu blândețe mâinile.

— Complotezi împotriva Romei?

— Te iubesc, Cezar, și îmi iubesc țara care nu se reduce la Alexandria. S-a deschis un drum care duce la Egiptul faraonilor, prezenți în străfundul sufletului meu. Vreau să reînviez acel Egipt și să-i redau măreția trecută.

— Imperiul acela a dispărut, vârsta lui de aur este de mult apusă.

— Alexandria este o amăgire. Pentru prima oară, capitala Egiptului este un port pentru că grecii au ales să se așeze la marginea țării reale, între mare și un lac, uitând gloriosul trecut al Celor Două Țări! Dar

acest trecut nu este mort; dimpotrivă, el renaște sub forma unor temple imense în care gândirea anticilor continuă să fie predată și transmisă. Eu am devenit egipteană și această transformare îmi călăuzește viața.

— Visezi să fii… faraon?

— Au existat femei care au îndeplinit funcția supremă, și această instituție a rămas în vigoare. Până și Alexandru cel Mare a trebuit să se încoroneze faraon pentru ca puterea lui să fie recunoscută de poporul egiptean! Succesorii săi au respectat obiceiul, dar au greșit închizându-se în palatele și în mentalitatea lor grecească. Tu ai ieșit dintre granițele țării tale și ai cutreierat lumea. Mâine, vei ridica Roma la rang de imperiu și poți să-mi înțelegi ambițiile care nu se opun alor tale.

Discursul Cleopatrei era cel al unui șef de stat și Cezar îl luă în serios. Desigur, viziunea ei nebunească n-avea nicio șansă să prindă formă. Totuși, regina îi va consacra energia și capacitățile ei și va încerca să-i dea o aparență de realitate. Un Egipt legat de spiritualitatea și tradițiile lui, un Egipt puternic și mândru de prestigiul său… Cezar n-avea de ce să se teamă de un asemenea partener. Femeia pe care o iubea guverna Cele Două Țări cu intenția de a le reface prosperitatea, iar bogățiile produse vor fi, în mare parte, exportate spre Roma. Aliați, Egiptul și Roma vor domina Orientul și Occidentul.

Neliniștită, regina aștepta verdictul *imperatorului*.

Fără sprijinul său, visul ei va rămâne literă moartă.

— Eu am planuri mari pentru Roma, tu ai pentru Egipt și ne iubim unul pe celălalt la fel de mult cum ne iubim țările. O femeie cu vedere scurtă și îngustă la minte m-ar fi dezamăgit. Dar tu, tu aspiri să răstorni cursul timpului reconstruind Cele Două Țări asemenea strămoșilor tăi! Este imposibil, Cleopatra, dar numai imposibilul mă interesează și n-am încetat să-l înfrunt. Arată-te la înălțimea idealului tău și vom rămâne uniți pe vecie.

Mulțumindu-i lui Isis, tânăra femeie își îmbrățișă amantul. În curând, se vor duce la Dendera pentru a o venera pe marea zeiță și pentru a se impregna cu puterea ei.

*

Încântat să străbată bulevardele și străzile Alexandriei, Vânt de Miazănoapte își îndeplinea la perfecție funcția de factor poștal și transmitea celor interesați scrisorile personale ale reginei. Artizani și comercianți primeau comenzi pe care se grăbeau să le livreze, ultimul fiind cel mai bun parfumier din capitală, care îi rezerva ilustrei lui cliente un parfum incomparabil pe bază de iasomie. Măgarul îi ducea și evreului Antipatros, susținător al lui Cezar, scurte rapoarte care îl informau despre situația de la palat. Întrucât *imperatorul* își prelungea șederea, afișându-și legătura cu Cleopatra, exista pericolul unor reacții alarmante din partea clanului lui Ptolemeu. Aceste evenimente întăreau opinia lui Antipatros și a

comunității sale: Roma era menită să joace un rol determinant pentru viitorul strălucitoarei Alexandrii și să te opui lui Cezar ar fi o greșeală fatală.

Cât despre Unchiaș, el se achita de sarcina lui spre marea satisfacție a șambelanului Apollodor. Cărnuri, legume și fructe erau alese astfel încât să fie pe placul lui Cezar și al Cleopatrei, iar Unchiașul, explorând pivnița și impunându-și să guste personal din fiecare amforă, oferea cuplului regal vinuri de cea mai bună calitate.

În dimineața aceea, după plecarea lui Vânt de Miazănoapte, el îi primi pe furnizori și, după un examen minuțios, alese ingredientele pentru masa de prânz pe care avea s-o pregătească bucătarul reginei: fileuri de biban, pulpă de miel, bob cu chimen, brânză proaspătă, struguri, prăjitură cu mere. O masă ușoară la care trebuia să ofere un vin alb tânăr și proaspăt, apoi un vin robust provenind din podgoriile regale ale Deltei Nilului.

La intrarea în pivniță, îl așteptau doi necunoscuți. Cu fruntea îngustă, nebărbieriți, nu făceau parte din personalul reginei.

— Cine sunteți și ce faceți aici?

Unul din cei doi indivizi scoase un cuțit și îl împunse ușor pe Unchiaș în burtă.

— Ai cheile de la pivniță?

— Da, dar…

— Deschide ușa sau te spintec!

Constrâns să se execute, Unchiașul folosi două chei

groase de fier. Necunoscuții îl împinseră pe scară.

— Vinul pentru masa de prânz a lui Cezar, ceru unul dintre ei. Unchiașul arătă două urcioare. Abia făcu gestul că al doilea hoț îl lovi în ceafa cu o bâtă. Victima lui se prăbuși, inconștientă.

— Îl termin cu cuțitul? întrebă tovarășul lui.

— Nu te mai obosi, e mort deja.

Cei doi zbiri urcară scara, închiseră cu cheia ușa pivniței și îi dădură cele două urcioare asistentului bucătarului șef, care le era complice. Toți trei primiseră o sumă considerabilă și, când va fi găsit cadavrul Unchiașului, situația avea să fie schimbată radical, lăsând din nou câmp liber lui Pothinus și clanului său.

48

După o dimineață petrecută în compania Cleopatrei, citind istoria dinastiilor din străvechiul Egipt scrisă de preotul Manethon, lui Cezar îi era foame și sete. Paharnicul îi servi o cupă de vin alb proaspăt pe care îl savură cu înghițituri mici.

Cleopatra era cuprinsă de o bucurie nouă, cea a speranței. De-acum, visurile ei cele mai nebunești nu mai erau doar niște miraje. Experiența și geniul politic al *imperatorului* erau atuuri majore și cuplul lor făcea progrese consolidându-se și impunându-se în fața popoarelor lor. Regina era nerăbdătoare să se îmbarce pentru a merge la Dendera ca să fie miruită de zeiță. Numai atunci, domnia ei va începe.

Cezar își duse mâna la frunte.

— Am o migrenă subită… Mi-a tăiat pofta de mâncare.

Broboane de sudoare îi apărură la rădăcina părului, fața lui căpătă o paloare îngrijorătoare și respirația îi deveni întretăiată.

Cleopatrei nu-i luă mult să înțeleagă ce se întâmplă; odinioară, cei de la curtea Ptolemeilor foloseau cu ușurință otrava. Ea alergă până în sala de baie, deschise caseta în care se afla piatra neagră a lui Hermes și se întoarse la Cezar care era cu ochii în gol, pe punctul de a leșina.

Încrezându-se în instinctul său, ea îi trecu ușor piatra peste buzele golite de sânge. Lipsa efectului nu o descurajă, se încăpățână să mai încerce. Când apăru o nuanță de roșu, știu că perseverența ei îi va salva iubitul.

Încet-încet, respirația lui Cezar reveni la normal, sudoarea dispăru, ochii încetară să i se dea peste cap. *Imperatorul* se ridică în picioare, epuizat.

— Durerea asta… durerea asta îngrozitoare… îmi trece… Și tu, tu… Nu m-ai abandonat.

*

— Să-l otrăvească pe Cezar? se miră Ptolemeu. Draga mea soră, cine ar fi fost destul de nebun să comită o asemenea crimă?

— Oamenii tăi, dragul meu frate. Nu-l detestă ei pe *imperator*? Și nu îndrăznesc să-mi imaginez că tu ai dat ordinul să fie asasinat trimisul Romei și

executorul testamentar al tatălui nostru.

— Bați câmpii! N-am decât un reproș să-i fac: de ce nu pleacă din Alexandria?

— Pentru că mă iubește și îl iubesc.

— O legătură trecătoare și fără viitor! Convinge-l pe roman să părăsească Alexandria și vom trăi în pace.

— Cine a încercat să-l otrăvească pe Cezar?

— Habar n-am, dragă soră!

— Pothinus trebuie să știe.

Regișorul scrâșni din dinți.

— Ai fi în stare să-l bănuiești pe șeful guvernului meu?

— Al guvernului *nostru,* dragă frate. E datoria lui Pothinus să-l descopere cât mai repede pe vinovat, dacă nu vrea să declanșeze furia îndreptățită a lui Cezar.

*

Vânt de Miazănoapte stătea așezat la căpătâiul Unchiașului, care avea ceafa bandajată, și îi lingea mâinile pentru a-i transmite forța lui. Îngrijit de cei mai buni specialiști ai Muzeului, rănitul abia scăpase din ghearele morții. De cum deschise ochii, ceru o cupă de vin tare și îi descrise cu precizie pe cei doi agresori.

Ancheta lui Pothinus nu durase decât o zi. Acesta îi prezentase lui Cezar, care își revenise complet, cadavrele celor doi criminali și pe al complicelui lor, un ajutor de bucătar al Cleopatrei. Paharnicul nu

avea niciun amestec. Cei trei asasini se omorâseră, pasămi-te, între ei și nimic nu lăsa să se presupună că fuseseră plătiți de cineva. Animați de sentimente antiromane, cei trei smintiți își ispășiseră crima și cazul era închis.

Cezar și Cleopatra nu-l păcăleau pe eunuc cu mutismul lor. Nici el, nici ea nu credeau în această înscenare, convinși că el era organizatorul acelui complot nereușit. Între acel cuplu imposibil și Ptolemeu, calmul nu era decât de fațadă, iar Pothinus se afla în mijlocul câmpului de luptă.

— Imbecilii ăia trei au dat greș, se plânse Teodot care făcuse rost de otravă. Cezar își va lua acum mii de precauții și nu vom mai reuși să-l atingem.

— Te înșeli, obiectă Pothinus. O să-i distrugem reputația și o să stârnim ura populației.

*

Însărcinatului cu paza comorii templului nu-i veni să-și creadă urechilor. Funcționarii de la ministerul finanțelor își băteau joc de el!

— Să vă dau vasele de aur și argint? E o glumă proastă?

— E ordinul lui Cezar. Rechiziționează bogățiile din sanctuarele noastre.

— Din câte știu eu, nu romanul ăsta ne guvernează!

— Suveranii noștri sunt obligați să se supună ordinelor lui. N-are rost să mai stăm la discuții.

— Și dacă refuz?

— Vei fi condamnat, iar legionarii vor jefui templul.

Cea mai bună soluție este să te supui.

Cu moartea în suflet, preotul deschise ușa de la camera comorii, iar funcționarii își umplură sacii cu obiecte rituale.

După ce-și îndeplini neplăcuta sarcină, preotul îi contactă pe colegii lui, însărcinați să administreze bunurile din templele lui Isis, Kronos, Poseidon, Pan și ale celorlalte divinități prezente în Alexandria.

Peste tot, aceeași constatare: generalul roman jefuia comorile sanctuarelor din capitală ca să îmbogățească Roma! Comportându-se ca un hoț, devenea un profanator și dușmanul zeilor greci. Preoții se reuniră de urgență și condamnară atitudinea străinului.

O delegație se duse la palat, cerând audiență. Pothinus primi principalele personalități religioase ale cetății și le ascultă cu atenție. Fiindcă îl presau să intervină, el nu-și ascunse descumpănirea și le mărturisi adevărul: amant al Cleopatrei, Cezar pregătea înlăturarea lui Ptolemeu și nu va întârzia să-și urce metresa pe tron, proclamându-i atotputernicia. Atunci, Cleopatra, aliată a Romei, își va exercita tirania, îi va elimina pe preoți și pe foștii demnitari, va pune soldați în locul lor și-i va stoarce de bani pe cei bogați. Prizonier al legionarilor, Ptolemeu avea mâinile legate.

Singura soluție: o revoltă populară, în înțelegere cu consiliul de regență și armata.

Disperați, preoții aprobară această strategie și

promiseră să răspândească ordinul.

49

Micuțul Ptolemeu adoptă o atitudine foarte demnă și îi măsură pe cei doi sfătuitori ai săi cu un aer disprețuitor.

— Se spune că Cezar ar jefui comorile templelor din Alexandria. S-a adeverit zvonul ăsta?

— Din păcate da, răspunse Teodot, mâhnit, iar preoții sunt consternați.

— I-am primit în audiență, adăugă Pothinus, și am încercat zadarnic să le potolesc furia.

— Aceste acte de violență sunt insulte intolerabile la adresa suveranității noastre! zise regele. Înțelegeți că trebuie să-l alungăm pe roman?

— Aveți dreptate, recunoscu eunucul, dar refuză să părăsească orașul, atât de tare s-a atașat de sora voastră. După părerea mea, acest cuplu malefic a hotărât să vă înlăture și să preia puterea. Viața vă este în pericol, Maiestate.

— În acest caz, să acționăm!

— Diplomația a devenit inutilă, Cezar și Cleopatra nu vor da înapoi. De aceea o intervenție militară pare indispensabilă.

Adolescentul păru contrariat.

— Războiul contra Romei…

— Roma este departe, preciză Teodot. Va fi vorba de un război împotriva lui Cezar, la Alexandria, pe teritoriul nostru, și nici chiar un *imperator* nu va fi în

stare să ne învingă, căci superioritatea noastră este covârșitoare. Îl vom înfrânge pe acest cuceritor și îl vom decapita, ca și pe Pompei. Roma își va alege un nou comandant și va uita de Egipt.

— Cezar nu dispune decât de un număr mic de corăbii și legionari, îi aminti Pothinus. Atacul generalului Achillas și revolta poporului Alexandriei îl vor copleși.

Regișorul înălță capul.

— Eu, Ptolemeu, învingător al marelui Cezar! Ce triumf fabulos… Îi voi călca în picioare cadavrul și o voi ucide pe Cleopatra cu mâinile mele!

— Secolele viitoare vă vor cânta gloria, îl asigură Teodot, iar poeții vă vor elogia faptele de vitejie.

La această idee, monarhul simți o bucurie sălbatică. În sfârșit, o va întrece pe Cleopatra!

*

Pothinus era un ministru meticulos și n-avea obiceiul să acționeze în pripă. Ca să-l ucidă pe Cezar se impunea să-și ia toate precauțiile necesare. Nu trebuia să lovească decât atunci când era sigur de reușită, doborându-și adversarul încă de la primul asalt. Se lovea însă de o problemă delicată. Fin strateg, *imperatorul* era fără doar și poate conștient de slăbiciunea trupelor sale și probabil chemase întăriri. Acestea vor evita portul Alexandria, ușor de închis, și vor trece prin Pelusium, unde generalul Achillas aștepta ordine. Presupunând că o legiune era deja pe drum, Achillas o va intercepta, blocând

drumul spre Alexandria. În consecință, el trebuia să-și divizeze trupele, lăsând la Pelusium o garnizoană suficient de mare.

Acest imperativ implica un atac provenind din interiorul capitalei, ceea ce nu era ușor de organizat. Ajutat de Teodot, Pothinus elaboră un plan fără cusur. După ce vor primi instrucțiunile, preoții o vor face pe agenții de legătură, iar legionarii cantonați în cartierul Bruchion nu-și vor da seama de nimic.

Forțele de securitate îi vor înarma pe sclavii aristocraților greci și le vor promite recompense frumoase după obținerea victoriei.

Atașați de stăpânii lor, acești indivizi vor fi fericiți să se lupte cu romanii și să-și dovedească vitejia. Până la declanșarea conflictului, ei vor fi mult mai bine hrăniți decât de obicei și vor fi scutiți de unele corvezi. Soldații lui Cezar vor decima cu siguranță această trupă, dar ea le va cauza pierderi și îl va slăbi și mai mult pe *imperator*.

Pothinus va forma mai multe cohorte de veterani, masate în locuri strategice ale capitalei. Soldați experimentați, aceștia vor ști să ducă lupte sângeroase de stradă împotriva romanilor care nu prea cunoșteau orașul și nu erau obișnuiți cu acest gen de confruntare. Veteranii vor fi chemați să bareze străzile și străduțele ridicând ziduri, astfel încât să taie retragerea grupurilor de legionari prinși în capcană. Ei vor folosi catapulte care începeau să fie scoase din arsenal în cea mai mare discreție. La

acestea se vor adăuga turnuri de asediu prevăzute cu roți și trase de cai. Destinate arcașilor, ele le vor da posibilitatea să ucidă un număr considerabil de legionari.

Satisfăcut de acest dispozitiv de luptă la care Cezar, în pofida abilității lui, nu va avea cum să riposteze, eunucul i-l prezentă lui Ptolemeu care fu mândru să-l aprobe.

— Mai rămâne un punct esențial, Maiestate.

— Care, Pothinus?

— Regele este acela care trebuie să-i dea generalului Achillas ordinul de a pleca spre Alexandria cu o parte a trupelor lui. Am pregătit mesajul, lipsește doar sigiliul vostru.

Adolescentul ținu morțiș să citească documentul.

— Excelent… Aprob mesajul și îl voi semna.

Deodată, Ptolemeu șovăi.

— Planul pe care l-ai pus la cale chiar ne garantează o victorie totală și definitivă?

— Mă pun chezaș, Maiestate. Cezar a greșit prelungindu-și șederea în Alexandria, alegând-o pe Cleopatra drept metresă și urzind un complot ca să vă omoare și să încredințeze puterea deplină acestei vrăjitoare. Ne crede înfrânți, incapabili să reacționăm. Când fulgerul îl va lovi, își va da seama că s-a lăsat orbit de vanitate.

Privirea regișorului se înăspri.

— M-au disprețuit, pe mine, urmașul lui Alexandru cel Mare! Nici Cezar, nici Cleopatra nu trebuie să

supraviețuiască.

— Fiți sigur de asta, Maiestate.

Ptolemeu își puse sigiliul. Pothinus rulă papirusul, îl legă cu sfoară și își puse și el sigiliul. Astfel, generalul Achillas nu se va îndoi de autenticitatea mesajului care avea să schimbe mersul istoriei. Războiul din Alexandria tocmai începuse, și Cezar habar n-avea.

50

Antipatros avea de gând să se răsfețe cu un prânz copios. La capătul unor tocmeli aprige, omul de afaceri evreu îi vânduse omologului său cipriot o sută de urcioare decorate, de cea mai bună calitate, talgere din argint și o colecție de bijuterii după care doamnele elegante vor fi înnebunite. Această mică avere îi va permite să cumpere un nou depozit, în apropiere de portul mare, și să angajeze personal.

Vânt de Miazănoapte se prezentă la biroul său la ora obișnuită. Din tolba lui de piele, Antipatros scoase scrisoarea care îi era adresată. Nimeni altcineva n-ar fi putut face acest gest fără să fi primit o lovitură de copită din partea robustului măgar.

Venind de la șambelanul Apollodor, misiva vorbea despre tentativa de asasinat din care Cezar scăpase ca prin urechile acului.

— Urâtă treabă, murmură el, foarte urâtă.

Unul din angajații săi îl alertă.

— Se petrece ceva ciudat, stăpâne. Ar trebui să

vedeți.

Antipatros îl mângâie pe Vânt de Miazănoapte.

— Așteaptă-mă aici, voi avea probabil o scrisoare să-ți dau. Ca să nu te plictisești, gustă niște dulciuri.

Măgarul nu refuză pâinea crocantă cu curmale, în timp ce negustorul își urma ghidul.

Acesta se opri în loc.

— Atenție, stăpâne, nu vă arătați! Clădirea de-acolo, de la răscruce… Se umple de oameni înarmați. Ai jura că-i o nouă cazarmă!

O privire rapidă fu de ajuns: noii veniți erau veterani aflați sub comanda unui ofițer superior.

— Și asta nu e tot, adăugă angajatul.

Schimbând direcția, îl duse pe Antipatros la intersecția dintre un bulevard și o stradă, de obicei aglomerată. Niște militari din trupele de geniu ridicau un zid care avea să blocheze în curând accesul.

— N-am mai văzut niciodată așa ceva, stăpâne… Ce ni se pregătește?

— Un război civil.

Omului de afaceri îi pierise pofta de mâncare. Se întoarse la biroul său, scrise un raport pentru Cleopatra și îl strecură în tolba lui Vânt de Miazănoapte.

— E o misiune urgentă și periculoasă, preciză el; riști să întâlnești obstacole serioase până să ajungi la palat. Te simți în stare?

Măgarul ridică urechea dreaptă și se îndepărtă,

mergând în trap scurt. Dacă trupele lui Pothinus îi izolaseră deja pe Cezar și Cleopatra, nu exista mesager mai bun decât el. Cât despre Antipatros, el își lua răspunderea să-i informeze pe membrii comunității sale și să se gândească la măsurile care trebuiau luate.

*

Generalul Achillas era prost dispus. Abuzul de prostituate și de vin îl obosea, iar lipsa de activitate îl apăsa. Pentru a se calma, inspecta fortăreața de la Pelusium, organiza întreceri de luptă din care ieșea mereu învingător, trăgea cu arcul și străbătea fortificațiile privind marea.

Când aghiotantul său îi aduse un mesaj oficial, el speră că această situație insuportabilă avea să se schimbe în sfârșit. Citirea textului nu-l decepționă! Ptolemeu, prizonier al lui Cezar în Alexandria, cerea intervenția lui Achillas, recomandându-i totodată să mențină la Pelusium o parte din trupe, capabile să blocheze o eventuală armată chemată în ajutor de *imperator*.

Cu alte cuvinte, era război! într-o clipă, namila cu față pătrățoasă și barbă neagră își recăpătă energia și dorința de luptă. Gândul că-l va masacra pe roman, demonstrându-și superioritatea, îl entuziasma peste măsură. Iulius Cezar greșise că-l subestimase.

Fără nicio îndoială, învingătorul în războiul cu galii trimisese emisari pentru a ridica o armată care să-i întărească contingentul redus de legionari staționat

la Alexandria. Zadarnică precauție, căci marina egipteană și vitejii lui Achillas îi vor opri la Pelusium pe acești eventuali intervenienți de ultimă oră. Nimic nu confirma, la urma urmei, că rugămintea lui Cezar va fi îndeplinită.

Generalul își reuni statul-major și solicită părerea principalilor săi tovarăși de arme, îngrijorați la ideea de a lupta cu Cezar. Achillas îi liniști și căzură de acord asupra efectivelor necesare: două mii de călăreți și douăzeci de mii de pedestrași. După o seară de beție și o noapte de odihnă, această armată va pleca să-l elibereze pe Ptolemeu și să-i învingă dușmanii lui.

— Prieteni, strigă Achillas, să sărbătorim viitorul nostru triumf. Să ni se aducă de băut!

Generalul nu le acordă nicio atenție purtătorilor de urcioare cu bere tare, rezervate ofițerilor. Printre ei, un tinerel blond înrolat cu forța, deși era partizan al Cleopatrei. Auzindu-i pe Achillas și statul său major bucurându-se pentru plecarea iminentă a armatei către Alexandria, tânărul înțelese că războiul era declarat și că regina se afla în mare pericol dacă acest atac o lua pe nepregătite.

După ce-și termină treaba, blondul se întoarse în bucătăria fortăreței târșâindu-și picioarele.

— Nu arăți prea bine, remarcă superiorul lui.

— Am febră… Mă ia cu frig.

— Du-te să te culci, mâine o să te simți mai bine.

În loc să meargă în dormitorul comun, tânărul ieși

din fortăreață. Cunoscând amplasarea santinelelor, profită de amurgul serii pentru a se furișa până la țărmul bătut de valuri furioase.

Bun marinar, nu se temea de vremea rea și de furia mării, cu condiția să nu se îndepărteze de coastă și să aibă o ambarcațiune solidă. Singurul loc unde putea găsi una era șantierul naval de la Pelusium.

La căderea nopții, doi paznici supravegheau corăbiile aflate în reparație. Iar tinerelul blond avu noroc: o barcă în stare perfectă era legată la ponton. Prudent, el cercetă împrejurimile, temându-se de un rond de noapte.

Întunericul, vântul… Tânărul profită de aceste elemente, conștient de caracterul aventuros al acțiunii lui. În caz de furtună, n-avea cum să evite scufundarea. Totuși, dorința de a o preveni pe Cleopatra îl obseda.

Faptul că ajunsese până aici fără a fi fost reperat era un semn bun. Din moment ce zeii îl protejau, nu trebuia să se îndoiască de succesul său. Monștrii din adâncuri îi vor cruța viața, va reuși să ajungă la Alexandria și îl va împiedica pe generalul Achillas să comită o crimă.

Cu speranța în suflet, tânărul apucă vâslele.

51

Cu capul bandajat și chinuit de migrene, Unchiașul își reluase totuși munca, asistat de un gardian care îi asigura protecția. După interogatorii amănunțite, cei

care lucrau la bucătărie, declarați nevinovați, rămăseseră la posturile lor. De acum înainte, trei degustători aveau să verifice alimentele și băuturile.

— Măgarul tău, îl avertiză șambelanul Apollodor; vino repede.

Îngrijorat, Unchiașul urcă patru câte patru treptele scării de la pivniță și se duse la Vânt de Miazănoapte care era rănit la flancul stâng.

— A fost atacat, constată Sicilianul. Stai liniștit, veterinarul palatului o să-l îngrijească.

Răsuflând greu, măgarul abia scăpase din ghearele morții. Citind în ochii lui, Unchiașul căută în tolbă și găsi misiva lui Antipatros.

— Du-i-o Cleopatrei, îi zise Unchiașul Sicilianului. Vânt de Miazănoapte și-a riscat viața ca să ne-o transmită.

*

De la terasa palatului Cleopatrei de pe insula Antirhodos, Cezar contempla marea, drumul care ducea la Roma și flotila lui trasă la țărm. De mult timp ar fi trebuit să ridice ancora și să uite de țara asta… Dar aici se afla Cleopatra, cu viziunea ei despre viitor, cu spiritul ei râvnind imposibilul, cu puterea farmecelor ei. Forța iubirii? Cezar nu o nega. Dincolo de ea se profila reînvierea imperiului faraonilor, izvor de inspirație pentru viitoarea Romă.

Șederea la Alexandria și întâlnirea cu această regină neobișnuită îi modificau destinul. În câteva rânduri, *imperatorul* știuse că tulbura cursul

inexorabil al timpului și impunea voința lui unor popoare, mai întâi ostile, apoi recunoscătoare. Această femeie îl vrăjea și, prin ea, milenii de grandoare îl incitau să-și depășească micimea și să fondeze propriul imperiu.

Această ambiție implica riscuri considerabile și tentativa de otrăvire va fi cu siguranță urmată de alte agresiuni. Conștient de pericol, Cezar n-avea de gând să dea înapoi. Ar fi o lașitate din partea lui să nu încerce aventura.

Când Cleopatra veni alături de el și îl luă de braț, Cezar simți o forță nouă.

— Visezi la Roma? îl întrebă ea.

— La o Romă imensă pe care sper s-o văd născându-se.

Apollodor tuși ușor și cuplul se întoarse spre el.

— Un mesaj urgent pentru regină.

Citirea lui o mâhni pe Cleopatra.

— Aliatul nostru, negustorul evreu Antipatros, este foarte îngrijorat; cohorte de veterani se strâng în diferite cartiere ale Alexandriei, iar soldații aduc catapulte și încep să bareze străzile.

Cezar citi și el acel raport alarmant.

— Ptolemeu se pregătește să mă atace și are de gând să profite de un război de hărțuire urban cu care legionarii mei nu sunt obișnuiți.

— Acolo jos, strigă Sicilianul, se apropie o barcă!

Singurul om de la bordul ei abia mai putea să dea din vâsle.

Doi soldați din garda personală a lui Cezar îl ajutară să tragă la țărm. Tinerelul blond se ferise de capcanele mării, dar nu scăpase de arcașii unui vas de război postat la intrarea în port. Rănit grav, reușise totuși să le vorbească romanilor înainte de a-și da duhul, iar unul dintre soldați se duse grabnic la *imperator* pentru a-i transmite mesajul.

— Generalul Achillas a primit ordin să meargă spre Alexandria cu mii de călăreți și pedestrași. Atacul va fi iminent.

Cezar îl convocă pe Rufin și îl informă de situație.

— Toți soldații sunt gata să lupte până la moarte, declară aprigul locotenent, dar bătălia se anunță prea inegală. Este imposibil să restabilim liniștea în oraș și în același timp să respingem o asemenea armată.

— Nicio veste despre eventuale întăriri?

— Niciuna.

— Care-i părerea ta, Rufin?

— Sunteți comandantul suprem și o să vă respect deciziile.

— Părerea ta!

— Să ne îmbarcăm cât mai avem timp și să pornim în larg cât mai repede.

— Ptolemeu va da ordin să se închidă portul, zise Cleopatra.

— Măcar avem o șansă dacă încercăm să forțăm barajul; rămânând aici, suntem condamnați la pieire.

— Războiul acesta poate fi evitat, consideră Cezar. O să mă folosesc de o armă secretă.

— Care? se miră Rufin.

— Ptolemeu al XIII-lea.

*

— Ieșiți, le ordonă *imperatorul* eunucului Pothinus și preceptorului Teodot. Trebuie să vorbesc cu regele între patru ochi.

Tonul nu admitea replică, așa că cei doi sfătuitori se executară. Peste măsură de încordat, micuțul suveran se agăță de brațele tronului și încercă să evite privirea romanului.

— Un război civil este cea mai mare nenorocire, declară Cezar cu o voce fermă, lipsită de agresivitate. Atacând-o pe Cleopatra, ataci Roma și vei provoca un al doilea conflict atât de grav, încât întreg Egiptul va avea de suferit. Ai impresia că superioritatea ta strategică și numerică îți garantează o victorie strălucitoare. Uiți de calitățile legionarilor mei și de apropiata sosire a unei armate care îmi sare în ajutor? Eu am văzut mulți oameni murind și acest spectacol nu m-a bucurat niciodată. Tu, adăpostit în acest palat, îți închipui că totul nu-i decât un joc. Dar nu este un joc, Maiestatea Voastră.

Discursul îl mișcă pe regișor, flatat să fie astfel consultat.

— Nu mai sunt la vârsta la care să mă joc! protestă el, sfâșiat între teama copilului în fața unui tată autoritar și dorința de a se afirma.

— Sute de cadavre acoperind străzile din Alexandria, asta este cu adevărat dorința celui de-al

treisprezecelea reprezentant al ilustrei dinastii a Ptolemeilor? Întemeietorul ei, Alexandru cel Mare, restabilise pacea, iar Roma nu are nicio intenție s-o distrugă.

— Ce propune Cezar?

— Întrucât niciun act iremediabil nu s-a comis încă, negocierea ar fi o soluție excelentă. Urgența constă în stoparea ofensivei generalului Achillas.

— În ce mod?

— Dacă niște trimiși ai regelui său îi vor transmite un ordin clar, Achillas se va supune. După aceea, vom căuta împreună să ajungem la un acord satisfăcător.

— Va include el plecarea tuturor romanilor?

— Vom discuta despre acest lucru.

Ptolemeu se ridică în picioare.

— Îți voi urma sfatul și vom încerca să evităm înfruntarea armată.

Abia părăsi Cezar sala de audiență, că Pothinus și Teodot se grăbiră să între, nerăbdători să afle conținutul discuției.

— Romanul a îndrăznit să vă amenințe? întrebă eunucul.

— Cezar începe să ne respecte și se teme de ofensiva lui Achillas. M-a rugat s-o întrerup.

— Și bineînțeles, l-ați refuzat!

Micuțul monarh își luă un aer superior.

— Vom numi doi emisari însărcinați să-i transmită lui Achillas intențiile noastre, fără a omite să-i precizeze că suportăm în continuare jugul tiranului

roman.

Pothinus și Teodot zâmbiră. În ciuda vârstei sale fragede, Ptolemeu nu era lipsit de viclenie.

— Alegeți niște personalități credibile care să se prezinte în fața Cleopatrei înainte de a pleca.

Eunucul avu o îndoială.

— Credeți într-o conciliere, Maiestate?

Rictusul lui Ptolemeu îl liniști.

52

Doi juriști, formați la Muzeu și aparținând curții lui Ptolemeu, se plecară înaintea lui Cezar și a Cleopatra, care avuseseră ocazia să asiste la cursurile lor. Influenți și respectați, ei nu apreciau deloc agitația politicienilor și preferau să se consacre învățământului. Prieteni vechi, Dioscoride și Serapion își petreceau cea mai mare parte a zilelor încercând să uite mârșăviile lumii externe.

— V-o spunem deschis, zise Dioscoride, un individ de vreo cincizeci de ani cam îngâmfat. Eu și colegul meu nu v-am aprobat reformele și le-am combătut. Prea multă grabă și lipsă de precizie… Dar, după ce-am chibzuit, ne-am dat seama că n-ați greșit. Moneda noastră este o armă decisivă și puterea ei ne garantează prosperitatea. Promulgarea de noi legi impune totuși respectarea procedurilor.

Sosie a lui Dioscoride, Serapion aprobă printr-un semn din cap. Minuțios, el detesta pornirile înfocate ale reginei, puțin propice exercițiului riguros al

dreptului.

— Regele v-a explicat ce misiune aveți? întrebă Cezar.

— Nu ne place să ne depășim funcțiile, mărturisi Dioscoride, dar suveranul nostru dorește ca noi să-i transmitem generalului Achillas ordinul de a-și instala tabăra la distanță mare de Alexandria. Se pare că e singurul mod de a evita un război civil. Pe toți zeii, militarii și armele sunt detestabile! Nu-i și părerea ta, Serapion?

Cel interpelat confirmă printr-o privire stăruitoare.

— Totuși, reluă Dioscoride, îndeplinim această sarcină ca să împiedicăm niște tulburări deplorabile. Violența nu folosește la nimic.

Cei doi diplomați se retraseră.

— Crezi în succesul acestor doi nerozi? îl întrebă regina pe Cezar.

— De ce ar încălca Achillas ordinele suveranului său? Dacă armata lui rămâne pe loc, vom avea timp să ne organizăm apărarea.

Cleopatra își privi amantul cu o intensitate neobișnuită.

— Nu e o iluzie? Poate că locotenentul tău, Rufin, are dreptate; pleacă, salvează-ți viața!

— Abandonându-te și fugind ca un laș? Onoarea mea ar fi pătată pentru totdeauna și visul tău distrus. Vom construi viitorul aici și acum.

Îmbătată de iubire, tânăra femeie se abandonă dorinței bărbatului care, cu prețul unui curaj

nebunesc, îi oferea speranța.

*

În acea ultimă zi a lunii octombrie a anului 48 î.H., vremea se stricase. Temperatura scădea și un vânt puternic dinspre apus aducea nori. Trăsura care îi ducea pe Dioscoride și Serapion fusese prevăzută cu perne, dar acest confort sumar nu descrețea frunțile celor doi juriști care nu suportau să se îndepărteze de Alexandria. Nu apreciau deloc viața la țară, drumurile întortocheate și nici călătoriile, chiar și foarte scurte. Lumea lor era Muzeul și Biblioteca, unde scriau texte de lege pe care le supuneau spre aprobare guvernului. De când se iscase vrajbă între Ptolemeu și Cleopatra, numeroase proiecte erau blocate și reforme indispensabile se lăsau așteptate. Cel puțin, această deplasare anevoioasă va conduce la o stare de liniște. În sfârșit, capitala își va recăpăta chipul obișnuit.

Roțile trăsurii și copitele cailor produceau un zgomot asurzitor. Cum mai regretau cei doi erudiți liniștea sălilor de lectură! Plăcerea supremă era să desfășoare încet un papirus conținând informații prețioase, să-l citească cu atenție și apoi să-l aranjeze la locul său. După ce vor termina această misiune, Dioscoride și Serapion se vor întoarce grabnic în Alexandria.

Escorta lor era compusă din zece călăreți experimentați aflați sub comanda unui veteran. Printre ei, un partizan al Cleopatrei căruia șeful nu-i

cunoștea opiniile. Regina îi dăduse sarcina să observe desfășurarea negocierii și să-i trimită un raport detaliat.

— Ce oroare! zise Dioscoride zărind avangarda armatei lui Achillas. Nu pot să sufăr manevrele militare.

Serapion încuviință.

Călăreții și trăsura se opriră brusc, iar juriștii se treziră aruncați unul peste celălalt.

— Imbecilii ăștia ne-au rănit! protestă Dioscoride.

Cu brațele ridicate, comandantul escortei pusese piciorul pe pământ. Arcașii generalului erau gata să tragă, surprinși să întâlnească acest detașament, probabil ostil.

— Misiune regală! strigă el.

Încadrat de soldați vigilenți, un ofițer se apropie.

— Îi aduc doi ambasadori generalului Achillas.

— Trebuie să-mi predați armele.

Sub privirea îngrijorată a juriștilor, membrii escortei se supuseră, apoi trăsura înaintă pe lângă o coloană de pedestrași.

Călare, purtând pe cap un coif, Achillas stătea în mijlocul trupelor lui.

— Ce individ grosolan, murmură Serapion la urechea lui Dioscoride. Mă întreb dacă știe să citească și să scrie.

— Coborâți, le ordonă aghiotantul generalului.

Cu oasele înțepenite de atât drum, ambasadorii nu se prea grăbiră.

— Cine sunteți? îi întrebă Achillas.

— Dioscoride și Serapion, trimiși ai Maiestății Sale, Ptolemeu al XIII-lea. Suntem însărcinați să vă transmitem un mesaj urgent și confidențial.

— Am auzit de voi, le mărturisi generalul. Din câte se spune, sunteți cei mai buni juriști ai curții.

Această declarație neașteptată modifică părerea defavorabilă a ambasadorilor. Aspectul brutal al militarului nu ascundea cumva un spirit fin?

— Urmați-mă.

Dioscoride și Serapion merseră la distanță mare de cal. Se temeau de animale și mai ales de acele enorme patrupede care puteau azvârli din copite fără veste. Generalul îi duse la adăpostul unui smochin bătrân și îi liniști sărind jos de pe cal.

— Așadar, care-i mesajul?

— Ptolemeu dorește să opriți înaintarea armatei spre Alexandria și să vă așezați tabăra departe de oraș.

Achillas crezu că n-a înțeles bine.

— Este o glumă?

— Încetarea ostilităților va ușura negocierile cu Cezar și Cleopatra.

— Negocieri, repetă Achillas, sceptic. A trecut vremea negocierilor!

— Aceasta este dorința regelui, insistă Serapion, și toți supușii lui credincioși trebuie s-o respecte.

— Dorința regelui… Sunteți siguri?

— Așa ne-a spus, preciză Dioscoride, și noi nu-i

punem la îndoială vorbele!

— V-a spus-o… deschis, fără ascunzișuri?

— Oarecum.

— Fii mai clar! îi ceru Achillas.

— Ptolemeu ne-a reamintit că suportă jugul tiranului roman și…

— Iată adevărul! îi tăie vorba Achillas. Nefericitul a fost constrâns să repete instrucțiunile lui Cezar care vrea să-l țină prizonier pe suveranul nostru, să-mi întârzie ofensiva și să lanseze un contraatac.

Uluiți, ambasadorii se simțeau pierduți.

— Ce stăpân serviți voi? îi întrebă Achillas.

— Pe Ptolemeu al XIII-lea! exclamară într-un glas cei doi juriști.

— După părerea mea, mai degrabă pe cățeaua aia de Cleopatra, servitoarea lui Cezar.

— Nu, nu, te înșeli!

Sabia generalului țâșni din teacă și îi tăie gâtul lui Dioscoride. Înspăimântat, Serapion își privi prietenul murind fără să schițeze vreo mișcare de fugă.

Calm și precis, generalul îi rezervă și lui aceeași soartă.

După ce-și șterse lama sabiei pe tunica lui Dioscoride, Achillas urcă pe cal și se întoarse la armata lui.

— La drum! Mergem să ne eliberăm regele și capitala.

Relatarea negustorului evreu Antipatros era pe cât de detaliată, pe atât de înspăimântătoare, și fiecare descriere a lui îi lovea pe Cezar și Cleopatra precum un pumnal. Zeci de catapulte fuseseră amplasate în principalele intersecții din Alexandria, veterani și soldați veniți din provincie patrulau prin oraș, sclavi înarmați formau primele linii, numeroase străzi erau blocate cu baricade construite din pietre tăiate. Orașul întreg se transforma în fortăreață populată cu adversari pregătiți să se lupte cu romanii.

Departe de a întrerupe dezvoltarea acestui dispozitiv militar, Ptolemeu o accelerase, arătându-se dornic de a declara un conflict de anvergură.

— Portul este încă accesibil, adăugă Antipatros, și corăbiile voastre pot ieși. Grăbiți-vă înainte ca marina de război egipteană să vă împiedice.

Șambelanul Apollodor îl introduse pe călărețul care făcea parte din escorta lui Dioscoride și Serapion.

— Generalul Achillas i-a ucis cu mâinile lui pe cei doi ambasadori, le dezvălui el. Chiar mâine, armata lui va ajunge în Alexandria.

— Micuțul Ptolemeu este mai viclean decât mi-am închipuit, constată Cezar. I-a trimis intenționat la moarte pe cei doi demnitari. Achillas îl crede prizonier al Romei și vrea să-l elibereze, chiar și cu prețul unui măcel.

De data asta, înfruntarea sângeroasă era inevitabilă și situația clară. Armata lui Cezar

număra 3.200 de pedestrași, 800 de călăreți și 34 de vase de război; cea a lui Ptolemeu era compusă din cei 20.000 de pedestrași și 2.000 de călăreți ai lui Achillas, rezervele încartiruite la Pelusium și trupele din Alexandria.

Indiferent de curajul și experiența romanilor, o bătălie urbană era pierdută dinainte.

— Să mergem imediat în port, propuse Sicilianul. Zona este sigură, drumul scurt. Dacă plecăm pe înserat, corăbiile noastre vor evita un atac advers.

— Eu rămân în Alexandria, decise Cleopatra. Dacă aș fugi, Ptolemeu ar prelua puterea și nu mi-aș mai revedea niciodată țara.

— Maiestate, asta-i sinucidere curată! Partizanii voștri nu sunt destul de numeroși, vor fi nimiciți în câteva ore, iar regele n-o să vă cruțe!

— Uiți de soldații mei, interveni Cezar.

Șambelanul se arătă uimit.

— Rămâi și tu, generale?

— În fața vitregiei, m-am luptat întotdeauna și am de gând să ies victorios și din această nouă confruntare.

Cezar era transfigurat. Uluiți, șambelanul Apollodor și negustorul Antipatros contemplară un chip de pasăre răpitoare cu ochi arzători și reci în același timp. Bărbatul fermecător și amabil ceda locul comandantului de armată ajuns *imperator*. Această metamorfoză o liniști pe Cleopatra, însuflețită de o feroce dorință de a lupta.

— Generalul Achillas pare convins că-l ținem prizonier pe micuțul lui monarh, le aminti Cezar. Ei bine, să i-o confirmăm!

*

La palatul regal, atmosfera era netulburată. Planul lui Pothinus și Teodot, ajutați de protejatul lor, perfidul Ptolemeu, fusese pus în aplicare fără greșeală și le aducea o victorie totală. În curând, Cezar și Cleopatra vor fi masacrați și Ptolemeu al XIII-lea se va afirma ca un mare strateg, el, învingătorul celui mai faimos dintre generalii romani!

Nerăbdătoare să se mărite cu fratele său și să fie încoronată regină în locul Cleopatrei, Arsinoe nu mai contenea să-l chestioneze pe fidelul ei eunuc, Ganymede, ca să afle informații noi. Ridicarea capitalei împotriva romanului și a metresei lui prevestea clipe minunate, iar năvălirea trupelor lui Achillas va fi un spectacol nemaipomenit.

Ușa biroului lui Pothinus se deschise dintr-o dată; își făcură apariția Cezar, Rufin și niște legionari.

Eunucul și Teodot se ridicară în picioare.

— Ce înseamnă…

— N-aveți voie să părăsiți reședința, declară Cezar. Orice tentativă de evadare sau de comunicare cu inamicul va fi pedepsită cu moartea. Până la noi ordine, vă las în viață.

Stupefiați, eunucul și preceptorul priviră cum se închide ușa, păzită de acum înainte de doi soldați care

nu vor ezita să ucidă pe oricine va încerca să fugă.

Cu pași mari, Cezar și oamenii lui se întoarseră în apartamentele lui Ptolemeu. Înțelegând că n-aveau cum să-i oprească, gardienii lui lăsară armele și se treziră imediat legați fedeleș.

Un coafor tocmai îi netezea adolescentului șuvițele de păr. Văzându-l pe Cezar, își întrerupse munca și se ghemui într-un colț al încăperii.

Înspăimântat, Ptolemeu făcu ochii mari.

— Micuțul manipulator a dat dovadă de o cruzime rară condamnându-și diplomații, declară Cezar. Am întâlnit mulți oameni perfizi, dar tu îi întreci pe toți.

Acuzatul protestă.

— Te-am înfrânt, Cezar! Poporul și soldații mei te vor călca în picioare!

— Ești prizonierul meu, Ptolemeu, iar acest palat devine temnița ta. Să nu crezi că o eventuală victorie a lui Achillas, care e departe de a fi obținută, te va salva.

— Tu, pentru a te salva, mă vei da pe mine în schimbul vieții tale! Acum, sunt comoara ta cea mai prețioasă.

Privirea disprețuitoare pe care i-o aruncă *imperatorul* îl făcu pe adolescent să tacă.

Niște țipete ascuțite răsunară. Doi legionari o aduseră cu forța pe Arsinoe care se dezlănțuise, urlând vorbe de ocară nu prea demne de o prințesă.

Apariția Cleopatrei o făcu pe sora ei să rămână mută de indignare. Ptolemeu încercă să o atace pe

regină, dar brațul lui Cezar îi tăie elanul.

— Sunteți dușmanii Romei și ai Egiptului, iar de azi înainte veți fi împiedicați să faceți rău.

— Cleopatra, zise regișorul tremurând de ură, îți promit c-o să te sfârtec de vie!

54

Întrucât o parte a palatului regal fusese transformată în închisoare, cealaltă deveni cartierul general al lui Cezar. Pe o masă mare, din marmură, fusese întinsă o hartă a Alexandriei.

— Sunteți conștient că riscați să pierdeți beneficiul victoriilor obținute până acum? întrebă Rufin.

— Nu așa se întâmplă înaintea fiecărei bătălii? Aceasta va fi cea mai dificilă, recunosc, dar și cea mai glorioasă.

Locotenentul generalului *imperator* își bombă pieptul.

— Așa este, vom învinge.

Cleopatra arătă un loc precis pe hartă.

— Nu putem să ocupăm decât un singur cartier, Bruchion. Palatul regal, Muzeul și Biblioteca sunt ușor de apărat. Iar cel mai bun bastion al nostru va fi teatrul, de unde se ajunge cu ușurință în portul de răsărit și la șantierele navale.

— Excelentă analiză, recunoscu Cezar. Nu trebuie în niciun caz să ne dispersăm trupele. Concentrându-le în locurile indicate, vom opune atacatorului o linie de apărare greu de străpuns.

— Corect, aprecie Rufin.

— Avertizează-i imediat pe toți oamenii noștri. Fiecare să fie pregătit pentru a respinge un atac începând de mâine, din zori.

Cleopatra continua să studieze cu atenție planul capitalei. Cezar o luă în brațe.

— Vor muri mulți oameni, iar orașul va fi distrus, indiferent cine va câștiga acest război.

— E un coșmar… Se va risipi el oare?

— Zeii să ne călăuzească acțiunile.

— Poate că e ultima noastră noapte…

— Ai regrete, regină a Egiptului?

— De ce aș avea, din moment ce vom învinge? Insuflă-le forța necesară oamenilor tăi; eu trebuie s-o implor pe Isis. Ne vom revedea după aceea.

*

Puși la lucru, Unchiașul și Vânt de Miazănoapte se achitară cum nu se poate mai bine de sarcina lor, alergând de la o casă la alta pentru a-i alerta și a-i aduna pe soldați. Negustorul Antipatros și numeroși evrei le dădură o mână de ajutor, conștienți că fiecare minut conta. Disciplina legionarilor le-a fost de mare ajutor și, puțin după lăsarea serii, aceștia ascultară un scurt discurs ținut de *imperator*, care le vorbi de pe scena teatrului.

Cezar nu le ascunse gravitatea situației și dificultatea sarcinii lor. Date fiind înverșunarea și superioritatea adversarului, luptele vor fi nemiloase și mulți viteji nu vor mai revedea Roma. Numai

curajul și coeziunea le vor da posibilitatea să reziste, așteptând sosirea întăririlor.

*

În apropierea portului regal se afla un sanctuar închinat zeiței Isis, protectoarea marinarilor. Statuia care o reprezenta era un amestec de stiluri, egiptean și grecesc. Purtând pe cap coroana cu disc solar și coarne de vacă, îmbrăcată cu o rochie lungă plisată, cu gâtul împodobit cu un colier de aur, zeița ținea în mână o sistră, instrument muzical format din tije metalice ale căror vibrații alungau undele malefice. La picioarele ei, niște spice de grâu și un corn al abundenței.

Zâmbetul zeiței o liniști pe Cleopatra. Frica de un dezastru se atenuă și avu viziunea unei mări calme, scăldate de razele soarelui.

Regina apucă mâna pe care Isis i-o întindea și, în compania ei, avu senzația că merge pe apă, admirând o Alexandrie intactă, cu monumente strălucitor de albe.

În timp ce viziunea se risipea, statuia se răsuci, dând la iveală o scară. Regina urcă pe ea și ajunse la o criptă unde strălucea o lumină blândă provenind de la o lampă cu ulei. Ea lumina o statuetă a zeului Thot, om cu cap de ibis pe altarul căruia Hermes, îmbrăcat cu o robă aurie, ardea tămâie.

— Fiindcă n-ai uitat-o pe Isis, zise vocea gravă a magului, ea nu te va abandona.

— Războiul Alexandriei a început și n-avem nicio

șansă de supraviețuire. Totuși, Cezar a acceptat să meargă la Dendera și i-am trimis un mesaj marii preotese asigurând-o că, orice s-ar întâmpla, lucrările vor continua și templul va fi isprăvit.

— Venerează-l pe Thot, stăpânul cuvintelor sacre gravate pe pereții sanctuarelor. Timpul, distrugerea și nebunia oamenilor nu-l ating. El influențează gândirea credincioșilor săi, le deschide mintea și le dă seva unui copac mare, cu frunziș bogat, care răspândește o umbră binefăcătoare. Când barbaria și fanatismul îl vor tăia, natura întreagă va pieri și nu vor mai rămâne decât oameni care se luptă cu alți oameni. Aceea este bătălia ta, Cleopatra, și iată drumul tău, vai, atât de periculos, către misterele lui Isis. Dacă știința și abilitatea lui Thot te călăuzesc, poate că orizontul se va deschide.

Ca să-și mai aline durerea de oase și mușchii obosiți, Unchiașul dădu gata o amforă de vin roșu, o licoare puternică și revigorantă, cu arome de o finețe remarcabilă. Bătrânul mângâie gâtul măgarului său, ghemuit lângă el, cu ochii pe jumătate închiși.

— De data asta, băiete, ni s-a înfundat! Tu voiai să vezi Alexandria și când colo o să vedem un război, și nu unul mic! Ia ascultă… Nu crezi c-ar fi momentul să ne întoarcem în sat?

Măgarul își ridică urechea stângă.

— Cum nu? Suntem prinși între un oraș întreg care se revoltă împotriva noastră și o armată imensă care

abia așteaptă să ne facă una cu pământul, iar tu vrei să rămâi aici!

Bine ridicată, urechea dreaptă a măgarului confirmă.

— Fără tine, nu voi găsi niciodată drumul de întoarcere! Fir-ar să fie, tot mai vrei să te joci de-a eroul… E groaznică, la unii măgari, mania asta de a cuceri lumea!

Vânt de Miazănoapte închise ochii, semnalând necesitatea de a dormi înaintea zilei grele care se anunța. Descumpănit, Unchiașul îl imită.

Santinelele romane erau la postul lor, pândind cel mai mic semn de ostilitate din partea alexandrinilor. Adăpostiți în cartierul Bruchion, oamenii *imperatorului* credeau că pot respinge un asalt puternic. Nu era comandantul lor invincibil, nu ieșise el teafăr și nevătămat din cele mai periculoase capcane?

La palat, Cleopatra îi descria lui Cezar viziunea pe care o avusese. Noaptea era calmă, vântul blând, marea liniștită, stelele străluceau și Alexandria își ținea răsuflarea.

55

Pe la mijlocul dimineții, armata lui Achillas trecu de Poarta Canopică din vestul capitalei[18]. La vederea

---

[18] Numită și Poarta Lunii. În partea de est a orașului, se afla Poarta Soarelui. (n. t.)

generalului, veteranii, soldații și întăririle chemate în ajutor de Ptolemeu scoaseră strigăte de bucurie. Unite, forțele ostile lui Cezar vor forma un val atât de puternic, încât nimic nu-i va sta în cale.

Generalul avu o oarecare dificultate să instaureze ordinea militară în sânul gloatei care invadase Calea Canopică, din fericire largă de vreo treizeci de metri, care ducea în cartierul Bruchion și la palatele în care se refugiase inamicul, ținându-i prizonieri pe rege și pe sfetnicii lui. La capătul celor cinci kilometri pe care-i avea de parcurs, Achillas va străpunge apărarea slabă a romanilor și *imperatorul* va avea parte de o înfrângere umilitoare despre care se va vorbi secole de-a rândul.

Exista totuși un risc. Nu-i va ucide Cezar pe Ptolemeu, Arsinoe și pe ceilalți ostateci pentru ca mai apoi să-și ia viața? În pofida declarațiilor liniștitoare, Achillas chiar spera la o răzbunare radicală din partea cuceritorului decăzut, căci astfel întreaga putere îi aparținea. Generalul se va forța să verse lacrimi la căpătâiul celor morți și va ocupa tronul instaurând un regim militar.

Niște cai trăgeau turnuri de asediu înalte, pline cu arcași, prevăzute cu roți și ușor de deplasat. Pedestrașii și călăreții mergeau în urma lor, însoțiți de specialiști însărcinați cu mânuirea catapultelor. Soldații se îmbulzeau, cântau, se îmbătau cu un triumf rapid, ordinul fiind de a ucide fără cruțare. La căderea serii, nu va mai rămâne niciun roman viu în

Alexandria, iar capetele lui Cezar și al Cleopatra vor fi înfipte în vârful sulițelor.

Deodată, înaintarea se opri.

— Continuați să avansați! ceru Achillas.

— Este imposibil, strigă un ofițer din înaltul unui turn de asediu, romanii au blocat trecerea!

Generalul constată el însuși. Imitându-și adversarul, legionarii astupaseră străzile și străduțele, baricadându-se în interiorul acelei fortărețe improvizate.

Cea dintâi săgeată țâșni dintr-un arc roman și străpunse gâtul ofițerului care stătea în stânga lui Achillas.

Riposta fu imediată și catapultele bombardară pozițiile inamicului. Ploaia de săgeți și de pietre ar fi trebuit să facă ravagii printre legionari, dar aceștia, adăpostindu-se în imobile și case, nu suferiră decât pierderi neînsemnate.

Furibund, Achillas repetă atacurile ore în șir fără a reuși să distrugă apărarea lui Cezar, ai cărui arcași de elită se descurcau de minune. Din cauza unei manevre greșite, un turn de asediu pe roți se prăbuși, strivind numeroși pedestrași și declanșând un început de panică.

Având nevoie să chibzuiască, generalul ordonă încetarea ostilităților. Se lovea de o rezistență mai puternică decât își închipuise și trebuia să schimbe tactica.

*

Abia revenise calmul, că Vânt de Miazănoapte, Unchiașul și câțiva infirmieri se și repeziră să dea ajutor răniților. Aducând urcioare cu apă, măgarul avu parte de o primire călduroasă, în timp ce Unchiașul suporta bombănelile legionarilor.

Rufin se prezentă la raport.

— Treizeci de morți, douăzeci de răniți grav, cincizeci ușor, în stare să continue lupta. O singură baricadă străpunsă. Deocamdată, dușmanul n-are sorți de izbândă și pierde mulți oameni. Atacurile lor sunt dezordonate și ineficace.

— Moralul? întrebă Cezar.

— Ridicat.

— Să nu slăbim vigilența. După această înfrângere, furia lui Achillas va fi înzecită.

— Am rechiziționat personalul medical al palatului, anunță Cleopatra. Mai multe săli vor fi rezervate răniților, care vor primi cele mai bune îngrijiri.

— Iată-te aliata Romei, constată *imperatorul*.

Ea îi zâmbi.

— Nu cumva este invers?

Cezar nu înceta s-o redescopere pe această tânără femeie care avea mereu tot felul de inițiative. În plin conflict armat, în timp ce viața îi era amenințată, ea își păstra sângele rece și părea de neclintit, afișând totodată farmecul unei magiciene.

— Ce crezi despre Achillas? o întrebă Cezar.

— Un adevărat comandant de armată, brutal și

nemilos. Nu va renunța la ideea de a ne distruge, căci puțin îi pasă de viitorul familiei regale; el se vede deja stăpânul absolut al Alexandriei.

— O luptă pe viață și pe moarte... Riscă să-l orbească; se va înverșuna să ne străpungă baricadele?

— Achillas nu renunță ușor. În caz de eșec repetat, va căuta o soluție mai bună.

Regina și *imperatorul* se aplecară asupra hărții orașului, încercând să-și dea seama din ce parte i-ar mai putea ataca adversarul.

*

Teodot era atât de abătut, încât nici nu mai putea să-i recitească pe poeții alexandrini. Exasperat, Pothinus se învârtea în cerc.

— Izolarea noastră va fi de scurtă durată, își dădu el cu părerea. Armata lui Achillas ne va elibera în curând.

— Nu-ți împărtășesc optimismul, zise eruditul. Cezar este un strateg iscusit.

— Nu este expert în lupta urbană și va fi copleșit numeric!

Ușa închisorii se deschise. Apolodor Sicilianul intră urmat de doi servitori tineri care aduceau mâncare.

— Atacul generalului Achillas a eșuat, le dezvălui el, și armata lui Cezar este intactă. În calitate de prizonieri, până când veți fi judecați, mâncarea voastră va fi la fel cu cea a soldaților.

Cum șambelanul se întoarse cu spatele, Pothinus

strecură în buzunarul de la tunica unuia dintre servitori două monede de bronz și un scurt mesaj adresat lui Achillas, prin care îi ordona să continue lupta și să-l elibereze pe Ptolemeu.

Eunucul mirosi mâncarea de bob fiert amestecat cu bucăți de carne dubioase; îngrețoșat, preferă să postească.

*

Slujnica Charmion profită de încetarea luptei ca s-o coafeze pe regină, s-o parfumeze și s-o oblige să-și schimbe rochia.

— Război sau ne-război, trebuie să rămâneți frumoasă și elegantă. Faptul că sunteți iubită de Cezar nu îngăduie neglijența. Ce ținută, ce general! Mantia lui roșie este impecabilă, mâinile îi sunt îngrijite și nu-și permite nicio lipsă de gust. În definitiv, vă înțeleg; în pofida vârstei lui, este de o mie de ori mai seducător ca flăcăii vânjoși de la curte! Care, de la atât antrenament la sala de gimnastică, au tărtăcuța goală și mădularul moale.

— Charmion!

— Îi respingeați fiindcă sperați să întâlniți un bărbat ca Cezar și ați avut dreptate. Dat fiind caracterul vostru, vă trebuia un amant de talia lui. Încercați să câștigați războiul și să vă căsătoriți cu generalul ăsta. Împreună, redresați țara noastră pe care au distrus-o Ptolemeu și clica lui, iar poporul vă va iubi. Eu mă lupt în felul meu, i-am scos toate prăjiturile după care e mort micuțul monstru. Măcar

o să slăbească! Ah, nu vă mișcați… Gata, sunteți superbă.

Charmion îi arătă reginei o oglindă mare. Aceasta reflecta razele aurii ale unui soare blând de toamnă care începea să apună.

Neliniștită, Cleopatra presimțea o noapte tragică și se duse lângă Cezar.

Și el părea îngrijorat.

— Ne-am întărit linia de apărare, zise el, și vom rezista. Achillas o știe, nu va insista.

Cleopatra contemplă rada portului, cheiurile, insula Antirhodos, principalul canal navigabil, farul… Și avu o certitudine.

— Portul regal… Achillas o să-l ocupe!

56

Ascultând rapoartele ofițerilor săi, generalul Achillas ajunsese la concluzia că baricadele romanilor vor fi greu de trecut. În plus, aceștia profitaseră de încetarea luptei pentru a le întări și asalturile riscau să fie zădărnicite unele după altele.

Trebuia așadar găsit un punct slab în sistemul de apărare al lui Cezar, iar Achillas descoperi în cele din urmă un unghi de atac: portul de la răsărit, unde erau ancorate șaptezeci și două de nave de război alexandrine, dar și flotila romană care se credea la adăpost. Ptolemeu n-avusese timp să dea ordin marinei lui să blocheze ieșirea din radă și Cezar, refuzând să părăsească orașul, își păstra în rezervă

galerele.

Un obiectiv precis: să ia corăbiile lui Ptolemeu, să-i taie lui Cezar orice posibilitate de fugă și să atace palatul dinspre mare; legionarii nu vor reuși să apere cheiurile mult timp.

Evitând cartierul Bruchion, soldații lui Achillas o luară de-a lungul râului alergând. Era imposibil să folosească turnurile de asalt și catapultele, dar pedestrașii nu vor avea nevoie de așa ceva. Luați pe nepregătite, romanii nu vor opune decât o rezistență disperată.

*

Cezar ținuse cont de avertismentul Cleopatra și deplasase o sută de legionari care se masaseră în dreptul portului regal pentru a apăra galerele romane.

Neașteptându-se la o hoardă zgomotoasă și compactă, ei se retraseră încercând să se adăpostească și un ofițer chemă imediat întăriri. Postați pe acoperișul palatului, niște arcași încetiniră înaintarea dușmanului.

Rufin îl alertă pe Cezar.

— Trebuie neapărat să ne retragem! Altfel, oamenii noștri vor fi masacrați.

— Și galerele noastre?

— Sunt pierdute.

— Dacă ele sunt pierdute, la fel suntem și noi.

— Este imposibil să le apărăm, zise Rufin. Sunăm retragerea?

Imperatorul nu putea să-și întârzie decizia.

— Să dăm foc la tot.

— La tot…

— Să ardem corăbiile noastre și pe cele ale lui Ptolemeu.

— Sunteți sigur că…

— Este singura soluție. Să ne grăbim.

Cleopatra nu interveni. Acționând astfel, Cezar se priva definitiv de o eventuală fugă și își dovedea dorința de a învinge.

Comandând o trupă de soldați hotărâți, Rufin execută ordinul. Aruncând torțe înmuiate în smoală lichidă, ei aprinseră parâmele de cânepă și puntea corăbiilor, care era îmbibată cu ceară. În curând luară foc băncile vâslașilor și frânghiile care fixau vergele în vârful catargurilor. Pe jumătate arse, vasele se scufundară[19].

Acest spectacol înspăimântător îi încremeni pe luptători. Cum ar fi putut Achillas să-și imagineze o asemenea distrugere? Iscându-se un vânt puternic, focul se întinse de la o corabie la alta cu o rapiditate stupefiantă, ajungând la hambarele cu grâu și la un depozit de lemn de lângă Marea Bibliotecă.

Înnebuniți, gardienii erau incapabili să împiedice extinderea flăcărilor. Savanții țâșniră afară din locuințe, neștiind ce să ia cu ei. Ferestrele se făcură țăndări, focul găsi elemente de calitate, papirus și

---

[19] Descrierea îi aparține lui Lucan. (n. a.)

etajere din lemn. Un bătrân erudit vru să salveze câteva volume, dar tunica îi luă foc și el se prăbuși în mijlocul unui rug de proporții gigantice care îi înmărmuri pe Cezar, Cleopatra, pe legionari și pe adversarii lor.

În mai puțin de o oră, din cauza rafalelor de vânt care întețiseră incendiul, Muzeul, Biblioteca și mai multe alte clădiri fură distruse în totalitate. Cartierul Bruchion nu mai era decât o magmă fumegândă și doar palatele, cu fațada înnegrită, scăpaseră parțial de dezastru.

Cezar se dezmetici primul din buimăceala generală.

— Mai rămâne un pasaj între teatru și port, îi zise el lui Rufin. Să-l folosim.

Puținii soldați ai lui Achillas postați în acel loc nu rezistară în fața năvălirii romanilor și imperatorul conduse el însuși un detașament întreg pentru a ajunge la obiectivul său: farul. Nu putea să ocupe toată insula Pharos, dar cucerirea celebrului monument, situat la capătul ei, îi asigura supravegherea portului și controlul asupra lanțurilor care se întindeau pentru a închide accesul la el.

Rufin aprecie încă o dată geniul strategic al lui Cezar și simțul improvizației de care dădea dovadă în împrejurări tragice. Instinctul îi permitea să tragă folos din orice incident, chiar dacă era o catastrofa precum acel incendiu uriaș. Un singur imperativ conta: să reia inițiativa.

Paznicii însărcinați cu întreținerea farului au fost rapid masacrați și Cezar se năpusti pe scara în spirală care ducea la etaje. De formă pătrată, primul atingea înălțimea de 60 de metri, al doilea, octogonal, mai adăuga 26 de metri și al treilea încă 19 metri. Lumina flăcării care ardea constant în vârful acestui turn de piatră de 105 metri ajungea până la cincizeci de kilometri. Având numeroase încăperi, farul le furniza romanilor un post de observație perfect, din înaltul căruia puteau supraveghea orașul și marea.

— Locul este sigur și va fi lesne de apărat. N-avem decât doi răniți ușor.

Cezar privi cum arde Alexandria. Atacând Roma, micuțul Ptolemeu provocase distrugerea capitalei sale și a bijuteriilor ei, Biblioteca și Muzeul, care întruchipau dorința unei științe universale. Mii de cărți și de rapoarte științifice se transformau în scrum, nenumărate zile de cercetare erau reduse la neant.

Pentru prima dată, *imperatorul,* obișnuit cu atrocitățile bătăliilor, vedea pierind o lume de savanți, ingineri, literați și poeți din cauza vanității și a smintelii unei dinastii decadente. Dacă s-ar fi lăsat pradă furiei, l-ar fi sugrumat pe Ptolemeu al XIII-lea, jalnic moștenitor al unui laș, al unui obsedat sexual și al unui corupt. Dar nu mai era cale de întoarcere. Acum, avea un singur țel: să câștige războiul Alexandriei.

Privirea Cleopatrei scăpăra scântei.

— Biblioteca, Muzeul, comorile Alexandriei. Cum ai îndrăznit?

— Nu sunt vinovat de acest dezastru, zise Cezar. Dând ordin să fie incendiate corăbiile mele și cele ale lui Ptolemeu, nu-mi închipuiam că focul se va întinde în felul acesta. Furtuna s-a dezlănțuit într-o clipă, iar vântul, de o rară violență, a exprimat mânia zeilor.

Regina strânse pumnii.

— Acum, îi acuzi pe zei!

— Cine altcineva ar fi decis să înzecească puterea incendiului? Prostia fratelui tău, nedemn de funcția sa, a dezlănțuit pedeapsa cerului. Intențiile mele erau clare: să elimin flota dușmană și s-o sacrific pe-a mea pentru a da de înțeles că nu voi fugi. Acum, controlez farul și sistemul meu de apărare este intact. Atacurile lui Achillas au eșuat, superioritatea lui numerică nu-i oferă victoria rapidă la care spera. Uită trecutul, Cleopatra, și nu te gândi decât la luptă.

— Muzeul, Biblioteca…

— Dacă domnești, le vei reconstrui.

Regina părea neîncrezătoare.

— Rămâi aliata mea sau îmi condamni acțiunea?

Ochii verzi ai Cleopatrei, de o profunzime de nepătruns, îl măsurară pe *imperator*.

— Te iubesc, Cezar. Și cred în noi.

Niciodată învingătorul din războiul cu galii nu primise o asemenea încurajare. În inima acelei nopți

pe care coloanele de fum o făceau și mai întunecată, el se simți invincibil.

*

— Ei, drăcie, îngăimă Unchiașul, ei, drăcie…

Până și Vânt de Miazănoapte, de obicei imperturbabil, părea uimit de întinderea ruinelor unde jăraticul încă licărea. Mulți împărtășeau părerea lui Cezar: provocat de om, incendiul își datora intensitatea anormală intervenției zeilor. Pe cine doreau ei să pedepsească, pe micuțul Ptolemeu sau cuplul format din cuceritorul roman și regina Egiptului? Următoarele ore aveau să dea răspunsul.

Temându-se de un nou atac, romanii nu slăbiră vigilența. În zori, Rufin schimbă garda și verifică dacă nu exista vreo breșă care i-ar fi permis dușmanului să se infiltreze. În fruntea intendenței, Unchiașul și Vânt de Miazănoapte distribuiră rații de apă și hrană în timp ce soldații, folosind bucăți de moloz și diverse resturi din dărâmături, fortificau baricadele. În pofida aspectului său trist, Bruchion rămânea un bastion solid.

Indiferenți la ravagiile provocate de incendiu, legionarii erau încântați de strategia comandantului lor. Necăzând pradă disperării, el răsturnase o situație compromisă, având niște inițiative nemaipomenite. Acest succes nesperat alunga oboseala și toți stăteau la posturile lor cu aceeași hotărâre.

Din înaltul farului, Rufin constată amploarea

pagubelor. Pedestrașii lui Achillas își adunau morții, nenumărați. Multe turnuri de asalt și catapulte fuseseră arse și pierderea acestui material micșora capacitățile ofensive ale armatei care-l susținea pe Ptolemeu.

Totuși, nimeni nu subestima adversarul. Deși suferise pierderi serioase, Achillas n-avea să renunțe la ideea de a-i strivi pe romani.

*

Medicul militar îl consulta pe generalul Achillas, care suferise o criză de inimă când incendiul îi obligase pe soldați să se retragă. Învăluiți de flăcări, mulți dintre ei pieriseră.

— Aveți o inimă puternică, își dădu cu părerea doctorul.

Războinicul cu figură pătrățoasă se ridică în picioare.

— De băut, ceru el.

Aghiotantul său se grăbi să-i aducă bere. Având gâtul uscat, generalul bău cu lăcomie, apoi îl dădu la o parte pe medic și ieși din vila luxoasă unde fusese transportat.

Lumina îl orbi, generalul se clătină și se sprijini de zid; principalii săi locotenenți îl înconjurară.

— Mă simt bine, foarte bine… Vreau să aud rapoartele!

— Nu sunt prea grozave, recunoscu un ofițer de cavalerie. N-am reușit să străpungem apărarea romanilor. Toate corăbiile lor au fost distruse, la fel

și ale noastre. Iar Cezar a pus stăpânire pe far.

— Pe far... Sunteți siguri?

— Ne este imposibil să ne apropiem, arcașii lor au o precizie redutabilă și pedestrașii au fortificat accesul. Dar controlăm insula Pharos.

— Ce pierderi avem?

Membrii statului-major prezentară estimările și bilanțul greu nu-l încurajă pe Achillas. Totuși, superioritatea lui rămânea zdrobitoare. Trebuia s-o folosească în mod eficace.

Obosit, aprigul general se chinuia să înțeleagă adevăratele cauze ale eșecului. Atacul său ar fi trebuit să-i nimicească pe romani, rătăciți pe teren necunoscut, și când colo aceștia, dimpotrivă, se descurcaseră cum nu se poate mai bine. Flota lui Ptolemeu scufundată, cel mai frumos cartier al orașului mistuit de foc, familia regală și sfetnicii săi prizonieri în palat, Cezar și Cleopatra teferi și nevătămați... Acest început de război, pe care Achillas îl nădăjduia scurt, era deplorabil.

Aghiotantul îi înmână un mesaj de la Pothinus care îi dădea de veste că regele și ai lui erau în viață și așteptau să fie eliberați.

Așadar, eunucul avea complici care îi permiteau să comunice cu exteriorul. Erau ei însă de ajuns pentru a provoca o revoltă în interiorul reședinței lor forțate?

Întrucât nimic nu se întâmplase așa cum fusese prevăzut, Achillas ar fi avut nevoie de sfaturile lui Pothinus pentru a pune la cale o nouă strategie care

să-i surprindă pe romani. Ușor descumpănit, generalul se liniști gândindu-se la numărul mic de legionari care îi rezistau. În cele din urmă, va obține victoria… Afară de cazul în care Cezar va primi întăririle necesare. Iar Achillas nu putea să interzică accesul în port.

— Ce ordonați? întrebă un ofițer.

— Ardeți morții, îngrijiți rănițiii, stați cu ochii pe inamic. Diseară, statul-major se reunește pentru a stabili următoarele operațiuni.

Adus de spate, Achillas se retrase.

58

De la fereastra zăbrelită a închisorii lor luxoase, Pothinus și Teodot urmăriseră toată noaptea extinderea incendiului. În zori, când vântul se potolise în sfârșit, constatară amploarea dezastrului.

— Nu, murmură Teodot, nu, nu este posibil… Nu Muzeul, nu Biblioteca!

— Ruine fumegânde… Blestematul ăsta de Cezar ne-a distrus capitala!

— Nu Muzeul, nu Biblioteca, repeta preceptorul clătinându-se.

Eunucul îl împiedică să se prăbușească și îl ajută să se așeze.

— Operele poeților și ale savanților noștri, mii de volume adunate cu răbdare, texte neasemuite, inestimabile…

Teodot își duse mâna la inimă, respirând cu mare

greutate.

— Trebuie să cer ajutor, hotărî Pothinus.

— Nu Muzeul, nu Biblioteca…

Eunucul bătu cu putere în ușă. Gardianul deschise, neîncrezător.

— Preceptorul Teodot se simte rău, cheamă un doctor!

Alertat, terapeutul familiei regale veni în fugă.

Cu capul înclinat pe umărul stâng, preceptorul lui Ptolemeu al XIII-lea își dăduse duhul.

Când servitorii primiră permisiunea să ia cadavrul, Pothinus îi strecură o scrisoare complicelui său obișnuit. Eunucul îi sugera lui Achillas să lanseze un nou atac masiv și să slăbească astfel rezistența romanilor.

*

— Totul este gata, Maiestate, declară eunucul Ganymede, dar riscurile sunt foarte mari. Chiar vreți să vă încercați norocul?

Prințesa Arsinoe ridică bărbia.

— Să ieșim din temnița asta, decise ea.

Tânăra avea încredere deplină în Ganymede, tatăl ei adoptiv, dușman înverșunat al Cleopatrei. Viclean și violent, acesta visa un destin măreț pentru protejata lui.

— L-am cumpărat pe unul dintre gardieni, un gal. A acceptat să ne scoată din palat, va veni dintr-o clipă în alta.

Prințesa și eunucul țintuiră cu privirea ușa masivă

din lemn de abanos de la apartamentele lui Arsinoe, iar așteptarea li se păru interminabilă. Nemaisuportând închisoarea și nici pasivitatea lui Ptolemeu, fata era convinsă că putea să joace un rol decisiv în lupta împotriva romanilor. Amantă a lui Cezar, Cleopatra trădase poporul Alexandriei, căreia Arsinoe avea să-i redea mândria.

Ușa se întredeschise.

Gardianul era un ins necioplit la vreo cincizeci de ani, încântat să bage în buzunar o sumă frumușică. Întrucât puștoaica și eunucul nu reprezentau niciun pericol, faptul că-i lăsa s-o șteargă nu va primejdui victoria finală a *imperatorului*.

— La ora asta, zise galul, bucătăriile sunt goale. Treceți prin ele, coborâți scara ce duce la chei și acolo veți găsi o barcă. Dacă aveți puțin noroc, s-ar putea să scăpați de arcași.

— Bună treabă, recunoscu Ganymede.

— N-aș merita un mic supliment?

— Ți-l dau.

Mâinile puternice ale eunucului îl sugrumară pe gal, care se arătă atât de surprins, încât abia avu putere să se zbată. Sufocat repede, cu limba atârnând, acesta se prăbuși la pământ. Ganymede îi șterpeli pumnalul, inspectă culoarul și îi făcu semn prințesei să-l urmeze.

*

Umbrele se risipiseră, Cleopatra își va ține promisiunea și nu-i va reproșa niciodată lui Cezar

incendiul de la marea Bibliotecă. Rămânând în Alexandria, conștient de fragilitatea poziției lui, *imperatorul* își dovedise forța angajamentului și dimensiunea curajului. Regina era convinsă că pe el îl vor încorona zeii.

Ziua se scurgea fără incidente notabile. În timp ce-și trăgea sufletul, Achillas trebuia să-și regândească strategia înainte de a porni din nou la luptă. Un asalt masiv era cât se poate de probabil, iar el nu putea fi respins decât cu prețul multor vieți omenești. Dacă se va deschide o breșă, palatul va fi la îndemâna dușmanului.

— N-a fost ultima noastră noapte, zise Cleopatra, generalul Achillas a dat înapoi.

— După ce va trece efectul surprizei, va fi și mai înverșunat. N-are rost să ne mințim, regină a Egiptului, situația noastră este disperată.

Însoțit de un legionar care trăgea de gulerul tunicii un băiat cu lanțuri la picioare, șambelanul Apollodor îl întrerupse pe Cezar.

— Arsinoe și Ganymede au reușit să fugă, zise Sicilianul cu părere de rău. Eunucul a sugrumat un gardian și au luat o barcă pe care n-am putut s-o oprim. Bine măcar că l-am identificat pe trădătorul ăsta!

Legionarul își forță prizonierul să îngenuncheze.

— Ascundea această scrisoare, explică Apollodor.

Cezar citi documentul.

— Cine ți-a dat-o? îl întrebă el pe servitor.

— Stăpânul Pothinus… Trebuia să i-o înmânez unui bucătar.

— Arestați-l și faceți-l să vorbească, ordonă *imperatorul*. Apollodor, îți încredințez sarcina de a desființa rețeaua asta. În palat nu trebuie să fie decât oameni de încredere.

*

Pothinus tresări, se ridică și se rezemă de perete.

— Generale…

— Recunoști că ești autorul acestei scrisori? îl întrebă Cezar.

Eunucul își aruncă privirea pe ea.

— Cineva mi-a furat-o, cineva…

— În ciuda avertismentului meu, țineai legătura cu complicele tău, Achillas, dușmanul Romei. Te prevenisem de consecințele unui asemenea act.

Pothinus se aruncă la picioarele *imperatorului*.

— Cruțați-mă, vă implor!

— Suntem în război. Să hrănesc la sân un șarpe ca tine ar fi o greșeală de neiertat.

Doi legionari luară cu ei un Pothinus plângăcios, căruia nimeni n-avea să-i deplângă moartea.

Nimeni în afară de bucătarul său, care jură să-l răzbune.

59

Niște chiote de bucurie îl treziră pe Achillas, care ațipise înainte de adunarea statului său major și pe care aghiotantul său nu îndrăznise să-l deranjeze.

Ieși din clădirea care-i servea drept cartier general și văzu o mulțime zgomotoasă sărbătorind sosirea prințesei Arsinoe și a tatălui ei adoptiv, eunucul Ganymede, o namilă vânjoasă de talia generalului.

„Arsinoe este regina noastră!” strigă un ofițer, cuvinte repetate pe dată la unison.

În cele din urmă, prințesa și protectorul ei ajunseră la Achillas, care suferea de amețeli și de greață.

— Ați… ați evadat?

Fata cu chip dizgrațios îi aruncă o privire disprețuitoare comandantului armatei.

— Ptolemeu își suportă detenția, dar eu iau inițiativele necesare! auzi ce strigă poporul meu? Mă recunoaște ca suverană! De acum înainte, mi te supui mie.

— Iertați-mă, Maiestate, dar nu aveți nicio experiență în arta militară și…

— A ta nu ți-a adus victoria pe care ar fi trebuit s-o obții! Strategia ta a fost un eșec lamentabil și nu te mai consider demn să comanzi armata. Ganymede te înlocuiește chiar din clipa asta.

— Eunucul ăsta…

Tatăl adoptiv își împlântă pumnalul în pântecele lui Achillas.

— Să discuți ordinele reginei este o crimă de lezmajestate care, în vreme de război, se pedepsește cu moartea.

Cu o vădită plăcere, Ganymede răsuci cuțitul în rana condamnatului. Un șuvoi de sânge țâșni din

gura lui Achillas, care dădu ochii peste cap și se prăbuși.

Noul general comandant se întoarse spre mulțimea compusă din militari și civili.

— Trăiască regina Arsinoe a IV-a, care ne va conduce spre victorie!

Urarea fu salutată cu aclamații și noua stăpână a Alexandriei, îmbătată de această putere pe care și-o dorea atât de mult, rosti primele ei cuvinte oficiale.

— Achillas este responsabil de pierderea multora dintre soldații noștri, și-a meritat pedeapsa. Noi îl vom elimina pe tiranul roman și pe amanta lui, vrăjitoarea de Cleopatra, și îl vom readuce pe Ptolemeu pe tronul lui!

Acest plan entuziasmă asistența.

— Un atac frontal ar fi inutil, declară Arsinoe. Generalul Ganymede mi-a sugerat o modalitate mult mai bună de a învinge dușmanul și acest demers nu ne va costa nici măcar o singură viață.

*

Mânia Cleopatra era fățișă.

— Arsinoe, regina Egiptului… e grotesc!

— După spusele aliatului nostru, Antipatros, zise Cezar, a fost încoronată prin aclamațiile mulțimii și prima ei decizie a fost să-l execute pe generalul Achillas și să-l numească în locul lui pe Ganymede. Îl cunoști pe acest om?

— O divinizează pe surioara mea și a vegheat asupra educației ei. Este un fățarnic cu privire șireată

care pune mereu la cale fapte mișelești.

— A avut funcții militare?

— Nu, dar este capabil să comande. La palat, avea rețeaua lui de slujitori, iar ceilalți se temeau de el.

Cezar avea dubii. Un atac masiv ar fi străpuns liniile romane, dar noul comandant părea să renunțe la el. Totuși, având în vedere setea ei de putere, Arsinoe nu va căuta pacea. O interesa numai uciderea adversarului.

Așadar, era vorba de un vicleșug. Ce modalitate de vătămare va folosi vrăjmașul?

Simțind mâhnirea Cleopatrei, Cezar o îmbrățișă.

— Tu ești unica regină a Egiptului și uzurpatoarea va plăti scump pentru vanitatea ei.

*

Cezar ocupa farul și cartierul palatelor. Portul de vest [20] și Heptastadionul [21], digul care lega continentul de insula Pharos, rămâneau în mâinile lui Arsinoe și ale devotatului ei Ganymede.

Nimeni nu contesta preluarea puterii de către cei doi și acest succes îl uimea pe eunuc, care se temea de furia ofițerilor lui Achillas. Decepționați de comportamentul comandantului lor, aceștia trecuseră de partea noului lor general, fericiți să primească ordine îndrăznețe, pe care se grăbeau să le

---

[20] Portul Eunostos. (n. a.)

[21] Numit așa fiindcă măsura șapte *stadia.* Un *stadion* (unitate de măsură a lungimii la vechii greci) echivala cu aproximativ 185 de metri. (n. t.)

execute. Bănuitor, Ganymede le ceruse să depună un jurământ de credință, prevenindu-i că-i va sancționa la cea mai mică abatere. Violența cu care îl omorâse pe Achillas îi dovedea cruzimea și nici măcar veteranii nu-și doreau să se confrunte cu acest războinic mătăhălos, care promitea să-i masacreze pe romani și să elibereze Alexandria.

Mândră de reușita ei nesperată, Arsinoe își organiza curtea și nu suporta nici cea mai mică nesupunere. Plăcerea de a cârmui era fără seamăn și ăsta nu era decât începutul.

— Cum stăm cu pregătirea ofensivei? îl întrebă ea pe Ganymede.

— Nici marele Cezar în persoană nu-i va rezista.

— Când vom vedea rezultatele?

— În curând, stați liniștită. Și doresc să vă arăt o armă pe care idiotul ăla de Achillas o uitase.

Intrigată, Arsinoe îl urmă pe eunuc până la șantierul portului Eunostos, unde niște dulgheri lucrau fără întrerupere, urmând directivele lui Ganymede.

Regina nu-și putu stăpâni uimirea.

— Corăbii… Astea sunt corăbii!

— Cezar crede că ne-a scufundat întreaga flotă de război, dar se înșală. E drept că aceste nave sunt mai ușoare decât cele distruse în timpul incendiului, dar ne oferă posibilitatea să atacăm palatul regal.

Surprinsă, Arsinoe mângâie coca mai multor corăbii.

— Sunt gata să navigheze?

— Meșterii disponibili își sporesc eforturile și lucrează în schimburi. Cezar nu se gândește decât să-și întărească baricadele, neștiind că ele au devenit inutile.

Ochii fetei străluciră de satisfacție.

— O să-l facem de râs pe *imperator*... Gloria noastră va fi cunoscută în toată lumea și vom reconstrui o Alexandrie care-l va face să pălească de invidie chiar și pe întemeietorul ei! Cât despre tine, fidelul meu general, vei fi răsplătit pe măsura meritelor tale.

60

Când să bea, Vânt de Miazănoapte întoarse botul într-o parte și bătu pământul cu copita piciorului stâng din față, semn de iritare sigură.

— Apa nu e grozavă, recunoscu Unchiașul, dar e vitală! Haide, nu mai face mofturi.

Refuzul măgarului persistă.

— Ce se-ntâmplă... Uite, și eu beau apă din asta!

Unchiașul o scuipă imediat.

— Ptiu, ce scârboșenie! Este sălcie, de nebăut... Rezervorul nostru este contaminat, ai dreptate. Vino, să căutăm unul mai bun.

Măgarul și Unchiașul se duseră la rezervorul vecin. În apropiere, soldații discutau aprins și se plângeau de gustul infect al prețiosului lichid. Și peste tot, în zona controlată de romani, constatarea era aceeași.

Panica se răspândi cu repeziciune și un ofițer se grăbi să-l anunțe pe Cezar care se afla în compania Cleopatra, mirându-se de pasivitatea adversarului.

— O catastrofa, generale! Nu mai avem apă potabilă.

— Blestemata asta de Arsinoe vrea să ne alunge din oraș, zise regina. A pus să fie astupate conductele și canalul subteran care trece pe sub Calea Canopică.

Adusă în palat, în imobile și case grație unui sistem de canale care se alimentau din puțuri, apa dulce era repartizată cu grijă între locuitorii capitalei și mai multe rezervoare beneficiau de filtre.

— Arsinoe a ordonat să se pompeze apă din mare și să fie poluate bazinele de care depinde cartierul nostru, zise Cleopatra. Rezervele noastre de apă sunt imposibil de utilizat.

— Trebuie să părăsim Alexandria, conchise ofițerul.

— Nu e totul pierdut, obiectă regina. Să săpăm niște puțuri sub țărm și vom găsi apă dulce.

— Atât de aproape de mare?

— Să ne grăbim, decise Cezar.

Se formară mai multe echipe mici care începură săpăturile în acea blândă zi de noiembrie. În miezul verii, abila manevră a lui Arsinoe și Ganymede ar fi avut efecte rapide. Dar căldura fiind suportabilă, soldații rezistară la sete. Unchiașul îi ajută împărțind cu zgârcenie stocul său de urcioare cu bere.

Mergând de la un grup la altul, Cezar și Cleopatra

le susținură moralul săpătorilor, asigurându-i că nu se speteau în zadar. În lipsa apei, se consumară struguri, iar Vânt de Miazănoapte, stoic, dădu exemplu congenerilor săi, câinilor și altor animale, nerăbdătoare și ele să-și potolească setea.

Și orele trecură, pline de neliniște.

*

Arsinoe era în culmea fericirii. O mulțime de servitoare îi aduseră mâncăruri rafinate și vinuri speciale, nemaipomenit de licoroase. Suverana mânca și bea pe săturate, sărbătorind venirea la putere, în timp ce armata romană murea de sete. Așa cum prevăzuse, Cezar refuza să accepte evidența și le dădea oamenilor săi să bea vin și bere până la epuizarea rezervelor.

Generalul Ganymede se prezentă în fața suveranei.

— Treaba merge strună, anunță el. Flota noastră de război va fi gata de luptă chiar mâine. Când situația romanilor va deveni insuportabilă, vor fi nevoiți să iasă din vizuină. Catapultele și arcașii noștri îi vor ucide pe cei care se vor îndrepta spre vestul orașului, iar marinarii noștri vor scufunda puținele bărci cu care vor pleca Cezar, Cleopatra și ultimii lor partizani.

Arsinoe se întinse pe spate, aproape în culmea extazului.

— Ce viziune minunată! Ieri, nu eram decât o fetiță disprețuită și ținută prizonieră, în timp ce sora mea se umfla în pene. Astăzi, locuitorii Alexandriei mă

venerează!

Frenezia protejatei lui îl încânta pe Ganymede. Abia ieșită din copilărie, ea rămânea capricioasă, aspirând în același timp să dețină puterea supremă. El o va ajuta să se formeze și să reziste potrivnicilor, iar regina aceea va îndrepta greșelile dinastiei Ptolemeilor. După atâția ani de rătăcire și depravare, Arsinoe a IV-a, învingătoarea ilustrului Cezar, va fi egala lui Alexandru cel Mare.

— N-ar fi timpul să vă odihniți, Maiestate?

— Nu în seara asta! Vreau să savurez aceste clipe și să mi le încrustez în memorie.

Noul comandant al armatei alexandrine nu insistă. În timp ce Arsinoe benchetuia, el le va cere meșterilor de la șantierul naval să-și întețească eforturile. Când flota de război se va desfășura, abia atunci Cezar, uluit, își va da seama de amploarea înfrângerii sale.

*

Noaptea nu oprise căutările, dar nici măcar o singură echipă nu găsise apă dulce și descurajarea slăbea forța brațelor. Cezar se prefăcea că mai crede în succes, iar Cleopatra, neîndoindu-se de un deznodământ fericit, îi interzicea să renunțe.

La lumina lunii pline, vreo zece soldați se înverșunau să lucreze în continuare. Bătând insistent din copită, Vânt de Miazănoapte săpă o groapă la vreo sută de pași de țărm, în fața palatului regal. Unchiașul chemă doi soldați vânjoși și le ceru s-o mărească și s-o adâncească. Înainte de a se culca,

ei acceptară această ultimă sarcină.

În fundul acelui puț rudimentar, dădură de apă.

Apă limpede, dulce și bună de băut!

În zori, săpând în zona țărmului, și alte echipe reușiră să ajungă la pânze noi de apă dulce, iar zvonul se răspândi: protejată de Isis, Cleopatra era o magiciană care veghea asupra armatei romane.

Și miracolele ei nu se opriră acolo.

Deschizând ochii după ce dădu pe gât prima dușcă de vin alb sec din ziua aceea, Unchiașul scruta largul mării, savurând aerul proaspăt al zorilor.

Deodată, văzu ceva atât de ciudat și de surprinzător, încât se frecă la ochi, mai trase o dușcă și își reluă observarea.

În vârful farului, gardienii se agitau.

— Nu pot să cred, îngăimă Unchiașul, par a fi vreo treizeci de corăbii! Te pomenești c-or fi întăriri!

În semn de aprobare, Vânt de Miazănoapte ridică urechea dreaptă.

61

Surescitat, Rufin îl trezi pe Cezar.

— Vin întăririle!

Cleopatra, pe care Charmion o îmbrăcase și o parfumase în grabă, se alătură amantului ei pe terasa palatului.

Potrivit informațiilor comunicate de gardienii farului, veștile erau și bune, și rele în același timp. Bune, pentru că cele treizeci și patru de corăbii

încărcate cu mașini de război, arme și grâu, aparțineau legiunii a XXXVII-a. Proaste, căci violența vântului care bătea dinspre răsărit împiedica manevrele acestei flote și o obliga să treacă de portul Alexandriei.

— Vom folosi toate bărcile disponibile, decise Cezar, și le vom remorca. Să li se facă semn să rămână pe loc. Rufin, cuirasa mea.

Locotenentul *imperatorului* nu-și ascunse surprinderea.

— Doar n-ai de gând să te duci acolo… E prea periculos!

— N-avem nicio secundă de pierdut.

Cezar o privi pe Cleopatra.

— În absența mea, ia deciziile necesare. În cazul unui atac pe uscat, să le dai oamenilor mei forța de a rezista.

*

Cu capul greu, Arsinoe se mulțumi cu un pic de apă proaspătă, acea apă a cărei absență va pricinui pierderea lui Iulius Cezar. Ziua aceea vântoasă le va usca gâtlejul romanilor, forțați să fugă la bordul unor bărci prăpădite, pe care vasele de război alexandrine le vor scufunda cu ușurință.

Îmbrâncindu-le pe servitoare, generalul Ganymede intră în camera suveranei sale.

— Cum îndrăznești?!

— O armată de sprijin vine în ajutorul lui Iulius Cezar.

Arsinoe sări ca arsă.

— Un contingent numeros?

— Cel puțin treizeci de galere.

— Să le atacăm imediat!

— Șansa e de partea noastră, mărturisi eunucul. Din cauza vântului puternic din est, vasele de război ale romanilor n-au reușit să între în portul Alexandriei. Singura soluție este să le remorcheze. Vâslașii lui Cezar au plecat deja în ajutorul lor și dispunem de o informație incredibilă. Călăreții noștri au capturat, în spatele unei baricade, niște pedestrași imprudenți care erau însărcinați cu aprovizionarea și care au mărturisit că Cezar în persoană se află în barca din frunte!

Arsinoe afișă un rânjet feroce.

— *Imperatorul* a înnebunit! De data asta, și-a semnat condamnarea la moarte.

— Prizonierii ne-au mai dezvăluit și că, grație Cleopatrei, romanii descoperiseră apă potabilă.

Un rictus de ură schimonosi fața dizgrațioasă a fetei.

— O să-i scot ochii și o să-i tai limba! Du-te și ucide-l pe Cezar, fidelul meu general, și adu-mi cadavrul lui.

*

Îmbărbătați de prezența comandantului lor suprem, vâslașii parcurseseră într-un timp record distanța care îi despărțea de flota venită în ajutor și care se îndepărtase la vreo zece kilometri de

Alexandria, ajungând la Capul Chersonesos.

După scurte și vesele strigăte de salut, au urmat manevrele de remorcare, sub privirile atente ale lui Cezar și Rufin. Cu o voce puternică, acesta din urmă îi îndemna pe marinari să se grăbească. Niciun incident nu se produse și convoiul se îndreptă spre Alexandria.

Imperatorul nădăjduia să mai primească și alte întăriri, mai importante, dar, deocamdată, acelea îi vor permite să-și consolideze pozițiile și îi vor întări speranțele de victorie. Un asemenea aport de oameni și de material îi va ușura pe bravii oșteni care rezistaseră în pofida condițiilor îngrozitoare.

La prora vasului-amiral, Cezar trezea din nou admirația legionarilor săi care îi apreciau luciditatea, hotărârea și curajul fizic. Fără un comandant de o asemenea valoare, războiul cu Alexandria s-ar fi transformat într-un dezastru. Perioada de relativă liniște fu însă de scurtă durată.

În dreptul marelui port, în largul mării, își făcură apariția numeroase nave de război dușmane.

— Credeam că flota lor a fost distrusă, murmură Rufin, schimbându-se la față.

— Portul și arsenalele din vest au scăpat de incendiu, îi aminti Cezar.

— Suntem oare în stare să le ținem piept?

— Marina noastră și-a dovedit deja valoarea.

Comunicând prin semne, căpitanii corăbiilor înregistrară ordinele lui Cezar: trebuiau să formeze

un front larg, expunând în mijloc vasul-amiral. Dacă alexandrinii nu urmăreau decât să-l elimine pe *imperator,* ei îi vor repera mantia roșie și se vor năpusti asupra lui.

Cea mai neînsemnată manevră falsă putea întoarce capcana în favoarea reginei Arsinoe.

Rufin se pregăti de impact. Cu câte o spadă în fiecare mână, îi va împiedica pe atacatori să ajungă la eroul căruia îi consacrase propria viață.

Momeala fu irezistibilă! Cuprins de exaltare, Ganymede trimise zece din corăbiile lui să atace nava-amiral. Romanii le prinseră ca într-o menghină, loviră cu pintenul flancurile vaselor alexandrine și se năpustiră la abordaj.

În timp ce vântul se potolea și soarele asfințea, victoria lui Cezar lua o amploare neașteptată. Furios, Ganymede fu nevoit să bată în retragere ca să-și salveze ultimele corăbii. Era suficient ca Cezar să întrerupă această fugă pentru a-și înfrânge adversarul, dar, ca urmare a unei erori de traiectorie, un vas din Rhodos era împresurat. *Imperatorul* îi sări în ajutor cu toate forțele și apără întreg echipajul.

Deși aprecia intervenția comandantului său, Rufin regretă că renunțaseră la urmărire.

— Să-i terminăm!

— Noaptea face navigația periculoasă, consideră Cezar.

— Farul ne va lumina!

— Apariția flotei lor ne-a luat prin surprindere.

Fără îndoială, Arsinoe dorește să ne atragă într-o capcană. Din portul de vest, pe care nu-l controlăm, ar putea țâșni noi corăbii.

Rufin dădu din cap, aprobator. Cezar nu obținuse fără temei titlul de *imperator*.

62

Cleopatra știa să se arate exuberantă, dar prefera să-și ascundă sentimentele profunde. În fața lui Cezar însă nu reuși, într-atât de arzătoare îi era iubirea.

— Ți-ai asumat riscuri nebunești!

— Conflictul o cerea.

— Te-ai gândit la mine?

— Mi-a fost teamă s-o fac.

— Teamă… ți-e teamă să mă iubești?

— Dragostea și războiul nu fac, pare-se, casă bună. Cu tine, totul este altfel, atât de diferit…

Sărutul lor înfocat îi transportă într-un regat unde domnea doar beția pasiunii.

Cleopatra fu prima care deschise ochii.

— N-am terminat cu războiul ăsta, nu-i așa?

— Arsinoe ne-a rezervat o surpriză neplăcută, care nu e probabil ultima. Cea mai bună soluție este să atacăm fără întârziere portul vestic.

— Ar trebui să cucerești mai întâi Heptastadionul care divizează rada, dar bastioanele nu vor ceda cu ușurință.

— Ce strategie îmi recomanzi?

— N-o lăsa pe Arsinoe să-și tragă sufletul.

*

Originar din insula Rhodos, căpitanul Euphranor petrecuse mai mult timp pe corabia sa decât pe uscat. Oacheș, cu umeri largi și picioare scurte, era un marinar de excepție și îl venera pe Cezar. Era entuziasmat să lupte pentru el și nicio acțiune nu i se părea nebunească dacă *imperatorul* o dicta.

Cezar îi prezentă planul radei și Cleopatra îi arătă principalul pericol.

— Între cele două flote ale noastre, una la est și cealaltă la vest, există un banc de nisip care protejează corăbiile lui Arsinoe și trecătoarea este foarte îngustă.

— Mă voi descurca, patru nave îmi sunt de ajuns. În timp ce eu voi bloca adversarul, restul vaselor noastre îi va invada domeniul.

— S-ar putea să te lovești de o rezistență puternică, obiectă regina.

— Mă aștept la ce-i mai rău, dar și la bine. Să faci manevre într-un spațiu îngust necesită o pricepere deosebită, iar grecii voștri se vor împotmoli!

— Vom trimite în luptă toată flota, hotărî Cezar.

*

Ganymede nu-i ascunse realitatea suveranei lui.

— Cezar posedă treizeci și patru de vase de război, în timp ce noi avem doar douăzeci și șapte. Această ușoară superioritate nu trebuie să ne îngrijoreze. Sunt vase grele și vor eșua pe bancul de nisip care ne

apără portul.

— De ce n-ai reușit să-i ucizi pe romanul ăsta?

— Ne-a întins o capcană diabolică! Din fericire, ne-am retras la timp, așa încât capacitatea noastră de a învinge este intactă.

Nervoasă, Arsinoe își pipăi perlele colierului.

— Ești sigur de asta?

— L-am lăsat pe *imperator* să creadă că nu i-ar fi deloc greu să ne învingă. Dar, încercând să cucerească portul, o să-și frângă gâtul. Populația vă susține și o să-i pregătesc lui Cezar o primire frumoasă.

Siguranța generalului ei o liniști pe fată; oricât de puternic va fi atacul romanilor, el va eșua.

*

Unchiașul și Vânt de Miazănoapte asistară la îmbarcarea soldaților încercați, care formau elita trupelor aflate la dispoziția lui Cezar. Cele treizeci și patru de vase de război ieșiră din portul de răsărit, înconjurară insula Pharos și se aliniară la intrarea în portul de vest, pregătite să înfrunte flota dușmană, care se credea la adăpost datorită bancului de nisip ce făcea accesul strâmt și dificil.

În momentul acela, căpitanul Euphranor și cele patru corăbii ale lui încercară o manevră care părea sinucigașă. Pe de o parte, el nu era sigur că va trece obstacolul fără să distrugă corăbiile; pe de altă parte, în caz că reușea, n-avea să reziste la atacul alexandrinilor și oamenii lui vor fi repede masacrați.

Euphranor nu subestima riscurile, dar avea încredere în calitățile lui de marinar și știa că aceasta era cea mai bună strategie. Urmându-i instrucțiunile, cele patru corăbii ocoliră bancul de nisip și se regrupară la mică distanță de inamic, care declanșa ofensiva.

Contrar oricărei așteptări, marinarii și arcașii reușiră să țină piept alexandrinilor, în timp ce restul flotei romane, luând-o pe urmele căpitanului din Rhodos, pătrundea în portul de vest. Din acel moment, lipsa spațiului împiedică vasele să facă manevre. Ele se izbiră unele de altele, se amestecară și începu o luptă corp la corp de o extremă violență. Obișnuiți cu acest gen de înfruntare și perfect antrenați, legionarii îi dominară pe alexandrini care, bătând în retragere și abandonându-și corăbiile, se refugiară în mijlocul cartierelor învecinate unde erau masate trupe de pedestrași. Ei sperau să-i atragă acolo pe romani, dar, obținând victoria și cucerind portul, Cezar nu se aventură mai departe.

— Mâine, îl anunță el pe Rufin, vom lua inamicul prin surprindere ocupând insula Pharos, apoi Heptastadionul, digul care o leagă de Alexandria. Când le vom stăpâni, ne va fi mai ușor să cucerim orașul. Și nu-mi pierd speranța că vor veni noi întăriri, dacă mesajele noastre au reușit să ajungă la garnizoanele din Asia Minor. Deocamdată, să nu contăm decât pe noi înșine. Crezi că o noapte de odihnă va fi suficientă?

— Cred că oamenii noștri și-au recuperat deja puterile, zise locotenentul *imperatorului*. Acest succes le dă o forță suplimentară.

Soarele asfințea și Cezar se gândi la Cleopatra, pe care și-o imagină în fruntea unui detașament însărcinat cu apărarea palatului. Va ști cu siguranță să respingă un atac dușman și nu va ceda nicio palmă de pământ. Era ea o simplă amantă, o cucerire în plus care se adăuga pe lista femeilor seduse de Cezar? Nu, era o adevărată regină, al cărei vis deschidea un nou orizont.

Cleopatra, magiciana zeiței Isis… Îl făcuse să rămână la Alexandria, obligându-l să ducă un război pe care el voia să-l evite. Un război cu un deznodământ nesigur, care îl constrângea să se adapteze fără încetare în funcție de condițiile neașteptate.

Cleopatra era prima femeie care îl obliga să se întreacă pe sine.

63

Stratagema lui Cezar îi luă prin surprindere pe soldații alexandrini care ocupau insula Pharos. Navele de război romane atacară pe mare, în timp ce legionarii, folosind bărci, țâșniră dinspre port. Dezorientați, lipsiți de un comandant capabil să le organizeze apărarea, alexandrinii se lăsară cuprinși de panică, își abandonară pozițiile și se aruncară în apă, sperând să ajungă înot la cheiul cartierului

Rhakotis.

Această inițiativă nefericită se sfârși cu un carnagiu. Romanii îi uciseră pe cei mai mulți fugari și luară șase sute de prizonieri. Acum, Cezar era stăpânul farului și al insulei Pharos. Îi mai rămânea să ocupe digul care o lega de oraș.

Scopul major al operațiunii era să împiedice orice comunicare între porturile din vest și din est, deci să izoleze trupele lui Arsinoe într-un spațiu restrâns.

Marele dig avea două poduri. Cezar îl cuceri cu ușurință pe primul și le ordonă oamenilor săi să astupe cu pietre pasajul amenajat sub arcadă: trei cohorte erau de ajuns pentru a îndeplini sarcina.

*

— E dezastru, le declară un supraviețuitor generalului Ganymede și reginei Arsinoe: romanii i-au masacrat pe majoritatea soldaților garnizoanei de pe insula Pharos, i-au executat pe ultimii care au rezistat și au jefuit casele. Cezar ăsta este invincibil!

Eunucul îl pălmui pe rănit.

— Iar tu ești un laș și un incapabil! Luați-l pe netrebnicul ăsta din fața mea.

Arsinoe simți că-i fuge pământul de sub picioare.

— N-ar trebui să plecăm din Alexandria?

— Aceste eșecuri nu sunt decisive, Maiestate. Efectivele noastre rămân superioare celor ale romanilor și încă suntem în stare să le dăm o lovitură mortală.

Un ofițer veni în fugă.

— Generale, Cezar ocupă primul pod de pe marele dig și a pus să fie astupat pasajul!

— Vrea să ne taie orice acces la mare și să ne asedieze… Câți legionari lucrează la asta?

— Cel puțin trei cohorte care și-au părăsit corăbiile.

— Și-au părăsit corăbiile! se miră Ganymede. Și Cezar se află printre legionarii săi?

— Îl recunoaștem după mantia lui roșie.

— De data asta, a făcut o greșeală fatală!

*

Prima trecere pe sub arcadă era astupată și legionarii se bucurau de treaba făcută când se declanșă o dublă ofensivă, moment în care Cezar termina de desenat un plan detaliat al radei și al pozițiilor dușmane.

Ganymede își trimisese toate corăbiile, care nu întâmpinară nicio rezistență, fiindcă cele ale lui Cezar erau aproape goale. Arcașii lor aruncară o ploaie de săgeți asupra romanilor, incapabili să se întoarcă pe vasele lor. Iar digul, singura soluție pentru a scăpa de tirurile ucigașe, fu invadat de pedestrași care blocară retragerea și masacrară un număr mare de legionari, obligați să se retragă.

Văzându-și oamenii căzând în jurul lui, Cezar înțelese că era prins în capcană. Soldații săi îl apărau cât puteau de bine, iar Rufin încerca în zadar să lanseze un contraatac. Marinarii încă teferi escaladară digul, hotărâți să-l elibereze pe *imperator*, dar se loviră de alexandrinii dezlănțuiți, care erau

foarte aproape de un triumf total.

— La bărci! ordonă Cezar.

Acestea erau singura speranță de a scăpa de moarte. Ca să-și croiască drum, legionarii aveau nevoie de un curaj și o voință extraordinare, într-atât de compactă era masa adversarilor. În pofida pierderilor severe, ei reușiră să facă o breșă prin care fugi Cezar.

Supraviețuitorii săriră în bărci și apucară vâslele. În câteva clipe, acestea erau supraîncărcate și se îndepărtară atât de încet de dig, încât formară ținte ideale pentru arcașii și mânuitorii de praștii alexandrini.

Barca lui Cezar nu scăpă de potop și, îngreunată de cadavre și răniți, se scufundă. Scoțându-și mantia, pe care o strânse între dinți ca să nu abandoneze acel simbol în mâna dușmanului, el își menținu mâna stângă ridicată, ținând planul recent trasat, și înotă cu o forță surprinzătoare.

— Omorâți-l! urlă Ganymede, constatând că atletul acela de cincizeci și doi de ani se îndrepta spre una dintre corăbiile lui, al cărei echipaj era teafăr. Dată fiind distanța pe care o avea de străbătut, fuga îi era sortită eșecului.

Săgeți și bile de plumb șuierau pe lângă *imperator*, constrâns să înoate în zigzag. Această ultimă paradă jalnică nu-i va permite să scape. Lovit de moarte, ilustrul cuceritor va pieri în mod mizerabil în portul Alexandriei.

*

Apollodor nu știa cum să-i dea Cleopatrei teribila veste, dar era vital s-o informeze. După înfrângerea romanilor, trupele lui Arsinoe vor da năvală și ultimii legionari vor fi uciși. Visurile de putere se vor nărui, trebuia să plece în exil.

Regina se întorcea de la inspectarea baricadelor care garantau securitatea cartierului palatelor. Ce era cu strigătele care se auzeau din portul de vest? Oare Cezar pusese stăpânire pe el?

Fața posomorâtă a Sicilianului o îngrijoră pe Cleopatra.

— Ce se întâmplă?

— Căpitanul uneia dintre corăbiile romane tocmai mi-a povestit ultimele evenimente.

Vocea șambelanului devenea tot mai înăbușită.

— Ei bine, vorbește!

— Cezar a cucerit insula Pharos, apoi a vrut să închidă accesul între cele două părți ale portului. Victoria părea asigurată…

— Dar nu era decât o iluzie?

— Fidelii lui Arsinoe au profitat de o scădere a vigilenței legionarilor și i-au încercuit. Digul s-a transformat într-un adevărat cimitir. Suntem învinși, Maiestate, trebuie să părăsim Alexandria.

— Și Cezar?

Apollodor lăsă capul în jos.

— Unde este?

— Cezar a murit înecat, Maiestate.

Cleopatra rămase imperturbabilă.

— Nu, este în viață.

64

Cu brațele încrucișate, Cleopatra contempla portul. La vest, o corabie romană ardea.

— Cezar este mort, Maiestate, și sunteți în mare pericol, insistă șambelanul.

— Te înșeli. Dacă destinul mi-ar fi luat amantul, aș fi știut.

— Ganymede a fluturat mantia lui purpurie!

— Lamentabilă înscenare, nu era mantia lui! Nimeni nu-l capturează pe Cezar, nimeni nu-i fură emblema puterii.

— Maiestate…

— Mă duc în întâmpinarea lui.

Fără a mai pierde timp ca să se schimbe, Cleopatra ieși din palat și se îndreptă spre portul regal.

O corabie în stare jalnică intra în port și niște marinari făceau gesturi largi cu brațele. După o acostare brutală, se instală o pasarelă și el își făcu apariția.

Epuizat, dar ținându-și fruntea sus, îmbrăcat cu mantia de *imperator* și cu documentul salvat în mână, Cezar era teafăr și nevătămat.

Când o văzu pe regină, când o strânse în brațe pe femeia pe care o iubea, își recăpătă toată vigoarea.

— Ordin de retragere generală, îi zise Cezar lui Rufin, care reușise și el să scape din învălmășeala

sângeroasă.

Grație destoiniciei căpitanului Euphranor, flota romană nu fusese distrusă în întregime, dar bilanțul înfrângerii de pe Heptastadion era copleșitor. Opt sute de legionari uciși, numeroși marinari dispăruți, mii de răniți, pierderea portului de vest și a dominației asupra mării. Atât de aproape de victorie, Cezar și oamenii lui fuseseră cât pe ce să piară.

Cleopatra nu arătă nici cel mai mic semn de pesimism și energia ei fu molipsitoare. Refuzând să se dea bătuți, romanii își consolidară pozițiile, se simțiră în siguranță și își recăpătară forțele. Deși slăbiți, erau încă în stare să se apere, iar adversarul, înciudat că nu dăduse lovitura de grație, avea să se teamă de una dintre acele inițiative nebunești al căror secret îl deținea Cezar.

Alexandrinii și romanii își îngropară morții și frontul rămase neschimbat. Orașul era tăiat în două, fiecare armată stabilindu-și tabăra pe teritoriile cucerite. Partizanii lui Arsinoe își oblojeau rănile, își refăceau flota și pregăteau un atac decisiv.

Constructori iscusiți, romanii ridicaseră veritabile bastioane pe care nici măcar niște trupe bine antrenate nu le puteau distruge decât cu prețul unor pierderi grele, iar Cezar spera în sosirea de noi întăriri. Alertat încă din luna octombrie a anului 48 î.H., aliatul său, Mithridate din Pergam, avea nevoie de timp să strângă o armată, dar îi va veni în ajutor.

Trebuia doar să reziste.

Cleopatra avu o altă dorință; în pofida intervenției medicului ei personal și a asistenților lui, mulți dintre răniți erau sleiți de puteri. Ea îl convinse pe Cezar să meargă la Canop pentru a-i cere ajutorul zeiței Isis, marea vindecătoare.

*

Un canal lega Alexandria de Canop, odinioară un oraș al plăcerilor unde alexandrinii organizau serbări stropite cu vin din belșug. Situată de-a lungul unei fâșii nisipoase, protejată de vânturile puternice prin capul Zephyrion, micuța așezare se fălea cu două sanctuare dedicate lui Serapis și lui Isis. Înainte de război, ele atrăgeau o mulțime de pelerini și bolnavii erau găzduiți în camere întunecate unde, în timp ce dormeau, divinitățile îi vindecau.

În pragul templului zeiței Isis, Hermes îi aștepta cu un vas mare, al cărui dop reprezenta capul lui Osiris, cel reînviat în timpul revărsării Nilului.

— Ați întârziat, zise el cu vocea lui gravă, dar zeița nu vă refuză ajutorul fiindcă regina Egiptului n-a dat-o uitării. Această apă binefăcătoare, născută din lacrimile soarelui, va alunga suferințele. Când rolul ei va fi încheiat, vasul va fi gol.

Hermes i-l dădu Cleopatrei, se întoarse cu spatele la cei doi și intră înapoi în sanctuar.

— Cu apa aceasta sfințită, îl asigură regina, vom reda sănătatea răniților.

— Crezi că preotul acesta ar refuza să vină la curte?

— Hermes este misterios, el singur hotărăște când să intervină.

Cezar își aminti că citise scrierile lui în biblioteca din Alexandria; după cum afirmau scriitorii din vechime, Egiptul era pământul iubit de zei și patria secretelor lor.

*

Generalul Ganymede turba de furie. Să eșueze astfel, la un pas de triumf! Atacul surpriză asupra digului fusese totuși o idee genială și eunucul nu înțelegea cum reușise Cezar să scape din capcană. Nu cumva o putere supranaturală îl însuflețea pe diavolul ăsta de om? Isprava lui de înotător îi impresionase atât de tare pe alexandrini, încât unii se temeau să mai lupte.

Respectat și considerat destoinic, Ganymede se străduise să ridice moralul soldaților săi și pe cel al populației mâhnite de numărul mare al morților și răniților. O parte a cadavrelor fusese îngropată în cimitirul din vestul orașului, cealaltă incinerată. Machiată excesiv și împodobită cu bijuterii zornăitoare, Arsinoe se arătă plină de mânie.

— De ce nu pornești atacul decisiv?

— Pentru că n-ar fi decisiv, Maiestate! Ne-am expune unei înfrângeri usturătoare.

— Nu cumva frica te paralizează?

— Cezar nu este un dușman obișnuit și nu va fi ușor să-i zdrobim apărarea. Nu se va mai lăsa luat prin surprindere a doua oară. Dacă vrem să-l învingem,

trebuie să ne refacem forțele și să le mărim. Întrucât romanii au pierdut controlul portului și al mării, o să construim corăbii ușoare și rapide.

— Nu risipești timp prețios?

— Vă asigur că nu.

— Și dacă aș schimba generalul?

Vocea lui Ganymede scăzu și mai mult.

— Cum doriți, Maiestate.

Arsinoe își aranjă o șuviță rebelă și îl măsură pe eunuc cu o privire disprețuitoare.

— Faptul că ți-am acordat încrederea mea este un privilegiu nemăsurat; nu mă dezamăgi. Vreau ca armata și flota mea să-i strivească pe romani și pe cățeaua aia de Cleopatra.

65

Iarna alexandrină nu era lipsită de asprime; soarele era rareori absent, dar vânturile din nord și din vest suflau adesea cu putere și răceau atmosfera. Valuri uriașe se spărgeau de diguri și de țărmul insulelor, făcând navigația imposibilă.

Dar nici măcar zilele urâte nu frângeau elanul romanilor care continuau să fortifice cartierul palatelor, blocând fiecare intrare. Pe acoperișul imobilelor și al caselor erau postate santinele gata să dea alerta în caz de atac.

Spre stupoarea Unchiașului, apa zeiței Isis vindecase rănile soldaților lui Cezar, care atribuiseră acest miracol Cleopatrei, considerată o magiciană ale

cărei puteri aveau să respingă inamicul.

O liniște ciudată se instaură. În fiecare dimineață, legionarii se așteptau la un atac ce nu se producea. Și timpul, după părerea lui Cezar, lucra în favoarea lor, căci armata de sprijin îi va elibera în cele din urmă.

Romanii nu duceau lipsă de nimic. Având o colaborare perfectă, Apollodor și Unchiașul asigurau livrarea de produse provenind din interiorul țării, fără a uita urcioarele pline cu vin de bună calitate. Cleopatra organiza banchete impresionante, la care erau servite vreo zece feluri de mâncare într-o veselă luxoasă în tonuri de bleu și verde. Vasele, platourile și farfuriile erau decorate cu scene de libație, cu imagini reprezentând iederă, lauri, rozete, animale zbenguindu-se în peisaje pline de verdeață și divinități străvechi precum Bes, piticul bărbos, protector al nașterilor.

Gurmand rafinat, Cezar aprecia și o altă plăcere; la sfârșitul mesei, Cleopatra cânta la un instrument, flaut, țiteră sau harpă, cu talentul unui muzicant de profesie. Subjugată, asistența tăcea și savura cântecele când vesele, când languroase.

Regina știa să-l facă pe *imperator* să uite de neliniștea zilei de mâine. Frumusețea palatului, eleganța sculpturilor, a picturilor și a mozaicurilor lui creau un cadru înșelător, o lume artificială, protejată de turbulențele din afară.

Artificială… Cu excepția Cleopatrei.

Lui Cezar îi plăcea s-o privească dormind. Era atât

de frumoasă, atât de liniștită, atât de departe de atrocitățile unui război pe care acest cuplu incert voia atât de mult să-l câștige.

Viziuni terifiante bântuiau nopțile lui Cezar. Trupuri mutilate, soldați urlând de durere, agonii fără de sfârșit… Cleopatra era tinerețea și speranța. Ea nu refuza realitatea, dar avea certitudinea că o altă lume se putea naște, o lume ieșită din acel Egipt ancestral și luminos care astăzi îi hrănea sufletul.

Când se trezea, cea dintâi privire era pentru amantul ei, și această ofrandă îi umplea inima. Niciodată nu-și imaginase că va trăi o iubire nebună, și tânăra regină cu spirit subtil îi dăruia acest miracol.

Atâtea bătălii, atâtea suferințe, atâtea cadavre și, după ce trecuse de cincizeci de ani, neprețuitul dar al protectoarei lui, zeița Venus, suverana iubirii celeste și terestre întruchipată în Cleopatra.

Refuzând să părăsească Alexandria, Cezar fusese cât pe ce să piardă totul, dar nu-și regreta decizia. Să fii iubit cu atâta pasiune, să ai încredere, să împărtășești clipe de neuitat… Câți omeni aveau o asemenea șansă?

Un coșmar îl asaltă; Biblioteca din Alexandria arzând, mii de cărți pradă flăcărilor, legionarii străpunși de săgeți, ultimii viteji cedând în fața presiunii unei gloate zgomotoase, palatul regal cotropit, Cleopatra dată pe mâna unor soldățoi…

Lac de sudoare, Cezar sări din somn.

Regina era teafără și minunații ei ochi verzi îl priveau.

Cleopatra îl înlănțui cu brațele și trupurile lor se contopiră.

— Visul tău urât s-a risipit, îi șopti ea cu o voce seducătoare. Îți mai amintești de al meu?

— Să reînvii vârsta de aur…

— Vom învinge, dragostea mea, și vom merge la Dendera.

*

Construcția templului de la Dendera avansa rapid. Sub conducerea unui arhitect vigilent, atent la cel mai mic detaliu, constructorii simțeau o bucurie profundă să ridice zidurile unui sanctuar a cărui amploare și frumusețe îi seduceau chiar și pe funcționarii administrației alexandrine veniți în control.

Întreaga provincie se bucura că posedă o asemenea splendoare, care era totodată și o sursă de prosperitate. Pe măsura construirii lui și a clădirilor anexe, mergând de la ateliere până la o braserie și o brutărie, Dendera devenea un centru economic ce atrăgea o populație muncitoare.

Fără a se lăsa cuprinsă de exaltare, superioara își făcea griji pentru corecta îndeplinire cotidiană a ritualurilor. Sfântul sfinților și templul acoperit îi ofereau un cadru excepțional pentru a celebra prezența divină și pentru a menține strălucirea ei pe pământ. Sculptorii transformau plafoanele în cer de

piatră, pe care pluteau bărcile zilei și ale nopții ce-și transmiteau seara soarele asfințit pentru a-l reînvia dimineața. Astrologii descopereau în asta mesajul stelelor nemuritoare și neobosite, iar ritualiștii se duceau cu privirea dincolo de orizontul omenesc.

Cu ocazia serbărilor care celebrau renașterea lui Osiris, bătrâna doamnă organiză un banchet în onoarea meșterilor.

Aparenta seninătate a arhitectului nu o păcăli pe marea preoteasă.

— Care este motivul îngrijorării tale?

— Veștile venite din Alexandria sunt proaste, foarte proaste.

— Totuși, am primit o scrisoare oficială de la regina Cleopatra! Nu numai că-și afirmă dorința neclintită de a finanța terminarea templului nostru, dar mai și vrea să-i vadă cu propriii ochi de îndată ce va fi posibil.

— Visul acela nu se va realiza, iar scrisoarea nu e decât o iluzie. Metresă a generalului roman Iulius Cezar, Cleopatra se confruntă cu armata surorii ei Arsinoe. Războiul civil este în toi, romanii se luptă cu alexandrinii, capitala este împărțită în două și nimeni nu poate să prevadă rezultatul acestui conflict, care a făcut deja mii de morți. Orice-ar fi, învingătorul va domni peste un câmp de mine, fiindcă Biblioteca și Muzeul au fost distruse de un incendiu, iar alte cartiere sunt de nerecunoscut. Dendera va fi uitată, fiți sigură de asta.

— Echipele tale au încă simbria asigurată?

— Șeful provinciei își îndeplinește obligațiile conform instrucțiunilor primite de la palatul regal.

— Deci, Cleopatra guvernează și își respectă angajamentele! constată superioara.

— A crezut că învinge, dar Ganymede, generalul care comandă trupele lui Arsinoe, a întors situația în favoarea noii suverane a Alexandriei. Cezar și Cleopatra sunt asediați. Fiți prudentă și distrugeți această scrisoare care ar putea să vă compromită.

— Templul nostru ar putea fi… amenințat?

Șeful șantierului nu-și ascunse pesimismul.

— Arsinoe își urăște sora mai mare și va distruge tot ce a construit ea. Simbol, în Sud, al domniei Cleopatrei, Dendera nu va scăpa de tulburări. În curând, trupe din Alexandria vor apărea dinspre debarcader.

Consternată, superioara luă în serios vorbele constructorului.

— Grație informatorilor mei, vă voi preveni cu o zi înainte. Va trebui să fugiți împreună cu colegiul sacerdotal.

— Și tu?

— N-o să mă uit cum îmi este distrusă opera fără să mă lupt. Meșterii mei vor avea de ales: să plece sau să rămână alături de mine.

Bătrâna doamnă contemplă sanctuarul zeiței Hathor.

— Mă vezi abandonându-mi templul?

La invitația evreului Antipatros, principalii negustori din Alexandria se reuniră în mare taină într-o vilă păzită de soldați care nu făceau parte din armata lui Ganymede. Participanții se exprimară liber și principalul exportator de grâu fu primul care luă cuvântul.

— Războiul acesta ne ruinează: Alexandria a suferit distrugeri îngrozitoare, prea mulți oameni au murit și sipetele noastre sunt goale. Această absurditate trebuie să înceteze.

— Unii dintre voi îi susțin pe Cezar și Cleopatra, alții pe Arsinoe, le aminti Antipatros.

— Să ieșim din impas, propuse un producător de amfore. Dacă acest conflict continuă, va fi sfârșitul orașului nostru. Să uităm de opiniile noastre partizane și să încercăm să obținem pacea.

— Arsinoe și Ganymede nu vor accepta niciodată nici cea mai mică negociere! obiectă patronul parfumierilor. Ei vor moartea Cleopatrei și înfrângerea lui Cezar.

— Atunci, să-i ocolim! Decanul nostru să se întâlnească doar cu romanul și să-i ceară să-l elibereze pe Ptolemeu. Astfel, dorințele regelui defunct vor fi respectate. Cuplul regal legitim, format din Cleopatra și Ptolemeu al XIII-lea, va domni din nou și ordinea va fi restabilită.

— Cezar va râde de o asemenea propunere, zise proprietarul unui mare atelier de sticlărie.

— Romanul nu este un fanatic și se teme să nu piară pe pământ străin! Dimpotrivă, va aprecia moderația noastră și va accepta postura de mediator.

O discuție animată se porni. Antipatros n-avea decât un obiectiv: ca adunarea să nu se declare deloc ostilă față de Cezar. Dorința lui secretă fu îndeplinită și, în unanimitate, negustorii îl numiră ambasador pe decanul lor, un armator bogat, încredințându-l o misiune precisă: să obțină eliberarea lui Ptolemeu, sinonimă cu revenirea păcii și a prosperității.

*

Să-l treacă pe bătrân din zona pe care o controlau partizanii lui Arsinoe la reduta lui Cezar și a Cleopatrei era destul de riscant. Dispunând de rețeaua necesară pentru a-și informa aliații, Antipatros conduse această operațiune delicată.

Escortat cum se cuvine, diplomatul de ocazie fu adus în fața lui Cezar și a Cleopatrei. Cu o voce tremurătoare, acesta exprimă îngrijorarea negustorilor din Alexandria și opoziția lor față de continuarea ostilităților.

— Frumoase gânduri, zise regina, dar cum intenționezi s-o potolești pe isterica de Arsinoe?

Bătrânul prinse curaj.

— Soluția vă aparține în calitate de soție oficială a regelui nostru, Ptolemeu. Împreună cu Cezar, redați-i puterea legitimă și atunci insurecția prințesei Arsinoe va înceta.

— Vrei să spui… Să-l eliberez pe Ptolemeu?

— Exact, Maiestate.

Cezar își puse mâna pe cea a Cleopatrei, care tremura de indignare.

— De ce să ne asumăm un asemenea risc? întrebă *imperatorul*.

— Comerțul are nevoie de stabilitate. Regele nostru o va constrânge pe Arsinoe să depună armele și viața își va relua cursul normal.

— Eu și regina vom studia propunerea ta.

Cuplul se retrase, iar șambelanul Apollodor îi servi bere bătrânului, care era fericit că nu declanșase mânia lui Cezar.

*

— Este o capcană grosolană! exclamă Cleopatra. Bătrânul ăsta cumsecade este emisarul lui Arsinoe, care se simte incapabilă să ne străpungă apărarea!

— Te înșeli, ne este trimis de aliatul nostru, Antipatros.

Argumentul o dezarmă pe tânăra regină.

— Negustorii se tem că vor sărăci, zise Cezar, și lașitatea lor nu mă surprinde; cât despre alexandrini, nu una gândesc și alta fac? Tu ești mai bine plasată pentru a cunoaște ipocrizia locuitorilor din capitala ta!

Regina își recăpătă calmul.

— Închis în palat, micuțul rege de paisprezece ani ne este inutil. Eliberându-l, vei dovedi că ești mărinimos și că respecți legile noastre. În plus, reapariția lui va provoca tulburare în tabăra adversă

și o va pune pe scorpia de Arsinoe într-o situație primejdioasă.

Cezar zâmbi.

— Perspicacitatea ta nu mă surprinde.

— Să-l folosim pe micuțul Ptolemeu ca pe o armă... Nu e o strategie prea riscantă?

— Există alta mai bună?

*

Slăbit, obosit, ieșit brusc din copilărie, Ptolemeu al XIII-lea părea rătăcit. Cei doi legionari care îl scoteau din închisoarea lui aurită nu-l duceau oare la moarte? Dorind să răzbune asasinarea lui Pompei, Cezar nu-i va tăia capul? Nu cumva, plină de ură, Cleopatra ceruse moartea fratelui ei?!

Temător, adolescentul intră în marea sală de recepție a palatului. Așezați unul lângă altul, pe niște perne confortabile, Cleopatra, îmbrăcată cu o elegantă rochie albastră, și Cezar, într-o tunică roșie, se delectau cu prăjituri și beau vin alb.

Nici urmă de soldați ori de vreo amenințare.

— Apropiați-vă, Maiestate, îi recomandă Cezar, amabil.

Ptolemeu înaintă șovăielnic. Destinsă, Cleopatra nu arăta ostilitate.

— Războiul acesta a durat prea mult, declară *imperatorul,* și nu e bine ca un rege să fie ținut prizonier. Acest nefericit eveniment a tulburat-o pe Arsinoe și pe numeroși locuitori ai Alexandriei. A venit momentul să vă redăm libertatea și

prerogativele.

— Vă… vă bateți joc de mine?

— Nicidecum, zise Cleopatra. Nu este acesta singurul mod de a reinstaura pacea?

— Ba da, ba da, sunt convins de asta…

— Ei bine, decise Cezar, s-o proclamăm atunci!

Încadrându-l pe micuțul Ptolemeu, care era uluit, Cezar și Cleopatra îl conduseră în sala tronului, unde se adunaseră gărzile romane și personalul palatului.

Ținând cu ostentație mâna dreaptă a tânărului rege precum un tată, *imperatorul* făcu o declarație oficială.

— Îl îndemn pe Ptolemeu al XIII-lea să vegheze asupra regatului strămoșilor săi, să restabilească prosperitatea țării care a fost greu lovită de acest conflict îngrozitor și să-i potolească pe supușii săi fideli. În felul acesta, va putea să-i apere de nenorocire și să întărească prietenia cu Roma.

Pe adolescent îl lăsară nervii și vărsă câteva lacrimi. Cezar însuși părea emoționat.

— Aș prefera să rămân aici, alături de tine, să beneficiez de înțelepciunea și de protecția ta, îi zise Ptolemeu romanului. Mai am încă atâtea de învățat!

— Această modestie vă onorează, Maiestate, și îmi va face o mare bucurie să vă revăd după ce o veți convinge pe Arsinoe și pe generalul ei să depună armele. Această misiune sacră o să vă aducă stima poporului vostru.

Ștergându-și lacrimile, regișorul adoptă o atitudine demnă, iar Cezar îi dădu drumul la mână.

— Voi îndeplini această misiune, *imperator,* și vei fi mândru de mine.

Însoțit de o escortă, suveranul părăsi palatul. Heralzii anunțară eliberarea lui și vestea avea să ajungă fără îndoială repede la Arsinoe și la trupele ei.

De la terasa palatului, Cezar și Cleopatra priviră cortegiul îndreptându-se spre tabăra adversă.

— Decizia noastră l-a tulburat pe frățiorul tău, zise el.

— Nu fi naiv, îi recomandă regina. Șarpele ăsta n-are decât un gând: să ne facă rău.

— N-a plâns?

— Erau lacrimi de bucurie! Acum că e în sfârșit liber, va începe o luptă pe viață și pe moarte.

67

O mulțime enormă salută sosirea lui Ptolemeu și decanul negustorilor, însoțit de principalii săi colegi, îi aduse un omagiu profund. Plin de entuziasm, poporul Alexandriei își aclamă suveranul care se bucură îndelung de prestigiul redobândit, apoi pătrunse, însoțit de vreo zece ofițeri superiori, în luxoasa locuință unde se ascundeau Arsinoe și generalul Ganymede.

Machiată, împodobită și somptuos îmbrăcată, Arsinoe se înclină.

— Iat-o pe scumpa mea soție, regina Egiptului! exclamă regișorul. De acum înainte, ea mi se va supune și va sta la locul ei.

Clocotind de mânie, Arsinoe nu îndrăzni să protesteze. Vocea lui Ptolemeu se schimbase, în sarcasmul ei se simțeau amenințări. Era mai bine să nu-l supere.

— Sabia mea vă stă la dispoziție, declară Ganymede, și aștept ordinele Maiestății Voastre.

Adolescentul îi aruncă eunucului o privire disprețuitoare.

— Nu există decât un general comandant: eu, suveranul tău. Iar tu ar fi trebuit să mă servești mai devreme. Din cauza incompetenței tale, dușmanul este neînvins.

— Maiestate, eu…

— Ucideți-l pe acest neisprăvit, le ordonă Ptolemeu ofițerilor săi.

Sub ochii îngroziți ai lui Arsinoe, aceștia îl masacrară pe Ganymede, iar regele o obligă pe soția lui să privească trupul însângerat.

— Asta este soarta rezervată dușmanilor mei, draga mea, ține minte.

Tânăra alergă să se refugieze în apartamentele ei.

— Continuăm lupta, Maiestate? întrebă comandantul unui regiment de pedestrași.

— Mai aveai vreo îndoială? Eliberându-mă, acest roman pretențios și naiv a comis o greșeală fatală! În timpul lungii mele captivități, am avut timp să chibzuiesc. N-o să-i străpungem liniile de apărare, ci o să le ocolim. Avem destule corăbii?

— Am reconstituit flota de război, e o frumusețe,

afirmă un amiral.

— Vom ataca la Canop, zise Ptolemeu, vom scufunda corăbiile romane și-l vom ataca pe Cezar din spate. Îi vom face o surpriză frumoasă… Dacă refuză să se predea, să i se taie capul. Îl voi expune în piața publică, să-l vadă poporul, iar Roma va tremura! Pe viitor, n-o să ne mai deranjeze. În schimb, pe Cleopatra o vreau în viață! A îndrăznit să mă trădeze pe mine, regele ei, și o să-i rezerv cele mai cumplite suplicii. Va muri încet, foarte încet.

*

Căpitanului Euphranor îi plăceau femeile din Alexandria. Nu prea sălbatice, focoase, se pretau cu plăcere la tot felul de fantezii și erau încântate de virilitatea inepuizabilă a acestui războinic oacheș cu umeri largi. Atras în vâltoarea plăcerilor, nativul de pe insula Rhodos își păstra totuși mintea limpede. Convins că eliberarea micuțului Ptolemeu nu va readuce pacea, el se temea de o intervenție a flotei dușmane.

Portul Alexandriei? Posibil, dar terenul era dificil. Punctul slab, după părerea lui Euphranor, era Canop. Un țărm plat, un orizont degajat care permitea desfășurarea vaselor și un obiectiv: să pună stăpânire pe brațul canopic al Nilului și să atace Alexandria.

Poate că Cezar era în mare pericol. De aceea, cu acordul său, căpitanul hotărâse să dispună o parte a corăbiilor sale în fața orașului Canop.

Abia se terminase această manevră, în a zecea zi a lunii martie, anul 47 î.H., că marinarul care stătea de veghe scoase un strigăt de alertă.

Flota lui Ptolemeu pregătea un atac.

— Ne trebuie întăriri, fu de părere secundul lui Euphranor.

— Trimite un mesager la Cezar. Noi n-avem timp de așteptat! De când bat mările, am fost întotdeauna primul care începe lupta.

Reacția lui Euphranor îl surprinse pe adversar.

Rapidă, corabia lui lovi cu pintenul un vas inamic și îl scufundă. Înspăimântați, alexandrinii bătură în retragere.

Exaltat, Euphranor voi să întărească acest succes inițial și îi urmări pe fugari, fără să mai aștepte întăririle care întârziau să vină. Și iuțeala sa, care-i adusese atâtea victorii, se întoarse împotrivă-i. Căpitanul din Rhodos depăși trei corăbii dușmane și o ajunse din urmă pe cea de-a patra pe care avea de gând s-o lovească la fel cu pintenul, dar se trezi prins în capcană.

Și atunci, dușmanii se năpustiră asupra lui ca ulii.

În ciuda curajului său și a rezistenței înverșunate a oamenilor săi, Euphranor fu copleșit de numărul mare al atacatorilor. Când ajutoarele venite îi împrăștiară, bravul căpitan, cu pieptul străpuns de o lance, zăcea fără suflare.

*

— Euphranor ne-a salvat viața, declară Cezar

celebrând funeraliile acelui fidel servitor. Dacă ar fi depășit sistemul nostru de apărare, Ptolemeu ar fi putut obține victoria.

Trăgând învățămintele de rigoare din această tragedie, *imperatorul* întărise paza la intrarea pe brațul canopic al Nilului, împiedicând orice tentativă de raid, iar locotenentul său, Rufin, controla zilnic baricadele și fortificațiile.

— Îți mulțumesc că m-ai pus în gardă, îi zise Cezar Cleopatrei. Lacrimile micuțului scorpion aproape că mă păcăliseră.

— Captivitatea l-a maturizat și l-a transformat în comandant de oaste. Oricare ar fi obstacolele, nu va renunța. O mulțime de alexandrini îl vor urma până la moarte.

Această perspectivă nu-l încântă pe Cezar, ale cărui efective rămâneau cu mult inferioare celor ale unui regișor metamorfozat în fiară sălbatică și capabil să comande o armată. Odată eunucul Ganymede eliminat și prințesa Arsinoe redusă la rol de servitoare, Ptolemeu se impunea în fruntea pedestrașilor și a marinarilor pe care îi va convinge să se lupte.

În scurt timp, tânărul războinic, sigur de forța lui, se va gândi la o strategie: să atace din toate părțile, aruncându-și în luptă toate trupele, într-o ultimă bătălie. Nici legionarii și nici corăbiile romane nu vor putea ține piept unui asemenea asalt.

— Îmi ghicești gândurile? o întrebă Cezar pe

Cleopatra, care îl privea cu ochi pătrunzători.

— Te temi că am ajuns la capătul drumului?

El o conduse la marginea terasei. În seara aceea, vântul adia slab și marea era liniștită. Razele soarelui la asfințit poleia cu aur spuma valurilor.

— Capitala ta pare ațipită, regină a Egiptului; totuși, se pregătește să ne devoreze.

— Isis mă călăuzește, Venus te protejează, iar visul meu se va împlini.

68

În tabăra lui Cezar domnea neliniștea. În ciuda calităților lui de strateg, *imperatorul* nu dispunea de efectivele necesare pentru a ține piept unei ofensive generale a lui Ptolemeu, a cărui furie îi dinamiza pe alexandrini. Furtuna se va declanșa de la o zi la alta și micul rege va ordona un masacru.

— De data asta, îi zise Unchiașul lui Vânt de Miazănoapte, e timpul să plecăm.

Măgarul își manifestă refuzul ridicând urechea stângă.

— Nu pricep de ce ești așa de îndărătnic! N-avem nicio șansă să scăpăm cu viață, dușmanii sunt prea puternici și prea numeroși.

Refuzând discuția, Vânt de Miazănoapte plecă să ducă misivele ofițerilor superiori repartizați pe linia de apărare. Resemnat, Unchiașul se pregătea să coboare în pivniță, ca să aleagă vinurile ce urmau a fi servite la masa Cleopatrei, când zări un mesager

alergând în direcția palatului regal, unde își avea reședința Cezar.

Unchiașul n-avea nicio îndoială: un eveniment important avusese loc. Bău o gură de vin alb și se grăbi și el. Un anunț oficial avea să se facă neîntârziat.

Într-adevăr, palatul se transformă într-un stup, animat de tot felul de zvonuri. Cezar își făcu apariția, însoțit de Cleopatra.

— Am primit veste de la prietenul și aliatul meu Mithridate din Pergam: armata cu care îmi vine în ajutor se va apropia în curând de Alexandria.

*

Micuțul Ptolemeu se făcuse mai înalt și mai solid. Să comande îi dădea o energie nebănuită și niciun ofițer nu-i contesta autoritatea. Chiar dacă primul atac naval eșuase parțial, faimosul căpitan Euphranor își pierduse viața în timpul înfruntării și Cezar se vedea lipsit de cel mai bun marinar al său.

Se impunea o strategie: un asalt masiv pe mare și pe uscat în același timp. Inferioritatea numerică în care se afla îl condamna pe *imperator* la înfrângere.

— Mesaj urgent, zise un aghiotant, înmânându-i regelui un mic papirus rulat și sigilat.

Venea de la un post de supraveghere a deltei și conținutul său îl făcu pe Ptolemeu să fiarbă de mânie: armata pe care o strânsese Mithridate din Pergam sărea în ajutorul lui Cezar!

Imperativ vital: să-l distrugă pe acel străin

blestemat care compromitea triumful moștenitorului legitim al Ptolemeilor.

*

Ultimele vești erau încurajatoare: Mithridate din Pergam scăpase de un regiment al lui Ptolemeu și se apropia de Alexandria. Regișorul își va arunca însă în luptă toate forțele pentru a împiedica joncțiunea cu Cezar, care era nevoit să-și trimită trupele. În această ultimă confruntare se va decide învingătorul.

— Evită lupta pe apă, îl sfătui Cleopatra; alexandrinii sunt prea pricepuți la așa ceva.

— Soldații lui Mithridate își așază tabăra pe malul lacului Mareotis. Tu cum ai ajunge la ei?

— Ptolemeu o va lua pe un canal și îți va întinde o capcană. Tu alege drumul pe uscat. După un marș forțat de aproape opt ore, îți vei atinge scopul.

Grație disciplinei lor obișnuite, legionarii se pregătiră grabnic de plecare. Se însera, iar noaptea avea să-i protejeze.

Cezar nu-i ascunse adevărul Cleopatra.

— Suntem amândoi în mare pericol. Eu îmi duc oamenii la o luptă grea, contra unui adversar de temut, și poate că nu mă voi mai întoarce de pe câmpul de bătălie. Tu va trebui să aperi pozițiile noastre cu o mână de viteji care vor fi atacați din toate părțile.

— Nici Venus și nici Isis nu ne vor abandona. Ne vom revedea și visul meu se va împlini.

Cezar își dorea să dea crezare vorbelor acelei

magiciene, dar îmbrățișarea lor semăna cu cea a unor tineri amanți constrânși să se despartă pentru totdeauna.

*

În fruntea avangardei, Rufin dădu ordin soldaților să se oprească. Ivirea zorilor îl făcea să distingă o tabără.

Prieteni sau dușmani?

Anunțat, *imperatorul,* îmbrăcat cu mantia-i purpurie, se duse lângă locotenentul său.

— Să trimitem o iscoadă, propuse Rufin.

— Inutil, zise Cezar, care înaintă mai mulți pași, devenind o țintă perfectă.

O santinelă scoase un strigăt, iar tabăra fu cuprinsă de agitație. Din ea apăru o namilă de bărbos, cu părul ciufulit.

— Cezar! strigă el.

Grăbind pașii, cei doi bărbați se întâlniră și se îmbrățișară.

— Nu te-ai schimbat, generale!

— Iar tu, Mithridate, pari a fi într-o formă excelentă.

— M-am chinuit să strâng o ceată de războinici pe care trebuie să-i conduci cu șuturi în fund! Dar, dacă îi hrănești bine, sunt destul de eficienți. Ptolemeu spera să-i oprească, dar și-a mușcat mâinile de ciudă! Sub comanda ta, vom obține o victorie răsunătoare.

— Și inamicul?

— Trupele lui Ptolemeu au sosit aseară și și-au

instalat tabăra pe o colină mărginită într-o parte de un teren mocirlos și în cealaltă de un canal. O poziție strategică frumoasă, de necucerit! După părerea mea, regișorul ar fi trebuit să mă atace în continuare, dar a preferat să-și așeze tabăra. Unirea armatelor noastre și prezența ta modifică raportul de forțe! Acum, putem să trecem la ofensivă.

Soarele lumină un peisaj unde domina apa. Ptolemeu își alesese un loc excelent din care nu va fi ușor să-l alunge.

— Trecem râul, urcăm colina și distrugem acel cuib de vipere, propuse Mithridate.

Metodele expeditive dau uneori roade, drept urmare Cezar o aprobă pe aceea. Călăreții germani găsiră niște diguri, legionarii tăiară copaci și încropiră niște poduri rudimentare. Se organiză un prim asalt, dar Ptolemeu îl respinse cu ușurință.

Decepționat, Mithridate își recunoscu eșecul.

— Oamenii au nevoie de odihnă, consideră Cezar. Iscoadele să cerceteze locul din toate unghiurile. Dacă descoperă vreun punct slab, ne vom folosi de el mâine.

69

Înspăimântată, Charmion tremura și abia reușea s-o coafeze pe regină.

— Se vor năpusti asupra palatului ca ulii, vor viola femeile și vă vor supune la chinuri cumplite!

— Bineînțeles că nu, răspunse Cleopatra cu o voce

liniștită.

— Maiestate, suntem aproape singure!

— Niciodată poporul Alexandriei nu-i va face rău suveranei lui.

Această siguranță o liniști pe slujnică. Cât despre Cleopatra, ea nu îndrăznea să se plângă de sărăcia forțelor ei: fidelul său șambelan, Apollodor, și mai puțin de o sută de legionari! Dacă șarpele ăla de Ptolemeu ar ordona un atac, rezistența ar fi neînsemnată și regina ar cădea pradă răzbunării fratelui ei mai mic.

Nu, nu se va întâmpla așa! Cleopatra se gândi la Hermes, pe care nu-l mai văzuse de mult timp. Fiindcă ea nu o neglija pe Isis, protecția magului nu-i va lipsi.

Apollodor îi aduse un mesaj de la Cezar.

Suverana derulă papirusul cu nerăbdare.

— Vești bune, Maiestate?

— Cezar s-a alăturat armatei venite în ajutor! Forțele lor sunt suficiente pentru a le înfrunta pe cele ale lui Ptolemeu.

— Confruntarea finală, consideră Sicilianul. Să avem încredere în *imperator*, Maiestate, a obținut până acum atâtea victorii!

— Numai aceasta contează, murmură tânăra femeie.

*

Ptolemeu jubila. Alegând colina pe care își instalase tabăra, ocupa o poziție imposibil de cucerit.

Necunoscând terenul, romanii și aliații lor se vor strădui din răsputeri să urce pantele abrupte. De altfel, primul lor asalt fusese un eșec usturător! Pedestrașii râdeau de pretenția adversarilor, a căror încăpățânare îi va duce la pieire.

Totuși, unii ofițeri dezaprobau strategia monarhului. N-ar fi trebuit să-l atace pe Mithridate înainte de sosirea lui Cezar și apoi să-l zdrobească pe acesta din urmă? Instalarea taberei era o regretabilă pierdere de timp și avantajul numărului nu mai conta.

Adolescentul de paisprezece ani convocă statul-major, compus din militari experimentați. El le simți îndoielile, ba chiar ostilitatea.

— Decizia mea este cea bună! Încercând să ne alunge, romanii vor pierde sute de oameni și, când vor bate în retragere, noi îi vom urmări și îi vom masacra.

Forța de convingere a băiatului îi uimi pe ofițerii săi. Lăsând la o parte reținerile, ei îi aprobară strategia.

*

Profitând de o lungă dimineață de odihnă, soldații lui Cezar și ai lui Mithridate își recăpătaseră energia și mulți erau nerăbdători să lupte. Prezența generalului *imperator*, de un calm liniștitor, nu le garanta oare succesul?

Șeful iscoadelor adună rapoartele oamenilor săi și îi prezentă rezultatul lui Cezar.

— Am descoperit punctul slab al dușmanului, zise

el. Va trebui să ocolim mlaștinile și să atacăm tabăra din spate. Acolo, panta este mai lină și apărarea slabă.

Cezar organiză o manevră de diversiune care îl va face pe Ptolemeu să creadă că romanii se înverşunau zadarnic. Grosul trupelor îl va urma însă pe șeful iscoadelor, soldații evitând să fie reperați de santinelele inamice.

— Suntem pe calea cea bună! zise Mithridate care se bucura la ideea unui masacru. Țara asta păcătoasă o să cânte gloria lui Cezar.

Imperatorul se gândea la Cleopatra. O va apăra Isis de o răzmeriță a alexandrinilor?

*

Ptolemeu își pierdea răbdarea; de ce nu lansau romanii un nou atac?

— Iată-i! anunță o santinelă.

— Imbecilii, murmură adolescentul, reacționează exact cum am prevăzut.

Chiar și sub protecția arcașilor și a mânuitorilor de praștii, pedestrașii n-aveau nicio șansă să ajungă în vârful colinei, toți vor fi uciși.

Ptolemeu se felicita pentru succesul său, când niște urlete provenind din propria tabără îl făcură să tresară.

Un ofițer veni în goană.

— Maiestate, ne-au atacat din spate!

— Respingeți-i!

— Imposibil, este deja debandadă. Trebuie să

fugim.

Regișorului nu-i veni să creadă când își văzu oamenii bătând în retragere și coborând colina cu speranța de a ajunge la fluviu. Majoritatea căzură victime ale săgeților romane.

— Trebuie să fugim, insistă ofițerul.

Neîntâlnind decât o slabă rezistență, legionarii și aliații lor nimiciră armata dușmană.

Năucit, Ptolemeu se lăsă convins să fugă: platoșa lui aurită era grea, dar va fi o protecție eficace.

*

Războinic încercat, Mithridate simți că i se face greață, într-atât de numeroase erau cadavrele mutilate. Conștienți că dau lovitura fatală, învingătorii făcuseră un adevărat măcel.

Fugarii n-avuseseră parte de o soartă mai bună. Năpustindu-se spre bărcile prea încărcate, se înecaseră în timpul scufundării lor. Puținii înotători buni, capabili să traverseze fluviul, fuseseră uciși când ajunseseră la mal.

Din armata lui Ptolemeu, nu mai rămăsese nimic.

— Vreau leșul lui, ceru Cezar.

Căutările se anunțau dificile, dar o stranie strălucire de lumină atrase atenția unui pedestraș.

— Acolo, o platoșă aurită!

Ajutat de un camarad, el scoase corpul din nămol și cei doi soldați îl depuseră la picioarele lui Cezar.

Era într-adevăr Ptolemeu al XIII-lea, mort din cauza urii și a vanității; iar *imperatorul* nu-l plânse.

Comandantul trupelor de miliție, însărcinat de Ptolemeu să asigure ordinea în Alexandria, își convocă adjuncții.

— Am putea face o faptă de vitejie, le propuse el. Palatul regal este păzit doar de câțiva legionari. Să forțăm un baraj, să-i ucidem și să punem mâna pe Cleopatra. La întoarcere, regele ne va felicita și ne va răsplăti.

— E riscant, obiectă un bărbos.

— Trimitem sclavii în frunte, promițându-le o recompensă frumoasă. Nu vor scăpa, dar îi vor elimina pe cei mai mulți dintre romani, iar noi vom termina treaba. După aceea, punem mâna pe Cleopatra și o ducem în lanțuri! Vă închipuiți ce-o să se bucure Ptolemeu? Iar noi vom deveni eroi!

Argumentele câștigară adeziunea milițienilor și acțiunea se pregăti cu febrilitate. La ideea de a o umili pe regina trufașă, mulți soldățoi simțeau o excitație puternică.

În timp ce șleahta se îndrepta spre cartierul palatelor, se lovi de o mulțime de civili înarmați cu ciomege și lănci.

— Evreii! se miră comandantul miliției.

Antipatros ieși din rând.

— Unde mergeți? întrebă el.

— Lăsați-ne să trecem sau…

— Sau ce? Nemernici proști ce sunteți, aveați de gând să puneți mâna pe Cleopatra și s-o batjocoriți!

Cezar s-ar fi mâniat atât de tare, încât ar fi șters orașul de pe fața pământului.

— Cezar a murit, Ptolemeu triumfa! Iar tu vei fi acuzat de trădare.

— Ptolemeu să-l învingă pe Cezar… Ești mai prost ca noaptea.

— Dă-te din calea mea, Antipatros.

— Nici vorbă.

— O s-o mierlești, ca prietenul tău Cezar.

Întrucât nici unii, nici alții nu acceptau să dea înapoi, înfruntarea risca să fie brutală. Antipatros se temea că partizanii săi nu vor fi în stare să țină piept milițienilor, dar îi convinsese că viitorul comunității lor depindea de asta.

— Vine, vine! strigă un milițian.

— Cezar sau Ptolemeu, murmură Antipatros cu un nod în gât.

Încremeniți, cu brațele atârnând, milițienii și evreii priviră împreună înspre Calea Canopică.

Călare, în fruntea soldaților săi, *imperatorul* arăta cu falǎ platoșa aurită a răposatului Ptolemeu.

Mii de alexandrini țâșniră din locuințele lor. Bărbați, femei și copii se repeziră să-l vadă pe omul care punea stăpânire pe capitala lor.

Cezar se opri în loc, așteptând ca mulțimea imensă să-l asculte. Când ridică platoșa, se făcu liniște.

— Regele vostru s-a opus Romei și a murit, provocând pierderea armatei sale. Războiul Alexandriei s-a sfârșit. Doriți să salutați pacea

regăsită?

Evreii lăsară primii armele, milițienii îi imitară și marele preot de la templul lui Serapis, croindu-și drum prin mulțimea concetățenilor săi, oferi învingătorului un vas din argint.

— Iată omagiul zeilor și al cetății noastre, declară el cu o voce puternică. Ne supunem voinței tale și îți implorăm clemența.

Toți așteptau cu răsuflarea tăiată. Câte execuții avea să ordone romanul, cât de cruntă va fi răzbunarea lui?

— Vă acord iertarea mea cu două condiții: să mi-o predați pe prințesa Arsinoe și s-o recunoașteți ca suverană pe Cleopatra. Ea și numai ea va domni peste Egipt.

— Dacă acceptăm, întrebă marele preot, ne vei cruța viețile și cetatea?

— Au fost prea mulți morți, numai pacea va restabili prosperitatea Alexandriei. Și Cezar își respectă cuvântul dat.

— Convoc imediat autoritățile orașului.

— Aștept răspunsul vostru la palatul regal.

*

Unchiașul fu primul care-l văzu pe *imperator* în fruntea trupelor, care-i cântau osanale.

— Pe toți zeii, romanul a câștigat și războiul ăsta afurisit s-a sfârșit!

Urechea dreaptă a lui Vânt de Miazănoapte se ridică.

— Măcar o dată îmi dai și tu o veste bună... Așa ceva trebuie sărbătorit!

Unchiașul se năpusti în pivniță și alese un vin roșu care purta mențiunea „foarte, foarte bun”. Dotat cu un simț moral remarcabil, renunță să-l guste înainte de Cezar și Cleopatra. Abia începuse să urce scara, când niște aclamații îl întâmpinară pe *imperator*, care coborâse de pe cal și o contempla pe Cleopatra, îmbrăcată cu o rochie lungă, roșie, și împodobită cu bijuterii somptuoase.

Privirile li se încrucișară pentru un moment lung. Și același surâs le lumină chipul.

— Ptolemeu este mort, îi spuse Cezar, și armata lui distrusă.

— Atunci, victoria este totală.

— Nu încă.

— De ce te temi?

— De decizia notabililor din Alexandria. Dacă o susțin pe Arsinoe și nu-ți recunosc suveranitatea, ți-o voi impune eu prin forță.

— Refuz! S-a vărsat deja prea mult sânge.

— Nu mai ai de ales, Cleopatra. Dacă arăți cel mai mic semn de slăbiciune, scumpa ta soră va ridica populația și te va devora. Visul acesta... Visul acesta care te obsedează, vrei cu adevărat să-l împlinești?

— Ai dreptate, n-am de ales.

Cântând, bând și felicitându-se, romanii celebrară victoria, neștiind că ea era poate preludiul unei noi înfruntări care le va depăși ca amploare pe cele

dinainte.

Când Unchiașul veni cu urciorul de vin, sala de ospăț a palatului era goală; în mod evident, nu era nici banchet, nici sărbătoare!

„Nu-mi miroase a bine, gândi el. Credeam c-am câștigat și când colo furtuna izbucnește din nou.”

71

Ziua de 27 martie a anului 47 î.H., care se anunța atât de frumoasă, se va sfârși oare cu un dezastru? La ideea unei revolte a populației Alexandriei, pe care legionarii ar reprima-o cu violență, Cleopatra se simțea cuprinsă de o profundă tristețe, vecină cu disperarea. Va putea Arsinoe să stârnească într-atât ura împotriva surorii ei și a romanilor, încât să prelungească niște suferințe cumplite?

Tăcut, Cezar se aștepta la ce era mai rău. După un conflict lung și aprig în cursul căruia pierduse mulți oameni, nu avea să lase anarhia să se instaleze în Alexandria. Singura femeie care avea capacitatea să domnească era Cleopatra.

În rândurile armatei victorioase, se simțea tensiunea. Grație sârguinței Unchiașului, nimeni nu ducea lipsă de bere proaspătă, dar soldații nu se lăsau păcăliți: Cezar nu dăduse ordin să se degajeze decât o singură cale de acces la palat, ceea ce însemna că pacea rămânea fragilă. Era doar un răgaz înainte de reluarea conflictului?

Un cortegiu impozant se apropie și Rufin îl anunță

imediat pe *imperator*. În haine de doliu, notabilii orașului purtau statui ale divinităților. Ei îngenunchează la piciorul scării monumentale a palatului și marele preot de la templul lui Serapis se adresă Cleopatrei și lui Cezar.

— Ne pare rău pentru purtarea noastră și vă implorăm iertarea. Poporul vă recunoaște suveranitatea și condamnă revolta lui Arsinoe.

Doi soldați o aduseră pe prințesă, care avea mâinile legate. Cu părul desfăcut și chipul încercănat, ea nu îndrăzni să se uite în ochii surorii ei mari.

Lui Cezar îi revenea sarcina de a pronunța sentința.

— Arsinoe va fi trimisă la Roma și va fi legată cu lanțuri de carul meu în timpul ceremoniilor care îmi vor celebra triumful.

Distrusă, prizoniera nu protestă în niciun fel, iar temnicerii ei o scoaseră afară.

— V-ați ales regina, declară *imperatorul* și vă felicit. Cu bucurie și cu profundă satisfacție, vă acord iertarea Romei și protecția ei. Să ne gândim cu toții la fondatorul acestei cetăți strălucite, Alexandru cel Mare, și la uimitoarea lui viziune a viitorului. Războiul acesta a lovit brutal capitala voastră, dar ea se va redresa și mâine va fi și mai frumoasă. A sosit momentul s-o încoronăm pe Cleopatra.

*

Alexandria benchetuia. În sfârșit, războiul se terminase! Scăpați de suferință, de spaimă și de

pericol, locuitorii ei nu contestau autoritatea Cleopatrei pe care o sprijinea Cezar, aflat în fruntea unei armate victorioase. Ieri detestată, astăzi adulată, regina de douăzeci și doi de ani întruchipa viitorul țării.

Savurându-și succesul, tânăra femeie își amintea de exilul său, de traversarea deșertului, de îndoielile și momentele de disperare, de eșecurile ei… Frontiera imposibilului fusese trecută.

Să conducă Cele Două Țări, Egiptul de Sus și Egiptul de Jos, nu mai era o iluzie. Iubirea lui Cezar îi oferea un cadou inestimabil de care va trebui să se arate demnă.

— Te îndoiești de asta? întrebă o voce gravă.

— Hermes!

— Te îndoiești?

Cleopatra îndrăzni să-l privească în ochi pe mag.

— Mi-am făurit propriul destin și vreau să domnesc!

— Destinul nu este opera zeilor?

— Dacă nu contribuiam și eu, mi-ai acorda vreo atenție?

— Alexandria este un cadru prea restrâns. Amintește-ți că nici măcar Alexandru cel Mare n-a fost încoronat faraon decât cu încuviințarea zeului Amon. Caută protecția lui.

— Unde îl voi găsi?

— La templul din Heracleion.

*

Notabilii își aclamaseră suverana atunci când își făcuse apariția la gimnaziu, înainte de a se duce la sanctuarul din orașul de coastă Heracleion, la est de Canop. Acolo domnea Amon, zeul ascuns, venerat de iluștrii faraoni ai Regatului Nou, precum Ramses cel Mare.

Cezar liniștise autoritățile din Alexandria, promițându-le că suverana lor va respecta tradiția și va asocia la tron un nou Ptolemeu, pe frățiorul ei, al paisprezecelea care purta acest nume, și că instituțiile vor fi păstrate.

Pe o coroană de bronz fusese gravată o cartă ce garanta dreptul de cetate al evreilor. Cezar îi mulțumea astfel lui Antipatros și coreligionarilor săi pentru că-i acordaseră un sprijin prețios chiar și în cele mai grele momente.

Însoțită de *imperator*, regina trecu pragul templului lui Amon[22]. Doi ritualiști purificară cuplul cu apă din Nil provenind de la revărsarea precedentă și simbolizând puterea de regenerare care se manifestă în timpul reînvierii lui Osiris.

Ieșind din semiîntunericul sanctuarului, Hermes își făcu apariția, purtând un etui din piele care conținea papirusul rulat și sigilat.

---

[22] Este vorba de templul lui „Amon-Gereb“, termenul *Gereb* făcând referire la documentul prin care Amon transmitea noului faraon inventarul regatului său terestru și divin. Vestigiile cetății Heracleion, dispărute sub ape, au fost descoperite în anul 2000 de Franck Goddio. (n. a.)

— Iată testamentul zeilor care lasă moștenire faraonului tot pământul Egiptului și îl face responsabil de prosperitatea lui. Pentru a îndeplini această funcție copleșitoare, el trebuie să respecte regula eternă a zeiței Maat, justețea gândirii, rectitudinea acțiunii, armonia universului. Accepți acest testament, Cleopatra, și îndatoririle pe care le implică?

— Mă angajez să le îndeplinesc.

— Jurământul acesta este făcut în prezența zeului Amon, principiul ascuns care însuflețește toate ființele. De acum înainte, ești servitoarea Egiptului și a poporului său, păstrătoarea dublului regat, celest și terestru.

Primind documentul transmis din generație în generație, mâinile Cleopatrei tremurară. Se lega spiritual de tradiția strămoșilor săi, retrăia elanul primei dinastii și dorința ei de creație.

Sanctuarul era supranumit „lăcașul bucuriei" și cea pe care o simțea Cleopatra era un adevărat miracol. O parte a visului ei nebunesc se realiza, speranța prindea contur. Ea, grecoaica, devenise faraon al Egiptului, înscriindu-se în lungul șir al legendarilor săi predecesori.

Totuși, nu căzu pradă euforiei, căci sarcina pe care și-o fixa părea irealizabilă: să refacă măreția imperiului dispărut, să facă din țara sa egala Romei.

Roma, viitorul regat al lui Cezar.

În acea primăvară încântătoare a anului 47 î.H., curtea se deplasase până la palatul construit pe țărmul lacului Mareotis, în sudul Alexandriei. Locul era plin de vile luxoase, așezate în mijlocul unor imense grădini plantate cu arbori. Vara, apa răcoroasă a Nilului creștea și umplea lacul de unde plecau numeroase canale. Exista și un port care primea o mare cantitate de mărfuri, iar viile înșirate pe maluri furnizau un vin bun de pus la învechit, de o calitate excepțională.

Precaut, Unchiașul ținuse să verifice el însuși această reputație și n-o găsea nejustificată. Satisfăcut, se hotărî să servească la masa regală un vin roșu tare, vechi de zece ani. Marele banchet oferit de Cleopatra în onoarea lui Cezar merita toată atenția.

Anunțarea acestor festivități nu-l bucură pe Rufin, fidelul locotenent al generalului victorios. Veștile cu privire la Roma erau îngrijorătoare, pesimiștii vorbeau chiar de un inevitabil război civil. De ce întârzia *imperatorul* aici, în loc să se întoarcă grabnic în țara lui și să restabilească ordinea? Iubirea nu justifica o asemenea atitudine! Învingătorul de la Pharsalos și de la Alexandria avea faimă de muieratic, iar Cleopatra, oricât ar fi fost ea de regină, nu era decât o iubire trecătoare! Simțul statului trebuia să-i dicteze lui Cezar conduita și să-l smulgă din farmecele Egiptului. Cu riscul unor mustrări

severe, Rufin va îndrăzni să-i vorbească lui Cezar și să-i spună părerea lui.

*

Șambelanul Apollodor, asistat de Unchiaș și de o cohortă de servitori, organizase cel mai somptuos banchet. Charmion se simțea și ea mândră de munca ei: niciodată Cleopatra nu fusese atât de elegantă și atât de frumoasă. Când apăruse, cu diademă de aur și ghirlande de trandafiri, îmbrăcată cu o rochie din mătase de Sidon, lăsând să i se ghicească sânii albi, convivii fuseseră uluiți, iar Cezar simți o profundă atracție pentru această femeie, a cărei inteligență nu era egalată decât de farmecul ei.

Cleopatra îi invitase pe filosofii și savanții scăpați teferi din războiul Alexandriei să reconstituie atmosfera Muzeului, unde spirite strălucite discutau despre descoperiri și făceau ipoteze. Unul dintre ei, Acoreus, astronom și hidrolog, îi captă atenția lui Cezar.

El îi vorbi de o invenție capitală, moștenită de la dinastiile străvechi și care guverna viața egiptenilor de mii de ani: calendarul. Anul de douăsprezece luni a câte treizeci de zile începea atunci când strălucea pe cer Sirius, steaua Câinelui, care făcea apele Nilului să se umfle și provoca revărsarea. Între doi ani, era o perioadă de cinci zile de temut, care vedeau totuși nașterea unor divinități precum Isis și Osiris. Calendarul era o operă sacră, concepută de înțelepții vârstei de aur, și nu putea fi modificat. Cezar le ceru

savanților alexandrini să-l adapteze pentru a putea fi folosit la Roma[23].

Un al doilea subiect îl intriga pe *imperator*: izvoarele Nilului. Prolix, Acoreus dezvoltă ore în șir multiple teorii, citând exploratori și geografi. Întrucât nicio concluzie definitivă nu se impunea, singura soluție era întreprinderea unei călătorii pentru rezolvarea acestei enigme. Și cine era mai nimerit s-o facă dacă nu Cezar?

El se întoarse spre Cleopatra.

— Ți-ar plăcea nebunia asta?

— Chiar aveam de gând să te invit să-mi descoperi țara, de-a lungul fluviului; vei avea timpul necesar?

— Cum să rezist la o asemenea invitație?

Regina își puse tandru mâinile pe cele ale amantului ei.

— Aștept un copil, copilul nostru. Accepți ca fiul nostru să poarte numele tău?

— Un fiu…

— Medicii de la curte sunt categorici, testele lor se potrivesc. Cezarion se va naște la sfârșitul lunii iunie.

— Cezarion…

— Fiul tău, viitorul faraon, căruia îi voi transmite testamentul zeilor pentru a guverna un Egipt bogat și puternic.

---

[23] Acest calendar, numit iulian, va fi folosit în Europa până la sfârșitul secolului al XVI-lea, când va fi reformat de papa Grigore al XIII-lea. (n. a.)

Cezar era pus în fața unei realități pe care nu și-o imaginase. El, romanul, tatăl unui egiptean promis puterii supreme! O fericire necunoscută îl amețea, iar zâmbetul Cleopatrei continua să-l vrăjească.

*

La Dendera, primăvara era o încântare. În împrejurimile templului aflat în construcție, tufe de tamarix, sicomori, arbori persea și pomi fructiferi exprimau o viață nouă, aliindu-se cu straturile de flori înflorite. În ciuda faptului că o durea spatele, Hathor, superioara preoților și preoteselor, aprecia această fericire și făcu o plimbare după un prânz frugal. Momentele de singurătate și meditație îi redaseră energia necesară ca să înfrunte zilele lungi de lucru și să rezolve o mie și una de probleme. Indiferent ce dificultate apărea, chiar minimă, se ajungea până la marea preoteasă, al cărei aviz era indispensabil.

Preferând să zâmbească, Hathor îi mulțumea zeiței protectoare că îi acordase o viață privilegiată. Exista fericire mai mare decât aceea de a săvârși în fiecare dimineață un ritual destinat să mențină pe pământ prezența divină?

Meșterii continuau să lucreze cu aceeași tragere de inimă. Sub conducerea atentă a arhitectului, ei asamblau piesele care aveau să formeze domeniul zeiței iubirii, acea iubire celestă care desena harta cerului.

Întorcându-se la templu, superioara mergea cu pași

foarte lenți pentru a-i admira frumusețea. Arhitectul o aștepta. După atitudinea lui, înțelese că era purtătorul unei informații importante.

Administrația alexandrină închidea oare șantierul?

Îngrijorată, Hathor se apropie.

— Vești din capitală, anunță arhitectul. Ptolemeu al XIII-lea a murit, Cezar triumfa, Cleopatra domnește.

— Războiul ăsta îngrozitor s-a terminat… Administrația provinciei a primit directive îngrijorătoare?

— Plata echipelor mele continuă să fie asigurată, așa că putem continua să construim templul.

— Cleopatra domnește! Deci își va respecta angajamentele.

— Chiar credeți că îi pasă de Dendera? Cei din dinastia Ptolemeu nu iubesc decât Alexandria.

Superioara contemplă edificiul, scăldat de soare.

— Va veni… Sunt sigură că regina Cleopatra va veni să admire lăcașul zeiței.

73

— Ați citit scrisorile trimise de prietenii noștri? îl întrebă Rufin pe Cezar.

— Bineînțeles.

— Războiul civil amenință… Numai întorcându-vă la Roma veți împiedica acest dezastru!

— Ești prea pesimist.

— Partizanii lui Pompei se agită în umbră;

pierderea de timp o să vă fie fatală.

— Liniștește-te, voi interveni la momentul potrivit. Înainte de a mă întoarce la Roma, vreau să văd izvoarele Nilului.

Rufin rămase cu gura căscată.

— Doar n-aveți de gând să… navigați săptămâni întregi pe Nil?

— Regina Egiptului mă va face să descopăr minunile țării ei.

— Nu… Nici să nu vă gândiți la așa ceva!

— Decizia mea este luată, Rufin.

— Este imposibil să vă asigurăm securitatea! Alexandrinii sunt niște ipocriți, se prefac că se supun și nu se gândesc decât cum să vă ucidă! Călătoria asta le va oferi o ocazie nesperată.

— Nu-mi fac griji, fiindcă tu vei lua toate măsurile necesare.

*

Mithridate din Pergam părăsise Egiptul, dar mai rămâneau destui legionari, marinari și mercenari pentru a forma un impresionant corp expediționar. Rufin va lăsa la Alexandria niște forțe de poliție aliate cu trupele de miliție evreiești. Cetatea era din nou liniștită, activitățile comerciale erau în toi și, de data asta, reformele monetare și administrative ale Cleopatrei nu întâmpinaseră nicio opoziție.

Notabilii aprobau această călătorie care, potrivit vechilor tradiții, permiteau noului faraon să-și facă recunoscută suveranitatea în fiecare capitală

provincială și în fiecare templu mare. Se țeseau astfel legături profunde între monarh, țara întreagă și supușii lui.

Mai rămânea problema securității lui Cezar și deci a numărului de corăbii însărcinate să-l însoțească. Fusese consultat Unchiașul, întrucât știa totul despre traseu, iar el se adresase lui Vânt de Miazănoapte. Și măgarul fusese categoric: nu mai puțin de patru sute!

O asemenea escortă era descurajatoare, cu condiția să poată fi strânsă! Grație bunăvoinței alexandrinilor și a eficacității șantierelor navale, Rufin avu în scurt timp la dispoziție această flotă, al cărei periplu va rămâne în amintirea egiptenilor.

Veni și momentul în care, în ajunul plecării, Cleopatra îi prezentă lui Cezar nava-amiral: trei sute de metri lungime, patruzeci și cinci lățime, șaizeci înălțime. Asemenea celorlalți spectatori, *imperatorul* fu uluit. Cuplul va beneficia de apartamente luxoase, șambelanul Apollodor și slujnica Charmion de camere confortabile, iar Unchiașul de o pivniță de vinuri demnă de palatul regal. Soldați, servitori, medici, filosofi și savanți vor completa echipajul.

Corabia porni în aclamațiile poporului Alexandriei.

*

Permanent în gardă, Rufin nu se bucura deloc de peisaje și de scurtele opriri în timpul cărora Cezar și Cleopatra se întâlneau cu notabilii locali, le ascultau doleanțele și vizitau templele, aducând omagiu

divinităților. Fidelul locotenent al *imperatorului* nu avea încredere în nimic și în nimeni, temându-se fie de un atentat masiv, fie de un ucigaș solitar. Prin urmare, garda personală a suveranului era formată din legionari încercați, gata să se sacrifice pentru a-și salva comandantul. Prea des, din păcate, cuplul ieșea în întâmpinarea populației, discutând chiar și cu țăranii, care erau supuși unei fiscalități insuportabile și suportau povara administrației. Rufin nu se liniștea decât știindu-i la bordul corabiei de paradă, și nici măcar atunci! Trebuia să supravegheze schimburile de gardă și să se asigure că niciun intrus nu se infiltrase. Și această lungă călătorie părea interminabilă! În coșmarurile sale, Rufin îl vedea pe Cezar înjunghiat. El nu reușea să oprească brațul asasinului și nici nu-i distingea fața. Cel puțin, avertismentul acesta îl făcea să mențină o stare de alertă permanentă și să nu slăbească vigilența.

Cât despre Cezar, el se bucura de cele mai frumoase clipe din viața lui. Departe de război și de grijile puterii, el iubea și era iubit, contempla plantațiile de palmieri, gusta mâncăruri delicioase, stătea de vorbă cu filosofi și savanți, studia punctele tari și neajunsurile politicii Ptolemeilor, asculta o populație neglijată și mai ales descoperea opera arhitecturală a faraonilor. Temple mari, capele, oratorii de țară… Pământul iubit de zei era presărat cu edificii de mărimi diferite, primind puterile creatoare care sacralizau existența umană. Un suflu special

însuflețea aceste monumente, impregnate cu o eternitate senină. Alături de Cleopatra, care era pătrunsă de funcția ei, Cezar învăța să perceapă sufletul vechilor regi și se hrănea cu exemplul lor. Mâine, dacă Roma îi acorda încrederea ei, va pune capăt certurilor interne, îi va călca în picioare pe mediocri și va crea un imperiu.

Cleopatra era radioasă; visul ei nu se realiza întrecându-i orice speranță? Văzând în sfârșit dimensiunea reală a țării și a moștenirii ei, regina împărtășea această experiență incomparabilă cu un om de excepție, tatăl viitorului faraon. Isis îi oferea o fericire la dimensiunile cerului și ale pământului, o fericire care va iriga Egiptul și poporul său.

*

— Misivă regală, anunță factorul, dându-i superioarei de la Dendera un papirus sigilat.

Era sfârșitul șantierului, templul va rămâne neterminat?

Bătrâna doamnă rupse sigiliul și citi documentul. Sceptică, reciti de mai multe ori textul și îl căută pe arhitect ca să-i comunice conținutul. Examinându-și planul, acesta se pregătea să dea indicații sculptorilor. Textele trebuiau să fie gravate în mod riguros, căci cuvintele zeilor supraviețuiau celor ale oamenilor. Când aceștia din urmă vor fi dispărut, hieroglifele vor continua să celebreze riturile.

— Un mesaj de la regina Cleopatra, scris de mâna ei, zise superioara.

— Veste bună sau rea?

— Citește tu însuți.

Șeful de șantier parcurse textul.

— Așadar, suverana noastră și Cezar vor face escală la Dendera! Este o imensă onoare.

— Și n-avem decât foarte puțin timp să le pregătim primirea.

74

Fost servitor al eunucului Pothinus, bucătarul reușise să se angajeze pe una din cele patru sute de corăbii de escortă, unde frigea păsări pentru legionari. De la dispariția tragică a stăpânului său, n-avea decât un gând: să se răzbune pe Cleopatra.

Dar cum să se apropie de ea? Profitând de câteva ore libere în timpul escalei de la Dendera, el coborî pe uscat, ascunzând un cuțit bine ascuțit, și se amestecă în mulțimea care îi saluta fericită pe suverană și pe *imperator*. Dacă se va ivi ocazia, bucătarul avea de gând să-i înjunghie pe vrăjitoare și pe amantul ei.

Situată la șaizeci de kilometri nord de Teba, Dendera vedea Nilul curgând, în mod excepțional, de la est la vest și nu de la nord la sud. Cât despre templu, fiind cu fața spre nord, din punct de vedere geografic, el era în mod simbolic orientat spre răsărit. În timpul domniei lui Keops, constructorul marii piramide de la Gizeh, fusese deja ridicat un sanctuar în cinstea zeiței Hathor. Întreținut de-a lungul dinastiilor, el celebra regalitatea feminină. Iar în 16

iulie anul 54 î.H., după cum îi spusese Cleopatra lui Cezar, Ptolemeu al XII-lea aprobase construirea unui nou templu de dimensiuni colosale.

Aici, zeița cerului zămislea lumina, întruchipată în discul solar a cărui strălucire însuflețea toate formele de viață. Reglând cursul aștrilor și veghind asupra armoniei cosmosului, Hathor le arăta credincioșilor ei calea cea dreaptă.

Între debarcader și templu, bărbați, femei și copii formau o coadă zgomotoasă și bucuroasă care îi încânta pe Cezar și Cleopatra, dar îl exaspera pe Rufin; în asemenea circumstanțe, era imposibil să garanteze o securitate perfectă! Un ucigaș putea să se ascundă, să lovească și să profite de confuzie pentru a dispărea.

Fără a fi conștient de riscurile la care se expunea, cuplul își savura popularitatea și înainta cu o lentoare enervantă. Încercând să fie cu ochii în toate părțile, Rufin era gata să intervină și această atitudine îl descurajă pe bucătar, care se temea să nu dea greș.

În piața din fața templului, preoții și preotesele se adunaseră în jurul superioarei lor, îmbrăcată cu o robă amplă, din in alb. În dreapta ei, arhitectul. Ei se înclinară în fața *imperatorului* și a reginei, care o ridică imediat pe superioară.

— Nu se spune că tu ești femeia cea mai înțeleaptă din Egipt? Îți datorez respect și te rog să-mi deschizi porțile templului tău.

— Este al vostru, Maiestate. Grație vouă, arhitectul l-a edificat pentru a putea să celebrăm aici riturile care fac să se reverse asupra noastră dragostea zeiței.

— Cum te numești? îl întrebă Cleopatra pe arhitect.

— Imhotep, sunt descendentul unui neam străvechi de constructori.

— Să-ți duci opera la bun sfârșit, Imhotep, pentru ca la Dendera să poată străluci pentru totdeauna dragostea creatoare a zeiței Hathor.

Superioara îi conduse pe regină și pe *imperator* spre templu.

„În interior, gândi Rufin, vor fi în siguranță.” Iar bucătarul consideră că ocazia era excelentă. Întrucât garda personală a suveranei rămânea în afara edificiului, el va avea timp să acționeze. Furișându-se precum un șarpe, intră pe o ușiță laterală care permitea accesul în prima sală mare.

Cezar și Cleopatra descoperiră cu uimire templul, locul nașterii zilnice a zeiței, ale cărei multe nume erau înscrise pe pereții plini de hieroglife. Niște scene descriau ritualurile de întemeiere și de ofrande aduse divinităților primite în lăcașul sacru al zeiței.

— Aici sunt revelate secretele cerului, zise superioara. Hathor este iubirea care guvernează mișcarea stelelor și a planetelor și le menține în armonie. De la originile sanctuarului, înregistrăm

ciclurile cosmosului, precum acela al lui Sothis[24], cu o durată de 1460 de ani, și am descoperit fenomenul precesiunii echinocțiilor[25]; cărțile de astronomie sunt una dintre comorile noastre cele mai prețioase.

Cezar înțelese că grecii și romanii nu erau decât niște copii în fața înțelepciunii și științei vechilor egipteni. Și când superioara îl duse pe *imperator* în fața Sfântului sfinților, înconjurat de unsprezece capele, unde se dezvăluiau misterele focului și ale apei primordiale, vizitatorul realiză, preț de o clipă, amploarea viziunii lor.

— S-o venerăm pe Hathor, îi pofti superioara, zeița de aur, ochiul luminii divine, stăpâna oceanului primordial și a cerurilor, ea care stăpânește viața și moartea, ea care dă judecată dreaptă credincioșilor ei.

În timp ce oaspeții lui Hathor se reculegeau, bucătarul se pregătea să lovească strângând mânerul cuțitului. Ascuns în spatele ușii uneia dintre capelele dedicate zeului străfundurilor, Sokaris cu cap de șoim, avea de gând să profite de aceste circumstanțe ideale. Cezar va muri primul și cele două femei vor fi incapabile să opună rezistență în fața agresorului animat de o furie răzbunătoare.

Bucătarul se întoarse cu spatele la statuia șoimului

---

24 Sirius. (n. a.)

25 Deplasarea lentă și în sens retrograd a punctelor de echinocțiu, datorită atracției exercitate de Soare și de Lună asupra Pământului. (n. t.)

și n-o văzu cum prinde viață. În timp ce asasinul deschidea ușa, ciocul păsării răpitoare țâșni cu o viteză fulgerătoare și străpunse ceafa profanatorului. Ghearele îi luară cadavrul și i-l aruncară în abis, departe de lumină.

*

Ritualiștii o îmbrăcaseră pe Cleopatra cu o robă aurie, acoperită de o mantie împodobită cu franjuri pe margine și înnodată pe piept. Ea apăru astfel ca noua Isis, ieșită de pe colina sacră de la Dendera. Întruchipare a mamei universale, dătătoare de nenumărate binefaceri, ea va da naștere unui nou Horus, protector al monarhiei faraonice, și va reînvia puterea din trecut a faraonilor.

Fără a-și slăbi atenția, Rufin răsufla mai ușurat. În timpul banchetului care aduna laolaltă notabilitățile provinciei, garda personală a lui Cezar va contracara cu ușurință o eventuală tentativă de agresiune.

Cleopatra simți tulburarea amantului ei. Cufundat cu brutalitate într-o tradiție milenară, el își pierduse punctele de reper și se întreba dacă Roma, în pofida grandorii ei, nu era decât o națiune mică în comparație cu o asemenea civilizație de o strălucire fără seamăn.

Visul Cleopatra, copilul pe care îl purta în pântec, viitorul unei țări renăscând din trecutul și din templele ei... *Imperatorul* nu participa oare la un miracol pe care trebuia să-l amplifice?

Zâmbetul reginei îl seduse în cele din urmă;

explorarea acestui univers devenea pentru el o prioritate.

75

Teba cea cu o sută de porți suferise distrugeri și jafuri în timpul ocupației persane. Eliberatorul Egiptului, Alexandru cel Mare, recunoscut faraon de zeul Amon, se ocupase de restaurarea unei părți a imensului său domeniu, redând viață sanctuarelor de la Karnak și Luxor.

Pilonii, colonadele, curțile interioare, imensele săli cu coloane decorate, nenumăratele basoreliefuri în culori vii, mulțimea și varietatea sanctuarelor… Uimit din cale-afară, Cezar se lăsa copleșit.

El, *imperatorul*, se simțea foarte slab în fața giganților din piatră, al căror chip traversase secolele. De ce n-ar încerca să se ridice la înălțimea lor căsătorindu-se cu Cleopatra și reînviind, alături de ea, funcția faraonică?

Destinul îl condusese în Egipt, silindu-l să-și asume riscuri nebunești. Nu fusese cât pe ce să-și piardă viața în timpul războiului Alexandriei, câștigat la limită? Aici, pe acest pământ, un șef de stat putea să-și dea seama ce înseamnă adevărata putere și poate că aici Cezar se va împlini exercitând-o.

Charmion aprecia măreția palatului din Teba, unde atâția faraoni iluștri își avuseseră reședința; sigur, ea mai făcuse câteva schimbări pentru a ameliora

confortul și se gândea adesea la Alexandria ei natală, dar îi plăcea această călătorie pusă sub semnul iubirii. În ciuda diferenței de vârstă, Cezar și Cleopatra formau un cuplu minunat și pasiunea lor, mereu la fel de înflăcărată, o emoționa pe servitoare, obișnuită cu egoismul și cu slăbiciunea bărbaților. Neavând nimic dintr-un mielușel, dictatorul roman era sincer îndrăgostit și o admira pe tânăra regină. Deschizându-i porțile Egiptului, va reuși ea să-l convingă să rămână aici?

Cuplul petrecea ore în șir la Karnak, templul templelor. Șambelanul Apollodor se îngrijea de calitatea bucatelor servite la masa regală, iar Unchiașul de cea a vinurilor. El și Vânt de Miazănoapte erau încântați că se întorseseră în Sud și își ofereau sieste lungi, în timp ce Rufin își făcea inimă rea, obsedat de teama unui atentat.

Sosirea unei corăbii necunoscute declanșă o reacție promptă. Respectând regulile de securitate, marinarii romani o inspectară și îl duseră pe căpitanul ei la Rufin, care recunoscu imediat un veteran demn de încredere.

— Aduc corespondența venită la Alexandria, explică el; sunt niște misive oficiale pentru *imperator*.

*

Soarele strălucea sus pe cer, căldura se întețea. Cleopatra se odihnea și, de la o fereastră a palatului, Cezar contempla domeniul sacru de la Karnak.

Locotenentul său îi prezentă documentele.

— Pari contrariat, Rufin.
— Îmi permiteți să vorbesc deschis?
— Ți-o recomand.
— Chiar dacă vă ofensez?
— Vorbește, te rog.
— De trei luni încoace, se pare că ați uitat de Roma! Oamenii noștri sunt neliniștiți și se întreabă când se vor întoarce în patria lor. Așteaptă să luați o decizie.
— Este atât de urgent?
— Cred că da.
— Să vedem ce zic scrisorile.

Susținătorii lui Cezar nu-și ascundeau îngrijorarea, veștile erau alarmante. Senatul nu aprecia deloc legătura *imperatorului* cu o străină și dorea ca aceasta să se termine cât mai repede. Servindu-se de o doză masivă de ipocrizie, morala publică rămânea un criteriu dominant al politicii romane. Iar Cezar, oricât de puternică era influența lui, nu va putea neglija părerea senatorilor.

Partizanii lui Pompei nu se potoleau. În ciuda dispariției comandantului lor, se regrupau în Numidia26 și îi raliau la cauza lor și pe legionarii nemulțumiți de solda pe care o primeau. Detestându-l pe Cezar, ei încercau să strângă o armată cu care să poată merge la Roma.

În Asia Minor, situația se înrăutățea; niște răzvrătiți masacraseră un regiment roman și

---

[26] Algeria de azi. (n. a.)

autoritățile se plângeau de lipsa directivelor lui Cezar, prins în mrejele unei magiciene care îl făcea să-și neglijeze îndatoririle.

Ultima scrisoare era cea mai rea. Potrivit lui Antoniu, reprezentantul lui Cezar la Roma, poliția se chinuia să înăbușe luptele de stradă și în cazarme disciplina slăbea. În lipsa unui conducător, aceste tulburări nu anunțau oare anarhia?

*

Blândețea acelei seri de primăvară încânta inima și trupul, făcându-te să te abandonezi cu plăcere, precum Unchiașul și Vânt de Miazănoapte, într-o delicioasă toropeală. Numai Rufin bombănea, nemulțumit că Cezar și Cleopatra, indiferenți la avertismentele lui, se plimbau pe malul Nilului. Niște legionari îi supravegheau de departe, dar pericolul putea să apară de peste tot.

După fața impenetrabilă a amantului său, tânăra femeie își dădu seama de gravitatea situației.

— Vești proaste?

— Roma, Africa de Nord și Asia Minor îmi solicită prezența.

— Nu doreai să descoperi izvoarele Nilului?

— Destinul nu ne permite să ne satisfacem toate dorințele.

— N-ai vrea să fii alături de mine când ți se va naște fiul?

— Dacă nu intervin rapid ca să stâng focurile distrugătoare, războiul Alexandriei va fi fost inutil,

numeroasele mele lupte nu vor fi servit la nimic. Și visul tău se va destrăma. Să mă eschivez ar fi o greșeală de neiertat și aș pierde orice demnitate în ochii tăi.

Abilitatea discursului nu atenuă tristețea Cleopatrei, silită să recunoască justețea argumentelor lui Cezar.

— Mă întorc la Alexandria, de unde îmi voi îmbarca armata. Voi lăsa aici trei legiuni, sub comanda lui Rufin. Ele vor menține ordinea și îți vor consolida autoritatea.

Imperatorul o îmbrățișă pe regină.

— După ce voi triumfa, vei veni la Roma și îl vei arăta pe fiul nostru poporului meu.

76

În dimineața zilei de 23 iunie, anul 47 î.H., nu mai era nicio îndoială: pe Cleopatra o apucaseră durerile facerii. Regina se afla la Hermonthis, lângă Teba, și încerca să pară liniștită.

— Nu vă temeți, Maiestate, o sfătui servitoarea Charmion. Aveți la dispoziție cele mai bune moașe.

Intrând în pavilionul de nașteri, plin de flori și parfumat, regina se gândi la Cezar, care purta războaie în Africa. Ea se rugă la zeița Hathor să-l aibă în pază și să-i dăruiască un fiu perfect sănătos.

Cele două moașe aveau forme plinuțe și figuri liniștitoare. Ca toate egiptencele de la prima dinastie încoace, Cleopatra va naște în picioare, susținută de

asistentele celor două specialiste, care îi vor spune ce să facă și o vor unge fără încetare cu uleiuri esențiale și anesteziante.

*

Nervos, Apollodor străbătea încăperea în lung și-n lat.

— Nu se mai termină odată, se plânse el.

— Te înșeli, obiectă Charmion, încrezătoare: Zeul Bes și zeița Tueris veghează asupra suveranei noastre. Roata olarului divin modelează pruncul și cele șapte zâne ale lui Hathor îi pregătesc un destin măreț.

— Nu se mai termină, repetă Sicilianul.

În sfârșit, ușa pavilionului de nașteri se deschise! Una dintre moașe apăru zâmbitoare.

— Este băiat, anunță ea; el și regina se simt foarte bine.

Charmion și Apollodor constatară cu propriii ochi că regina, obosită, dar fericită și calmă, dăduse viață unui prunc frumos, care urma să fie încredințat unei doici cu lapte din belșug.

Savurând această imensă fericire, Cleopatra știa că trebuie să înceapă imediat o luptă dificilă. Dacă o pierdea, această naștere avea să fie redusă la neant.

*

La Hermonthis, se reuni un colegiu format din ritualiștii locali, autoritățile religioase ale provinciei și corespondenții administrației alexandrine.

Superioara de la Dendera, Hathor, fusese

însărcinată să-l conducă și să tragă concluziile discuțiilor.

Cererea reginei era simplă: voia ca fiul ei să se numească Ptolemeu Cezar, fiindcă, exercitând funcția faraonică, va asocia puterea regăsită a Egiptului cu cea a Romei. Conștientă că politicienii alexandrini vor nega paternitatea *imperatorului*, Cleopatra îi înștiința astfel că el își recunoștea fiul, viitor suveran al Celor Două Țări.

Se mai impunea însă o condiție: deplinul acord al divinităților. Ptolemeu Cezar nu era un copil ca toți ceilalți și trebuia să beneficieze de susținerea lor.

La capătul discuțiilor, colegiul ajunse la o concluzie impusă de un adevăr simbolic și incontestabil: Ra, stăpânul luminii divine, luase chipul lui Cezar pentru a se împreuna cu Cleopatra, întruparea lui Isis, mamă divină care dădea naștere unui nou Horus, chemat să pună ordinea în locul dezordinii guvernând Egiptul.

Pentru a conferi un caracter oficial și sacru acestui eveniment capital, se vor sculpta pe pereții templelor de la Dendera și Hermonthis scene și hieroglife care vor relata venirea pe lume a lui Ptolemeu Cezar și urcarea lui pe tron. La Alexandria, vor fi bătute monede pe care Cleopatra va apărea în chip de Isis, strângându-și în brațe fiul, pe Horus. În timpul oricărei tranzacții comerciale, oricât de neînsemnate, se va aminti că Ptolemeu Cezar era descendentul autentic al faraonilor și moștenitorul testamentului

zeilor.

Cât despre ziua de 23 iunie, ea va deveni zi liberă și ocazia de a-i sărbători în același timp pe Isis și pe regele Cezar.

*

Cleopatra ținea morțiș să-și prezinte fiul taurului Bukhis care, la începutul aventurii ei, îi dăruise forța lui. Puternicul animal se apropie de oaspeții săi cu pași înceți și privirea lui, amenințătoare, se încrucișă cu cea a reginei.

El își recunoscu protejata, mirosi pruncul și își înălță coamele spre cer.

— Tu ești sufletul regalității, declară Cleopatra, și voi pune să se ridice în onoarea ta un sanctuar al nașterii, al cărui nume va fi „capela de lumină”.

Mulțumit, taurul se întoarse la ieslea lui.

Silueta firavă a lui Hathor, superioara de la Dendera, apăru dintr-o rază de lumină.

— Toată lumea își amintește clipele de nefericire, Maiestate, dar pe cele fericite nimeni nu și le amintește. Dacă ne-am aminti că am fost fericiți, ce nevoie am mai avea de nefericire?

Cleopatra își gravă aceste cuvinte în inimă. Orice s-ar întâmpla, va păstra în amintire acest moment de grație în care visul ei prinsese formă.

— Două ființe îmi lipsesc, mărturisi regina; Cezar, care își riscă viața pentru a cuceri puterea supremă, și Hermes, fără de care n-aș fi învins deșertul.

— Să nu uitați niciodată învățătura lui.

— Îi voi rămâne credincioasă lui Isis! M-am angajat s-o fac și nu-mi voi încălca jurământul.

— Sălile consacrate marilor mistere vor fi terminate în decembrie, zise superioara. Isis vă va aștepta.

*

Micuțul Ptolemeu Cezar creștea văzând cu ochii. Bucurându-se de laptele doicii și de iubirea mamei lui, el zâmbea unei lumi inundate de soare. Dar mulți se îndoiau încă de capacitatea Cleopatrei de a domni și nu aveau încredere decât într-un singur semn: nivelul de creștere a apelor Nilului.

În cazul unei creșteri insuficiente a apelor, ceea ce însemna foamete și sărăcie, toți se vor convinge de incapacitatea de a conduce a ambițioasei regine. Umilită și repudiată de zei, ea va trebui să renunțe la tron, iar țara își va alege un nou conducător. Statuile grecești ale Nilului îl reprezentau ca pe un bătrân bărbos, purtând pe cap o coroană de trestii și posedând un corn al abundenței. În jurul lui, se zbenguiau șaisprezece copii. Șaisprezece coți[27] era nivelul ideal al creșterii apelor.

Neliniștiți, șambelanul Apollodor și slujnica Charmion se mirau de calmul suveranei. Ea îi vorbea copilului ei despre iubirea pe care i-o purta lui Cezar și despre zilele fericite care se întrevedeau.

Pământul se crăpa, căldura devenea sufocantă, iar

---

[27] 8,32 metri. (n. t.)

mesajul specialiștilor de la nilometrul din Elefantina, în extremitatea sudică a Egiptului, ajunse la Teba: nivelul creșterii apelor va fi de șaisprezece coți.

77

Când Cleopatra debarcă la Dendera, în 28 decembrie anul 47 î.H., tocmai primise vești excelente de la Cezar. Campania lui din Africa era un real succes, ultimii partizani ai lui Pompei erau învinși și majoritatea senatorilor treceau de partea *imperatorului*. În curând, acesta avea să celebreze la Roma un triumf de neuitat, un spectacol grandios la care vor asista Cleopatra și fiul ei, Ptolemeu Cezar.

Regina nu-și uitase promisiunea. Numai Isis, a cărei reprezentantă terestră era, putea s-o ajute să învingă piedicile și să-i elibereze drumul.

Iar visul său căpăta formă chiar în fața ei: templul zeiței Hathor era aproape terminat și îi va comemora domnia. Frumoasele pietre eterne, dotate cu o viață imuabilă, vor străbate secolele.

Superioara ieși în întâmpinarea suveranei.

— Faraonii și marile soții regale erau inițiate în misterele lui Isis și Osiris, îi aminti ea. Dacă treceți cu bine de porțile morții, veți începe cu adevărat să domniți.

Asistată de doi ritualiști, superioara o conduse pe Cleopatra la intrarea în prima dintre cripte, camere secrete repartizate sub pământ, la același nivel și deasupra, în interiorul zidăriei. Ele conțineau

arhivele, „puterea de expresie a luminii”, obiecte rituale, statui de divinități și de regi, și relicve inestimabile, precum un sistru, instrument muzical cu numele lui Pepi I, faraon din perioada Regatului Vechi.

Cleopatra avu surpriza să descopere chipul ei sculptat, în calitate de „stăpână a Celor Două Țări”, și fu poftită să se reculeagă în fața unei Hathor cu patru fețe, iubirea zeiței răspândindu-se în toate cele patru puncte cardinale. Apoi superioara o conduse până pe acoperișul templului, unde fuseseră construite mici capele, rezervate celebrării misterelor.

Un bărbat înalt de statură păzea accesul la ele.

— Hermes…

— Ziua aceasta este excepțională, îi dezvălui magul. Renașterea lui Osiris coincide cu urcarea lunii pline la zenit, iar un asemenea fenomen nu se produce decât o dată la 1500 de ani. Contemplă secretele cerului, regină a Egiptului.

Hermes o duse pe Cleopatra sub un zodiac circular[28], aflat pe plafonul uneia dintre capele, care celebra renașterea stelară a lui Osiris, trecut din tenebrele morții în lumina stelelor. Cerul, Ursa Mare, constelația Orion, cele douăsprezece semne ale zodiacului, decanii și planetele redădeau viață zeului asasinat și reînsuflețit, model al „celor drepți” care

---

[28] Zodiacul de la Dendera se află astăzi la muzeul Luvru. (n. a.)

vor dobândi nemurirea lui.

Cleopatra fu invitată să trăiască pasiunea lui Osiris, încercările lui, trecerea sa prin moarte, împrăștierea bucăților din trupul lui și reconstituirea lor prin magia lui Isis. Înconjurată de ritualiști care purtau măști de divinități, regina se întinse în sarcofagul osirian, asemuit cu o barcă plutind în mijlocul cerurilor, și mintea îi fu asaltată de forțele creatoare.

Pentru a renaște ca Osiris, trebuia să înfrunte o armată de demoni care îl slujeau pe Seth distrugătorul. Îi dădeau târcoale tot felul de morți și numai formulele magice rostite de Hermes și de superioară le risipiră.

Reîntoarsă din neființă, noua inițiată învăță să transforme orzul în aur și să modeleze piatra filosofală, întruchipare a lui Osiris metamorfozat și a Egiptului regenerat.

— Mama ta, Bolta Cerească, a rămas grea cu tine, îi spuse superioara Cleopatrei, ea a făcut să-ți crească oasele, ți-a întărit carnea, ți-a potrivit membrele. Și iată-te născută din nou, dintr-o rază de lumină. Lacrimile se usucă, aurul și pietrele prețioase te protejează.

La sfârșitul ritualului, lui Osiris Cleopatra i se prezentară vase conținând bucăți din trupul zeului și simbolizând provinciile Egiptului pe care orice faraon trebuia să le unească. Abia atunci tânăra femeie conștientiză importanța imensă a sarcinii ei,

spirituală și materială în același timp.

De acum înainte, va păstra în adâncul inimii templul de la Dendera, visul ei de piatră realizat.

*

Noaptea era de o frumusețe neobișnuită, strălucirea stelelor îți lua ochii. Așezată pe acoperișul templului, Cleopatra își venera mama, Bolta Cerească, rememorând etapele lungului drum care-o condusese la inițierea în marile mistere.

Vraja universului îi purta mintea dincolo de timp și spațiu. Ceea ce învățase, încercările prin care trecuse, iubirea lui Cezar, nașterea fiului ei, dorința de a domni, toate acestea nu erau nimic în comparație cu imensitatea dezvăluită de capelele osiriene de la Dendera.

Templul acela nu era oare capătul fericit al drumului ei, locul visat pe care n-ar trebui să-l părăsească? Dar Alexandria nu se va conduce singură, iar poporul solicita prezența ei și pe cea a lui Ptolemeu Cezar, care reprezenta viitorul Egiptului.

— Viitorul acela este înscris în stele, zise Hermes. Dorești să-l cunoști?

Cleopatra se ridică în picioare.

— Îmi va fi interzis să-l construiesc?

— Astrele predispun, nu determină; fii tu arhitectul, folosește materialele care îți sunt puse la dispoziție.

— De ce m-aș teme? Copleșindu-mă cu favoruri, destinul m-a eliberat de frică. Ce altă alegere am

decât aceea de a-mi îndeplini îndatoririle de regină?

Hermes contemplă cosmosul.

— Țara noastră este făcută după imaginea cerului și, în noaptea asta, ai înțeles că ea este templul tuturor zeilor.

La ivirea zorilor, magul dispăruse. Cleopatra se lăsă învăluită de razele soarelui, purtător al unei speranțe extraordinare, capabilă să învingă tenebrele. Pentru că nu-și mai aparținea, regina va încerca s-o prelungească și să fie instrumentul ei, ascultând cuvintele strămoșilor, transmise prin misterele lui Isis și ale lui Osiris.

Nu conta ziua de mâine, fiindcă tânăra femeie atinsese un soi de plenitudine. Dar va fi ea oare la înălțimea destinului său?

Nu era decât un singur răspuns: trebuia să fie.

Trebuia să fie Cleopatra.

Epilog

În 16 noiembrie 1828, seara, am ajuns în sfârșit la Dendera. Era un clar de lună magnific și ne aflam doar la o oră distanță de temple. Puteam oare să rezistăm tentației?

— Domnule Champollion, mă avertiză ghidul, nu este prudent. Mai bine mergem să ne culcăm.

— Îmi pare rău, dar prefer să continui.

N-am regretat decizia. Marele templu întruchipa grația și măreția reunite în cel mai înalt grad. Am rămas acolo două ore, în extaz, străbătând sălile mari

cu bietul nostru felinar și încercând să citim inscripțiile exterioare la lumina lunii. Am revenit în tabără abia pe la ora trei dimineața, pentru a ne reîntoarce la templu la ora șapte. Ceea ce era minunat la lumina lunii a fost și mai și când razele soarelui ne-au permis să distingem detaliile. Sanctuarul de la Dendera a ieșit victorios în lupta contra timpului și a distrugerilor oamenilor și constatăm că pare mai tânăr în nemurirea lui.

Însoțit de măgarul său, un superb asin cu ochi adânci și inteligenți, un bătrân s-a apropiat de mine.

— Știți să citiți semnele sacre? a întrebat el sceptic.

— Mi-am consacrat viața întreagă pentru a găsi cheia lecturii lor.

— Și ați reușit?

— În 1822. Călătoria aceasta îmi confirmă descoperirea, descifrez hieroglifele și imensa carte a străvechiului Egipt se deschide din nou.

— Îmi acordați o favoare?

Am fost intrigat. Ce putea dori de la mine acel moșneag?

Măgarul ne-a dus până la zidul din fundul marelui templu de la Dendera și a rămas nemișcat în fața unui basorelief reprezentând o regină și un rege. Ea mânuia sistrul, instrument muzical al inițiatelor în misterele lui Isis, și un colier [29] simbolizând

[29] Colierul *menat,* format din mai multe șiruri de perle și cu o contragreutate care putea fi apucată cu mâna. Colierul nu era

renașterea. Regele folosea o cădelniță. Între ei, figura micuță a unui *Ka* regal, puterea nemuritoare transmisă din faraon în faraon.

— Femeia aceasta este atât de frumoasă, zise Unchiașul. Semnele sacre îi dezvăluie numele?

Nu mi-a fost deloc greu să le descifrez.

— E vorba de Cleopatra și de fiul ei, Ptolemeu Cezar, supranumit Cezarion.

Cleopatra… Rostind acest nume legendar, am simțit un soi de fascinație și m-am gândit la momentele de glorie ale extraordinarului său destin. Unii pretindeau că nu era nici grecoaică, nici fiica lui Ptolemeu al XII-lea, ci a unui preot egiptean. Oare această ascendență explica dorința de a reda Egiptului splendoarea lui trecută, ea fiind considerată pe bună dreptate ultimul dintre faraoni?

Dăruindu-i un fiu lui Cezar, marea ei iubire, crease o nouă dinastie, iar în timpul fenomenalului triumf al *imperatorului,* din anul 46 î.H., regina și fiul ei fuseseră primiți la Roma cu onorurile cuvenite rangului lor. Viitorul se anunța luminos, ambițiile Cleopatrei se realizau, dar asasinarea lui Cezar, în martie 44 î.H., schimbase totul. Silită să rămână aliata Romei, regina greșise acordându-i dragostea și încrederea ei lui Marc Antoniu, spirit slab în comparație cu cel al lui Cezar. În urma înfrângerii de

---

purtat, ci scuturat de preotesele lui Hathor, perlele lovite reproducând sunetul primordial. (n. t.)

la Actium, din 2 septembrie 31 î.H., Cleopatra luase hotărârea să se sinucidă pentru a nu cădea în mâinile învingătorului, nemilosul Octavian Augustus, asasinul fiului său, Cezarion.

Visul se spulberase în modul cel mai brutal cu putință, dar, timp de câțiva ani, faraonul Cleopatra reînviase cu adevărat gloria Egiptului. Iar eu, descifrându-i numele, o readuceam la viață, în acest templu minunat unde trăia de-a pururi!

— Păreți tulburat, mi-a zis unul dintre asistenții mei.

— Privește basorelieful ăsta! Inițiată în misterele lui Isis, Cleopatra îi acordă protecție magică pe vecie fiului său, faraonul. Pline de forță, hieroglifele au învins timpul și uitarea.

Asistentul meu a realizat și el importanța descoperirii și s-a lăsat fascinat de această regină, căreia pietrele sculptate, luminate de un soare blând, îi păstrau silueta.

— Dar tu ce crezi? l-am întrebat pe moșneagul care mă condusese aici.

Neobținând niciun răspuns, m-am întors, dar nu l-am văzut.

— Ciudat, au plecat…

— Despre cine vorbiți?

— Despre un bătrân și măgarul lui.

Crezând că sunt victima insolației sau a oboselii, asistentul meu s-a arătat cordial și liniștitor.

— Nu era nimeni aici, domnule Champollion;

probabil ați visat.

De același autor, vă recomandăm:

Frances Mortimer este tânără, bogată și frumoasă și are toate motivele să fie fericită. Soțul ei este directorul departamentului de egiptologie al British Museum și un profesor foarte respectat. Dar o crimă înfiorătoare și stranie, în care suspectul principal pare a fi... o mumie, tulbură liniștea familiei Mortimer și a apropiaților ei. Pentru a dezlega enigma acestei crime aparent perfecte, Scotland Yard-ul face apel la serviciile inspectorului Higgins. Va reuși acesta, cu tact și răbdare, să descurce ițele unei povești pline de mistere, minciuni, ambiție și trădări?

„Christian Jacq este unul dintre cei mai populari scriitori francezi contemporani."

Le Figaro

„Pasionat de enigmele arheologice, Christian Jacq construiește în *Crima mumiei o* anchetă polițistă clasică, în stilul Agathei Christie."

Le Soir

În colecția *Roman istoric* au mai apărut:

STEVEN PRESSFIELD, *Porțile de foc. Epopeea unui supraviețuitor al bătăliei de la Termopile*

REBECCA JOHNS, *Erzsebet Băthory. Contesa sângeroasă*

ROSA VENTRELLA, *Onorabila venețiană*

VANORA BENNETT, *Regina nimănui,*

VANORA BENNETT, *Regina mătăsurilor*

VANORA BENNETT, *Sânge regesc*

VALENTIN PIKUL, *Câinii Domnului. 6 miniaturi istorice*

EVA STACHNIAK, *Palatul de lamă. Ecaterina cea mare, nașterea unei țarine*

JEAN TEULE, *Noaptea Sfântului Bartolomeu*

LION FEUCHTWANGER, *Vulpile în vie* (vol. I, II)

LION FEUCHTWANGER, *Falsul Nero*

GRUPUL EDITORIAL ALL | Editura ALL

Christian Jacq
ULTIMUL VIS AL CLEOPATREI

Cel mai citit scriitor francez din întreaga lume, cunoscut pentru operele sale prin care aprofundează istoria Egiptului, CHRISTIAN JACQ abordează în *Ultimul vis al Cleopatrei* perioada în care Dinastia Ptolemeilor a guvernat Egiptul. Cleopatra, a șaptea regină cu acest nume, este ultima reprezentantă a acestui neam, dar și cea mai fascinantă. Departe de a se mulțumi cu o viață luxoasă în Alexandria, ea concepe planul nebunesc de a reda viață și putere unui Egipt în care se construiesc încă temple gigantice, finanțate de administrația greacă în schimbul păcii civile. Cleopatra se va afirma ca ultimul dintre faraoni – ea, grecoaica devenită egipteancă –, iar extraordinarul ei destin va străbate secolele.

Fără Cezar, însă, Cleopatra n-ar fi putut recuceri Egiptul; fără Cleopatra, Cezar n-ar fi putut stabili o pace durabilă în Orient. Povestea lor de dragoste pasională se suprapune așadar peste o nouă realitate politică, ce pune capăt anilor de conflicte și de crize: Orientul și Occidentul se aliază și prosperitatea revine.

„Christian Jacq este unul dintre cei mai populari scriitori francezi contemporani."

Le Figaro

www.all.ro
ISBN 978-973-724-902-9
9 789737 249029